

INGLISE KEELE
TÕLKEHARJUTUSED

KOOLIDELE

KOKKU SEADNUD

W. G. CLANMAN

TALLINNAS, 1924
GUSTAV PIHLAKAS'E KIRJASTUS

A-4389

Johannes Kangur

INGLISE KEELE
TÕLKEHARJUTUSED

KOOLIDELE

KOKKU SEADNUD

W. G. CLANMAN

TALLINNAS, 1924
GUSTAV PIHLAKASE KIRJASTUS

U. 27695141

TARTU ÜLIKOOLI
RAAMATUKOGU

J. & A. PAALMANN'I TRÜKK
TALLINN, V. KARJA TAN. 12

Eessõna.

Käesolevate «Tõlkeharjutuste» kokkuseadmisel olen püüdnud keskkooli inglise keele õppekava nõudeid silmas pidades hõlbustada õppijaile inglise keele vormidega ja nende iseärasustega tutvuneda ja neisse süveneda. — Raamatu esimeses osas leiduv materjaal käsitab sõnaõpetusse puutuvaid küsimusi. Teises osas esinevad palad, mis eriti lauseõpetuse kohta käivad ja inglise keele iseärasusi käsitavad, on kommentaariga varustatud, kus ka eesti ja inglise keele puutuvaid võrdlevaid seletusi ühes näidetega antud.

Õppija töö hõlbustuseks on harjutused varustatud rikkaliku sõnade tagavaraga, grammatiliste märkustega ja fraseoloogiliste seletustega. Et palad kergesisulise iseloomuga, võib õpetaja oma äranägemise järgi mõnda neist õppijaile koduseks tööks üles anda. Et võõrkeele materjaali põhjalikum omandamine võib teostuda ainult alalise kordamisega — esinevad ühed ja samad sõnad ja ütlused mitmes harjutuses. Sõnade hääldamine on «Rahvusvahelise Foneetika Seltsi» tähestiku järgi tähendatud.

Pean oma kohuseks siin juures tänu avaldama stud. phil. V. Meister'ile, kes harjutuste kokkuseadmisel mind oma kaastööga aidanud; samuti võlgnen tänu hr. A. Õunapuu'le, kes lahkesti eestikeelse teksti redigeeris.

Lõpuks pean tähendama, et sarnases töös kui käes-
olev «Tõlkeharjutused», mis täielist tähelepanu süvene-
mist üksikasjadesse nõuab, paratamatult tekivad puu-
dused, millest arvustus loodetavasti vaikides ei möödu.
Loodan siiski, et materjaal, mis raamatus kasulik ja
tarvitatav, leitakse küllalt kaaluv olevat, võrreldes sellega,
mis kasutamata jäetud või puudulikult esitatud. See-
pärast ütlen oma parema tänu neile kes võimalikkudest
vigadest mulle teatavad, samuti kõigi ettepanekute eest
muudatuste ja täienduste kohta, mis arvesse võetakse
raamatu järgmises trükis, kui selleks tarvidus tekib.

W. G. Clanman.

Tallinnas, märtsi kuul 1924.

Harjutused sõnaõpetuse kohta.

1.

Artikkel. Nimisõnade mitmuse moodustamine *-s*, *-es* abil.
Isikulised asesõnad alusena. Abitegusõnad *have* ja *be*.

Mul on (tasku-) kell¹. See on vana kell. Kas sul on õun? Jah, mul on punane² õun. Juhani (John) oli kaks venda. Nad on nüüd surnud³ (= surnud nüüd). Hobune oli valge. Kas sul ei ole valget hobust? Jah, mul on kaks valget hobust. Isand Smith oli auväärt⁴ mees. Proua Smith ja neiu Smith on Inglismaal käinud (= olnud). Kas sa olid eile⁵ haige⁶ (= haige eile)? Jah, ma olin raskesti (*very*) haige. Kus te olite, poisid (tütarlapsed)? Me olime aias⁷. Kirved⁸ ei olnud teravad⁹. Kirikutel¹⁰ olid väga ilusad aknad¹¹. Jänesel¹² on pikad kõrvad¹³. Majad on punased. Punastel majadel on valged aknad ja mustad katused¹⁴. Hindrek (*Henry*) oli haige, aga nüüd on ta jälle terve¹⁵ (= terve jälle). Ta oli kaks (*for two*) kuud¹⁶ haige (= haige kaks kuud).

¹ *watch* [wɒtʃ] ² *red* ³ *dead* [ded] ⁴ *honourable* ['ɒnərəbl]
⁵ *yesterday* ['jestədi] ⁶ *ill* ⁷ *garden* [gɑ:dən] ⁸ *axe* [æks]
⁹ *sharp* [ʃɑ:p] ¹⁰ *church* [tʃɜ:tʃ] ¹¹ *window* ['windəu]
¹² *hare* [hɛə] ¹³ *ear* [iə] ¹⁴ *roof* [ru:f] ¹⁵ *well* ¹⁶ *month* [mʌnθ]

2.

Järg. Mitmuse moodustamine *-ies*, *-oes* abil.

Ole usin ¹! Olge usinad, poisid (tütarlapsed)! Teie ei ole alati ² usinad. Kus on terav kirves? Ta on köögis ³. Vankrid ⁴ on uued. Näod ⁵ olid kahvatud ⁶. Liiliad ⁷ on väga ilusad lilled ⁸. Väikesed ⁹ tütarlapsed tulevad (= saavad olema) varsti ¹⁰ siia. Ma tulen (= saan tulema) tunni ¹¹ aja pärast (*in*) tagasi. Oxford ja York on ilusad linnad ¹². Eestimaal ¹³ on palju kangelasi ¹⁴ olnud. Need vanad naisterahvad olid Prantsusmaalt ¹⁵ (*from*). Kas neegrid ¹⁶ olid tugevad ¹⁷? Kus olid ta võtmed ¹⁸? Proua Brown tuleks siia, kui tal aega oleks. Ma oleksin väga rõõmus, kui mul oleks kasulik ¹⁹ raamat. Kas neil ei olnud pärijat ²⁰? Neil on noor ²¹ pärija. Isand Gepp'i [*dʒep*] isa on vana. Tal on väga vana ema. Poistel on kaks väikest eeslit ²². Täna ²³ on meil (= meil saab olema) lõunaks ²⁴ (*for*) suitsetatud ²⁵ sealiha ²⁵ ja kartulid.

- ¹ *diligent* [ˈdɪlɪdʒənt] ² *always* [ˈɔːlw(e)ɪz] ³ *kitchen* [ˈkɪtʃɪn] ⁴ *carriage* [ˈkærɪdʒ] ⁵ *face* [feɪs] ⁶ *pale* [peɪl] ⁷ *lily* [ˈlɪli] ⁸ *flower* [ˈflaʊə] ⁹ *little* ¹⁰ *soon* [suːn] ¹¹ *hour* [aʊə] ¹² *city* [ˈsɪti] ¹³ *Esthonia* [esˈθəʊniə] ¹⁴ *hero* [ˈhɪərəʊ] ¹⁵ *France* [ˈfrɑːns] ¹⁶ *negro* [ˈniːɡrəʊ] ¹⁷ *strong* ¹⁸ *key* [kiː] ¹⁹ *useful* [ˈjuːsfʊl] ²⁰ *heir* [eə] ²¹ *young* [jʌŋ] ²² *donkey* [ˈdɒŋki] ²³ *to-day* ²⁴ *dinner* [ˈdɪnə] (lause lõppu) ²⁵ *ham* [hæm]

3.

Ebakorrapärane mitmuse moodustamine. Isikulised asesõnad sihitusena. Korrapärased tegusõnad.

Kollased¹ lehed katsid² maad³. Torm⁴ on maad kollaste lehtedega katnud. Ma tänasin teda (neid) ilusa raamatu eest. Kas ta on sind (teid) kirja eest tänanud? Nad on mind (meid) aidanud ust⁵ avada⁶. Need mõlemad (= Need kaks) isandad⁷ olid saks-lased⁸. Inglased on rikas rahvas⁹. Siin on noad. Kus on kahvlid¹⁰? Siin nad on, aga kus on lusikad¹¹? Klaasid¹² seisid (= olid) riulitel (*on*). Katused on kõrged¹³. Kirik on 200 jalga kõrge. Päikese¹⁴ valgus¹⁴ voolas¹⁵ tuppa, kui ma akna eesriided¹⁶ üles tõmbasin¹⁷. Hiirtel¹⁸ on teravad hambad. Isa aitab meid ülesannete¹⁹ juures (*with*). Ema püüab²⁰ meid aidata. Tema mehe²¹ vennad²¹ astusid²² Inglise naisterahvastega (*English ladies*) abiellu²². Siin on palju²³ rahvast²³ (= Seal on palju rahvast siin). Anna²⁴ mulle raamat! Anna ta mulle! Anna talle see raha! Anna seda talle!

¹ *yellow* ['jelou] ² *cover* ['kavə] ³ *ground* [graund]
⁴ *storm* [stɔ:m] ⁵ *door* [dɔ:] ⁶ *open* [oupn] ⁷ *gentleman* ['dʒentlmən]
⁸ *German* ['dʒɜ:mən] ⁹ *people* [pi:pl]
¹⁰ *fork* [fɔ:k] ¹¹ *spoon* [spu:n] ¹² *glass* [glɑ:s] ¹³ *high* [hai]
¹⁴ *sunlight* ['sʌnlait] ¹⁵ *stream* [stri:m] ¹⁶ *blind* [blaɪnd]
¹⁷ *pull* [pul] ¹⁸ *mouse* [maʊs] ¹⁹ *lesson* [lesn] ²⁰ *try* [traɪ]
²¹ *brother-in-law* ['brʌðərɪnlɔ:] ²² *marry* ['mæri] ²³ *many people* [pi:pl]
²⁴ *give* [gɪv]

4.

Järg.

Jumal¹ nuhtleb² patuseid³. Poisid (tütarlapsed) mängivad⁴ (mängisid) iga⁵ päev üks tund (= üks tund iga päev). Ta mängib (= on mängimas) nüüd. Ma suitsetan⁶ (= olen suitsetamas) head sigarit⁷. Kooliõpetaja⁸ kiidab⁹ usinaid poisse ja tütarlapsi. Ta laidab¹⁰ laisku¹¹ õpilasi¹². Kes peseb¹³ ja paneb¹⁴ lapse riidesse¹⁴? Sakslased ja prantslased¹⁵ on sagedasti¹⁶ vaenlased¹⁷ olnud. Ole¹⁸ hea¹⁸, ava aken! Onul on kaks hobust ja kaks härga. Tal on mitu lehma¹⁹, vasikat ja lammast. Tütarlaps nuttis²⁰, kui kass linnu²¹ murdis (= surmas²²). Kes oli see nutja tütarlaps? Meie (Nemad) sööksime²³ lõunat²³, kui meil (neil) aega oleks. Vahvad²⁴ mehed püüdsid²⁵ naisterahvaid päästa²⁶. See armetu²⁷ naine töötab tugevasti²⁸, sest²⁹ ta mees³⁰ on haige, ja neil on palju lapsi. Need vaesed naised töötavad tugevasti. Hundid on kaks lammast murdnud (= surmanud). Isandad käisid harilikult rebasejahil (= Is. oli³¹ viisiks³¹ jahtida³² rebasid). Nad on mitu hirve³³ surmanud. Mitu kana³⁴, parti³⁵ ja hani on sul? Ma loodan³⁶, et te vargad kätte saate (= saate leidma³⁷).

- ¹ God [gɒd] ² punish ['pʌnɪʃ] ³ sinner ['sɪnə] ⁴ play [pleɪ]
⁵ every ['evri] ⁶ smoke [smoʊk] ⁷ cigar [sɪ'gɑ:] ⁸ teacher
 ['ti:tʃə] ⁹ praise [preɪz] ¹⁰ blame [bleɪm] ¹¹ lazy ['leɪzi]
¹² pupil ['pjʊ.pɪl] ¹³ wash [wɒʃ] ¹⁴ dress ¹⁵ Frenchman
 ['frenʃmən] ¹⁶ often [ɒ:fən] ¹⁷ enemy ['enɪmi] ¹⁸ please [pli:z]
¹⁹ cow [kaʊ] ²⁰ cry ²¹ bird ²² kill ²³ dine [daɪn] ²⁴ brave [breɪv]
²⁵ try ²⁶ save [seɪv] ²⁷ poor [puə] ²⁸ hard ²⁹ for ³⁰ husband
 ['hʌzbənd] ³¹ use [ju:z] ³² hunt [hʌnt] ³³ deer [diə] ³⁴ hen
³⁵ duck [dʌk] ³⁶ hope [hoʊp] ³⁷ find [faɪnd]

5.

Järg. Omastav kääne* (genetiiv).

Roberti vanemad¹ on alati maal² (*in*) elanud. Poisi õde on haige. Kas on nende⁰ poiste õde haige? Selle vaese tütarlapse ema on surnud³. Nende vaeste tütarlaste emad on surnud. Ta ei kuula⁴ iialgi⁵ (= iialgi ei kuula) oma kooliõpetaja⁶ käskusid⁷. Proua Wilsoni mees armastab suitsetada. Kaarli pere-
mees⁸ ei ole mitte kodu⁹. Ta tuleb varsti (= saab varsti tulema) koju¹⁰ tagasi¹¹. Mu õde õpib¹² Ing-
lis keelt. Ta tarvitab¹³ Hindreku raamatuid. Linnu tiivad¹⁴ on tugevad. Kala¹⁵ oimud¹⁶ on teravad. Maja katus on hall¹⁷. Mäe¹⁸ tipp¹⁹ on lumega²⁰ kaetud. Lumi ei ole veel²¹ sulanud²². Kella osutid (seierid²³) on mustad. Toa seinad²⁴ on sinised²⁵. Vargad oleksid põgenenud²⁶, kui toa uks poleks lukus²⁷ olnud.

¹ *parents* ['peərənts] ² *country* ['kantri] ³ *dead* [ded]
⁴ *obey* [o'bei] ⁵ *never* ⁶ *teacher* ['ti:tʃə] ⁷ *order* ['ɔ:də]
⁸ *master* ['ma:stə] ⁹ *at home* ¹⁰ *home* ¹¹ *again* [ə'geɪn]
¹² *study* ['stadi] ¹³ *use* [ju:z] ¹⁴ *wing* ¹⁵ *fish* ¹⁶ *fin*
¹⁷ *grey* ¹⁸ *mountain* ['maʊntɪn] ¹⁹ *top* ²⁰ *snow* [snəʊ]
²¹ *yet* ²² *melt* ²³ *hand* ²⁴ *wall* [wɔ:l] ²⁵ *blue* ²⁶ *escape*
²⁷ *lock*

* Asjade ja loomade nimede juures, ning isikute nimede juures mitmuses, tarvita eessõnaga *of* moodustatud omastavat käänet! Selle vastu aga tarvita apostroofiga moodustatud omastavat käänet [ainsuses *'s* (*boy's*; mitmuses *s'* (*miles'*))] isikute nimede juures ainsuses, samati ka aja- ja mõõdumääruste juures (nii hästi ainsuses kui mitmuses)!

6.

Järg. Lõpukaashäälikute kahekordseks muutmine tegusõnade juures (-ed ja -ing eel).

Maria ¹ pereema ² astus ³ tuppa. Maria arvas ⁴ paremaks ⁴ kotta ⁵ jääda ⁶. Ta peatus ukse juures ja kuulatas ⁷. Ta nokutas ⁸ mulle peaga ⁸, kui ma üle ⁹ tänava läksin ⁹. Rikka naisterahva teener ¹⁰ tõi ¹¹ pangast ¹² (from) raha ¹³. Rikas aadelimees ¹⁴ ei ole mu poja ¹⁵ soovidele ¹⁶ vastu ¹⁷ tulnud ¹⁷. Ehitusmeistri ¹⁸ maja on uus. Selle maja ehitaja ¹⁸ on nüüd surnud. Kaks merimeest ¹⁹ koputasid ²⁰ vana naisterahva majakese ²¹ uksele (at). Ta küsis neilt, et ⁰ mis nad tahtvat (= tahtsid ²²). Ta lubas ²³ neid kööki astuda. Nad olid väga väsinud ²⁴. Nad olid ²⁵ läbi ²⁵ märjad ²⁵. Ta arvas, et ühetunniline puhkus ²⁶ neid värskendaks (would do them good). Majakene asus (=oli) ühe penikoorma kaugusel ²⁷ (at) linnast ²⁸. Oli ainult ²⁹ kahekümneminutiline käik ³⁰ linna sadamani ³¹.

- ¹ *Mary* ['mæəri] ² *mistress* ['mistris] ³ *enter* ⁴ *prefer* [pri'fə:] ⁵ *hall* [hɔ:l] ⁶ *stop* ⁷ *listen* [lɪsn] ⁸ *nod* (to) ⁹ *cross* [krɒs] ¹⁰ *footman* ['fʊtmən] ¹¹ *fetch* ¹² *bank* ¹³ *money* ['mʌni] ¹⁴ *nobleman* ['nəʊblmən] ¹⁵ *son* ¹⁶ *wish* ¹⁷ *gratify* ['grætɪfaɪ] ¹⁸ *builder* ['bɪldə] ¹⁹ *sailor* ['seɪlə] ²⁰ *knock* [nɒk] ²¹ *cottage* ['kɒtɪdʒ] ²² *want* [wɒnt] ²³ *permit* [pə'mɪt] ²⁴ *tired* [taɪəd] ²⁵ *drip with rain* ²⁶ *rest* ²⁷ *distance* ['dɪstəns] ²⁸ *town* [taʊn] ²⁹ *only* ['əʊnli] ³⁰ *walk* [wɔ:k] ³¹ *harbour* ['hɑ:bə]

7.

Järg. Omadussõnalised omistavad (possessiivsed) asesõnad.

Ta arvas (= lootis), et kahetunniline uni¹ mu venda karastaks (= teeks mu vennale head). Kas ma ei ole alati püüdnud usin olla? Minu (Tema, Meie, Teie, Nende) kell on seisma jäänud. Kus on raamat? Siin ta on. Naisterahvad (*The ladies*) saatsid² meid jaamani³. Vaenlase väed⁴ hävitasid⁵ külad⁶. Ta on Jumala ja inimeste vastu⁷ patustanud⁸. Lapsed armastavad⁹ oma ema, ja tema armastab oma lapsi. Paljud kuningad¹⁰ ja kuningannad¹¹ on Westminster Abbey's [*'æbi*] maetud¹². Ta kordas¹³ talle oma küsimust¹⁴ (= oma küsimust talle). Ta vastas¹⁵ selle. Tass¹⁶ teed¹⁷ on sulle kasulik (*will do you good*). Ta pani¹⁸ kirja kirjakasti¹⁹ (*into*). See oli (*had been*) juba²⁰ tühjendatud²¹. Ta kandis²² surija poisi haigemajasse²³. Poiss oli maja katuselt alla kukkunud²⁴. Põõsal²⁵ on lehed alles (*left*).

¹ *sleep* ² *accompany* [*ə'kampəni*] ³ *station* [*steɪʃn*]
⁴ *army* [*'a:mi*] ⁵ *destroy* [*dɪs'trɔɪ*] ⁶ *village* [*'vɪlɪdʒ*]
⁷ *against* [*ə'geɪnst*] ⁸ *sin* ⁹ *love* [*lʌv*] ¹⁰ *king* ¹¹ *queen* [*'kwi:n*]
¹² *bury* [*'beri*] ¹³ *repeat* [*ri'pi:t*] ¹⁴ *question* [*'kwɛstʃən*]
¹⁵ *answer* [*'a:nsə*] ¹⁶ *cup* ¹⁷ *tea* [*ti:*] ¹⁸ *drop* ¹⁹ *letter-box*
²⁰ *already* [*'ɔ:lredɪ*] ²¹ *clear* [*kliə*], *empty* [*'ɛmti*] ²² *carry*
²³ *hospital* [*'hɒspɪtəl*] ²⁴ *tumble* [*tʌmbəl*] ²⁵ *bush* [*buʃ*]

8.

Järg. *There* ühenduses abitegusõnaga *be**.

Kus on mu piip¹? Ta on laual, seal on ka² tubakas³ (= — ja tubakas ka). Kas teie rikas onu ei ole lubanud⁴ teid aidata? William ja Mary elavad oma onu juures (*with*), aga Jane on alati oma tädiga⁵ elanud. Ta kadestab⁶ nende õnne⁷ (= neid nende õnne). Ta tõreles⁸ oma teenijatega⁹ hommikust õhtuni¹⁰ (*till*). Ma ei lubanud sind (teid) suitsetada. Kaks reisijat¹¹ prantslast on meie linnas võõrsil¹² käinud¹². Toas on (oli) palju lapsi (= Seal on palju lapsi toas). Meie maal on palju kangelasid olnud (= Seal on olnud palju jne.). Kes on maalinud (= maalis¹³) «Kangelase surma¹⁴»? Hertsogi¹⁵ pargis¹⁶ on palju hirvi ja kitsi (= Seal on palju jne.). Siin on palju rahvast käinud (= Seal on olnud palju jne.). Shillingis on kaksteistkümmend pence'i (= Seal on kakst. jne.). Mitu shillingit lähed ühte naelsterlingi (= on seal ühes naelas)? Kakskümmend shillingit. Näe¹⁷, su saksakeelses kirjatöös¹⁸ on üks viga¹⁹. — Jah, see on selge²⁰, et ta ilma²¹ vigadeta ei ole. Ma oleksin väga rõõmus, kui seal ainult üks viga oleks (= oleks ainult). — Miks²² sa ei ole tõlkinud²³: «Mitu päeva on nädalas²⁴»? — Küsimus oli liiga²⁵ lihtne²⁶. Iga

* Sagedasti on väga raske neid ütelsi *there is* ja *there are* õigel kohal tarvitada; sellepärast on tähtis käesolevate lausete tõlkimise juures ettevaatlikult talitada, ja ettetoodud näited hästi omandada.

laps teab²⁷, et nädalas on seitse päeva. Sa naljatad alati (= oled alati naljatades²⁸).

¹ pipe [paɪp] ² too ³ tobacco [tə'bækəʊ] ⁴ promise ['prɒmɪs]
⁵ aunt [aʊnt] ⁶ envy ['envi] ⁷ happiness ['hæpɪnɪs] ⁸ quarrel
 [kwɜːl] ⁹ servant ['sɜːvnt] ¹⁰ night [naɪt] ¹¹ travel [trævl]
¹² visit ['vɪzɪt] ¹³ paint [peɪnt] ¹⁴ death [deθ] ¹⁵ duke [dʒuːk]
¹⁶ park ¹⁷ I say ¹⁸ exercise ['eksɪsaɪz] ¹⁹ mistake [mɪs'teɪk]
²⁰ clear [kliə] ²¹ without [wɪð'aʊt] ²² why ²³ translate [træns'leɪt]
²⁴ week ²⁵ too ²⁶ simple [sɪmpl] ²⁷ know ²⁸ joke [dʒoʊk]

9.

Tehtavik. Tehtaviku juures väljendatakse agent adverbiaal eessõnaga *by**.

Mu nimi on Robert, aga mind hüütakse Bob'iks mu sõprade poolt. Mu venna nimi on Richard ['rɪtʃəd], aga teda hüütakse alati Dick'iks. Mis su nimi on? — Mu nimi on Joseph ['dʒəʊzɪf]. — Siis (*then*) hüütakse sind kindlasti (= Siis ma olen kindel¹, et jne.) Joe [dʒəʊ]. — Jah, sul on² õigus², ja mu vendi Williami ja Thomast ['tɒməs] hüütakse Billy ja Tom. — Hundid surmati (on surmatud, saavad surmatud) jahimeeste³ poolt. Kas lind ei ole kassi poolt surmatud? Sind, ja su vendi ja õdesid kutsutakse⁴ (= saavad kutsutud) lõunale (*to*) minu vanaisa poolt. Vana lossi⁵ imestatakse⁶ kõigi turistide⁷ poolt. Poissi poleks kooliõpetaja poolt karistatud⁸, kui ta poleks laisk olnud. Valus⁹ on laidetud¹⁰ saada, kui meie oma kohust¹¹ täidame (*do*). Millest on tee tehtud

* Võrdle: Laud on Kase poolt (*by*) tehtud (puusepa nimi).
 Laud on kasest (*of*) tehtud (puu selts).

(made)? Teed valmistatakse ¹² tee (-taime ¹³) lehtedest (from). Kes on teed keetnud (= teinud)? Ta on väga hea. Ta on (was) mu õe poolt keedetud (= tehtud). See (that) ilus helitöö ¹⁴ on sakslase poolt kokku seatud ¹⁵. Ta on mitmesugustest ¹⁶ viisidest ¹⁷ koos (= kokku seatud).

¹ sure [ʃʊə] ² be right ³ hunter [ˈhʌntə] ⁴ invite [inˈvaɪt]
⁵ castle [kɑːsl] ⁶ admire [ədˈmaɪə] ⁷ tourist [ˈtuərɪst]
⁸ punish [ˈpʌnɪʃ] ⁹ painful [ˈpeɪnful] ¹⁰ blame [bleɪm]
¹¹ duty [ˈdjuːti] ¹² prepare [prɪˈpeə] ¹³ tea-plant [ˈtiːplɑːnt]
¹⁴ music [ˈmjuːzɪk] ¹⁵ compose [kəmˈpəʊz] ¹⁶ various [ˈvɛəriəs]
¹⁷ melody [ˈmelədi]

10.

Enesekohased ja vastastikused asesõnad.

Ei ole kerge ¹ oma mõtteid ² Prantsuse keeles (in) avaldada ². Ta avaldab oma mõtteid väga hästi. Sa kaitsesid ³ ennast, ja ma kaitsesin ennast ka ⁰. Mina kaitsesin sind, ja sina kaitsesid mind. Poiss (Tütarlaps) värskendas ⁴ ennast apelsiiniga ⁵. Laps avaldab oma mõtteid lihtsate ⁶ sõnadega ⁷ (in). Sõdurid ⁸ kaitsesid ennast vahvasti ⁹ vaenlaste vastu ¹⁰, kui viimaste (= nende) poolt neile kallale ¹¹ tungiti ¹¹. Ma arvan (= loodan), et ⁰ teie löbustasite ¹² endid ¹² maal (in). Jah, meil oli väga lõbus (= lõbustasime ennast väga ¹³). Nad ise küsisid minult (= küsisid minult ise), kas mul oleks aega neid aidata. Kas ta on ise seal käinud (= olnud seal ise)? Meie oleme ise seal käinud (= olnud seal ise). Nad armastasid üksteist väga ¹⁴. Meie aitasime teineteist. Nad austasid ¹⁵ üksteise arvamisi ¹⁶.

¹ *easy* ['i:zi] ² *express* [iks'pres] *oneself* ³ *defend* [di'tend]
⁴ *refresh* [ri'trefʃ] ⁵ *orange* ['orindʒ] ⁶ *simple* [simpl]
⁷ *word* [wɜ:d] ⁸ *soldier* ['souldʒə] ⁹ *bravely* ['breivli]
¹⁰ *against* [ə'geɪnst] ¹¹ *attack* [ə'tæk] ¹² *enjoy oneself*
¹³ *very much* ¹⁴ *dearly* ['diəli] ¹⁵ *respect* [ris'pekt]
¹⁶ *opinion* [ə'pinjən]

11.

Näitavad (demonstratiiv) asesõnad.

Vaat¹, kuidas (*how*) see (*that*) hobune traavib² (= on traavimas)! See hobune ei traavi mitte (= ei ole traavimas); ta jookseb³ nelja³ (= on nelja jooksmas). See on minu isa kell olnud. See tütarlaps on minu vennatütar⁴, ja too poiss on minu õepoeg⁵. Nood (*those*) inglased on Londonist ['lɒndən]. Nad jäävad⁶ siia kunni (*till*) esmaspäevani⁷. On too Inglis kirik? Kas need sõrmkindad⁸ on niisama (*as*) kallid⁹, kui (*as*) nood sääli¹⁰? Ta vanaema¹⁰ suri¹¹ täna hommikul (= sel hommikul). Me läheme (= saame minema) seks suveks (= see suvi) maale elama. Need on minu raamatud, ja nood on sinu. Nood on õunapuud¹². Kas need "siin"⁰ on kirsipuud¹³? Jah, need (= nad) on kirsipuud⁰. Need noad ja kahvlid on kunagi⁰ meie omad⁰ olnud. Ei, see (*that*) pole tõsi¹⁴. On küll (= Jah, see on)! Too raha on meie oma⁰. Andke ta meile! Meie sööme lõunat ühel⁰ ja⁰ selsamal ajal (*at*) iga päev. Thomas Moore [muə] ja Robert Burns olid suured¹⁵ luuletajad¹⁶. Esimene oli iirlane¹⁷, teine (= viimane) schotlane¹⁸. Moore suri aastal (*in*) 1852 ja Burns — aastal 1796.

¹ look ² trot ³ gallop ['gæləp] ⁴ niece [ni:s] ⁵ nephew
 ['nevju] ⁶ stay ⁷ Monday ['mændi] ⁸ glove [glav] ⁹ dear
¹⁰ grandmother ['grændmæðə] ¹¹ die [dai] ¹² apple-tree
¹³ cherry-tree ¹⁴ true ¹⁵ great [greit] ¹⁶ poet [pouit]
¹⁷ Irishman ['aiəris'mæn] ¹⁸ Scotchman ['skɒtʃmæn], Scots-
 man ['skɒtsmæn]

12.

Omadussõnade korrapärane võrdlemine (lõppude -er, -est abil). «Väga», «palju». — Nimisõnalised omistavad (possessiivsed) asesõnad.

a.

Minu õe raamat on väga hea, tema venna raamat on aga ⁰ palju parem, meie sõbra raamat on siiski ⁰ kõige parem. Täna on palju soem¹ (= See on palju soem täna) kui eile. See on kõige palavam² päev, mis ⁰ meil on olnud sel suvel. Siin on palju kuivem³ (= See on palju kuivem siin) kui sääl. Kus on kõige kuivem koht⁴? Ta kirjatöö⁵ oli väga kerge. Ta oli palju kergem kui minu (sinu) oma⁰. Ta oli liiga kerge⁶. Ta oli niisama* kerge kui* Hindreku oma⁰. Ta ei olnud mitte nii* kerge kui* Willemi oma⁰. Õhk⁷ on kergem⁸ kui vesi. Teie kliima⁹ on palju tervem¹⁰ kui meie oma⁰. Meie kliima ei ole mitte nii terve kui teie oma⁰. Oma varasemal¹¹ päeval oli ta palju lõbusam¹² ja rõõmsam¹³ kui nüüd.

¹ warm [wɔ:m] ² hot ³ dry ⁴ place, spot ⁵ exercise
 ['eksisaiz] ⁶ easy [i:zi] ⁷ air [ɛə] ⁸ light [lait] ⁹ climate
 ['klaimit] ¹⁰ healthy ['helθi] ¹¹ early ['ɜ:lɪ] ¹² merry
¹³ gay [gei]

* niisama — kui (jaatavas lauses) = as — as;
 nii — kui (eitavas lauses) = so — as (as — as).

b.

Inglased võtsid¹ meid väga sõbralikult vastu¹ (= väga sõbralikul² viisil³ (*in*)). See päev oli kõige õnnelikum⁴ ta elus. See kübar pole mitte tema, vaid minu oma⁰. Tütarlapsed on lõpetanud⁵ oma ülesanded⁶, aga poisid pole oma dega veel valmis⁵. Kaarel⁷ on kõige targem⁸ poiss (omas) klassis⁹. Ta on targem kui sina. Sa oled väga tugev¹⁰. Sa oled palju tugevam kui Kaarel. Sa oled niisama tugev kui tema. Johanna (*Jane*) on kõige noorem tütarlaps (omas) klassis. Ta on liiga noor selle klassi jaoks. Alice [*'ælis*] on minu sõbranna (= sõber). Ta on üks minu sõpradest (= üks sõber minu omadest⁰).

¹ receive [*ri'si:v*] ² friendly [*'frendli*] ³ way ⁴ happy
⁵ finish [*'finiʃ*] ⁶ lesson [*lesn*] ⁷ Charles [*tʃa:lz*] ⁸ clever
⁹ class [*kla:s*] ¹⁰ strong

13.

Omadussõnade korrapärane võrdlemine (sõnade *more* ja *most* abil). Ebakorrapärane võrdlemine.

Inglis keel (*English*) on tähtis¹ keel². Inglis keelt õpitakse³ kõige õpilaste poolt meie koolis⁴ (*in*). Võib⁵ olla⁵ on ta (= Ta on võib olla) kõigist kõige tähtsam keel (kõigist lause lõppu). Palju tähtsam on mõista⁶ Inglis keelt kui Prantsus keelt. Sõduri kõige tähtsam omadus⁷ on vahvus⁸. Mu reis⁹ Norramaal¹⁰ on üks mu kõige armsamate¹¹ mälestustest¹². Kas on Walter [*'wɔ:ltə*] niisama vana kui sinagi? Ei, ta pole mitte nii vana kui mina (= kui mina olen). Ma olen

seitse kuud vanem. Proua Nelsoni vanem vend on kaks aastat minust vanem (= vanem kui mina). Proua Nelson on palju vanem kui sinu naine. Tema mehe ¹³ õde ¹³ on ¹⁴ abielus ¹⁴ Kaarli kõige noorema vennaga. Mul on väga halvad hambad. Kas Hubertil [*hju:bət*] ei ole mitte kõige paremad (halvemad) hambad? Ei, Hindreku omad⁰ on palju paremad (halvemad). Kus asub (= on) kõige lähem võõrastemaja ¹⁵? Ta asub (= on) järgmises (*in the next*) tänavas. Mu tädi oli kodu läinud aastal. Ma loodan, et mu onu tuleb koju tuleval (*next*) aastal. John tuli (= oli) palju hiljem kui David [*deivid*]. Hubert tuli viimseks (= oli kõige viimane). Viimane jagu ¹⁶ raamatust oli palju huvitavam ¹⁷ kui esimene.

¹ *important* [*im'pɔ:tnt*] ² *language* [*'læŋgwɪdʒ*] ³ *study* [*'stadi*]
⁴ *school* [*sku:l*] ⁵ *perhaps* [*pə'hæps*, *p(ə)ræps*] ⁶ *know* [*nou*]
⁷ *quality* [*'kwɒliti*] ⁸ *courage* [*'kærɪdʒ*] ⁹ *visit to; trip, tour*
 [*tuə*] *in* ¹⁰ *Norway* [*'nɔ:wei*] ¹¹ *agreeable* [*ə'grɪəbl*] ¹² *recollection* [*ri'kɒ'lekʃn*] ¹³ *sister-in-law* [*lɔ:*] ¹⁴ *married* [*'mærɪd*] *to*
¹⁵ *hotel* [*ho(u)'tel*] ¹⁶ *part* ¹⁷ *interesting* [*'intrəstɪŋ*]

14.

Järg. «Suur» * ja «väike» *.

Kui naljakas ¹! Minu tuhvli ² on liiga väikesed, ja sinu omad⁰ on liiga suured. Teie maja on suur, aga meie oma⁰ on õige väike. Ta on palju väik-

* 1) «Suur» tõlgitakse:

a) *great* mõtteliste nimisõnade juures (erandiks on: *a large sum of money, a large income* j. t.), samuti ka meeleliste nimisõnade juures vaimlises ehk piltlikus tähenduses (suur = tähtis, kuulus).

sem kui teie oma⁰. Nende väike laps oli kahel viimsel (= viimsel kahel) päeval (*during*) palju pahem. Napoleon [*nə'pouljən*] Suur oli väikese³ kasvuga³. On suur eksitus⁴ arvata (= uskuda⁵), et tähtis (kuulus) mees tähendab (= on) sedasama, mis (*the same as*) suur meeski. Kas on florin suurem või väiksem kui poolkrooni⁶? Florin on väiksem kui poolkrooni, ja ta väärtus⁷ on ka vähem. Ole hea ja aita mind natuke (*a little*)! (Kõige suurema) Heameelega⁸! Tal on suurem (vähem) edu⁹ olnud kui sinul. Ei ole kõige vähematki lootust, et Kaarli isa terveks¹⁰ saab. George [*dʒə:dʒ*] on kõige väiksem poiss (omas) klassis, aga ta on kõige usinam. Tom on kõige suurem poiss meie klassis. Ta on aga (=ka) kõige laisem. Väike Dick on kõige kauem meie juures olnud (= on olnud meie juures kõige kauem). Sa oled pikema tee käinud¹¹ kui mina. Minu oma⁰ oli palju lühem. Aasta on pikk. Kui kaugel on Tartu

b) *tall* = kasvu poolest suur.

c) *large* ja *big* = ruumi ja kogu poolest suur ning teistel juhtumistel. (*Big* tarvitatakse enamasti kõnekeeles ja on sellepärast sagedasti pisut perekondlik).

2) «Väike» tõlgitakse:

a) *small* meeleliste sõnade juures, kui «väike» on rõhuline. (Ütlusetäitena tarvitatakse seepärast peaaegu erandita *small*).

b) *little* teistel juhtumistel. (Meeleliste sõnade juures on *little* sagedasti meelituselise tähendusega).

Tähendus: Kasvu poolest väike = *short of (in) stature*.

Tallinnast. Riia on palju kaugemal kui Tartu (= On palju kaugem Riiani kui Tartuni).

¹ *funny* ['fani] ² *slipper* ³ *short of stature* ['stætʃə]
⁴ *mistake* [mis'teik] ⁵ *believe* [bi'li:v] ⁶ *half-crown* ['ha:f'kraun]
⁷ *value* ['væljʊ] ⁸ *pleasure* ['pleʒə] ⁹ *success* [sək'ses]
¹⁰ *recover* [ri'kʌvə] ¹¹ *walk* [wɔ:k]

15.

Modaalsed (kõneviise moodustavad) abitegusõnad (*can, may, must, shall, will, ought*). Ebakorrapärased tegusõnad (*know, learn, say*).

Kas sa oskad (*can*) uisutada¹? Oskan küll! (= Jah, ma oskan). Kas sa ei oska uisutada? Ei oska! Ma arvan (= oletan²), et⁰ sa täna (*to-day*) ei saa uisutada (= uisutada täna). Jää³ peal on liiga palju lund (= Seal on . . . jää peal). Eile ma ei võinud välja minna, sest oli liiga külm⁴. Ma küsisin John'ilt, kas ta ei võiks (*could*) mind mu ülesannete juures (*with*) aidata. Ema, kas ma võin minna välja mängima? Võid küll (= Jah, sa võid minna⁰), kuid sa pead enne oma ülesanded ära⁰ õppima (= õppima oma ülesanded enne). Sa pead neid peast⁵ oskama. Kas sa oled juba tõlkinud⁶ oma Inglis keele harjutuse⁷? Sa ei tohi välja minna, kunni (= kui) sa teda tõlkinud pole. Sa peaksid teadma, et sa ei tohi laisk olla, mu poiss. Kui sa ei taha mu sõna⁸ kuulda⁸, siis⁰ tuleb sul (= pead sa) koju jääda⁹. Ma küsisin Kaarlilt, kas ta ei tahaks minuga (alla) tiigi¹⁰ juure minna (= minna alla tiigi juure minuga). Ta ütles, ta ei tahtvat enne¹¹ minna,

kui ¹¹ ta oma ülesandeid oskab. Kui ma oleksin teadnud, et ta neid polnud õppinud, siis ⁰ ei oleks ma temalt seda ⁰ küsinudki. Sa ei peaks imestama ¹², et ta arvas ¹³ paremaks ¹³ koju jääda ¹⁴. Poisid mängivad sagedasti (= sagedasti mängivad) rohkem, kui nad tohiks id.

¹ skate [skeit] ² suppose [sə'pouz] ³ ice [aɪs] ⁴ cold
⁵ by heart [ha:t] ⁶ translate [træns'leɪt] ⁷ exercise ['eksəsaɪz]
⁸ obey [o'beɪ] ⁹ stop ¹⁰ pond ¹¹ until [ən'tɪl] ¹² be surprised [sə'praɪzd] ¹³ prefer [prɪ'fə:] ¹⁴ stop, stay

16.

Do eitavas ja küsivas lauses. Ebakorrapärased tegusõnad
 (do, forget, go, think).

a.

Kaarel püüab oma kohust ¹ täita ². Ta täidab oma kohust. Kas Tom täidab oma kohust? Ta ei täida kunagi oma kohust? Kas ta ei täida oma kohust? Ei, ta ei tee seda ⁰. Kas Jane täidab oma kohust? Jah, ta teeb seda ⁰. Ta on alati oma kohust täitnud. Laps täidab oma kohust, kui ta oma vanemate sõna kuulab. Kas poisid (tütarlapsed) täitsid oma kohust? Ei, nad ei teinud seda ⁰. Nad täitsid alati oma kohust. Nad unustasid oma kohuse täita. Ärge unustage oma kohust täita. Kas nad ei ole unustanud oma kohust täita? Kooliõpetaja ³ ei täida oma kohust, kui ta laisku õpilasi ⁴ ei karista ⁵. Ma poleks oma kohust täitnud, kui ma ei oleks poissa (tütarlapsi) karistanud. Olge usinad! Ärge olge laisad! Olge rahul ⁶! Ärge kartke ⁷.

¹ duty ['dju:ti] ² do ³ teacher ⁴ pupil ['pju:pɪl]
⁵ punish ['panɪʃ] ⁶ quiet [kwaɪət] ⁷ afraid [ə'freɪd]

b.

Kui mind esitleti¹ isand Smith'ile (*to*), ütles ta (= ta ütles): "*How do you do?*"; ma ütlesin talle ka: "*How do you do?*"* Kapten² Smith sõidab (ei sõida) Londoni igal aastal. Kas ta ei sõida Londoni igal suvel? Ei sõida(=Ei, ta ei tee). Ta sõitis Londoni läinud aastal. Kas sa sõitsid temaga ühes⁰? Ei (seda⁰ ma ei teinud). Ma olen harva³ temaga ühes⁰ sõitnud. Kas su vend sõidab temaga? Ei, ta ei sõida ialgi temaga. Ära mine välja niisuguse ilmaga⁴ (*in*)! Hindrek ei osanud täna⁵ ühtki sõna oma ülesandest (= ühtki sõna . . . täna), aga (=ja) ta oleks pidanud seda peast⁶ oskama. Kas ta seda eile⁷ oskas? Oskas! (=Jah, ta tegi). Ta oskas seda väga hästi. Ma loodan, et ta oskab (=saab oskama) seda hommegi⁸.

¹ *introduce* [intrə'dju:s] ² *captain* ['kæptin] ³ *seldom* ['seldəm] ⁴ *weather* ['weðə] ⁵ *to-day* ⁶ *by heart* [ha:t] ⁷ *yesterday* ⁸ *to-morrow*

c.

Kas arst¹ Waston ['wɒtsən] on kodu? Ma ei tea. Ma ei tunne teda. Aga sa tunnend ta onu-poega², eks ju (*don't you*)? Jah, ma tunnen (*do*). Ma tunnen teda ammust ajast (= olen teda kaua (*for*) aega tunnud). Ta mängib minuga iga hommiku kriketti³,

* Harilik teretamise viis (isegi tutvustamise puhul). — Teretamisele *How do you do?* (umbes = Tere, tere!) vastatakse sagedasti *How do you do?* ja mitte *Thank you, I am quite well*. Viimast ütelust tarvitatakse harilikult vastuseks küsimusele *How are you?* (=Kuidas te elate? kuidas käsi käib?).

enne kui ta kontorisse ⁴ läheb. Kas su vend ei olnud eile teatris ⁵ (*at*)? Ei, ta ei olnud mitte. Kas ta ei käi kunagi teatris (*to*)? Ta ei lähe kunagi sinna, sest ⁶ tal on väga palju tegemist (= teha). Kas tal tõesti ⁷ nii palju tegemist on? On küll! (= Jah, tal on). Ta töötab ⁸ väga kõvasti ⁹, ja tal ⁰ ei ole aegagi lõbu ¹⁰ peale (*of*) mõelda. Ta on harva lõbu peale mõelnud.

¹ *doctor* ² *cousin* [kəzn] ³ *cricket* ['krikit] ⁴ *office* ['ɒfɪs]
⁵ *theatre* ['θiətrə] ⁶ *because* [bi'kəz] ⁷ *really* ['riəli] ⁸ *work*
 [wɜ:k] ⁹ *hard* ¹⁰ *pleasure* ['pleʒə]

17.

Mõned küsivad asesõnad. Ebakorrapärased tegusõnad (*come, hear, make, meet, read, see, spend*).

Kes nägi sind? Kes ei näinud sind? Keda sa nägid? Keda sa ei näinud? Kes (*which*) neist nägi sind? Keda neist sa ei näinud? Kelle hobust nägid sa? Kelle hobune tuli esimeseks? Mis juhtus ¹? Mida sa nägid? Mitu sõdurit ² suri ³? Mitut sõdurit nägid sa? Kuningat ⁴ sa ei näinud ju ⁰, eks ole? Ei (= Jah), ma nägin teda (tõesti). Kus sa nägid teda? Kas sa ei ole Dickensi romaanisid ⁵ lugenud? Ei (= Jah), ma olen lugenud ⁰. Kuidas nad sulle meeldivad ⁶? Nad meeldivad mulle väga (*very much*). Ma ei kuulnud, mis sa ütlesid. Sa ei kuule iialgi, mis ma ütlen. Meie õde käis (= tegi ⁷ reisi ⁷) Prantsusmaal ⁸ läinud aastal. Kui kaua oli ta säääl? Ta ei olnud säääl väga kaua. Ma arvan, et ta ei viibinud (= Ma ei arva, et ⁰ ta viibis) kuud aegagi ⁰

Prantsusmaal. Ma arvasin, et⁰ sa olid haige, sest (*as*) sa ei tulnud mind vaatama (*call on*). Ei, ma ei olnud haige, aga ma olin täiesti (*quite*) unustanud, et olin lubanud⁹ tulla. Kas sa oled mu onupoega James'i [*dʒeɪmz*] näinud? Ta on nüüd Eestimaale tulnud. Jah, ma nägin teda mõne päeva eest (*the other day*) sinu vennaga. Kus sa teda nägid? Ma kohtasin neid Pargi tänaval (*in*).

¹ *happen* [*hæpən*] ² *soldier* [*'souldʒə*] ³ *die* [*dai*] ⁴ *king*
⁵ *novel* [*nəvəl*] ⁶ *like* [*laɪk*] ⁷ *make a journey* [*'dʒə:ni*] ⁸ *France*
 [*fra:ns*] ⁹ *promise* [*'prəmɪs*]

18.

Mõned kanduvad (relatiiv) asesõnad. Ebakorrapärased tegusõnad (*keep, leave, mean, send, sleep, take, understand*).

a.

Ära võta seda kübarat! See on minu oma⁰. Kas sa mõistad (*can*) laulda? Ei, mina ei oska (*cannot*), aga minu vend laulab väga hästi. Ta laulis kontserdil¹ (*at*) eile õhtu (*last night*). Ma olin läinud nädalal haige (= haige läin. näd.). Kas tõesti (= Olid sa)? Kas sa saatsid arsti (= ühe arsti) järele (*for*)? Jah, ma saatsin Dr. Graham'i [*greɪəm*] järele, keda sa mulle soovitasid², ja ta tegi³ mind väga ruttu terveks³. Minu vennapoeg⁴, kes minu juures (*with*) elab, on Inglis keele tundisid võtnud. Mu vennatütar⁵, keda ma ei ole kaks aastat (*for*) näinud, on Eestimaale tagasi tulnud (= on tulnud E. jälle). Tema mees, kelle tervis⁶ ei ole hea, on nüüd Inglismaalt lõpulikult

(for ever) lahkunud. Täna sind kirja (=su kirja) eest, mille ma eile kätte ⁷ sain⁷. Maja, mille katust sa seal (over there) näed, on ⁸ minu isa päralt⁸.

¹ concert [ˈkɒnsət] ² recommend [rekəˈmend] ³ cure [kjʊə]
⁴ nephew [ˈnevju] ⁵ niece [niːs] ⁶ health [helθ] ⁷ receive [rɪˈsiːv]
⁸ belong to

b.

Kui meie onu Eestimaalt lahkus, oli tal neli last, kellest kõige vanem (= kõige vanem kelledest) neliteistkümmend aastat vana oli. Sakslane, keda sa mulle tutvustasid, rääkis väga hästi Eesti ¹ keelt¹, aga ta ei saanud mu mõttest aru (= mis ma ütelda ² tahtsin²), kui ma talle ütlesin, et ma magasin (= olin maganud) nagu kott (like a log). Ma ei salli poissa (tütarlapsi), kes on hooletud³ oma ülesannetega (about). Meie palusime teda meid aidata, mida ta ka lubas teha (= lubas teha ka (too)). Ta lubas meid aidata, ja — mis enam — ta pidas oma sõna (= lubamist).

¹ Estonian [esˈθounjən] ² mean [miːn] ³ careless [ˈkeəlis]

19.

Määravad (determinatiiv) ja kanduvad asesõnad. Ebakorrapärased tegusõnad (begin, buy, find, give).

a.

Kes (= See, kes) elab, näeb (= saab nägema). Meie peaksime aitama neid, kes abi tarvitavad¹. Hea (= See, kes on hea) isa (ema) ei luba² oma lastele sõnakuulmatud³ olla. Ta andis raamatu sellele

õpilasele⁴ (= sellele õpilastest), kes oma ülesande oli kõige paremini õppinud. Mis (= See, mis) on meeldiv⁵, ei ole mitte alati kasulik. Enam jagu (*Most*) mõistatusi⁶ algab sõnadega⁰ (*with*). „Mis see on, mis...?“ Mis sa ütled, ei või tõsi⁷ olla. Ta tegi kõik, mis (*all that*) võimalik⁸ oli teha. Kõik, mis ta pajatas⁹ oli lollus¹⁰. Neid, kes olid usinad, kiideti¹¹ kooliõpetaja poolt. Kooliõpetaja kiitis neid, kes olid usinad olnud. Kas ei ole mitte nende kohus, kes minu sõbrad on, mind aidata? Jah, see peaks nende kohus olema. Ta unustas seda, mis ta oli lubanud.

¹ *need* [ni:d] ² *permit* [pə'mit] ³ *disobedient* [disə'bi:djənt]
⁴ *pupil* ⁵ *agreeable* [ə'grɪəbl] ⁶ *riddle* ⁷ *true* ⁸ *possible* [ˈpɒsɪbl]
⁹ *talk* [tɔ:k] ¹⁰ *nonsense* [ˈnɒnsəns] ¹¹ *praise* [preɪz]

b.

Ole hea, anna mulle ajaleht¹! Anna mulle see, mis seal tooli² peal on. Kindad, mis ma eile ostsin, on palju halvemad, kui need, mis mul juba olemas (= on). Shakespeare [ˈʃeɪkspiə] on Inglis kirjanik³, kelle nimi on kõige rohkem (= paremini) tuntud. Ta suri aastal (*in*) 1616 oma sünnimise⁴ linnas⁴, Stratford-on-Avon [ˈeɪvən], mille kirikus ta maetud⁵ on. Ilus ausammas⁶ on talle püstitatud⁷ selles Westminster Abbey ja os⁸, mida hüütakse «The Poets' [ˈpɔɪts] Corner».* Paljud tähtsad Inglise luuletajad ja kirjanikud⁹, nagu (*such as*) Chaucer [ˈtʃɔ:sə] (†1400),

* Sõnasõnalt: Luuletajate nurk.

Dickens († 1870), Tennyson [*'tenisən*] († 1892), on oma viimase rahupaiga ¹⁰ «Luuletajate nurgas» leidnud.

¹ *newspaper* [*'nju:speipə*] ² *chair* [*tʃeə*] ³ *poet* [*pouit*]
⁴ *native* [*'neitiv*] *town* ⁵ *bury* [*'beri*] ⁶ *monument* [*'mənju-
 mənt*] ⁷ *erect* [*i'rekt*] ⁸ *part* ⁹ *author* [*'ɔ:θə*] ¹⁰ *resting-
 place*

20.

Kordamisharjutus. Ebakorrapärased tegusõnad (*bear, cost, get, lose, pay, put, shake, tell, write*).

a.

Millal sa oled sündinud? Ma olen sündinud 1. septembril 1910. Millal on su vanemad sündinud? Ema on sündinud 7. juulil ¹ 1885. Ma ei tea, millal isa on sündinud. See puu on alati väga hääd vilja ² kandnud. Poiss ei tänanud mind, kuigi ³ ma talle ühe shillingi andsin. Kooliõpetaja kirjutas kirja poisi (tütarlapse) vanematele. Ma raputasin pead ⁴ (= oma pead). Nad raputasid pead (= oma pead). See kiri peab Hendriku õe poolt kirjutatud olema. Mis sa arvad, kui palju (*How much do you think*) kõik need haned maksid? Ma maksin kaks naela nende eest. Kas sa arvad, et ⁰ see on palju?

¹ *July* [*dʒu'lai*] ² *fruit* [*fru:t*] ³ *although* [*'ɔ:lðəu*] ⁴ *head* [*hed*]

b.

Kas sa ei näinud raamatut, mille ma laua peale panin? Ei, ma ei näinud (= teinud). Võib olla su vend võttis tema, sest ma nägin, (et) tal oli mingi

raamat käes (= omas käes). Ma olen su rahakoti¹ leidnud. Ma leidsin ta laua alt. Suur tänu (= Tänan väga), ma arvasin, et⁰ ma olin ta ära kaotanud. Kas ta ei ole ilus? Ma sain ta oma õe käest (*from*) sünnipäevaks² (= minu sünnipäevaks). Kuule, kas võid sa mulle öelda, mis vahe³ on *for* ja *during* vahel, kui⁰ kõne⁰ käib⁰ aja kohta (*with regard to*)? Kas oled juba selle näite⁴ unustanud, mille kooliõpetaja andis meile mõne päeva eest (*the other day*)? Mis näide see oli? Siin ta on: «Ma olin ühe nädala haige (= haige ühe nädala) Londonis viibimise⁵ ajal.» Kuidas sa tõlgid selle ingliskeelde (*into*)?

¹ *purse* [pə:s] ² *birthday* ['bɜ:θdeɪ] ³ *difference* ['dɪfrəns]
⁴ *example* [ɪg'zɑ:mpəl] ⁵ *stay* [steɪ]

21.

Küsiwad asesõnad (järg). Ebakorrapärased tegusõnad (*break, lend, run, throw, wear*).

a.

Kes on nüüd välismaa¹ kirjatoimetaja² sinu isa kontoris³ (= isa kontoris (*in*) nüüd)? Kas (see on) Harry Webb? — Ei, ta lahkus isa kontorist juba⁰ mitme aasta eest⁴. Ma ei tea, kus ta on nüüd. Võib olla, et⁰ ta on surnud⁵. — Jah, kes teab. — Aga (*I say*,) kelle sai su isa tema asemele⁶? — Ühe (A) väljamaalase⁷. — Missuguse (*What*) väljamaalase? — Ühe sakslastest, kes olid Charles Smith'i kontoris. — Missuguse nendest sai ta? — Isand

Milleri. Kas sa mäletad ⁸ teda? — Jah, ma mäletan (= teen). — Kuidas ta teile meeldib? — Ta meeldib meile väga, sest ta on väga tark ⁹ mees.

¹ *foreign* ['fɔrɪn] ² *correspondent* [kəris'pɒndənt] ³ *office* ['ɒfɪs] ⁴ *ago* [ə'gəʊ] (seisab oma peasõna järel) ⁵ *dead* [ded] ⁶ *instead* [ɪn'sted] *of* ⁷ *foreigner* ['fɔrɪnə] ⁸ *remember* [rɪ'membə] ⁹ *clever* [klevə]

b.

Fred, oota ¹ natuke (= üks minut ²)! — Mis sa tahad (= soovid)? — Keda sa nägid tänaval praegu ³? — Ma nägin poissi, kes oli visanud suure kivi ⁴ aknaruudu ⁵ pihta (*at*) ja selle puruks löönud. — Mis poiss see oli? Kas juhtusid sa nägema (= võisid sa näha), kas ta kandis koolimütsi ⁶? — Ei, seda tal küll ei olnud (= ta ei teinud). Ma ei tea, kes see oli. Ta jooksis ära ⁷ nii ruttu ⁸, kui võis.

Kelle tindiklaas ⁹ on see? Ma arvasin, et ⁰ see on (= oli) minu, aga (see) ei ole. Aga (*I say*), missugune nendest pliiatsitest ¹⁰ on sinu? — Nad on kõik minu omad ⁰. — Kas ma võin ühte neist laenata ¹¹? — Vabanda ¹², mis sa ütlesid? — Kas sa võiksid (= tahad sa) laenata mulle ühe nendest? — Jah, kõige suurema lahkusega, kui sa annad mulle tagasi (*back*) selle, mis ⁰ ma laenasin sulle nende päevade sees.

¹ *wait* ² *minute* ['mɪnɪt] ³ *just* [dʒʌst] *now* ⁴ *stone* ⁵ *window-pane* [peɪn] ⁶ *school-cap* ⁷ *away* ⁸ *fast* ⁹ *inkstand* ¹⁰ *pencil* ¹¹ *borrow* ['bɒrəʊ] ¹² *beg your pardon* [pa:dn]

22.

Ebakorrapäraseid tegusõnad (*become, bring, catch, drink, eat, fall, lie, shine, stand, swim, teach*).

a.

Ma jõin klaasi piima¹ iga hommiku, kui ma suvel maal olin (= olin maal suvel), ja sellest sain (= see tegi) ma palju kasu (*a great deal of good*). Meie sõime palju kala, mida meie püüdsime väiksest järvest². Meie majake³ seisis mäekünka⁴ otsas⁵. Järv oli mäe jala juures. Meie suplesime⁶ enne⁷ lõunat⁷ ja ujusime sagedasti (= sag. ujusime) ühe väikese kalju⁸ juure, kus meie harilikult (*used to*) lamasime, kui päike paistis. Ühel päeval kukkus mu noorem vend kõrgelt sillalt⁹ vette (*into*). Et (*as*) ta ei osanud ujuda, arvas ta viimase tunni käes olevat (= tulnud). Õnneks¹⁰ päästeti¹¹ ta ühe vana mehe poolt, kes jooksis (= tuli joostes) sinna (*up*), kui (ta) kuulis väikse Johni kisa¹².

¹ *milk* ² *lake* ³ *cottage* [*'kɒtɪdʒ*] ⁴ *hill* ⁵ *top* ⁶ *bathe* [*beɪð*]
⁷ *before dinner* ⁸ *rock* ⁹ *jetty* [*'dʒeti*] ¹⁰ *fortunately* [*'fɔ:tʃnɪtli*]
¹¹ *save* ¹² *cry*

b.

Ma mängisin¹ klaverit¹ ühe tunni iga päev ja õppisin kaunis palju (*a great deal*). See oli minu onupoeg Hindrek, kes õpetas mind mängima. Õhtuti (*in*) lugesime raamatuid, mis onu Robert iga kord² kaasa³ tõi³, kui ta meid vaatama tuli. Meie lamasime sagedasti metsas⁴ teisel pool järve. See mets on nüüd kaunis⁵ suureks kasvanud (= saanud). Mis sa arvad, kui palju (= Kui palju üüri arvad

sa) isa maksis meie väikese maja eest üüri⁶? Ta maksis ainult (= ainult maksis) viis naela terve suve eest. Maja nimi oli «Lake Hill».

¹ *play the piano* ['pjɑ:nou] ² *time* ³ *bring* ⁴ *wood*
rather ['rɑ:ðə] ⁶ *rent*

23.

Umbmäärased asesõnad.

Inimene (*one**) peaks oma kohust täitma. Ei peaks iseennast kiitma. Ühel päeval (hommikul, õhtul) palus meid onu (= meie onu) välja tulla mõnda parti¹ ja hane vaatama², kelle ta oli ostnud. Kas tal ei ole hobuseid ja lehma? Jah, tal on. Tal on palju hobuseid ja lehma. Tal on ka mitu (*several*) härja, vasikat ja lammast. Kas siin on mõned poisid käinud (= olnud)? Ei, ma ei ole ühtegi näinud. Sa said mõne kirja praegu, eks ole? Ei, ma ei saanud ühtegi (*not—any*). Minu vend sai mõne kirja eile. Kas ma võin teile natuke õlut³ pakkuda⁴? Ei, tänan, ma ei soovi õlut (*any*); aga natuke vett. kui⁵ ma⁵ tohiksin⁵ paluda⁵. Kas te olete midagi unustanud? Jah, ma peaksin mõne pirni ostma, aga ei leia (= ole) häid (*no good ones*).

¹ *duck* ² *look at* ³ *beer* [biə] ⁴ *help one to* ⁵ (*if you*)
please [pli:z]

* *One* (saksak. «man») = umbmäärane asesõna, millel täpne vastand Eesti keeles puudub ja mille asemel võib esineda «sa, inimene, meie, keegi» jne; sagedasti väljendatakse niisuguseid lauseid Eesti keeles tehtaviku kujul.

24.

Umbmäärased asesõnad (järg).

a.

Inglis sõnad, millede lõpuks on (*ending in*) *-body**, ei tarvitata mitte piiratud ¹ arvu ² isikute³ kohta (*about*). Sellepärast (*That is why*) ei või neid tarvitada eesõna⁴ *of* ees⁵. Ma oletan, et ig a ü k s teie seast (=teist) on seda kuulnud. Kas siin on mõ n i, kes ei ole seda reeglit⁶ kuulnud? — Selles klassis ei ole ü k s k i (= Seal ei ole ükski selles klassis), kes oleks (= on) Teid ennemalt kuulnud sellest rääkivat (= kuulnud Teid rääkivat sellest ennemalt). Jah, on võima-lik⁷, et ma olen unustanud sellest rääkida. Neid asesõnu⁸ on väga tarvilik meeles pidada. Ig a ü k s peab neid tundma.

¹ *limited* ['limitid] ² *number* ['nambə] ³ *person* [pə:sn]
⁴ *preposition* [prepə'ziʃn] ⁵ *before, in front* [frant] *of*
⁶ *rule* [ru:l] ⁷ *possible* ⁸ *pronoun* ['prəunaun]

b.

Kas te teate, mis vahe¹ on *little* ja *a little* (*few* ja *a few*) vahel? Ig a ü k s võib mulle seda ütelda. Kas keegi teist ei või mulle seda ütelda? Te ei tea midagi, poisid (tütarlapsed). Teie ei pea midagi meeles (= ei või midagi oma peades hoida). Tõlkige: Inimene (*one*) peaks igast asjast natuke teadma. Isand Walker'il ['wɔ:kə] on vähe lootust edu² pääle (*of*), sest tal on liiga vähe raha ja vähe sõpru, kes oleks (= on) nõus³ teda aitama. Isand Brown'il,

* *somebody, anybody, nobody, everybody.*

selle⁴ vastu⁴, on natuke raha ja samuti^c ka mõned sõbrad, kes teda aidata võiksid, kui ta abi tarvitseks⁵.

¹ *difference* ['difrəns] ² *success* [sək'ses] ³ *willing* ⁴ *on the contrary* ['kɒntrəri] ⁵ *need*

25.

Umbmäärased asesõnad (järg).

a.

Tead sa kedagi, kes võiks (= võib) mulle Inglis keelt õpetada? Siin ei ole kedagi (= Seal ei ole ükski siin), kes Inglis keele tunde annaks (= annab). Keegi käis siin (= Seal oli keegi siin), ja (= kes) küsis, sind (*for*). Ma ütlesin talle, et sa tuled (*would be*) mõne minuti pärast (*in*) tagasi. Kas sa ei ole veel¹ midagi teinud oma sõbra James'i [dʒeɪmz] kasuks (*for*)? — Ei, mitte midagi. — Aga midagi tuleb teha (= peab tehtud saama). Kas tal ei ole ühtegi teist sõpra (mitmuses), kes võiks teda natuke aidata? — Ma arvan, tal on mõned, kes võiks, kuid nad hoolivad² tast vähe. — Keegi peab mu kübara võtnud olema. Keegi nendest, kes läks välja, peab tema eksi³ kombel³ olema võtnud (= peab olema võtnud tema eksi kombel).

¹ *yet* (lause lõppu) ² *care for* ³ *by mistake* [mɪs'teɪk]

b.

Kui keegi tuleb sel⁰ ajal⁰, kui (*while*) ma väljas olen, siis⁰ paluge teda mõni minut oodata¹. Kas keegi poistest ei ole veel tulnud? Jah, Allan ja Walter ['wɔ:lts] on tulnud. Nad on aias. Kus on tindipudel²? Selles peab natuke tinti järel³ olema

(= Seal peab olema jne.). Ei, seal ei ole sugugi järel⁰. Kas sa ei ole siis natuke ostnud? Ei, mul ei olnud (= ei ole olnud) raha, millega (*with*, lause lõppu) tinti osta. Liiga palju ja liiga vähe rikub⁴ iga asja (*everything*). Kaunis palju teed tuleb Hiinamaalt⁵. Mul on palju (*a great deal* ehk *much*) tegemist (= teha). Tal on kaunis palju (*quite a lot of*) raha. Tal on suur hulk (*a great many*) huvitavaid⁶ raamatuid. Ma nägin suure hulga (*a great number of*) poisse eile õhtu jää peal (= jää peal eile õhtu). Pidage⁷ meeles⁷, poisid (tütarlapsed), et *a great deal of* ei tarvitata nimisõnade⁸ ees mitmuses⁹! Suur hulk (*A lot of*) vigu tehakse¹⁰ õpilaste poolt selles¹¹. Tohin* ma nüüd loota, et ma ei pruugi* teile seda (= sellest (*of*)) enam (*any more*) meele¹² tuletada¹²? Jah, Teie võite selles kindel olla (= Jah, Teie võite, mu⁰ härra).

¹ wait ² ink-bottle ³ left ⁴ spoil ⁵ China [tʃaɪnə]
⁶ amusing [ə'mju:ziŋ] ⁷ remember ⁸ substantive ['sabstəntɪv]
⁹ the plural ['plu:rəl] ¹⁰ make ¹¹ with regard [rɪ'ga:d] to
that ¹² remind [rɪ'maɪnd]

*Dare = tohtima, julgema, võima ja need = tarvitsema, tarvis olema, pruukima, tarvitatakse nihaästi abitegusõnadena kui lihttegusõna. Abitegusõnadena tarvitades esinevad nad III. is. ains. olevikus ilma muutelõputa s, ega ei lisata neist juhitevatele tegusõnale abisõna to juure.

{ He dare not say so. Ta ei tohi seda ütelda.
 { Dare he come? Tohib (võib) ta tulla?
 { He need not help me. Tal pole tarvis mind aidata.
 { Need he do it? Kas on tal tarvis seda teha?

26.

Kordamisharjutus. Umbmäärased asesõnad (järg).

a.

Nad armastavad ja austavad¹ üksteist. Missugune neist majadest meeldib teile kõige enam (= parem)? — Ma pean tunnistama², mulle ei meeldi kumbki. Ükski neist kolmest raamatust ei ole see (*the right one*). Enam jagu (*Most*) inimesi mõtleb nii. See haavab su (inimese = *one's*) tundmust³. Te piinate inimest oma kaebustega⁴. Üks (*The one*) on häa, teine (*the other*) on paha. Varem ehk hiljem (*One day or other*) kahetsete⁵ seda. Las' igauks võtab oma (*his own*). Nii suur (*Such* ehk *so great*) oli mu rõõm⁶, et ma vaevalt⁷ rääkida võisin. Need, kes (*Such as*) Jumalat kardavad ei karda kuradit⁸.

¹ *esteem* [es'ti:m] ² *confess* [kən'fes] ³ *feeling* ⁴ *complaint* [kəm'pleint] ⁵ *repent* [ri'pent] ⁶ *joy* [dʒɔi] ⁷ *scarcely* ['skɜəsli] ⁸ *devil* [devl]

b.

Kas Mary ei ole joonud natuke seda⁰ viina, mida ma talle pakkusin¹? Ei, ta ei taha sugugi saada. Aga ma arvan, et ta tahaks (*would like*) natuke teed saada⁰. Pakku(ge) talle natuke, ja vaatame (*let us see*), kas ta ei joo (=võta) seda! —

{ *I did not dare to ask for it.* Ma ei julenud seda küsida.
 { *It scarcely ['skɜəsli] needs to be said that . . .* Vaevalt on tarvis ütelda, et . . .

Sellevastu aga: *He needs help.* Tal on abi tarvis. (Nimisõnalise sihitud juures).

Siin on teil paar² näidet³, mis näitavad (= näidates) vahet⁴ *such a (an)*, *what a (an)* ja *what* vahel. Mis sugune suur õun! Kas sa oled kunagi (*ever*) näinud niisugust suurt õuna? Mis seltsi õun see on? Ma ei tea, mis seltsi see on. — Tõlgime veel mõne lause⁵, enne⁶ kui⁶ me lõpetame⁷ selle raske⁸ ülesande! Igal inimesel on omad vead⁹, kuigi¹⁰ ta on (*was*) Jumala loodud¹¹. Ükski ei ole ilma¹² veata. Ükski inimene ei ole täielik¹³. Paljud inimesed surevad noores eas (=omas nooruses¹⁴). Mul on mitu ingliskeelist raamatut kodu. Mul on rohkem ingliskeelseid raamatuid kui sul. See nuga on nüri¹⁵. Anna mulle teine (*another one*). Kas sul pole teisi nuge? Mõned inimesed tulid siia, ja teised läksid ära. Kaarel I ja Kaarel II olid Inglise kuningad. Üks oli teise poeg. Esimene suri aastal (*in*) 1649, teine (=viimane) 1685. — Meie täname Teid kõige eest, mis Teie meile täna olete õpetanud (=olete õpetanud meile täna).

¹ *offer* ² *a couple* [kapl] ³ *of* ⁴ *example* [ig'zaml] ⁵ *difference* ⁶ *sentence* ['sentəns] ⁷ *before* ⁸ *finish* ⁹ *hard* ¹⁰ *fault* [fɔ:lt] ¹¹ *although* ['ɔ:lðəu] ¹² *create* [kri(:)'eɪt] ¹³ *without* ¹⁴ *perfect* ['pɜ:fɪkt] ¹⁵ *youth* [ju:θ] ¹⁶ *blunt* [blant]

27.

Modaalsed abitegusõnad ja nende kirjeldavad vormid.
Dare ja *need*.

Kas sa oskad (*Can*) ujuda? — Ei, ma ei oska. — Väga kasulik¹ on ujuda osata. — Ma ei ole seda⁰ õppida võinud. — Ma loodan, et⁰ sa oskad (=saad mõistma) ujuda, enne kui kool (*school*, ilma

artiklita) algab. Sa oleksid pidanud juba² ammu² ujuma (*how to swim*) õppima (= õppima ujuma ammu). Ujumine on kunst³, mida igaüks peaks oskama. Kas võid sa (täht: Kas on sul luba?) nüüd jões⁴ supelda⁵? — Jah, ma võin, aga ma ei ole ialgi tohtinud üksinda⁶ supelda. — Sa pead iga päev suplema, kui sa tahad⁷ ujumise (*how to swim*) ära õppida. See on suurepäraline⁸ sport. — Kahjuks olen ma (= Mul on kahju⁹, et ma olen) pidanud kaks aastat (*for*) niisuguses (= ühes) kohas (*at*) elama, kus ei olnud lahtist¹⁰ vett. Ma olen alati tahtnud mere ligidal elada, et (*in order to*) mul oleks võimalik harjutada¹¹ oma armsamat¹² sporti¹², ujumist ja sõudmist¹³. — Suvel paned¹⁴ sa (= pead sa panema) oma raamatud kõrvale¹⁴ ja oled vabas (= pead olema lahtises) õhus nii kaua (= palju), kui võid. Sa peaksid rohkem oma tervise eest¹⁵ hoolitsema¹⁵. Poiss (tütarlaps), kes on nii usin olnud, kui sina, ei pruugi õppida¹⁶ kahe kuu jooksul (*for*). Sa võid teha, mis tahad, sul on minu luba¹⁷. — Sul on¹⁸ õigus¹⁸. Ma ei julge eitada¹⁹ vanasõna²⁰ tõde²¹: «Tervis²² käib (= on) üle²³ rikkuse²⁴».

¹ *useful* ² *long ago* [*ʃ'gou*] ³ *art* [*ɑ:t*] ⁴ *river* ⁵ *bathe* [*beɪð*]
⁶ *alone* [*ə'loun*] ⁷ *want* ⁸ *fine* ⁹ *sorry* ¹⁰ *open* ¹¹ *practise*
 [*'præktɪs*] ¹² *favorite* [*'feɪvrɪt*] *sports* (siin mitmus) ¹³ *rowing*
 [*rouɪŋ*] ¹⁴ *put away* ¹⁵ *take care of* ¹⁶ *study* [*'stadi*]
¹⁷ *promise* [*'prəmɪs*] ¹⁸ *be right* ¹⁹ *deny* [*dɪ'naɪ*] ²⁰ *saying*
²¹ *truth* [*tru:θ*] ²² *health* [*helθ*] ²³ *above* [*ə'baʊ*] ²⁴ *wealth*
 [*welθ*]

28.

Kirjeldavad vormid: 1) *be* + tegusõna oleviku kesksõna abil; 2) *be going to* + tegusõna infinitiivi abil.

a.

Mis sa teed? — Ma otsin¹ raamatut. — Mis raamatut sa otsid? — Oma Inglis keele grammatikat². Kas sa oled teda näinud, Hindrek? — Ei (ma ei ole. — Ma olen teda terves³ majas³ otsinud, kuid ei ole teda leidnud. — Võib olla sa ehk⁰ unustasid (= jätsid) tema poodi, kust sa paberit⁴ (= oma paberit) ostsid?

Mis sa kirjutad? — Ma kirjutan kirja oma vennale Ameerikasse⁵. — Kas sa kirjutad talle sagedasti? — Jah, ma kirjutan talle iga pühapäev⁶.

Kuule, mis sa teed pärast⁷ lõunat⁷? — Ma lähen (=saan minema) vaatama ühte Ameerika⁸ sõjalaeva⁹, mis on siia (*here*) sõitnud (= tulnud). Ma pidin praegu (*just*) sinult küsima, kas sa ei⁰ sooviks tulla minuga ühes (= minna minuga). Ma soovisin (= tahaksin saada) väga⁰ sinu seltsi¹⁰. — Jah, lähme seltsis¹¹!

¹ *look for* ² *grammar* ['græmə] ³ *all over the house*
⁴ *paper* ⁵ *America* [ə'merikə] ⁶ *Sunday* ['sandi] ⁷ *afternoon*
 ['a:ftə'nʊ:n] ⁸ *American* [ə'merikən] ⁹ *battle-ship* ¹⁰ *company*
 ['kəmpəni] ¹¹ *together* [tə'gedə]

Kui ma eile¹ hommiku¹ tänaval jalutasin (=jalutasin tänaval eile hommiku), kohtasin ühte isandat, kes küsis minult murtud Eesti keeles (*in*), kus olevat (=oli) postkontor². Ma ütlesin, et ma läheksin (*would go*) temaga ühes⁰, kui tal midagi⁰ selle⁰ vastu³ ei ole³ (=olnud). Meie ei olnud nii⁰ väga kaua veel⁰ kõndinudki (*walk*), kui ma ju⁰ aru sain, et ta inglane oli. Ma hakkasin temaga (*to*) Inglis keelt (*in*) rääkima, ja ta oli väga rõõmus isikuga kokku puutuda (*come across*), kes natuke Inglis keelt oskab. Pärast seda, kui (*after*) ta oli saanud⁴ mõned kirjad postkontorist (*from*), kutsus⁵ ta mind oma võõrastemajasse⁶. — Missuguses võõrastemajas (*at*) elas⁷ ta? — Ta elas võõrastemajas⁰ «Kommerts» (*at the Commerce*). Võõrastemajas saatsime paar⁸ tundi⁸ koos mööda ja rääkisime (=rääkides) kõiksugustest asjadest (*about every-thing*) meie kodumaal⁹.

¹ *yesterday morning* ² *post-office* ³ *mind* ⁴ *fetch* ⁵ *invite* [*n'vait*] ⁶ *hotel* [*ho'tel*] ⁷ *stay* ⁸ *an hour or two* ⁹ *native* [*'neitiv*] *country*

29.

Määrsõna ja omadussõna vahekord.

a.

Ma olen julget¹ last näinud. Laps oli väga julge. Ta kaitses² ennast vahvalt¹. Töö³ oli kerge⁴. Väga kerge oli seda tööd teha. Töö

oli hõlpsasti⁴ tehtud⁵. Töö oli palju kergem, kui ma arvasin. Seda tehti palju hõlpsamini, kui ma arvasin. See vana loss⁶ on suurepäraline⁷. Ta asub suurepäralisel kohal (= Tal on suurepäraline asupaik⁸). Ta on suurepäraliselt asendatud⁹. Arusaadav (= See on selge¹⁰), et ta haav¹¹ on kardetav¹². Ta on (elu-⁰) kardetavalt haavatud¹³. Kardetav on uisutada õhukesel jääl. Tööriist¹⁴ oli terav¹⁵. Ta vaatas mulle väga teravalt otsa (= mu peale väga teravalt). Ma olin üllatatud südamlikust¹⁶ (at) vastuvõtmisest¹⁷ tema perekonna¹⁸ poolt (from). Mind võeti¹⁹ väga südamlikult vastu¹⁹ Inglise perekonna poolt. Mind võeti südamlikumalt vastu, kui ma olin lootnud²⁰. Ta värvis²¹ laua valgeks. Ta värvis laua hoolsasti²². Me peaksime loomulikku²³ elu elama²⁴. Me peaksime nii loomulikult kui võimalik* elama. On loomulik, et ta ei saa tulla.

¹ *brave* ² *defend* ³ *work* [wɜ:k] ⁴ *easy* ['i:zi] ⁵ *do* ⁶ *castle* [kɑ:sl] ⁷ *charming* ['tʃɑ:mɪŋ] ⁸ *situation* [sitʃu'eɪʃn] ⁹ *situated* ['sitʃueɪtɪd] ¹⁰ *evident* ['evidənt] ¹¹ *wound* [wu:nd] ¹² *dangerous* ['deɪndʒərəs] ¹³ *wound* [wu:nd] ¹⁴ *tool* [tu:l] ¹⁵ *sharp* ¹⁶ *cordial* ['kɑ:diəl] ¹⁷ *reception* [ri'sepʃn] ¹⁸ *family* ['fæmili] ¹⁹ *receive* [ri'si:v] ²⁰ *expect* [iks'pekt] ²¹ *paint* ²² om.-sõna hoolas = *careful* ['keəfʊl] ²³ *natural* ['nætʃr(ə)l] ²⁴ *lead* [li:d]

* «Kui võimalik» on lühendatud võrdluse (õieti: kui see on võimalik); seepärast esineb sõna «võimalik» siin kui omadussõnaline ütlustäide.

b.

Ta lubas¹ nii ruttu kui võimalik tagasi tulla (=tagasi tulla nii ruttu kui võimalik). Ta pidi tulema, kui võimalik* (=pidi, kui võimalik, tulema), enne² lõunat² tagasi. Võimalik on, et ta ei saa tulla. Tal ei olnud võimalik tulla. Meie heitsime harilikult (=Oli harilik³, et⁴ meie⁴ heitsime⁴) vara magama, sest meil oli väga raske⁵ töö. Meie heitsime palju varem magama, kui harilikult**, sest meie olime väga tugevasti† töötanud. Meie heitsime, nagu harilikult**, vara magama (=heitsime vara magama nagu harilikult). Linnas (*In town*) heitsime harilikult (=meie harilikult heitsime) väga hilja magama (=magama v. h.), palju hiljem kui maal. Kui kaugele teie jalutasite⁶? Meie jalutasime kunni (*as far as*) vana lossini. Meie oleme kauge-male jalutanud kui teie. Kui kaua peatusite⁷ lossi juures? Meil ei olnud aega sinna kauemaks jääda

* «Kui võimalik» on lühendatud tingimislause (siin = kui see on võimalik); seepärast esineb sõna «võimalik» siin kui omadussõnaline ütlustäide.

** «Kui harilikult», «nagu harilikult» on lühendatud võrdlusalused (kui oli harilik, nagu oli harilik); seepärast esineb sõna «harilik» siin kui omadussõnaline ütlustäide.

† Siin esineb omadussõnaline kuju *hard* määrsõnalisel tähenduses. Sõna *hardly* tähendab «vaevalt». *I had hardly any breakfast this morning.*

kui veerand⁸ tundi⁸. On tarvilik⁹ osata vahet
teha (= teada vahet¹⁰) omadussõna¹¹ ja määrsõna¹²
vahel¹³. Teie peate tingimata oskama (= tundma)
seda vahet teha⁰ ja — *last but not least** — samuti ka
vahet teha⁰ *at last* (= viimaks, lõpuks) ja *at least*
(= vähemalt) vahel.

¹ *promise* ['prɒmɪs] ² *before dinner* ³ *usual* ['ju:ʒuəl]
⁴ *for us to go* ⁵ *hard* ⁶ *walk* [we:k] ⁷ *stay* ⁸ *quarter*
['kwɔ:tə] *of an hour* ⁹ *necessary* ['nesɪsəri] ¹⁰ *difference*
¹¹ *adjective* ['ædʒɪktɪv] ¹² *adverb* ['ædvɜ:b] ¹³ *between* [bi'twi:n]

* = Viimaks, kuid mitte kõige vähem (kõige vähema tähtsusega).

Jutustava sisuga palad suuliseks ja kirjalikuks tõlkimiseks.

1.

Laeva¹ kapten² hüüdis³ alla kaubaruumi⁴:
«Kes sääl on?» — «Dick, kapteni härra (= härra)»,
oli vastus. — «Mis sa teed?» — «Mitte midagi,
kapteni⁰ härra.» — «Kas Tom on sääl?» — «Jah,
härra», vastas Tom. — «Mis sina teed?» —
«Ma aitan Dicki, kapteni⁰ härra.»

¹ *ship* ² *captain* [*'kæptin*] ³ *call* ⁴ *hold* [*hould*]

2.

«Andke mulle sõrmus oma sõrmest (= teie sõrmel)», ütles kergats¹ noorele daamile, «sest ta on sarnane² mu armastusega³ teie vastu (*for*) — tal ei ole lõppu⁴». — «Täna⁵ väga⁵, ma sooviksin teda parema meelega omales⁶ jätta⁶, sest ta sarnaneb mu armastusele teie vastu — tal ei ole algust⁷.»

¹ *dandy* [*'dændi*] ² *like* ³ *love* ⁴ *end* ⁵ *thank you* ⁶ *keep*
⁷ *beginning*

3.

Kaks meest¹, kes kauplesid luudadega², koh-
tasid teineteist tänaval. Üks neist ütles: «Kui-
das võid sa ometi müüa odavama hinnaga kui
mina, olgugi³, et³ ma varastan raod⁴ kui ka
varred⁵?» — «Oh⁶, sa rumal⁷ mees», vastas teine,
«ma varastan nad valmilt⁸.»

¹ *fellow* ['felou] ² *broom* [bru:m] ³ *though* [ðou] ⁴ *twigs*
(õieti: oksad) ⁵ *stick* ⁶ *why* ⁷ *silly* ⁸ *ready-made* ['redi'meid]

4.

Kuulus¹ Holberg², keda hüüti (= on hüütud) Daani-
maa Molière'iks³, jalutas ühel päeval mööda tänavat.
Korraga jäi⁴ keegi noormees üsna⁵ ta ette⁵ seisma⁴ ja
ütles (= öeldes): «Ma ei anna narrile kunagi teed.»
— «Aga mina alati (= teen seda alati)», vastas
Holberg — ja astus⁶ kõrvale⁷.

¹ *famous* ['feiməs] ² daani komöödia-kirjanik, † 1754
³ prantsuse kõige kuulsam komöödia-kirjanik, † 1695 ⁴ *stop*
⁵ *close in front* [frant] *of* ⁶ *step* ⁷ *aside* [ə'said]

5.

Ühel hommikul jäi (*was*) George Washingtoni era-
sekretäär¹ hiljaks ja leidis presidendi² ennast oota-
vat. Ta püüdis ennast vabandada³ öeldes (*by saying*),
et ta kell käivat⁴ valesti⁴. Washington vastas rahu-
likult: «Ma arvan, et⁰ teie peate omale⁵ teise
kella muretsema⁵, või mina omale⁰ — teise sekretääri.»

¹ *private secretary* ['praivit 'sekritəri] ² *president* ['prezidənt]
³ *excuse* [iks'kju:z] ⁴ *be wrong* [rɒŋ] ⁵ *get*

6.

Üks (an) vana¹ naine¹ läks kord poodi ja palus² küünalt poole penni eest. Poesell³ vastas, et sõja⁴ tõttu⁵ ei olevat neid (= ühtegi) alla penni saada⁰. «Kuidas (= Mis)!» hüüdis⁶ naisterahvas. «Kas siis⁰ võitlusi peetakse (= Kas nad võitlevad⁷) küünla⁸ valgusel⁸?».

¹ old woman ² ask for ³ shopman ⁴ war[wɔ:] ⁵ on account [ə'kaunt] of ⁶ exclaim [iks'kleim] ⁷ fight ⁸ by candle-light

7.

«Missugune väike¹ köök²!» hüüdis kuninganna³ Elisabet³, kui ta oli läbi⁴ käinud⁴ kõik toad⁵ ühes ilusas härrasmajas⁶. — «Selle tõttu, et mul on nii väike köök, on⁷ mul võimalik⁷ pidada⁸ nii suurt⁹ elumaja¹⁰, Teie¹¹ kuninglik¹¹ kõrgus¹¹», vastas omanik¹².

¹ small ² kitchen [ˈkitʃɪn] ³ Queen Elizabeth ⁴ go through ⁵ apartment [ə'pɑ:tmənt] ⁶ mansion [mænʃn] ⁷ be able ⁸ keep ⁹ large ¹⁰ house ¹¹ your Majesty [ˈmædʒɪsti] ¹² owner [ˈaʊnə]

8.

Keegi isand tutvustas¹ ühel päeval ühte oma sõpra (= sõpradest) kellegi naisterahvaga ja ütles: «Armuline⁰ proua, mul on au² teile is. Jones'i [dʒəʊnz] esitada¹, kes ei ole tõesti³ nii rumal⁴, kui ta välja⁵ näeb⁵.» Ilma et avaldada (= näidata) vähematki kohmetuse⁶ tundemärki⁷, vastas is. Jones kohe⁸: «Mu

proua, see ongi kõige⁰ suurem (= tähtsam⁹) vahe¹⁰ mu sõbra ja minu vahel¹¹.»

¹ *introduce* [intrə'dju:s] (k-le, to) ² *honour* ['ənə] ³ *really* ['ri:li] ⁴ *stupid* ['stju:pid] ⁵ *look* ⁶ *embarrassment* [im'bærəsmənt] ⁷ *sign* [sain] ⁸ *immediately* [i'mi:djətli] ⁹ *chief* [tʃi:f] ¹⁰ *difference* ['difrəns] ¹¹ *between* [bi'twi:n]

9.

Kaks iirlast¹ vaidlesid² ühel päeval päikese ja kuu³ üle², et (*as to*) kumb neist (= neist kahest) olevat (= oli) kasulik⁴. Viimaks ütles üks neist: «Ah⁵, ma tean! Kuu on vähemalt niisama häa, kui kaks päikest, sest ta paistab⁶ öösi⁷, mil ta tõesti⁸ on tarvilik⁹, aga päike paistab päeval¹⁰, mil teda polekski tarvis⁰.»

¹ *Irishman* ['aiəriʃmən] ² *argue* ['a:gju] *about* ³ *moon* [mu:n] ⁴ *useful* ⁵ *oh* ⁶ *shine* ⁷ *at night* ⁸ *really* ⁹ *needed* ¹⁰ *in the daytime*

10.

Kukk¹ jalutas² õues³ ringi² ühel päeval (=oli ühel päeval jalutamas ringi) suure hulga kanadega⁴. Korraga⁵ juhtus⁶ ta nägema⁶ pärlit⁷. «Kujuta⁸ ainult⁸ ette⁸», ütles ta, «kui mu pereema⁹ oleks sind leidnud, kui väga oleks ta ennast rõõmustanud (= kui rõõmus ta oleks)! Aga nüüd olen mina sind leidnud, ja ma ei hooli¹⁰ põrmugi¹¹ sinust. Ma sooviksin¹² saada¹² parem¹² ühe viljatera¹³ kui tuhat pärlit.»

¹ *cock* ² *walk about* ³ (siin) *farmyard* ['fa:m'ja:d] ⁴ *hen* ⁵ *suddenly* ['sədnlɪ] ⁶ *come upon* ⁷ *pearl* [pə:l] ⁸ *just fancy* ⁹ *mistress* ¹⁰ *care for* ¹¹ *a straw* (õieti: (õle-) kõrss) ¹² *would rather* ¹³ *grain of corn*

11.

Keegi isand, kes oli Aafrikas¹ reisinud, jutustas kord oma sõpradele, et tema ja ta kaks teenrit² olid pannud viiskümmend metsikut³ araablast⁴ jooksuma. «Kuidas te ometi sellega valmis saite (=võisite teha seda)?» küsisid nemad, olles⁰ väga imestanud niisugusest vägitükist⁵. «Oh», vastas reisija⁶, «ei olnud sugugi nii iseäralik⁷; meie jooksimise ees⁰, ja nemad jooksid meile järele.»

¹ *Africa* ['æfrikə] ² *servant* ['sɜ:vənt] ³ *wild* [waɪld]
⁴ *Arab* ['ærəb] ⁵ *exploit* ⁶ *traveller* ['trævlə] ⁷ *wonderful* ['wʌndəfʊl]

12.

Kord sai üks sõdur¹ püssikuulist² tabatud³. Haa-vaarst⁴ tegi kõik, mis võimalik (= ta võis), et seda leida, kuid kõik ta katsed⁵ olid asjata⁶. Lõpuks kaotas⁷ sõdur kannatuse⁷ ja küsis arstilt, miks ta teda nii halastamata⁸ piinavat⁹. «Ma otsin¹⁰ kuuli», ütles ta. — «Miks te mulle seda (*that*) ennem ei öelnud? Ta on ju⁰ mul taskus.»

¹ *soldier* ['souldʒə] ² *bullet* ['bulɪt] ³ *hit* ⁴ *surgeon* ['sɜ:dʒən]
⁵ *effort* ['efət] ⁶ *in vain* [veɪn], *useless* ⁷ *lose patience* ['lu:z'peɪfns]
⁸ omaduss. halastamata, metsik = *cruel* ['kru:ɪl] ⁹ *plague* [pleɪg] ¹⁰ *look for*

13.

Keegi noormees, kes näis¹ väga hea tervise juures² olevat², käis ümber ja kerjas³ Madridi⁴ tänavail. Ta sirutas⁵ käe ühe isanda poole (*to*), kes vaatas otsa talle ja ei võinud jätta ütlemata: «Kas

te ei hääbene⁶, nii⁰ tugev⁷ ja terve⁸ (= terve nagu te olete), — ja kerjate (= et kerjata) selle asemel, et tööd teha?» — «Mu härra», kostis kerjaja⁹ uhkelt¹⁰, «ma palusin teilt **armuandi** — mitte nõu¹¹.»

¹ *appear* [ə'piə] ² *enjoy* [in'dʒɔi] (õieti = maitsema, meeldima) ³ *beg* ⁴ *Madrid* [mə'dri:d] ⁵ *stretch out* ⁶ *be ashamed* [ə'seimd] ⁷ *strong* ⁸ *healthy* [helθi] ⁹ *beggar* ['bega] ¹⁰ omaduss. uhke = *proud* [praʊd] ¹¹ *advice* [əd'vaɪs]

14.

Keegi habemeajaja¹, kes oli väga jutukas², nagu suurem osa ta ametivendadest³, kutsuti kord üles Lord* M.'i korterisse⁴ habet ajama (= et talle habet⁵ ajada⁵). Nähes, et lord talle sõnagi ei lausunud, otsustas habemeajaja ise oma kõrge⁶ kundega⁷ jutujutamist alata. «Krahvi⁸ härra⁸», ütles ta, «ma mõistan mitut viisi habet ajada (= habet ajada mitut viisi). Kuidas teie soowite, et ma teil ajan?» — «Ilma sõnalausumata», oli vastus.

¹ *barber* ['bɑ:bə] ² *talkative* ['tɔ:kativ] ³ *fellow* ⁴ *residence* ['rezidəns] ⁵ *shave* ⁶ *noble* [nəʊbl] ⁷ *client* ['klaɪənt] ⁸ *My Lord Your lordship*

* Aunime lord kannavad Inglismaal isikud, kes kuuluvad n. n. *nobility* (kõrgema aadeli) sekka; kõrgemat aadelit esitavad: hertsog, markiis, krahv, vicomte, parun (vaata märk. palale № 23). Aunimi lord antakse peale selle veel (*by courtesy* ['kɜ:tisi] = viisakuse pärast) hertsogite poegadele, krahvide vanematele poegadele, samuti ka teatavatele kõrgematele riigiametnikkudele (eriti piiskoppidele, kohtunikkudele ja Londoni, Yorki ja Dublini linnapeadele). — Londoni ülem-

15.

Kitsetall¹ seisis ühel päeval üleval² kuuri³ katusel ja vaatas ringi. Korraga tuli näljane hunt sörkides⁴ sinna (*along*). Hunt peatus, vaatas⁵ üles ja mõtles, et⁰ missugune hää lõunasöök võiks saada kitsetaldest (= kitsetall saaks olema⁶). Kits, kes tundis ennast täiesti kaitstud⁷ olevat⁹ sääl (= kus ta oli), hakkas hunti pilkama⁸. «Jatka⁹ aga⁰ edasi⁰!» ütles hunt. «Sa tead niisama hästi kui minagi, et katus on see (= see on katus), mis mind irvitab⁸, mitte sina.»

¹ *kid* ² *high* [*hai*] *up* ³ *shed* ⁴ *trot* ⁵ *glance* ⁶ *make*
⁷ *safe* ⁸ *jeer* [*dʒiər*] *at* ⁹ *go on*

16.

Keegi isik näitas kord muuseumi¹ mõnele huvireisijale² ja tõi³ nähtavale³ — paljude muude tähelepänemise⁴ väärt⁴ asjade hulgast⁵ — ühe roostetanud⁶ mõõga⁷. «See siin», ütles ta, «on mõök, millega Piileam⁸ tahtis⁹ oma eeslit surmata.» Keegi juuresolijatest¹⁰ tähendas¹¹ selle¹² peale¹², et tema arvates ei olnudki Piileamil (= et ta arvavat, P. ei olnud) mõõka, vaid et ta ainult soovis endale niisugust

linnapea (*Lord Mayor* [*mɛər*] of London) valitakse ühe aasta peale ametisse. 9. novembril (*Lord Mayor's Day*) õnnistatakse tema suure pidustusega (*Lord Mayor's Show*) ametisse.

(= ühte). «Väga (= üsna) õige¹³, mu⁰ härra», vastas mees, «(ja) see ongi see mõõk, mida ta endale soovis.»

¹ museum [mju:'zi:əm] ² tourist ['tuərist] ³ point out
⁴ curious ['kjuəriəs] ⁵ among [ə'maŋ] ⁶ rusty ['rasti]
⁷ sword [sɔ:d] ⁸ Balaam ['beiləm] ⁹ be going to (+ teosõna)
¹⁰ company ['kəmpəni] ¹¹ observe [əb'zə:v] ¹² thereupon
¹³ true

17.

Ühel inglise aadelimehel¹ oli² teenijat³ tarvis², ja keegi iirlane soovis seda kohta saada. Aadelimees küsis talt, kust ta pärit olevat. «Ma olen inglane, Teie kõrgus⁴», ütles ta. — «Kus teie olete sündinud?» — «Irimaal⁵.» — «Kuidas võite siis inglane olla?» — «Teie kõrgus, kui ma oleksin tallis⁶ sündinud, ei oleks see veel⁰ põhjust⁷ annud (= ei ole see mingi põhjus), mind (= et⁸ mind) hobuseks hüüda.»

¹ nobleman ['nəubləmən] ² be in want of ³ servant ['sə:vənt]
⁴ my lord ⁵ Ireland ['aialənd] ⁶ stable [steibl] ⁷ reason [ri:zn]
⁸ why

18.

Dr. South [sauθ] jutlustas¹ kord kuningas Karl II. ees². Ta pani³ varsti tähele³, et kuningas ja terve ta hoovkond (= kõik ta teenijad⁴) jäid (= hakkasid) tukkuma⁵. Natukese aja⁶ pärast kuulis ta mõnda neist norskavat⁷. Siis jättis⁸ ta jutluse⁹ pooleli⁸ ja

hüüdis¹⁰: «Mu härrad, ma palun¹¹ teid ennast¹² natuke enam¹² ärkvel¹² hoida¹²! Teie norskate nii valjusti¹³, et äratate¹⁴ üles¹⁴ kuninga.»

¹ *preach* [pri:tʃ] ² *before* ³ *observe* ⁴ *attendant* [ə'tendənt]
⁵ *nod* ⁶ *while* [wail] ⁷ *snore* [snɔ:] ⁸ *break off* ⁹ *sermon*
 [ʃə:mən] ¹⁰ *call out* ¹¹ *beg* ¹² *rouse* [rauz] *oneself*
¹³ *loud* [laud] ¹⁴ *wake*

19.

Kui Prantsuse kuningas Hindrek¹ IV. (=Kui kuningas H. IV. Prantsusmaalt) ühel päeval Pariisis oli, **juhtus** ta tänaval ühte meest **nägema**, kellel oli **must habe** ja **üsna hallid juuksed** (=musta habemega j. n. e.). Ta laskis mehe enda juure tuua ja küsis temalt: «**Kust see tuleb**, et teil on nii (= niisugune) **must habe** ja nii (= niisugused) **valged juuksed**?» Mees kostis: «Lihtsalt² sellest, et (= sellepärast, et) juuksed on kakskümmend aastat vanemad kui habe.»

¹ *Henry* ² *why*

20.

Keegi iirlane oli kogemata¹ suure aknaruudu² katki³ lõonud³. Ta katsus ära⁴ põgeneda⁴ nii ruttu⁵ kui jalad kandsid (= kui ta võis), kuid omanik⁶ sai⁷ ta kätte⁷, **haaras** (= kes haaras) tal **kraest kinni** ja hüüdis⁸: «Te lõite mu akna sisse, mees⁹, **eks ole tõsi?**» — «Täitsa¹⁰ õige¹⁰», ütles iirlane, «aga kas te ei näinud mind jooksvat koju raha järele, et seda välja maksta?»

¹ *accidentally* [æksɪ'dentəli] ² *window-pane* ³ *break*
⁴ *escape* [is'keip] ⁵ *fast* ⁶ *owner* ['əʊnə] ⁷ *overtake* (tarvita tehtaviku kuju) ⁸ *exclaim* [iks'kleim] ⁹ *fellow* ¹⁰ *to be sure*,
I did

21.

Pärast seda kui Milton¹ oli oma nägemise kaotanud (= jäänud pimedaks²), astus ta abiellu ühe kiusupunniga³, asi, mida (*a thing which*) mõned mehed teevad isegi⁴ nägevatena (= oma silmadega lahti). Ühel päeval tuli Buckingham'i hertsog⁵ tema juure võõrsile, ja Miltoni juuresolekul⁶ nimetas see tema naist roosiks⁷. «Ma ei ole lilled⁸ tundja⁹», lausus luuletaja¹⁰, «aga võib olla on teil õigus, sest ma tunnen ta okkaid¹¹ iga¹² päev¹².»

¹ inglise luule- ja poliitika kirjanik † 1674 ² *blind* ³ *shrew* [ʃru:] ⁴ *even* [i:vən] ⁵ *duke* [dju:k] ⁶ *presence* [preznəs] ⁷ *rose* ⁸ *flower* ⁹ *judge* [dʒadʒ] (õieti: kohtunik) ¹⁰ *poet* [pouit] ¹¹ *thorn* [θɔ:n] ¹² *daily* (omaduss. ja määrs.)

22.

Teenija¹ saadeti kord kirjaga postile² (= postile kirjaga). Kui ta tagasi³ tuli³, küsis peremees talt, kas ta kirja õieti⁴ postile pannud. «Jah, mu härra», ütles ta, «aga et ta oli liiga raske, panin⁵ ma veel ühe margi⁶ pääle⁵.» — «Ega te ometi ei paigutanud teda nii, et ta kattis mõnda osa aadressist⁷?» — «Oh⁸ ei⁸», vastas teenija, «ma panin ta teise pääle⁹.»

¹ *servant* [ˈsɜ:vənt] (nais- ehk meesteeniija) ² *post office* ³ *return* [riˈtɜ:n] ⁴ *all right* (paigutatakse lause lõppu) ⁵ *put on* ⁶ *stamp* ⁷ *address* [ədˈres] ⁸ *Oh no, sir* ⁹ *on the top of*

23.

Kui Sir* Walter Scott¹ oli ühel päeval väljas jalutamas, kohtas ta ühte iirimaa² kerjajat, kes tungivalt³ palus talt⁰ kuus⁴ pensi⁴. Sir Walter pistis⁵ käe tasku, kuid leidis, et tal ei olnud (= olnud ühtki) vähemat⁶ raha⁷ kui shilling. Ta andis selle kerjusele ja lisas⁸ naerdes (= naeruga⁹) juure⁸: «Ärge nüüd aga⁰ unustage, et teie võlgnete¹⁰ mulle kuus¹¹ pensi¹¹!» — «Ei¹², sugugi¹² mitte¹²», ütles iirlane. «Andku Jumal teile senni⁰ tervist, kunni ma teile oma võla¹³ ära tasun!»

¹ shoti kirjanik † 1832 ² *Irish* [ˈaɪrɪʃ] ³ omaduss. *persistent* [pəˈsɪstənt] (õieti: kangekaelne) ⁴ *a sixpence* ⁵ *put* ⁶ *small* ⁷ *change* [tʃeɪndʒ] ⁸ *add* ⁹ *laugh* [lɑːf] ¹⁰ *owe* [ou] ¹¹ *sixpence* ¹² *oh no, by no means* [miːnz] ¹³ *debt* [det]

24.

Üks vana vaene puujalaga merimees (= merimees¹ puujalaga²) pööras kord õpetaja³ poole ja palus toetust (= abi). «Teie ei ole (= kuulu⁴) minu kogudusest⁵», lausus õpetaja, «ja teie ei või sellepärast

* Inglise kõrgemasse aadeli seisusse kuuluvad järgmised viis seisusastet: *Duke* [djuːk], hertsog; *Marquis* [ˈmaːkwɪz], markii; *Earl* [ɜːl], krahv; *Viscount* [ˈvaɪkaʊnt], vicomte; *Baron* [ˈbærən], parun, vabahärra. Need viis seisusastet kokku moodustavad n.n. *peerage* [ˈpiəriːdʒ], s.o. ilmalikud lordid ehk päärid (*peers*), kellel on oma seisuse tõttu hääleõigus ülemkojas (*the House of Lords*). — Aunimi *Sir* langeb alamt aadeli seisust esitavatele isikutele osaks, nagu *baronets* ja *knights*. Aunimi *baronet* on pärandatav, *knight* aga pärandamatu. Nende aunimede kandjaid tituleeritakse sõnaga *Sir*, paigutades seda alati ristiniime ette.

loota, et ma teid aitan. Aga öelge mulle, kuidas te kaotasite oma jala?» — «Õpetaja⁰ härra», lausus merimees uhkelt, «ma kaotasin jala viimses sõjas⁶, kui (*while*) ma sõdisin⁷ kõikide koguduste eest siin maal.»

¹ *sailor* ['seilə] ² *wooden leg* ³ *clergyman* ['kle:dʒimən]
(protest. kog. õpetaja) ⁴ *belong to* ⁵ *parish* ['pæriʃ] ⁶ *war* [wɔ:]
⁷ *fight*

25.

Keegi isand läks ühel päeval söögimajasse¹, võttis söögikaardi² ja luges selle läbi³ algusest lõpuni. Selle peale hüüdis⁴ ta kelneri⁵ ja küsis temalt: «Mis on selle (*that*) kaste⁶ hind?» — «Teie saate selle (*that*) peale⁷ kauba⁷», kostis kellner. — «Ja mis⁸ maksab⁸ leib?» — «Seda saate ka muidu», ütles kellner. — «Või⁹ nii⁹», lausus isand salakavalalt¹⁰, «andke mulle siis⁰ natuke (*some*) kastet ja leiba!»

¹ *inn* ² *bill of fare* [fɛə] ³ *through* [θru:] ⁴ *call* ⁵ *waiter* ['weɪtə]
⁶ *sauce* [sɔ:s] ⁷ *into the bargain* ['bɑ:ɡɪn] ⁸ *how much is*
⁹ *well then* ¹⁰ *omaduss. sly* [slai]; määrs, *slyly*
(harvem *slily*)

26.

Keegi noormees, kes oli parajasti¹ Inglismaale jõudnud, läks ühte restoraani² Londonis, ja tellis³ endale loomapraadi⁴. Tuba oli inimesi täis (*quite full of*), ja kellneril oli⁵ nii palju⁰ tegemist⁵, et ta ei võinud noormeest kohe rahuldada (= teenida⁶).

Viimane oli sakslane ja ei osanud palju Inglis keelt. Ta sai⁷ viimaks kärsituks⁸ ja hüüdis: «*Waiter, when shall I become* (= millal saab minust) *a beef-steak?*» — «Iialgi, loodan ma», vastas kellner tõsiselt.⁹

¹*just* ²*restaurant* ['restərən] ³*order* ['ɔ:də] ⁴*beefsteak* ['bi:fsteik] ⁵*be busy* ['bizi] ⁶*serve* [sə:v] ⁷*grow* ⁸*impatient* [im'peɪfnt] ⁹omaduss. tõsine = *grave*

27.

Liverpool 23. juuni 1922.

Armas onu!

Palju tänu sinu sõbraliku (= lahke) kirja eest, mille eile kätte¹ sain¹. Kahjuks ei ole ma senni (= veel) võinud leida raamatut, mida⁰ sa soovid²; siiski (= aga) keegi mu sõpradest lubas (= on lubanud³) teha kõik, mis võimalik (= ta võib), et seda pruugitult⁴ muretseda (*get*) Londonist (= Londonis).

Ilm on suurepäraline⁵, ja paari päeva pärast kasvatsen ma ette võtta (= teha) väljasõidu vanasse Chester'i* linna või Man'i saarele (*the Isle*** [ail])

* Pealinn (piiskopi asupaigaga) krahvkonnas *Cheshire* ['tʃeʃə] (Liverpoolist lõunapoole).

Chesteri linn = *the City of Chester*. City all mõeldakse Inglismaal harilikult linna, kus on olemas piiskopi asupaik. — *The City*'iks nimetatakse ka Londoni kõige vanemat linnajagu (praegust ärikeskkohta) (*The City of London*).

** Sõna *Isle* (suure algustähega) + *of* + saare nime tarvitatakse Inglismaa läheduses asuvate saarte kohta. *Isle* esineb muu seas ka veel luules samatähenduslise *island* ['aɪlənd] asemel. Tähele tuleb panna ütelus: *The British Isles*. — Muidu on eestik. «saar» = *island*, näit.: *the Island of St. Helena* ['senti'li:nə].

4*

of *Man*). Fred ütleb Chesteri olevat ülihuvitava⁶, ja ta soovitab väga, et ma läheksin seda vaatama⁷ enne kui ma siit⁰ ära⁸ sõidan⁸. — Ma loodan, et sa tuled meid varsti vaatama⁹. Palju tervisi Charles'ile!

Sinu alandlik

Tom.

¹ *receive* [ri'si:v] ² *want* [wənt] ³ *promise* ['prəmis] ⁴ *second hand* ⁵ *delightful* [di'laitful] ⁶ *interesting* ['intristing] ⁷ *see* ⁸ *leave* [li:v] ⁹ *see*

28.

Koer varastas kord tüki liha* poest (= lihuniku¹ poest) ja jooksis sellega oma putka² juure. Tee peal (= Oma teel) tuli tal üle³ minna³ kitsast⁴ puusillast⁴, mis⁰ viis⁰ üle oja⁵. Keset⁶ silda (= Kui ta oli jne.) vaatas ta alla ja nägi oma varju⁷ vees. Ta arvas, et (= Arvates, et see..., otsustas ta...) see on teine

* Liha on harilikult *flesh*. Võrdle *flesh and blood* [blad], liha ja veri. Toiduna või toiduainena tarvitatuna on liha = *meat*.

Looma nimi:

Liha nimi toiduainena:

<i>ox</i> (cow), lehm (härg);	<i>beef</i> , härja- (looma-) liha; <i>beefsteak</i> (loomapraad);
<i>calf</i> , vasikas;	<i>veal</i> , vasika liha; <i>veal cutlet</i> , vasika kotlett;
<i>sheep</i> , lammas; <i>lamb</i>	<i>mutton</i> , lamba liha; <i>mutton-chop</i> , lamba [læm], (lamba-) tall; kotlett;
<i>pig</i> , siga (põrsas).	{ <i>pork</i>, sealiha; { <i>ham</i>, suitsetatud sealiha, sink; { <i>bacon</i>, küljeliha; <i>rasher of bacon</i>, kild külge.

koer teise lihatükiga ja otsustas⁸ seda ka omandada⁹. Ta hüppas¹⁰ varju järele¹⁰, kuid pillas¹¹ seal juures oma (*his own*) lihatüki vette ja kaotas¹² nii⁰ mõlemad.

¹*butcher* ['butʃə] ²*kennel* [kenl] ³*cross* ⁴*narrow wooden bridge* ⁵*stream* [stri:m] ⁶*in the middle of* ⁷*shadow* [ʃædou] ⁸*make up one's mind* ⁹*get hold of* ¹⁰*snap at* ¹¹*drop* ¹²*lose* [lu:z]

29.

Rootsi kuninga Karl XII. viimase sõjakäigu¹ ajal tõusis (= oli) suur² rahutus² sõjaväes³ paha leiva (= leiva halbtuse⁴) pärast⁵. Üks sõduritest läks⁶ leivatükk käes (= leivatükiga omas käes) kuninga juure⁶ ja küsis, et⁰ kas tema pidavat⁷ seda⁰ leiba kõlblikuks⁸ sõduritele. Kuningas võttis selle ta käest (= temalt) ja sõi ta ära⁰. Siis lausus ta: «Ma olen küll paremat söönud, aga ma võiksin ka⁰ halvemad süüa.» Selle järele ei olnud enam nurisemist⁹ kuulda.

¹*campaign* [kæm'peɪn] ²*a great commotion* [kə'moʊʃn] ³*army* ⁴*badness* ⁵*owing* [ouɪŋ] ⁶*to go up* ⁷*consider* ⁸*fit (for)* ⁹*grumbling*

30.

Üks kuri¹ koer sattus² kord juhtumisi kuhugi (= ühte) sõime³ ja leidis seal (= selle) nii hea⁴ ja mugava⁵ olevat, et ta otsustas⁶ sinna jäädagi. Iga kord⁷, kui härjad lähenesid⁸ sõimele⁰ heinu⁹ (= oma

heina) sööma, **hakkas ta urisema** ja nende peale¹⁰ haukuma¹⁰, et **neid eemale**¹¹ **peletada**¹¹. «Missugune isemeelne¹² koer!» ütles üks härgadest. «Ta ei saa ise heinu tarvitada (= süüa), kuid (= ja siiski¹³) ei lase ka⁰ neid sellest süüa (= meid süüa sellest), kes võiksid (= võivad).»

¹ *fierce* [fɪəs] ² (siin) *get* ³ *manger* ['meɪndʒə] ⁴ *nice*
⁵ *snug* ⁶ *make up one's mind* ⁷ *time* ⁸ *come near*
⁹ *hay* [hei] ¹⁰ *bark at* ¹¹ *frighten* [fraɪn] *off* ¹² *selfish*
¹³ *yet*

31.

Uksehoidja¹ (kes² oli² ametis²) ühe era³ kunstinäituse⁴ sissekäigu⁵ juures oli valju⁶ käsu saanud⁷ **mitte** kedagi **lubada** muuseumi sisse astuda ilma keppi⁸ ära⁹ andmata⁹. Ühel päeval tuli keegi isand sinna⁰ täitsa rahulikult¹⁰ **mõlemad** käed taskus ja tahtis (= pidi) sisse astuda. Uksehoidja aga pidas¹¹ tema kinni¹¹ ja ütles **kareda häälega**: «Pidage¹²! Kus on teie kepp?» — «Mul ei olegi keppi», lausus mees. — «Siis **peate** koju minema ja (ühe) tooma¹³, enne kui ma võin teid läbi¹⁴ lasta¹⁴», ütles uksehoidja.

¹ *porter* ['pɔ:tə] ² (siin) *stationed* [steɪfnd] (õieti = asendatud)
³ *private* ['praɪvɪt] ⁴ *picture gallery* ['gæləri] ⁵ *entrance* ['entrəns]
⁶ *strict* ⁷ *receive* ⁸ *walking-stick* ⁹ *give up* ¹⁰ oma-
duss. vaikne, rahulik = *quiet* [kwaɪət] ¹¹ *stop* ¹² *stop* ¹³ (siin)
get ¹⁴ *let pass*

32.

Naisterahval maal (= kes maal elas) oli kana, kes talle iga päev ühe muna munes¹ (= kes munes talle ühe muna iga päev). Viimaks ütles naisterahvas omaette (= enesele): «Pea (= Ma imestan²), kas see (that) kana ei võiks muneda kaks muna päevas ühe asemel?» Sellepärast andis ta kanale iga päev kaks korda rohkem teri, lootes,³ et ta selle⁰ läbi⁰ muneb (would) kaks korda rohkem. Kuid kana läks ainult rasva⁴ ja lõpetas munemise täiesti⁵.

¹lay ²wonder [ˈwʌndə] ³hoping ³fat ⁵altogether [ɔːltəˈɡedə]

33.

Ühel päeval, kui keiser Joosep¹ II. oli jõudnud ühte väiksesse külasse² enne oma saatjaid³, astus ta kõrtsi, kus peremees⁴ temalt küsis, kas tema ka⁰ kuuluvat keisri saatkonda⁵. «Ei», ütles keiser. Niisugune lakooniline⁶ vastus ei rahuldanud⁷ aga peremehe uudishimu⁸. Ta leidis⁹ varsti põhjuse⁹ minna⁹ keisri tuppa, ja nähes seal oma külalist¹⁰ habet ajavat (= habemeajamisega¹¹ töös¹²) küsis ta: «Kas teie olete keisri teenistuses¹³?» — «Jah», ütles ta, «ma ajan tal vahel habet.»

¹Joseph [ˈdʒouzif] ²village ³attendant ⁴landlord ⁵suite [swiːt] ⁶laconic [ləˈkɒnik] ⁷satisfy [ˈsætɪsfaɪ] ⁸curiosity [kjʊəriˈɒsiti] ⁹find an excuse for going ¹⁰guest [gest] ¹¹shaving ¹²engaged (in) ¹³service [ˈsɜːvɪs]

34.

Mustlane¹ läks kiriku pihtile (= ennast² pihtima²), ja silmas³ pihtimise⁴ (= oma piht.) ajal hõbetoosi⁵ preestri taskus. Et ta oli pikanäpu-mees (= ja pikanäpuline⁶ kui (*that*) ta oli) võttis ta selle. Nüüd (= Siis) ütles ta: «Ma tunnistan⁷, et ma olen varastanud hõbetoosi.» — «Siis peate selle tagasi⁸ andma⁸.» — «Kas teie soovite seda saada, isa?» — «Mina? Ei⁹ sugugi⁹», lausus preester. — «Asjalugu on järgmine», jatkas¹⁰ mustlane, ma (= et ma) olen teda ta omanikule¹¹ pakkunud¹², aga see (= ja ta) ei taha seda enam (= saada).» — «Või¹³ nii¹³, loomulikult võite siis (= siis muidugi¹⁴ võite) ta omale¹⁵ jätta¹⁵», kostis preester.

¹ *gipsy* ['dʒipsi] ² *confess (oneself)* ³ *notice* ['noutis]
⁴ *confession* ⁵ *silver box* ⁶ *light-fingered* ⁷ *confess* ⁸ *return*
⁹ *certainly not* ¹⁰ *continue* [kən'tinjʊ:] ¹¹ *owner* ['ounə]
¹² *offer* ¹³ *oh* ¹⁴ *of course* ¹⁵ *keep*

35.

Poiss ütles kord elevandile¹: «Kas sa tahad saada tüki² suhkrut³, vanamees?» Elevant nokutas⁴ peaga⁴ ja sirutas⁵ londi⁶ välja⁵, sest elevandid armastavad väga suhkrut. Kuid suhkru asemel toppis poiss sigari⁷ ta suhu. Tark⁸ loom viis⁹ sigari kohe turupoe¹⁰ juure, kus müüdi maiusi¹¹, ja andis¹² kaunis¹³ selgesti¹⁴ mõista¹², et ta tahtvat seda maiuste vastu¹⁵ vahetada¹⁵. Poeomanik¹⁶ oli¹⁷ kohe kaubaga¹⁸ nõus¹⁷.

¹elephant [ˈelɪfənt] ²lump ³sugar [ˈʃʊgə] ⁴nod ⁵put out ⁶trunk [ˈtrʌŋk] ⁷cigar [siˈgɑː] ⁸sagacious [səˈgeɪʃəs] ⁹carry ¹⁰stall ¹¹sweetmeats [ˈswiːtmɪːts] ¹²mõista andma = intimate [ˈɪntɪmeɪt] ¹³pretty ¹⁴plainly ¹⁵exchange [ɪksˈtʃeɪndʒ] for ¹⁶(siin) keeper ¹⁷agree to ¹⁸bargain [ˈbɑːɡɪn]

36.

Keegi isand, kes sugugi¹ ei armastanud² tööd teha⁰, kuid soovis² alati häid lõunasööke saada⁰, kannatas rasket luuvalu³. Ta sõbrad, nähes tema kannatusi⁴, soovitasid tal (= andsid⁵ talle nõu⁵) kuulsa⁶ arsti⁷ käest nõu⁸ küsida⁸. Mees oli väga rõõmus oma sõprade nõuandmise üle ja läks⁹ kohe arsti juure⁹. Ta kirjeldas¹⁰ oma viga¹¹, ja küsis temalt lõpuks, et⁰ mis peaks ta tegema, et sellest haigusest¹² lahti¹³ saada¹³. Arst¹⁴, (kes oli) tuntud¹⁵ oma lühikeste ja tabavate (= tuumakate¹⁶) üteluste¹⁷ poolest¹⁵, lausus: «Elatage¹⁸ ennast¹⁸ ühe shillingiga päevas — ja teenige¹⁹ seda ise!»

¹by no means ²(be) fond of ³gout [ɡaʊt] ⁴suffering ⁵advise [ədˈvaɪz] ⁶celebrated [ˈselɪbreɪtɪd] ⁷physician [ˈfɪzɪʃn] ⁸consult [kənˈsʌlt] ⁹go to see ¹⁰give an account [əˈkaʊnt] of ¹¹ailment [ˈeɪlmənt] ¹²illness ¹³get rid of ¹⁴doctor ¹⁵famous [ˈfeɪməs] for ¹⁶pithy [ˈpiθi] ¹⁷saying ¹⁸live on ¹⁹earn [ɜːn]

37.

Keegi paks¹ vanapoolne härra jalutas ühel päeval pikkamisi² mööda tänavat käed selja³ peal (= taga⁴). Teel juhtus ta nägema poissi ühe maja ukse⁵ juu-

res, kes asjata püüdis (= asjata⁶ püüdes) ulatada⁷ kellani, mis asus (=oli) liiga kõrgel tema jaoks. «Las ma kõlistan sinu eest (*for*), poiss (= mu poiss)», lausus vanahärra (= mees), ja vajutas⁸ nii tugevasti⁹ nupu¹⁰ peale, et kell kajas¹¹ läbi terve maja. «Täna väga», ütles poiss, «aga nüüd peame sääred¹² tegema¹².»

¹ *stout* [*staut*] ² omad. pikaldane = *slow* ³ *back* ⁴ *behind*
⁵ *front door* ⁶ *vainly* ⁷ *reach* ⁸ *press* ⁹ omad. = *vigorous*
 [*'vigerəs*] ¹⁰ *button* [*batn*] ¹¹ *resound* [*ri'saund*] ¹² *bolt* [*boult*]

38.

Lake Hill 15. juuli 1910.

Armas sõber!

Ma kirjutan sulle⁰ nüüd mõne rea¹, et (sinult) küsida, kuidas sa ennast⁰ tunned² pärast oma tõsist³ haigust⁴. Meil pole siin telefoni⁵, ja⁰ sellepärast (= nii) ei ole ma saanud sulle kõlistada et (= ja) sinuga pisut kõnelda vahete vahel. Ma olen su peale kõige aja väga palju mõelnud (= mõelnud su peale väga palju kõige aja). Väga kahju, et su vanemad elavad linnas, ja et sul pole võimalik (= sa ei või) maitsta tervet⁶ maa⁷ õhku⁷ ja kaurist⁸ loodust. Eile küsisin isalt, et⁰ kas ma ei⁰ võiks sind kutsuda mõneks nädalaks meie juure maale (= kutsuda⁹ sind mööda¹⁰ saata¹⁰ mõni nädal meie juures maal) enne kooli algust (= enne kui kool algab), ja ta vastas kohe¹¹: «Muidugi võid sa, mu poiss. Ma võtan ta hea meelega vastu.»

Isa oli tõesti¹² väga rõõmus mõeldes (= mõtelda), et mul saab (= saab olema) mõnusam siin⁰ maal viibida, kui mul on mingisugust (*some*) seltsi¹³. — Nüüd ma loodan, et sa **sääd korda** oma käekoti¹⁴ aega¹⁵ viitmata¹⁵ ja sõidad (= võtad) esimese rongiga¹⁶ Lake Hill'i (*for*). Olen täiesti kindel selles⁰, et **mõni nädal siin viibida** (= mõne nädala viibimine siin) oleks sulle väga kasulik, ja et sa **tunneksid ennast uue inimesena**, kui sa algad jälle oma tööd koolis (= algad oma tööd koolis jälle).

Ma ei ootagi vastust, kuna (= sest) olen kindel, et tuled. Õeldes sulle südamest tere tulemast jään

Sind armastaja sõber

Walter Ryder.

¹ *line* ² *feel* ³ *serious* ['siəriəs] ⁴ *illness* ⁵ *telephone* ['telifəʊn] ⁶ *healthy* ['helθi] ⁷ *country air* ⁸ *lovely* ['lʌvli] ⁹ *invite* [in'vait] ¹⁰ *spend* ¹¹ *promptly* ['prɒmtli] ¹² *really* ¹³ *company* ['kʌmpəni] ¹⁴ *portmanteau* [pɔ:t'mæntəu] ¹⁵ *at once* ¹⁶ *train*

39.

Kadunud professor X. Tartus oli tuntud¹ oma hajameelsuse² poolest. Kui ta ühel päeval (= Ühel päeval, kui ta) pööris³ ümber³ tänava⁴ nurga⁴, pörkas⁵ ta kokku⁵ lehmaga, keda juhtis üks vanamees (= keda juhiti kellegi⁰ vanamehe poolt). Enne kui ta aru⁶ sai⁶, et ta lehmaga (*to*) räägib, kergitas⁷ ta silmapilkses⁸ segaduses⁹ mütsi ja ütles (= õeldes): «Palun vabandust, proua!» Mõni päev

hiljem¹⁰ **põrkas** ta tänaval¹¹ ühe peene naisterahvaga **kokku**, ja tuletades¹² äkki¹³ lehma meele¹², hüüdis ta pahaselt¹⁴: «Kas sa, tõbras, jälle oled siin (=Kas on see (*that*) sina jälle, sa tõbras¹⁵)!»

¹ *well known* ² *absence* [*'æbsəns*] *of mind* ³ *turn* ⁴ *street corner* ⁵ *stumble against* ⁶ *be aware* [*ə'weə*] ⁷ *lift* ⁸ *moment* ⁹ *confusion* [*kən'fju:zn*] ¹⁰ *afterwards* ¹¹ paigutatakse lause lõppu ¹² *remember* ¹³ *suddenly* [*'sədnli*] ¹⁴ omaduss. pahane = *angry* ¹⁵ *brute* [*bru:t*]

40.

Keegi kuulus¹ kunstnik oli maalinud² pildi³ kunin-gast hobuse⁴ seljas⁴. Igaüks ütles, et pilt olevat (=oli) suurepäraline⁵. **Ainuke isik**, kes ei olnud pildiga rahul⁶, oli kuningas ise. **Kord** võttis kunst-nik pildi aluselt⁷ ja hoidis teda kuninga hobuse ees⁸, kuna kuningas ise kõrval⁹ seisis⁹. Hobune, nähes teist hobust **pildil**, hakkas rõõmu¹⁰ pärast¹⁰ hir-numa¹¹. Kunstnik **pööris** siis kuninga poole ja lau-sus (= lausudes): «Hobune näib pilte paremini¹² tundvat¹² kui Teie¹³, majesteet¹³.»

¹ *famous* [*'feiməs*] ² *paint* ³ *portrait* [*'pɔ:trit*] ⁴ *on horse-back* ⁵ *excellent* [*'eksələnt*] ⁶ *satisfied* [*'sætisfaɪd*] ⁷ *easel* [*i:zl*] ⁸ *in front of* ⁹ *stand by* ¹⁰ *with pleasure* ¹¹ *neigh* [*nei*] ¹² *be a better judge* [*dʒʌdʒ*] *of* ¹³ *Your majesty* [*'mædʒisti*]

41.

Üks kerjus¹ istus harilikult tänava nurgal oma koeraga (= oma koeraga tän. nurgal). **Koera kaela**² ümber³ oli paberileht⁴, mille peale oli trükitud⁵ sõna

«Pime». Ühel hommikul märkas (=leidis) kordnik⁶, et mees luges (=meest lugedes) ajalehte⁷. Ta läks⁸ kohe kerjuse juure⁸ ja ütles karmilt⁹: «Ma arvasin, et te olete (=olite) pime, aga ma näen, et te võite üsna hästi (=h. küllalt) lugeda. Te ei tohi inimesi sel viisil petta¹⁰!» Ilma et silmi ajalehelt ära pöörata, kostis kerjus: «Ega⁰ mina ei ole pime, vaid mu koer (=; see on mu koer, kes on pime).»

¹ *beggar* ² *neck* ³ *round* ⁴ *placard* [*'plækəd*] (õieti = plakat, müürileht) ⁵ *print* ⁶ *policeman* [*pə'li:smən*] ⁷ *newspaper* [*'nju:spɛɪpə*] ⁸ *go up to* ⁹ omaduss. karm, vali = *stern* [*stə:n*] ¹⁰ *cheat* [*tʃi:t*]

42.

Talupoeg¹ tuli kord advokaadi² juure ja ütles talle: «Üks minu härgadest surmas (=on surmanud) teie pulli³. Ma tahaksin teada saada, kuidas võiksin (=võin) kahju⁴ heaks⁵ teha⁵.» — «See on väga lihtne⁶», lausus advokaat. «Teie olete ju⁰ aus⁷ mees, ja teate väga hästi (=nii et⁰ te teate), et teil ei jää muud üle (=et teie ei või teha vähemat), kui anda mulle üks teie härgadest mu surnud pulli asemele.» — «Jah, täitsa õige (=see on täitsa õige)», ütles talupoeg. «Kuid vabandage (=mul on kahju), ma eksisin⁸. See oli (=on) teie pull, kes minu härja surmas (=on surmanud).» — «Või nii, see muudab⁹ asja¹⁰. Ma pean seda järele uurima. Tulge tagasi kahe nädala pärast.»

¹ *farmer* ² *lawyer* ['lɔːjə] ³ *bull* [bul] ⁴ *damage* ['dæmɪdʒ]
⁵ *repair* [ri'peɪə] ⁶ *simple* ⁷ *honest* ['ɒnɪst] ⁸ *make a mistake*
⁹ *alter* ['ɔːltə] ¹⁰ (siin) *question* ['kwɛstʃən]

43.

«Ma vean sinuga saja marga pääle kihla, et sa sellelt toolilt maha¹ tuled¹ ilma et mul pruugiks² sind kaks korda paluda.» — «Eks³ me³ näe³!» lausus mehe sõber, kes näis olevat⁰ otsustanud⁴ kihlvedu⁵ mitte kaotada. — «Astu maha!» — «Ei astu (=Ma ei taha)», oli vastus. — «Noh, seisa siis peale⁰ seal (=siis seisa seal), kunni ma sind veel kord palun (=palun sind uuesti)!» Mees, kellel mingi himu⁶ polnud igavesti⁷ toolile jääda, pidi maha tulema. Nii (=, ja nii) võitis⁸ sõber (=ta sõber) kihlveo.

¹ *get down*² (siin) *have to* ³ *done* ⁴ *determined* [dɪ'təːmɪnd]
⁵ *bet, wager* ['weɪdʒə] ⁶ *desire* [dɪ'zaɪə] ⁷ *for ever* (paigutatakse lause lõppu) ⁸ *win*

44.

Üks sõdur Saksi¹ marssali^{1*} sõjaväest² tabati³ (=oli saanud tabatud) kalkuni⁴ varguse pealt³ taluõuest⁵. Ta anti⁶ sõjakohtu⁶ kätte⁶ ja mõisteti⁷ surma⁷. Kalkun oli kõige⁸ rohkem⁸ viis franki väärt⁹. Marssal ütles talle: «Kuidas võisid sa nii rumal¹⁰ olla, oma elu viie frangi eest kaalu¹¹ peale¹¹ panna¹¹?» — «Kindrali härra⁰», kostis sõdur, «ma

* Moritz, kuulus sõjaväejuht (poola kuninga August II. poeg).

panen ta iga päev kaalu peale viie sous* eest, ja pealegi⁰ võivad mu seltsimehed¹² tõendada¹³, et ma ei pelga¹⁴ hädaohtu¹⁵.» Marssal naeratas¹⁶ ja andis¹⁷ talle armu¹⁷.

¹ the Marshal ['ma:fəl] of Saxe ² army ³ catch in the act of ⁴ turkey ['tə:ki] ⁵ farm ⁶ be tried by court-martial ['kɔ:t'ma:fəl] ⁷ condemn to death [kən'dem tə 'deθ] ⁸ at the most ⁹ worth [wɜ:θ] ¹⁰ stupid ['stju:pɪd] ¹¹ risk ¹² comrade ['kɒmrid] ¹³ bear [beə] ¹⁴ witness ¹⁵ shun [ʃʌn] ¹⁶ danger ['deɪndʒə] ¹⁷ (siin) laugh [la:f] ¹⁷ pardon [pɑ:dən]

45.

Keegi maapoiss¹, kes terve oma eluaja maal mööda saatnud, saadeti kord asjatalitusele² tööstuslinna³, kus ta kunagi enne polnud käinud. Kui ta parajasti mööda linna tänavat kõndis, kargas⁴ koer kusagilt (a) poest välja ta kallale (at) ja püüdis teda hammustada. Poiss vaatas⁵ ringi⁵, kummardas⁶ ja tahtis (=katsus) kivi võtta (=leida), et sellega⁰ koera visata, kuid tänav oli sillutatud⁷, ja ta ei leidnud (=võinud leida) ainustki lahtist⁸ kivi. «Mis imelik⁹ koht see on», hüüdis ta, «kus⁰ kõik kivid on kinni (=seotud¹⁰), kuna aga⁰ kurjad¹¹ koerad on lahti (=on lahti¹² lastud¹²)!»

¹ ploughboy ['pləʊbɔɪ] ² on an errand ['erənd] ³ manufacturing [mænʃʊ'fæktʃəri] ⁴ town ⁵ rush ⁶ look round ⁷ bend down ⁸ paved ⁹ loose [lu:s] ¹⁰ odd, funny ¹¹ tied up ¹² fierce [fiəs] ¹² let loose

* 1 franc = 100 centimes = (umb.) 23 Emk; 1 sou = 5 centimes = (umb.) 45 penni.

46.

Mees, keda **süüdistati** röövimises¹ maanteel¹, tunnistas² ülekuulamisel (= oma ülekuulamise³ ajal⁴), et ta süüdlane⁵ on (= oli), kuid selle⁶ peale⁶ vaatamata⁶ mõistis⁷ vannutatud⁸ meeste⁸ kohus⁸ ta priiks⁷. Selle peale hüüdis⁹ kohtumõistja¹⁰ imestanult¹¹: «Mis see tähendab (= Mis), mu⁰ härrad! Kas te ei kuulnud, et mees ise **tunnistas end süüdlase olevat?**» Vannutatud¹² meeste¹² esimees¹² kostis: «Kuulsime (= Muidugi¹³), **härja kohtunik**, ja nimelt sel põhjal olemegi ta priiks mõistnud. Meie teame nimelt, et see⁰ mees on nii (-sugune) kuulus¹⁴ luiskaja¹⁵, et ta iialgi ei võiks rääkida¹⁶ sõnagi tõtt¹⁷ (= ühtki tõesõna) terves oma elus.»

¹ *highway robbery* ² *confess* [kən'fes] ³ *trial* [traɪəl] ⁴ *in the course of* ⁵ *guilty* ['gɪlti] ⁶ *nevertheless* ['nevədʒə'les] ⁷ *acquit* [ə'kwɪt] ⁸ *jury* ['dʒʊəri] ⁹ *exclaim* [ɪks'kleɪm] ¹⁰ *judge* [dʒʌdʒ] ¹¹ *in astonishment* ¹² *foreman* ['fɔːmən] ¹³ *certainly* ['sɜːtɪnli] ¹⁴ *notorious* [no(u)'tɔːriəs] ¹⁵ *liar* [laɪə] ¹⁶ *tell* ¹⁷ *truth* [truːθ]

47.

Keegi väga tüse daam, (= daam, kes oli väga tüse¹), kes (=kuid) sellegipärast armastas heameelega uisutada läks ühel päeval tiigile² (= alla tiigile), et paar tundi jääl mööda saata. Varsti kukkus ta aga⁰ õnnetult maha, ja — mis veel⁰ halvem oli — oma raskuse³ ja tüseduse⁴ tõttu⁵ oli tal võimata üles⁶ tõusta⁶. Ta jäi jää peale istuma ja näis (= nähes)

väga nukker⁷ olevat⁰. Keegi kaastundlik⁸ pealtvaa taja⁹ tuli ta juure ja aitas teda jalule (= üles tõusta). «Teie uisutate vististi esimest korda?» ütles ta. — «Ei, vastas daam (= ta), «see ei ole mitte esimene kord, aga ta jääb küll⁰ viimaseks (= saab jääma viimaseks). Tänan väga!»

¹ *stout* ² *pond* ³ *weight* [weɪt] ⁴ *stoutness* ['stautnis]
⁵ *owing* [ouɪŋ] *to* ⁶ *get up, rise* ⁷ *disconsolate* [dis'kɒnsəli:t]
⁸ *sympathetic* [sɪmpə'tetɪk] ⁹ *onlooker* ['ɒnlukə]

48.

Keegi isand võttis kord oma väikese poja enesega raudtee¹ sõidule¹ kaasa⁰. Sel ajal, kui (= Kuna) poiss parajasti vaguni⁰ aknast (*out of*) välja vaatas, tõmbas² isa mütsi poisi peast ära (*off*) ja tegi nagu viskaks ta selle välja. Poiss sai³ väga³ nukraks³ oma oletatava⁴ kaotuse⁵ üle³, kuid ta isa trööstis⁶ teda öeldes (*by saying*), ta vilistavat⁷ mütsi jälle tagasi (= tagasi jälle). Ta vilistas, ja müts ilmus⁸ uuesti⁸. Natukese aja pärast viskas⁹ poiss isa mütsi aknast välja ja ütles: «Noh, isa¹⁰ (= Nüüd isa), vilista ta jälle tagasi!» Kuid seekord ei aidanud vilistamine midagi, ja kõik kaasreisijad (= teised reisijad¹¹) hakkasid valjusti naerma.

¹ *railway journey* ['dʒɜːni] ² *slip* ³ *be much grieved* [griːvd] *at* ⁴ *supposed* [sə'pəʊzd] ⁵ *loss* [lɔːs] ⁶ *console* [kən'səʊl] ⁷ *whistle* [wɪsl] ⁸ *reappear* [riːəpi'piə] ⁹ *fling*
¹⁰ *papa* [pə'paː] ¹¹ *passenger* ['pæsɪndʒə]

49.

Keegi äärmiselt ihnus inglis admiraal¹ (= kes oli äärmiselt² ihnus³) oli üle⁴ parda⁴ kukkunud. Üks merimees kargas kohe merde, ja kaalule⁵ pannes⁵ enese (= oma) elu läks tal⁰ **korda** ohvitseri päästa⁶. Kui admiraal oli⁰ laevale tagasi⁰ jõudnud (*get*), võttis ta ühe kuupeennilise⁷ raha⁰ taskust ja andis selle **tasuks** oma päästjale⁸. Merimees oli (= sai) niihästi üllatatud kui pettunud⁹. Ta **kaebas** selle üle⁰ ühele oma seltsimehele¹⁰, näitas talle raha¹¹ ja lausus: «Näe, mis mees mulle andis (= on annud) selle eest, et ta elu päästsini!» — «Noh¹², mis¹² sest¹² siis¹² nii¹² on¹²», kostis seltsimees (= ta selts.). «Kas sa ei usu, et tema oma elu väärtust¹³ paremini tunneb kui sina (= kui sina teed)?»

¹ *admiral* ['ædmirəl] ² *extremely* [iks'tri:mli] ³ *stingy* ['stindʒi] ⁴ *overboard* ['ouvə'bɔ:d] ⁵ *at the risk of* ⁶ *save* ⁷ *a sixpence* ⁸ *preserver* [pri'zə:və] ⁹ *dissatisfied* [dis-'sætisfaɪd] ¹⁰ (siin) *shipmate* ['ʃɪpmeɪt] ¹¹ *coin* ¹² *well, what matter* ¹³ *value* ['vælju:]

50.

Kord tõstis¹ suur hulk hiinlasi mässu¹ oma keisri vastu. Viimane andis² töotuse², et ta hävitab³ kõik oma vaenlased⁴. Kuid oma sõprade ja nõuandjate⁵ suureks imestuseks ja pahanduseks lubas⁶ ta armu⁶ anda⁶ kõigile neile, kes olid nõus (= tahtsid) sõjariistad⁷ maha⁷ panema⁷ ja temale alistuma. Seda tegid nad kõik, ja said jälle keisri⁰ armuosalisteks (= armuos.⁸ vastu⁸ võe-

tud⁸ jälle). «Kuidas⁹!» hüüdis üks tähtsamaist¹⁰ ministreist¹¹; «**kas Teie ei kuulutanud**, et kõik oma vaenlased hävitata (= pidite hävitama)?» — «Jah», vastas keiser, «ja ma olen seda teinudki. **Mul ei ole enam vaenlasi**. Nad on kõik mu sõbrad.»

¹*rise in rebellion* [ri'beljən] ²*pledge* [pledʒ] ³*destroy* [dis'trɔi] ⁴*enemy* ['enimi] ⁵*counsellor* ['kaunslə] ⁶*offer a free pardon* [pa:dən] ⁷*lay down one's arms* ⁸*be received into favour* ['feivə] ⁹*why* ¹⁰*chief* [tʃi:t] ¹¹*minister* ['ministə]

51.

Tallinn, 3. juuni 1922.

Proua Ann Haggard,

10, Russell Square,*

London W. C.**

Et olen saanud (= Olles saanud) Teie aadressi¹ oma sõbra B. Alleni käest (*from*), kes läinud suvel kuu aega Teie pensionaadis² (*in, at*) elas³ (= kes elas üks kuu Teie pens. läinud suvel), **julgen seega⁴ Teid tülitada palvega, mind oma juure kolmeks nädalaks kosti peale võtta, arvates 1-sest juulist.**

* Sõna *square* (õieti: nelinurk, kvadraat) on inglisi linnades laialt tuntud sõna ja tähendab vaba kohta («turg»), mille keskel asub raudvõrestikuga ümbritsetud puiestik ehk rohtaed, Sinna on sissekäik lubatud ainult selle naabruses asuvate majade elanikele. — *Trafalgar Square* Londonis on siiski erandiks eeltähendatud märkusele.

** W. C. on lühendatud sõnadest *Western Central* (= läänepoolne keskjaoskond), mis on üks Londoni kaheksast postijaoskonnadest. E. C. = *Eastern Central*, mille piirkonda kuulub kogu *the City* (Londoni ärikeskkoht, kõige vanem linnajagu).

Ma sooviksin (= sooviksin saada) **hoovipoolset tuba**, sest olen pisut erguline⁵, ja kardan tänava müra⁶ mind segavat⁷ (= et ma saaksin segatud mürast tänavalt). Mu kavatsus⁸ on saada natuke harjutust⁹ inglise keele rääkimises, ja sellepärast sooviksin teada saada⁰, kas Teie võõraste¹⁰ seas¹¹ on palju inglasi (= kas Teil on palju inglasi Teie võõraste seas). **Palun Teid veel nii lahke olla ja mulle teatada**, kui palju arvate¹² nädalas söögi ja toa eest. **Lootes Teilt peatset vastust saada, jään**¹³

austusega¹⁴

Allan Smith.

¹ address [əd'res] ² boarding-house ['bɔ:diŋhaus] ³ stay
⁴ hereby ['hiəbai] ⁵ nervous ['nɜ:vəs] ⁶ noise ⁷ disturb
[dis'tɜ:b] ⁸ intention ⁹ practice ['præktis] ¹⁰ guest [gest]
¹¹ among [ə'maŋ] ¹² charge [tʃɑ:dʒ] ^{13, 14} vaata kirjavormid
raamatu lõpul.

52.

Keegi Hiinamaal viibiv inglane (= kes Hiinamaal¹ viibis²) **esitleti** ühel päeval **keisrile**. Jutuajamisel² (= jutuajam. ajal⁴) küsis viimane **juhtumisi**, kuidas **arstidele**.⁵ Inglismaal **tasu**⁰ **maksetavat**. Peale mõnesuguse keelelise⁰ raskuse **sai ta** viimaks **aru**, et nad saavad⁶ oma tasu⁷ vaatamata⁰ selle⁰ peale⁰, **kas** haiged⁸ terveks⁹ saavad⁹ **või** mitte. «Või nii», lausus keiser, «siis (= nüüd) jutustan ma teile (= ma saan ütlema teile), kuidas mina sel⁰ juhtumisel⁰ teen (= teen¹⁰ seda). Mul on neli arsti ja ma maksan neile palka¹¹ üks kord nädalas, aga nii pea kui ma jään haigeks (= olen haige), ei

makseta enne palka, kui olen (= jääb¹² nende palk seisma¹², kunni ma olen) terveks saanud (=terve jälle). Ma pruugin vaevalt¹³ öelda teile, et mu haigused¹⁴ iialgi ei kesta¹⁵ kaua.»

¹ *China* [tʃaɪnə] ² *stay* ³ *conversation* [kənʃə'seɪʃn] ⁴ *in the course of* ⁵ *physician* [fɪ'ziʃn] ⁶ *receive* [rɪ'si:v] ⁷ *fees* (mitm.) ⁸ *patient* [peɪʃnt] ⁹ *recover* [rɪ'kʌvə] ¹⁰ *manage* ['mænɪdʒ] ¹¹ *salary* ['sæləri] (siin umbmäärase artikliga) ¹² *stop* ¹³ *hardly* ¹⁴ *illness* ¹⁵ *last* [la:st]

53.

Kui Walter Scott Edinburgis koolis käis, püüdis ta asjata¹ teisest poisist ette² jõuda², kes oli kõige parem õpilane terves klassis. Scott oli mitmel juhtumisel tähele³ pannud³ (= täh. pannud mitm. juht.), et kui kooliõpetaja poissi küsis (= et kui poissi küsiti⁴ kooliõpetaja poolt), viimane alati sõrmega⁵ vesti⁶ alumist⁷ nööpi⁸ kobas⁵ (= ta alati kobas jne.). See näis teda aitavat õiget vastust anda. Ühel päeval Scottil läks korda seda nööpi ära⁹ lõigata⁹, ilma et poiss oleks seda tähele pannud. Kui poissi järgmine¹⁰ kord¹⁰ küsiti⁴, rändasid¹¹ ta sõrmed nagu harilikult mööda (*down*) vesti alla⁰, et nööpi tabada. Et ta seda ei leidnud, läks¹² ta nii kohmetuks¹³, et unustas, mida pidi vastama, ja siis oli väikese Walteri käes⁰ kord¹⁴ oma¹⁵ teadmisi¹⁵ näidata¹⁵.

¹ *in vain* [veɪn] ² (siin) *get above* [ə'baʊ] ³ *notice* ['nəʊtɪs] ⁴ *be asked a question* ⁵ (to) *finger* ⁶ *waistcoat* ['weɪskəʊt] ⁷ *lowest* [ləʊɪst] ⁸ *button* [bʌtn] ⁹ *cut off* ¹⁰ *next* ¹¹ *wander* ['wɒndə] ¹² (siin) *become* ¹³ *confused* [kən'fju:zd] ¹⁴ *turn* ¹⁵ *distinguish* [dɪs'tɪŋɡwɪʃ] *oneself*

54.

Kaks varast olid otsuseks¹ teinud¹ ühte majasse sisse murda². Üks neist viskas lihatüki majoerale³ hoovi, et teda haukumast⁴ takistada⁵. Kuid koer oli liig aus⁶ selleks⁰, et ennast petta lasta. «Ma arvan», ütles ta, «et teie tahate sellega mu suud sulguda⁷ (= sulguda mu suud sellega siin), et (= nii et) mu peremees ei kuuleks (*shall not hear*) mind haukuvat (=haukudes), ja teie võiksite (*could be able*) teda röövida⁸, ilma et teid⁰ tabataks⁹. Aga ma ei ole nii rumal, et teie liha vastu⁰ võtan, sest tean, et teie ei anna teda mulle heast südamest (= lahkusest¹⁰). Minu arvates (= Ma arvan) on parem, kui te kaoksite¹¹ siit¹¹.» Selle peale (=Siis) hakkas koer kõvasti¹² haukuma, ja vargad pidid põgenema (= ära¹³ hiilima¹³), tublisti¹⁴ häbenenedes¹⁵.

¹ *form a plan* ² *break* ³ *watch-dog* ⁴ *bark* ⁵ *keep*
⁶ *noble* [*noubl*] ⁷ *stop* ⁸ *rob* ⁹ *catch* (tõlkida kesksõnalise järjestuse abil) ¹⁰ *out of kindness* ¹¹ *be off* ¹² *loudly* (õieti = valjusti) ¹³ *slink away* ¹⁴ *heartily* [*ha:tili*] (õieti = südamilikult) ¹⁵ *ashamed* [*ə'seimd*] *of oneself*

55.

Üks lonkaja¹ kerjus palus kord kellegi vanapoole isanda käest armuandi. Mees kahetses² õnnetut³ ja andis talle ühe florini*. «Kuulge⁴, mu⁰ härra», lausus keegi teiselt poolt tulev isik (=kes näis teiselt⁵ poolt⁶ tulevat), «te olete liig lahke, et⁷

* 1 florin [*'florin*] = 2 shillingi.

annate⁷ armuande niisugusele kelmile⁸ kui too (*as that*). Tal pole viga midagi. Ta on niisama terve⁹ ja⁹ virk⁹ kui teie ja minagi. Olge head, andke mulle oma⁰ kepp¹⁰ silmapilguks, ja ma tõendan¹¹ teile (=teid), et mul on õigus!» Nende sõnadesga võttis ta kuld¹² pidemega¹² varustatud kepi ja jooksis sandile¹³ järele, kes oli vahepeal¹⁴ putku¹⁵ pannud¹⁵. Mõne silmapilgu järele olid mõlemad silmist¹⁶ kadunud¹⁶, ning lahke vanahärra ootab tänapäevani oma keppi.

¹ *lame* [leim] ² *be sorry for* ³ *wretched* [ˈretʃɪd] ⁴ *look here* ⁵ (siin) *an opposite* [ˈɒpəzɪt] ⁶ *direction* ⁷ (siin) *to give* ⁸ *rascal* [ˈræskəl] ⁹ *sound in limb* [lɪm] ¹⁰ *stick* ¹¹ *convince* [kənˈvɪns] ¹² *gold handle* ¹³ *cripple* ¹⁴ *in the meantime* [ˈmiːntaɪm] ¹⁵ *make one's escape* [ɪsˈkeɪp] ¹⁶ *out of sight*

56.

Keegi isand oli kord lasknud¹ pilti¹ maalida¹ ühest kirikust. Kunstnik² valmistas (=maalis) pildi, aga et ta ei saanud³ hakkama³ nägude⁴ maalimisega⁴, siis⁰ puudusid pildil inimesed (=ei olnud selle peal inimesi). Ostja⁵ arvas aga, et pilt oleks palju ilusam välja näinud (*look*), kui oleks ka⁰ mõned inimkujud⁶ kiriku ees, ja palus sellepärast kunstnikku seda⁷ kõike⁷ elustada⁸ mõne mehe, naise ja lapsega. Kunstnik, kes ei julenud⁹ mingsuguseid kujusid juure⁰ maalida, ütles naerdes (=ühe naeruga¹⁰), et kõik rahvas olla kiriku läinud. «Hea¹¹ küll¹¹», lausus ostja, «siis ootan ma kunni jumalateenistus on lõppenud.»

¹ order a picture to be painted ² artist ['a:tɪst] ³ understand ⁴ portrait-painting ['pɔ:tɪt'peɪntɪŋ] ⁵ buyer [baɪə] ⁶ figure ['fɪɡə] ⁷ the whole [həʊl] ⁸ enliven [ɪn'laɪvən] ⁹ have the courage ['kærɪdʒ] ¹⁰ laugh ¹¹ well

57.

(Vastus kirjale № 50).

10, Russell Square, London, W. C.

15. juuni 1922.

Härä Allan Smith,

Tallinn.

Olen Teie auväärt kirja 3-st s. k. p. kätte¹ saanud¹. Vastuseks selle⁰ peale⁰ on mul au Teile teatada, et ma hea meelega võtan (= saan rõõmus olema võtta) Teid oma majasse (in) kostilaseks² määratud ajal. Mul saab (= saab olema) ilus hoovipoolne tuba vabaks³ selle kuu lõpul (at) — sama tuba, milles Teie sõber elas⁴. Ma olen siamaani arvanud 30 shillingit nädalas, kuid ma ei või Teile anda (= lasta Teid saada: have) eelpool tähendatud tuba (= tuba, mis⁰ ma nimetasin⁵) alla 35 shillingi, sest ta on väga suur ja hästi⁶ sisseseatud⁷. Praegu on mul suur hulk võõraid Inglismaalt ja Ameerikast, kellest suurem osa jääb siia mõneks nädalaks, nii et⁰ Teil on (= saab olema) suurepäraline⁸ juhus inglise keelt kuulda ja rääkida. Lootes, et mul au⁹ on (= saab au olema) Teid varsti oma juures näha saada (= vastu võtta Teid oma majas varsti) jään

austusega

Ann Haggard.

¹ *receive* ² *boarder* [*'bɔ:də*] ³ *free* ⁴ *occupy* [*'ɔkjupai*]
⁵ *mention* [*menʃn*] ⁶ *omad.-sõna* = *beautiful* ⁷ *furnish* [*'fɜ:nɪʃ*]
⁸ *splendid* [*'splendɪd*] ⁹ *pleasure*

58.

Üks isik, kes tahtis kellegi aadelimehe teenis-
 tusse astuda, tülitas teda sagedasti oma külaskäiku-
 dega. (= Keegi aadelimees sai¹ sagedasti ühe isiku
 külaskäikude läbi (*by*) tülitatud¹, kes tahtis saa-
 da² kohta² tema teenistusse³). Ta oli oma teen-
 rile⁴ mitu⁵ korda⁵ öelnud, see ei tohtivat teda
 enam sisse lasta (= mitte enam⁶ lasta⁷ teda sisse⁷),
 kuid see ei⁸ aidanud⁸ midagi⁸: pääletükkiv⁹
 mees tuli ikka¹⁰ ja¹⁰ jälle¹⁰. Viimaks lõppes¹¹
 aadelimehe kannatus¹². Ta kutsus¹³ oma teenri ja
 ütles talle: «Ma ei saa aru, kuidas sa ometi¹⁴ võid
 saata seda meest ülesse minu juure. Kas sa tead ka⁰,
 mis ta tahab?» — «Jah, ta ütles mulle mõne
 päeva eest, et tahtvat teie teenistusse tulla².»
 — «Väga õige; aga tead sa, mis koht see on,
 mida ta soovib?» — «Ei.» — «Siis ütlen mina sulle
 — ta soovib sinu kohta saada (= saada sinu oma⁰).» —
 Sest silmapilgust¹⁵ peale ei tülitanud tähendatud isik
 aadelimeest enam kunagi (= et tülitatud aadelimeest
 kunagi enam tähendatud¹⁶ isiku poolt).

¹ *trouble* [*trabl*] ² *have a place* ³ *service* [*'sɜ:vɪs*] ⁴ *footman*
⁵ *repeatedly* [*ri'pi:tɪdli*] ⁶ *again* (paigutatakse siin lause
 lõppu) ⁷ *admit* [*əd'mɪt*] ⁸ *be (of) no use* ⁹ *importunate*
 [*ɪm'pɔ:tjʊnɪt*] ¹⁰ *again and again* ¹¹ *give way* ¹² *patience*
 [*'peɪfns*] ¹³ *call for* ¹⁴ *still* ¹⁵ *moment* ¹⁶ *in question* (pai-
 gut, lause lõppu)

59.

Kunstnikul oli kass ja kassipoeg¹, kellest ta tundis head meelt (= kes talle meeldisid väga). Keegi ta sõpradest tuli teda ühel päeval vaatama ja juhatus nägema all² ukse sees² kaks auku³, üks suur, teine (= ja üks) väike. Ta päris (= küsis) kunstnikult, mis jaoks (*what — for*) need augud olivat (= olid), ja sai teada et nad olevat (= olid) selleks (= seal), et kasse sisse ja välja lasta⁴. «Aga mispärast on seal (= on sul) kaks auku?» küsis sõber. «Kas ühest ei aitaks⁵?» — «Sa rumal⁶ mees⁶!» hüüdis kunstnik; «kuidas võib suur kass pääseda (= minna) läbi väikese augu?» — «Aga kas siis⁰ väike kass ei võiks käia suurest august (= läbi suure augu)?» — «Tõsi⁷, seda ta võiks küll⁰. Mõttele ometi, selle peale ei ole ma iialgi tulnud!»

¹ *kitten* [kitn] ² *in the bottom* [ˈbɒtəm] *of* ³ *hole* ⁴ *let* ⁵ *do*
⁶ *stupid fellow* ⁷ *to be sure*

60.

Koolipoiss, kes pidas ennast väga targaks¹, oli ühel pühapäeval koolist koju tulnud oma vanemaid maale vaatama² (= vanemad, kes maal elasid). Perekond istus lauda lõunat sööma, ja lauale³ toodi³ paar praetud⁴ kanapoega⁴ (= paar praetud kanap. toodi lauale). Poiss ütles sellepeale (= siis): «Mä võin kergesti selgeks⁵ teha⁵, et need (*those*) kaks kanapoega on kolm.» — «Kas tõesti (= Võid sa?)?» lausus isa (= tema isa), «kuidas mõtled sa seda teha?» — «Näe⁶», ütles

poiss, «see on üks ja too on kaks, ja üks ja kaks on ju⁷ kolm.» — «Küll⁰ oled sa tark!» hüüdis isa (= tema isa). Ma pean sulle tõesti⁸ vaimurikkuse⁹ eest tasu¹⁰ andma¹⁰. Tolle kanapoja annan ma (= saan ma andma) su emale, selle võtan (= saan ma võtma) endale (= ise), ja kolmanda saad sina oma suure anderikkuse¹¹ eest matemaatikas¹².»

¹ *clever* ² *see* ³ *serve* [sə:v] ⁴ (mitmus) *roast** *chickens* [ˈroust ˈtʃiːkɪnz] ⁵ *prove* ⁶ *well* ⁷ *of course* (paigutatakse siin alussõna ette) ⁸ *really* [ˈriːəli] ⁹ *genius* [ˈdʒiːniəs] ¹⁰ *reward* [riˈwɔːd] ¹¹ *skill* ¹² *mathematics* [mæθɪˈmætiːks]

61.

Keegi maamees¹ küsis kord merimehelt, kes **kavatses Ida Indiasse sõita**, (= Keegi merimees, kes kavatses . . ., küsiti kord maamehe poolt), kus tema isa (oli) surnud. «Ta läks² laevaga² hukka²», lausus merimees. — «Ja kus suri teie vanaisa³?» — «**Põhjamerel**. Kord kui ta oli kalastamas, tõusis⁴ vali⁵ torm, ja (= nii et) niihästi tema kui kõik laevalolijad⁶ uppusid⁷.» — «Ja teie vanavanaisa⁸?» — «Ka tema (= Tema samati) **kaotas oma elu merel**.» — «Kui ma oleksin teie asemel⁰», ütles maamees, «ei läheks ma iialgi **merele**.» — «Või⁹ nii⁹?» lausus merimees naerdes, «aga (= ja) **olge nüüd head ja öelge mulle**, kus *teie* isa suri?» — «Omas voodis.» — «Ja teie vanaisa?» — «Niihästi tema kui mu vanavanaisa surid omas voodis (= oma voodites).» — «Kas¹⁰ tõesti¹⁰?»

* Võrdle *roast-beef*, loomapraad.

Kui ma siis⁰ teie asemel⁰ oleksin, ei julgeks ma ialgi voodi magama heita.»

¹countryman ²be shipwrecked ['ʃiprekt] ³grandfather
⁴arise [ə'raiz] ⁵violent ['vaɪələnt] ⁶on board [bɔ:d] ⁷be
 drowned [draund] ⁸great-grandfather ⁹wouldn't you
 (õieti = kas teie ei oleks) ¹⁰oh, did they

62.

Keegi isik läks hiljuti Glasgowis ['gl:əsgou] habemeajaja¹ juure (in), et lasta habet ajada. Ta oli mägielanik (= kõrgemaalane²) Lääne Schottimaalt, ja teenis³ oma ülespidamist⁴ luudade⁵ müümisega (by). Habemeajaja ostis ühe luua (= ühe ta luudadest), ajas⁶ tal habeme⁶ ära⁶ ja küsis sellepeale luua hinna järele. «Kaks pensit», oli vastus. Habemeajajale paistis see liig kallis olevat (= Habemeajaja arvas et⁰ see oli liiga palju) ja lausus: «Siin on teile üks penn (= üks penn teie jaoks), ja kui teie ei ole sellega rahul⁷, siis⁰ võite (can) luua tagasi võtta.» Kõrgemaalane võttis oma luua ning küsis selle peale, kui palju (= mis) ta võlgnevat (= mis tal oli maksta) habemeajamise eest. «Üks penn», lausus habemeajaja. Mees võttis taskust⁰ (out) poolepennilise raha⁰ ja andis selle habemeajajale, öeldes: «Siin on teile pool penni (= Siin on pool penni teie jaoks), ja kui te pole sellega rahul, siis⁰ võite (can) mu habeme⁸ uuesti tagasi⁹ panna⁹ (= tagasi panna mu habeme jälle).»

¹barber's shop ²Highlander ['haɪlənda] ³earn [ɜ:n]
⁴living ⁵broom (õieti: põrandahari) ⁶shave ⁷satisfied
 ['sætɪsfaɪd] ⁸beard [biəd] ⁹put on

63.

Tallinn, 20. mai 1922.

Armas onupoeg Walter!

Kuulsin su vanematelt, et sul olevat nõu reede Tallinna sõita (= tulla) ja esmaspäevaks siia jääda. Oleksin sulle väga tänulik, kui teeksid mulle ühe meelehea¹ oma külaskäigu² ajal linnas⁰. Nagu⁰ tead, olin ma (=ma olen olnud) haige, ja pidin koolist kaks nädalat puuduma (= ära olema). Esmaspäeval on meil kirjalik³ eksam³ ingliskeeles, ja ingliskeele (= meie inglisk.) õpetaja ütles (= on öelnud meile), meie (= et meie) pidada (*should*) iseäranis⁴ artiklid⁵ õppima (= ette⁶ valmistama⁶). Mul on aga väga raske⁷ seda omal abil teha, sest koolis võeti⁸ see (*that*) peatükk⁹ grammatikast¹⁰ just (= sest et nad on just läbi võtnud selle peat. gram. koolis) minu äraoleku¹¹ ajal läbi⁸. Kas oleksid nii lahke ja astuksid minu poole sisse, kui võimalik laupäeval, et mind natuke aidata (= ja aidata mind natuke)? Et sul on nõu ingliskeele õpetajaks hakata (= õpetada ingliskeelt), võiksid mind paremini aidata kui keegi teine (*any*) mu sõpradest. Südamlikke tervitusi minu vanemate poolt.

Sind armastaja sõber
Johannes.

¹ service ['sə:vɪs], favour ['feɪvə] ² visit ['vɪzɪt] ³ examination [ɪgzæmɪ'neɪʃn] ⁴ especially [ɪs'peʃli] ⁵ article ['ɑ:tɪkl] ⁶ prepare [prɪ'peə] ⁷ difficult ⁸ go through [θru:] ⁹ chapter ['tʃæptə] ¹⁰ grammar ['græmə] ¹¹ absence [æbsns]

64.

Tartu, 24. mai 1922.

Armas Johannes!

Palju tänu su kirja eest, mille täna kätte sain. **Ma aitan sind heameelega** inglise keele artiklite õppimises⁰ (= artiklitega), ja et mul pole midagi iseäralikku¹ toimetada (= teha) laupäeval, siis⁰ on² see päev mulle väga (*very well*) kohane², et sind ja su vanemaid vaatama³ tulla³. Ma tulen kella 5 paigu (*about*), ja loodan sulle artiklid «pähe⁴ tuupida⁴» võivat, **et sa eksamil (= oma eks.) läbi ei kukuks.** Kui sul aega on, siis⁰ tule⁵ mulle jaama vastu⁵ reede hommiku kell 7. **Ole hea, tervita oma vanemaid südamest minu poolt!**

Sinu sõber

Walter.

¹*particular* [pə'tikjələ] ²*suit* [sju:t] ³*pay* (somebody) *a visit* ⁴*drum* (õieti = trummima) *into one's head* ⁵*meet*

65.

Tallinn, 31. mai 1922.

Armas Walter!

Nagu su soov oli, saadan sulle eestikeelse teksti lausetest, mis meil tuli¹ tõlkida inglise keelde. Loodan (= Usun), et nad⁰ on² mul kaunis² hästi² õnnestanud², sest olen võrrelnud³ oma tõlget⁴ sõprade⁵ (= minu s.) omadega, ja ei ole siitsaadik⁶ veel⁰ leidnud ainustki viga⁷ (= ei ole võinud leida ain. viga siitsaadik). Nagu näed, oli tõlge⁸ haruldasetl pikk ja mitte väga kerge. Ma olen kindel selle⁰ üle⁰, et

sinust saab (= sina saad olema) suurepäraline⁹ õpetaja. Kui sa ei oleks mind aidanud, **poleks ma** pooltki nii hästi (*half as well*) **kirjutanud**. Nüüd on aeg kooli minna (= aeg mulle (*for*) kooli minna), ja⁰ sellepärast (= nii) pean oma kirja lõpetama.

Sinu tänulik¹⁰

Johannes.

¹(siin) *have to* ²*be rather successful* [sək'sesful] ³*compare* [kəm'peə] ⁴*translation* ⁵*class-mate* ⁶*so far* ⁷*mistake* [mis'teik] ⁸*exercise* ['eksisaiz] ⁹*excellent* ['eksilənt] ¹⁰*grateful*

66.

a.

Muusikat¹ nimetatakse (= on hüütud) looduse keeleks². Ma nägin sind ooperis³ (*at*) eile õhtul. Kuidas meeldis sulle muusika? — See omadus⁴ kuulub⁵ naisterahva iseloomu. — Loodus⁶ Tallinna ümber (*round*) on väga ilus. — Õhk⁷ on kergem kui vesi. — Valguse⁸ kiirus⁹ on palju suurem kui hääle¹⁰ oma⁰. — Raud on kasulikum (= kõige kas.) kõigist metallidest¹¹. — Põlevkivi¹² neist kaevandustest¹³ (*from*) veetakse¹⁴ väljamaale¹⁴. — Hunt on hall. — Hundid on kiskjad¹⁵ loomad¹⁵. — Kas nägid hunte loomaaias¹⁶? — George Stephenson [*stivnsn*] on (= *was*) raudteede isa. — Kes on (= *was*) aurumasina¹⁷ isa? — Ta ei ajanud kellegi muuga juttu kui oma naabritega. — Maakera pöörab ennast ümber (*on*) oma telje¹⁸. — Taevas on sinine. — Isa¹⁹ meie¹⁹ palve¹⁹ algab: Meie²⁰ isa²⁰, kes²⁰ sa²⁰ oled²⁰ taevas. — Kes on inimese loonud (= Kelle poolt on (*was*) inimene loodud²¹)?

✓ — Ta on (*was*) Jumala loodud. — Meie käime (= lähme) iga pühapäev kirikus. — Kirik on mäekingul. — Isa on linna sõitnud. — Suvel elan ma maal. — Ma saadan talve linnas mööda. — Ma eelistan kevadet suvele. — Läinud suvel tegin reisi mööda Rheini²³ ülesse (mööda . . . ülesse = *up*). — Tali 1920 oli külm.

¹ *music* ['mju:zik] ² *language* ['læŋgwɪdʒ] ³ *opera* ['ɒp(ə)rə]
⁴ *quality* ['kwɒlɪti] ⁵ *belong to* ⁶ (siin = maastik) *scenery*
 ['si:nəri] ⁷ *air* [ɛə] ⁸ *light* ⁹ *rapidity* [rə'pɪdɪti] ¹⁰ *sound*
 [saʊnd] ¹¹ *metal* [metl] ¹² *shale* [ʃeɪl] ¹³ *mine* [maɪn] ¹⁴ *export*
 [ɪks'pɔ:t] ¹⁵ *beast of prey* [bi:st əv preɪ] ¹⁶ *zoological* [zu'lɒdʒɪkl]
garden(s) ¹⁷ *steam-engine* ['endʒɪn] ¹⁸ *axis* ['æksɪs] ¹⁹ *The*
Lord's Prayer [prɛə] ²⁰ *Our Father which art* (vananenud
 vorm *who are* asemel) ²¹ *create* [kri(:)eɪt] ²² *God*

b.

Läinud aastal sõitsin ma (= olin ma) Lihavõtteks¹ (Nelipühiks¹, Jõuluks¹) (*for*) koju. — Ta tuli esmaspäeval ja lahkus² kesknädalal. — Lõuna on laual³. — Lõuna oli väga hea. — Minu mõlemad (= Minu kaks) õemehed⁴ elavad Pargi⁵ tänaval⁵ (*in*) Victoria⁶ silla lähedal⁶. — Suurem jagu raamatuid trükitakse⁷ Saksamaal. — Kuningas George V. on sündinud 3-mal juunil 1865. — Keiser Napoleon I. suri St. Helena [*sentɪ'li:nə*] saarel⁸ aastal 1821. — Kopenhageni⁹ linna võib (*may*) oma ilusate muinaskogude¹⁰ tõttu¹¹ Põhjamaa Ateenaks¹² nimetada (= nimetada Põhj. At. oma ilusate j.n.e.). — Kes on selle maja omanik¹³? — See on mu õemehe maja. — Päike tõuseb¹⁴ idas ja loojeneb¹⁵ läänes. — Ma palusin kordniku¹⁶ juhatada (= näidata) mulle teed Kommerts'i võõras-

temaija. — «Heameelega», lausus ta. — Meie astusime¹⁷ laevale¹⁷ «Wellamole». — Nad saatsid meile teist¹⁸ kaupa¹⁹. — Nad surid ühel⁰ ja⁰ samal päeval. — Ta lõpetas²⁰ kirja (= oma kirja) järgmiste sõnadega: «Tõsist sõpra tunnend hädas» (= Sõber hädas²¹ on tõesti²² sõber).

Ma olen õpetaja selles koolis (*at*) ja mu isa on juhataja²³. — Kuningas on nimetanud (= teinud) härra Burns'i ministriks. — Kes on nüüd peaminister²⁴? — Ma saatsin mitu head⁰ (= *several*) tundi nende seltsis²⁵ mööda. — Ma sain täna hommiku oma õe käest kirja (= õe käest kirja sel hom.). — Ma nägin ühte meest tänaval kübarata. — Ta vend jooksis koju raamatud (= oma raamatutega) käes. — Need saapad²⁶ maksavad 16 shillingit paar. — Vesi on ühe osa kaupu rikkunud²⁷.

¹ *Easter* [i:stə] (*Whitsuntide* ['witsntaid], *Christmas* ['krisməs]) ² *leave* ³ *ready* ⁴ *brother-in-law* * ⁵ *Park Street* ⁶ *Victoria Bridge* ⁷ *print* ⁸ *island* ['ailənd] ⁹ *Copenhagen* [koupn'heign] ¹⁰ *collections of antiquities* [æn'tikwiti:z] ¹¹ *on account* [s'kaunt] *of* ¹² *Athens* ['æθinz] ¹³ *owner* ['ounə] ¹⁴ *rise* ¹⁵ *set* ¹⁶ *policeman* [pə'li:smən] ¹⁷ *go on board (a ship)* ¹⁸ *wrong* ¹⁹ *goods* (mitmus) ²⁰ *finish* ²¹ *need* ²² *indeed* (lause lõppu) ²³ *head-master* ²⁴ *prime minister* ['praɪm 'mɪnɪstə] ²⁵ *company* ['kəmpəni] ²⁶ *boot* ²⁷ *spoil*

67.

Puuraidur¹, kes tahtis üht puud jõe kaldal² (*on*) maha (*down*) raiuda (= oli ... raiumas), lasi kirve käest (*out of*) libiseda³, nii et see sügavasse vette

* Mitmus: *brothers-in-law*. Ainsuse omastav: *brother-in-law's*. Mitmuse omastav: (*the children*) *of my brothers-in-law*.

kukkus. Ta sai⁴ nii nukraks⁴ oma kaotuse⁵ üle⁴, et ta **istus maha** ja hakkas **nutma nagu laps**. Ta kaebtust⁶ kuulis Merkuurius⁷ (= sai kuulnud M. poolt), jumalate⁸ käskjalg⁹, kes jalamaid¹⁰ tuli ja **kargas vette kirve järele**. Ta tõi¹¹ esiteks kullast¹² kirve¹² välja¹¹ ja küsis, kas see olevat (= oli) **too**, mille⁰ puuraidur vette⁰ pillanud¹³. Mees kostis, et see ei olevat tema kirves. Siis tõi¹¹ Merkuurius **hõbedase kirve**, kuid mees ütles jälle¹⁴, et see ei olevat too kirves, mille ta oli kaotanud. Lõpuks ilmus¹¹ Merkuurius **õige kirvega**, ja puuraidur hüüdis rõõmsalt¹⁵: «Too on minu oma⁰!» Merkuuriusele **meeldis** mehe ausus¹⁶ nii, et ta kinkis¹⁷ talle kõik kolm kirvest.

¹ *woodman* ['wudmən] ² *bank* ³ *slip* ⁴ *be grieved at* ⁵ *loss* [lɔ:s] ⁶ *complaint* [kəm'pleint] ⁷ *Mercury* ['mæ:kjuri] ⁸ *god* ⁹ *messenger* ['mesindʒə] ¹⁰ *presently* ['prezntli] ¹¹ (siin) *bring up* ¹² *golden axe* [æks] ¹³ *drop* ¹⁴ *again* ¹⁵ *omaduss. rõõmus* = *joyful* ['dʒɔifʊl] ¹⁶ *honesty* ['ɒnisti] ¹⁷ *make (somebody) a present (of)*

68.

Keegi schoti¹ merikangelane² Paul Jones (= P. J., schoti merik.) oli endale³ suured⁴ võlad⁵ kogunud³. Kui ta neid **tasuma hakkas**, mõtles ta kõigepealt vabastuda⁶ nõnda nimetatud (*so-called*) auvõlgadest⁷. Keegi käsitöoline⁸, kellel oli⁹ **üks Paul Jones'i poolt väljaantud**¹⁰ **võlakohustus**¹¹, ilmus ühel päeval tema korterisse (= majasse: *at his house*) ja nõudis¹² selle⁰ tasumist¹³. Jones vaid kehtas¹⁴ ölasid¹⁴ ja lausus: «Mul pole teile raha anda.» — «Aga ma tean, et teie **täna hommiku** maksite 20 naela kellegi (= ühe

teise) isikule, ja ma olen päris kindel selle⁰ üle⁰, et⁰ teie võite mullegi maksta.» — «Jah, aga see oli ju⁰ auvõlg!» — «Siis **peab** seegi auvõlaks saama!» hüüdis käsitööline ja viskas (= visates) võlakohustuse tulde (*into*). «Teil on õigus», lausus Jones; «teie **peate** oma raha kohe saama (= peate saama raha kohe).» Ja ta maksis oma võla jalamaid.

¹ *Scotch* ² *naval hero* ['neivl 'hiərou] ³ *contract* [kən'trækt] ⁴ *heavy* ⁵ *debt* [det] ⁶ *discharge* [dis'ʃɑ:dʒ] ⁷ *debt of honour* ['ɒnə] ⁸ *artisan* ['ɑ:tizən] ⁹ *hold* ¹⁰ *make out* ¹¹ *bill* ¹² *demand* [di'ma:nd] ¹³ *payment* ¹⁴ *shrug* [ʃræg] *one's shoulders* ['ʃouldəz]

69.

Keegi vürst¹, kes sai lahingus² võidetud³, põgenes⁴ ilma ühegi (= ühe ainsama⁵) saatjata⁶ ja peitus metsas ühte koopasse⁷ (= koopas ühes metsas). **Õösel** kodus⁸ ämblik⁹ võrgu¹⁰ (= oma võrgu) koopa suu¹¹ ette¹². Kaks sõdurit, kes olid välja saadetud vürsti taga¹³ ajama¹³, läksid¹⁴ **hommikul** koopast mööda¹⁴, milles (= kus) vürst lamas. «Vaata», lausus üks neist⁰, «võib olla on ta selles (*that*) koopas.» — «Ei, ta ei või seal olla», ütles teine, «sest kui ta oleks sinna⁰ sisse läinud, siis **oleks ta** selle (*that*) ämbliku¹⁵ võrgu¹⁵ **purustanud**¹⁶.» Sellepärast jatkasid¹⁷ nad oma¹⁷ teekonda¹⁷ ilma koopasse vaatamata, ja vürstil läks õnneks oma vaenlaste käest¹⁸ pääseda¹⁸. — Nagu Robert¹⁹ Bruce'gi¹⁹ **oli ta** sel²⁰ moel²⁰ ämbliku võrgule oma päästmise²¹ eest **tänu** võlg.

¹ prince [prɪns] ² battle ³ conquer ['kɒŋkə] ⁴ flee ⁵ single
⁶ follower ['fɒləʊə] ⁷ cave ⁸ weave [wi:v] ⁹ spider ['spɪdə]
¹⁰ (siin) web ¹¹ mouth ¹² across ¹³ in pursuit [pə'sju:t] of
¹⁴ pass ¹⁵ cobweb ['kɒbweb], spider's web ¹⁶ destroy, brush
away ¹⁷ go on ¹⁸ escape [ɪs'keɪp] ¹⁹ Robert the Bruce
[bru:s] (Schotimaa kuningas, † 1329) ²⁰ thus ²¹ escape

70.

Kord palus keegi kapten oma teenijat temale paar pehmet¹ muna keeta² (= mis pidid olema väga pehmed). Mune oodates (= Kuna kapten mune ootas) võttis kapten (= ta) ajalehe³ ja hakkas seda lugema. Kui kümme minutit oli möödunud⁴, imestas ta (= hakkas ta imestama), et (= miks) munad veel⁰ ei tulnud, ja **kõlistas**. Teener tuli ja ütles, et munad ei olevat veel valmis⁵. Peremees (= Ta peremees) ootas veel viis minutit (= viis minutit kauem), kuid munad ei ilmunud⁶ veelgi⁰. Viimaks kaotas ta kannatuse ja kõlistas uuesti. Teener ilmus⁶ jalamaid, kuid ilma muna-deta. «Kus on munad?» kärgatas⁷ kapten. — «**Palun vabandust**, kapteni⁰ herra, aga nad ei ole veel valmis. Teie palusite mind neid pehmeks keeta, aga ehk ma küll olen keetnud neid **enam kui veerand tundi**, on nad siiski⁸ sama kõvad kui ennegi⁹.»

¹ soft ² boil ³ newspaper ['nju:speɪpə] ⁴ elapse [ɪ'læps]
⁵ (siin) done ⁶ appear [ə'piə] ⁷ roar [rɔ:] ⁸ still ⁹ (siin) ever (õieti = kunagi)

71.

Itaalia kuningas Viktor¹ Emmanuel¹, kes oli suur jahi² sõber, läks ühel päeval üksinda püssiga³ metsa (= läks välja üksinda ühel päeval metsa püssiga)

jänese⁴ jahti⁴. **Vaevalt** oli ta metsa jõudnud (=tulnud), kui kohtas talupoega⁵. Viimane **pidas teda metsavahiks**⁶ ja tarvitas⁷ **juhust** ühe rebase **üle kaebada**, kes ta kanu varastas. Kuningas ütles, et ta tulevat **tagasi järgmisel päeval** ja katsuvat varast maha lasta. Ta tuligi teisel (=järgmisel) hommikul, ning tal⁰ läks korda vähese vaevaga⁸ (=vaeva järele) rebast surmata. Talupoeg oli nii tänulik⁹, et kutsus¹⁰ ta oma⁰ juure⁰ eineks (*to*), ja andis talle siis (=siis andis talle) kaks franki vaeva (=tema vaeva) eest. Kuningas võttis raha vastu⁰, pistis tasku ja läks minema (=ära). Paari päeva pärast ilmus¹¹ talumaja¹² ette (*at*) üks ohvitser (=üks ohv. talum. ette) toredas vankris, mis⁰ oli⁰ **täis** ilusaid kingitusi terve perekonna jaoks (*for*), ja alles⁰ siis **sai** talupoeg **teada**, kes ta metsavahist sõber (=sõber, metsavaht,) oli.

¹ *Victor Emmanuel* [i'mænjuəl] †1878 ² (jahipüssiga) *shooting* ³ *gun* ⁴ *for hares* ⁵ *peasant* [peznt] ⁶ *gamekeeper* ⁷ (siin) *avail oneself of* ⁸ *trouble* [trabl] ⁹ *grateful* ¹⁰ *invite* ¹¹ *appear* ¹² *cottage* ['kɒtɪdʒ]

72.

Kui üks elevandijuht¹ Indias pikkamisi üle (=läbi) linna² basaari² sammus, ulatas³ talle keegi sõber kookuspähkli⁴. Et tal ei olnud **midagi muud** käepärast⁵, **mille peal ta oleks võinud** pähkli **purustada**, lõi⁶ juht selle halastamatult (*cruelly*) elevandi otsaesisel⁷ katki⁶ ja sõi **sisu** ära⁰. Tark⁸ loom ei olnud aga **sellega peri**, et tema pealuud⁹ pähklipurustajaks¹⁰ tarvitataks¹¹ (*as*), ja ta ei võinud oma juhi südametust¹²

unustada. Kui nad järgmisel päeval (= Järgm. päeval kui nad) koos **tänavat mööda edasi sammusid** (= läksid), juhtus elevant mõnda kookuspähklit nägema, mis olid müügiks ¹³ välja ¹⁴ pandud ¹⁴. Pöörates londi ¹⁵ rahulikult (= rah. pöörates londi) teisele (= ühele) poole, napsas ¹⁶ ta pähkli (= ühe pähkletest), ja virutas ¹⁷ sellega (= selle) **niisuguse jõuga** juhile pähe (*at*), et viimane silmapilk ¹⁸ surma sai.

¹ *elephant-driver* ['elɪfənt'draɪvə] ² *baza(a)r* [bə'zɑ:] ³ *hand*
⁴ *cocoa-nut* ['kɒkəʊnʌt] ⁵ *at hand* ⁶ *break* ⁷ *forehead* ['fɒrɪd]
⁸ *sagacious* [sə'geɪʃəs] ⁹ *skull* ¹⁰ *nut-cracker* ¹¹ *use* ¹² *cruelty*
 ['kru:ɪlti] ¹³ *for sale* ¹⁴ *expose* [ɪks'pəʊz] ¹⁵ *trunk* ¹⁶ *seize* [si:z]
¹⁷ *fling* ¹⁸ *on the spot*

73.

Võõrastemaja-pidaja märkas¹ ühel päeval, et kaks tema külalistest² püüdsid³ nähtavasti⁴ (= nähtavasti püüdsid) oma õhtusööki võimalikult ruttu⁵ lõpetada (= süüa), et laevale jõuda⁶, mis asus üsna⁷ võõrastemaja lähedal⁷ silla⁸ juures (= silla juures üsna läh. võõrastem.) Peremees mõtles, et saaks⁹ palju⁹ nalja⁹ kui⁰ neid natuke¹⁰ hirmutada.¹⁰ Ta läks sellepärast teise tuppa ja aimas¹¹ aurulaeva¹² vilet¹² nii hästi järele¹¹, et mõlemad reisijad¹³, kes kartsid hiljaks jääda, üles kargasid¹⁴ ja laeva juure jooksid nii ruttu kui jalad kandsid (= kui nad võisid). Peremees naeris südamest oma õnnestanud nalja üle (= oma nalja¹⁵ edu¹⁶ üle), kuid ta rõõm¹⁷ lõppes äkki, kui aru sai, et mõlemad isandad olid putku¹⁸ pannud¹⁸ ilma õhtusöögi eest maksmata (= ilma et oma õhtusöögi eest maksta).

¹ notice ['noutis] ² (siin) customer ['kastama] ³ endeavour [in'devə] ⁴ evidently ⁵ quickly ⁶ catch ⁷ close to ⁸ landing-stage ⁹ be great fun ¹⁰ give a fright ¹¹ imitate ['imiteit] ¹² the whistle [wisl] of the steamboat ¹³ traveller ['trævlə] ¹⁴ jump ¹⁵ joke [dʒouk] ¹⁶ success [sək'ses] ¹⁷ merriment ¹⁸ go off

74.

Noor kunstnik astus ühe vana ausameelse¹ paadi-mehe² juure ja ütles: «**Kuule**, sõber, ma pean tingimata³ üle jõe pääsema (= sõitma⁴), kuid mul pole pennigi taskus (= kaasas). Kui te olete nii hea (= tahate olla nii hea) ja mind maksuta⁵ üle viite, siis annan ma (= saan andma) teile raha (= teie raha) asemel head nõu.» — «Kas arvate», lausus paadimees, «et ma võin toita⁶ naist (= üht naist) ja lapsi nõuandmis-tega, olgu nad kui head tahes?» — «Kuid see nõu, mida mina kavatsen teile anda, on sama hea kui raha.» — «Noh, astuge⁷ siis paati (= paati siis), ma (= ja ma) sõuan⁸ teid üle⁹!» Niipea kui nad olid teisele kaldale¹⁰ jõudnud, ütles sõudja kunstnikule: «Noh, mis nõu see on, mis on sama hea kui raha?» — «Kuulge, armas vanake», kostis kunstnik, «kui te peate elama omast tööst (on), siis ärge sõudke kedagi üle selle hinna eest, mida mina teile praegu maksin!»

¹ honest ['ɒnist] ² boatman ³ absolutely ['æbsə'lu:tli] ⁴ cross [krɒs] ⁵ free ⁶ support [sə'pɔ:t] ⁷ get ⁸ row [rou] ⁹ across [ə'krɒs] ¹⁰ bank

75.

Tallinn, 20. detsember 1922.

Armas sõber!

Rõõmsaid jõulu pühi ja head uut aastat! — Palju tänu su sõbraliku kirja eest 15-st s. k. p. Ma kirjutan

nüüd ainult (*just*) mõni rida, et sulle jutustada, kuidas siin Eestimaa pealinnas¹ oma aja mööda saadan. Minu siinoleku esimestel päevadel (= esim. päev. kestvusel minu peatusest² siin) lamasin hommikuti harilikult kausa voodis, aga nüüd tõusen³ alati väga vara üles³, ja kell seitse olen juba pestud⁴ ja riides⁵. Peale tassi kohvi joomist lähen⁶ välja⁶ jalutama⁶, ja kui koju tagasi tulen, sünn (make) tubli⁷ eine, sest ma ei saa (= või saada) lõunat enne kella viit. Nagu sa tead, on mul koht ärikontoris⁸, kus toimetan (= juhin⁹) välismaa¹⁰ kirjavahetust¹¹. Mul on küll⁰ väga palju tööd (= Ma pean töötama väga tugevasti), aga selle eest on mul ka hea palk¹². Peale lõunat lähen harilikult teatri¹³ või kontserti¹⁴, sest midagi ei ole¹⁵ mulle armsam¹⁵ (= mis on mulle armsam) kui muusika.

Pühapäeval olin Scott'ide juures võõrsil¹⁶ (on). Seal sain kuulda, et isand Scott kavatseb tuleval suvel äri asjus Inglismaale sõita (= kav. sõita Inglism. äri asjus tuleval suvel). Kui mul aega oleks, sõidaksin heameelega (*I should like to go*) temaga ühes⁰, sest mul on nii palju vanu sõpru Londonis, keda mitu aastat pole näinud. Nüüd pean oma kirja lõpetama¹⁷, sest aeg on hiline (*it is getting late*). Lootma jäädes sinult varsti teateid saada jään

Sinu sõber

Walter Grove.

- ¹ capital ['kæpitl] (paig. lause lõppu) ² stay ³ get up
⁴ wash ⁵ dress ⁶ go out for a walk ⁷ hearty ['hɑ:ti]
⁸ merchant's office ['mɜ:tʃənts 'ɒfɪs] ⁹ conduct [kən'dakt]
¹⁰ foreign ['fɔ:ɪn] ¹¹ correspondence [kɒrɪs'pɒndəns] ¹² salary ['sæləri]
¹³ theatre ['θiətrə] ¹⁴ concert ['kɒnsət] ¹⁵ be fond of ¹⁶ party ¹⁷ finish

76.

Ühes kloostris ¹ (*at*) lõuna Prantsusmaal oli viisiks iga söögiaja ² eel **kella helistada**. Mungad ³ tulid ⁴ siis kõik ⁴ alla ⁴, ja kasski tuli nendega harilikult ühes, et oma (*her*) osa ⁵ söögist ² saada. Ühel päeval kui lõunale **helistati** juhtus ⁶ kass tuppa kinni ⁷ jääma ⁷ ja **ei** pääsenud ⁸ **ennem** välja ⁸, **kui** lõuna oli möödas (= üle). Ta (*she*) jooksis siis ruttu sinna (= selle koha juure), kuhu ta toit (*her dinner*) oli harilikult välja ⁰ pandud ⁹, kuid söök ei olnud seal. **Äkki** kuulsid mungad kella helisevat, ja imestades ¹⁰, et **sel ajal päeval** helistati (= kes see oli, kes hel. sel ajal päeval), jooksid nad kõik trepist ⁰ alla, et vaadata **mis seal ⁰ lahti on**. Oma suureks üllatuseks ¹¹ nägid nad kassi köie ¹² küljes ¹³ rippuvat ¹³ ja kõigest jõust kella helistavat (= helistades kella nii tugevasti ¹⁴ kui ta võis), et seega ⁰ lasta endale lõunasööki tuua (= lasta (*have*) oma lõunat tuua ¹⁵ endale), **nagu harilikult**.

¹ *monastery* ['mɒnəstri] ² *meal* [mi:l] ³ *monk* [mɒŋk]
⁴ *come trooping down* ⁵ *share of* ⁶ *happen* ⁷ *shut up*
 (tarvita tehtaviku infinitiivi) ⁸ *get out* ⁹ *put* ¹⁰ *wonder*
 ['wʌndə] ¹¹ *astonishment* ¹² *rope* ¹³ *cling to* ¹⁴ *hard*
¹⁵ *bring*

77.

Väike poiss ajas ¹ endale ⁰ kord pinna ² jalga, ja (=nii) ema otsustas ³ seda ⁴ pudruhauega ⁴ arstida ⁴. Poiss aga ei näinud seda tahtvat ⁵, vaid lõi ⁶ jalgega ⁶ ja kisendas ⁷, kui pudru ⁸ oli valmis pandud ⁰. Lõpuks (= Siis) otsustati ⁹ nii ⁰, et ema paneb ¹⁰ (= pidi panema) pudru peale ¹⁰, kuna isa seisab (= seisis)

kõrval kepiga, mis kohe tarvitusele võetakse (= oleks tarvitatud), kui poiss kõige vähematki katset¹¹ vastupanemiseks¹² teeks* (= kui poiss tegi j.n.e.).

* «Tegema» vastab ingliskeelsele sõnale *make* järgmistel juhtumistel:

A) Kui «tegema» + akusatiiv objekt võidakse väljendada ühe ainsa samatähenduslise tegusõnaga, nagu:

Katset tegema = katsuma: *make a sign [sain], an effort, attempt.*

Reisi tegema = reisima: *make a journey, voyage* (meresõit).

Kingitust tegema = kinkima: *make a present [preznt].*

Valikut tegema = valima: *make a choice.*

Viga (eksitust) tegema = eksima: *make a mistake.*

Tutvust tegema = tutvustama: *make an acquaintance [ə'kweintəns].*

Ettepanekut tegema = ette panema: *make a proposal.*

Kära tegema = käratsema: *make a noise.*

Erandid: *do a work, a labour, writing, cooking* j.n.e. (mitmet seltsi tööd). — *Do harm, evil [irvl], honour, favour* j.n.e. (mitmet seltsi kahju ja selle vastand). *That will do him good.* See teeb talle head (= See on talle kasulik). — Pandagu ka tähele: *Jalutuskäiku tegema* (= jalutama) = *take (go out for) a walk.*

B) Kui «tegema» juures esineb ütlusetäide: *That will make him very good again.* See teeb teda jälle väga heaks (lahkeks). *The king made him a duke.* Kuningas tegi (= tõstis, nimetas) teda hertsogiks. — Pane ka tähele: *He made us laugh (cry).* Ta pani (sundis) meid naerma (nutma).

C) Tähenduses «välja tegema» (eriti arvude juures). *Twelve pence make a shilling.* Kaksteist pensi teeb välja üks shilling.

D) Kui «tegema» = valmistama, s.t. niisuguste tegevuste juures, kus tavaliselt käte kaastegevust nõutakse. *He makes a chair.* Ta valmistab tooli.

Nii pea kui poiss tulist pudru jala peal tundis, avas ta suu, et midagi ütelda, kuid sai silmapilk¹³ isa (= oma isa) poolt vaigistatud¹⁴. Veel kord (= Uesti) tegi poiss katset¹⁵ selleks⁰ (= katsus poiss), et **teda kuulda võetaks**, kuid sama tagajärjega¹⁵. Paari minuti pärast oli kõik möödas (= üle), ja poiss pandi ettevaatlikult¹⁶ voodisse. Just kui vanemad tahtsid ta⁰ juurest⁰ ära minna, hüüdis poiss **valjusti**: «Te panite (= olete pannud) pudru vale jala peale!»

¹ *run* ² *splinter* ³ *determine* [di'ta:min] ⁴ *poultice* [poultis] *it* ⁵ *care for* ⁶ *kick* ⁷ *scream* [skri:m] ⁸ *poultice* ⁹ *arrange* [ə'reindʒ] ¹⁰ *apply* [ə'plai] ¹¹ (siin) *sign* [sain] ¹² *resistance* [ri'zist(ə)ns] ¹³ *immediately* [i'mi:dʒətli] ¹⁴ *silence* [sailəns] ¹⁵ *result* [ri'zalt] ¹⁶ omadussõna ettevaatlik = *careful*

78.

Külmal talvisel¹ päeval¹ rändas² keegi isik mööda³ maanteed³. Ta ei olnud endale⁰ mingit (= ühte) sõiduriista⁴ muretseda⁵ võinud ja pidi sellepärast teekonna⁶ **jalgsi** ette⁷ võtma⁷ — mis⁰ oli⁰ väga raske töö⁸ suure⁹ lumesaju¹⁰ tõttu¹¹. Teel (= Oma tee peal) jõudis¹² talle järele¹² keegi isand saanis¹³. Ta tõttas (= nii ta läks) kohe selle juure ja küsis, kas ta ei⁰ oleks nii lahke ja viiks (= võtaks) ta palitu¹⁴ **linna** (= linna temale¹⁵). «**Heameelega**», lausus mees (= isand), «aga kuidas annan¹⁶ ma (= saan ma andma) ta teile tagasi^{16?}» — «Ah, see on väga kerge», ütles teekäija, «sest ma mõtlen ise⁰ **palitu sisse** jääda¹⁷.» Isand saanis **hakkas suure häälega naerma** ja pa-

lus teekäijat¹⁸ kohe saani astuda¹⁹, ning mõlemad (= need kaks) sõitsid mõnusalt linna (= oli mõnus²⁰ sõit²¹ linna).

¹ *winter's day* ² *make one's way* ³ *along a country road* ⁴ *conveyance* [kən'veiəns] ⁵ *get* ⁶ *journey* ['dʒə:ni] ⁷ *undertake* ⁸ *proceeding* [prə'si:diŋ] ⁹ *heavy* ¹⁰ *fall of snow* ¹¹ *owing* ['ouɪŋ] *to* ¹² *overtake* (tarv. tehtaviku kuju) ¹³ *sledge* [sledʒ] ¹⁴ *overcoat* ¹⁵ *for him* ¹⁶ *return* ¹⁷ *remain* ¹⁸ *pedestrian* [pɪ'destriən] ¹⁹ *get up into* ²⁰ *pleasant* [pleznt] ²¹ (siin) *ride*

79.

Kord pani teenija¹ lauale (= ühele lauale) kannu² täis koort (= täidetud koorega). Ta lahkus sellepeale (= siis) toast **natukeseks ajaks**, ja tagasi tulles (= kui ta tagasi tuli) leidis ta, et kann oli **pooleldi tühi**. See (*That*) juhtus mitu korda, ja ei temal ega **kellelgi muul** ei läinud korda (= võinud) varast tabada³. Kellelgi ei tulnud⁴ mõttessegi⁴ kassi kahtlustada⁵, sest kannu kael⁶ oli liig kitsas selleks, et ta pea oleks võinud sinna sisse mahtuda. Ühel päeval otsustas aga perenaine välja³ uurida³, kes varas on (= oli). Ta läks toast välja, ja mõne minuti pärast hiilis⁷ ta tasa⁸ tagasi (= sisse jälle). Seal nägi ta kassi istuvat (= istudes) laual koorekannu kõrval. Pistes⁹ käpa¹⁰ kannu tõmbas ta selle jälle välja ja lakkus hoolega kõik koore käpalt ära (= kõik koore käpal).

¹ *servant* ² *cream-jug* ['kri:mdʒag] ³ *detect* [dɪ'tekt] ⁴ *dream of* ⁵ *suspect* [səs'pekt] ⁶ *neck* ⁷ *steal* ⁸ om.-sõna = *quiet* ⁹ *put* ¹⁰ *paw* [pɔ:]

80.

Keegi hispaanlane¹ oli indiaanlaselt² hobuse varastanud. See (=Ta) läks kohtuniku³ juure, kes käskis varga ja hobuse jalamaid oma juure tuua (=et varas jne.). Vang⁴ vandus⁵, et hobune olevat alati tema päralt olnud. Kohtunik leidis (*found it*) väga raske olevat asja⁶ otsustada⁷ ja pidi just hobuse hispaanlasele tagasi⁸ andma⁸, kui indiaanlane lausus: «Kui te lubate (=tahate lubada mulle), **härä kohtunik**, ma võin kergesti tõendada⁹, et loom on minu oma⁰.» Ta võttis kähku oma mantli¹⁰ seljast, kattis¹¹ **sellega** hobuse pea kinni¹¹ ning küsis seepeale (=siis) hispaanlaselt, **kumb** silm (*in*) olevat hobusel pime. Varas ei teadnud, mis ta pidi vastama. Lõpuks lausus ta, see olevat parem silm. Indiaanlane võttis siis mantli ära ja ütles: «Hobune ei ole üldsegi pime (=pime sugugi), **ei** parema (=oma parema) **ega** pahema (=oma pahema) silmaga (*in*).» Kohtunik tunnistas¹² otsekohe, et indiaanlane on (=indiaanlane olevat) hobuse omanik¹³.

¹ *Spaniard* ['spænjəd] ² *Indian* ['indjən] ³ *judge* [dʒədʒ] ⁴ *prisoner* ⁵ *swear* [swɛə] ⁶ *matter* ⁷ *decide* [dɪ'saɪd] ⁸ *return* ⁹ *prove* [pru:v] ¹⁰ *cloak* [kləʊk] ¹¹ *cover* ¹² *declare* ¹³ *owner* ['əʊnə]

81.

Keegi isand, kes elas Lääne-Indias, leidis ühel päeval, et üks ta kallistest¹ sõrmustest oli kadunud², ja arvas³, et mõni ta teenijaist oli selle varastanud. Et teada⁴ saada⁴, kes neist varas on (=oli), tarvitas⁵ ta järgmist kavalust⁶. Ta muretses (=võttis) neli täi-

esti ühepikkust puupulka ⁷ (= mis olid täpselt ⁸ sama pikkusest ⁹), ja neid käes hoides lasi ta igauht oma teenritest ühe pulga tõmmata. Ta palus neid siis (= Ta siis palus neid) ära minna ja tunni aja pärast tagasi tulla. «Siis leitakse ¹⁰ nimelt varga pulk ühe tolli ¹¹ võrra ⁰ pikem olevat kui kõik (any) teised pulgad (= teistest pulkadest)», ütles ta. See, kes sõrmuse varastanud, ei teadnud mitte, et kõik pulgad olid ühe pikkused (= sama pikkusest), ja lõikas sellepärast tolli oma pulgast maha (off), et teda niisama pikaks teha kui teisedki. Tagajärg ¹² oli see ⁰, et kui teenijad määratud ajal uuesti kokku ¹³ tulid ¹³, varga pulk oli tolli lühem teistest kolmest, ja sel viisil tuli ¹⁴ varas ilmsiks ¹⁴.

¹ *valuable* ['væljuəbl] ² *miss* ³ *suspect* [səs'pekt] (õieti = kahtlustama) ⁴ *find out* ⁵ *make use of* ⁶ *stratagem* ['strætədʒəm] ⁷ *stick* ⁸ *exactly* [ig'zæktli] ⁹ *length* ¹⁰ *be found* ¹¹ *inch* ¹² *consequence* ['kɒnsɪkwəns] ¹³ *assemble* [ə'sembl] ¹⁴ *detect* [di'tekt]

82.

Sõja ajal saadeti ohvitser mõne sõduriga välja hobustele (for) kaeru ¹ muretsema ¹. Ta rändas mitu tundi ringi, ilma et oleks kaeru leidnud (= ilma ² et ² leida natuke (any)). Viimaks juhtus ³ ta onni nägema ³, ja kui ta selle ⁰ ukse peale ⁴ koputas ⁴, tuli vana talumees välja ja küsis, mis ta tahtvat. «Ma otsin ⁵ hobustele (= meie hobuste jaoks) kaeru», lausus ta. «Kas võite mulle juhatada (= näidata) üht kaerapõldu ⁶ kusagil ⁷ (selles) naabruses ⁸?» — «Võin küll (= Muidugi)», kostis talupoeg, «ma viin ⁹ teid kohe sinna (= ühe juure)». Nad asusid ¹⁰ teele ¹⁰ ja jõud-

sid (= tulid) mõne aja pärast kaerapõllu juure. Talupoeg läks ¹¹ aga sellest põllust mööda ¹¹ ja viis ⁹ nad teise juure, kus nad oma kotid ¹² täitsid. «Mikspärast tõite meid nii kaugele?» sõnas ohvitser. «Esimene (= Teine) põld oli palju parem, kui see siin⁰.» — «Jah, õige küll (= see on tõsi)», vastas talupoeg, «kuid ta ei ole minu päralt, kuna see siin⁰ on minu⁰ oma⁰ (= teeb: *does*).

¹ *forage* ['fɔridʒ] *for* *oats* [outs] ² *unable* [an'eibl] ³ *catch sight of* ⁴ *knock at* ⁵ *be in search* [sə:tʃ] *of* ⁶ *field of oats* ⁷ (siin) *anywhere* ⁸ *neighbourhood* ['neibəhʊd] ⁹ *take* ¹⁰ *set off* ¹¹ *pass by* ¹² *sack*

83.

Ühel kaupmehel¹, kes linnast ratsa koju sõitis (= tagasi pööras), oli (*had with him*) selja taha sadulasse² seotud³ käekott⁴, mis muu seas suurema rahasumma sisaldas⁵. Kui ta oli tihedasse metsa jõudnud (*get*), millest oli sunnitud läbi (= mille läbi ta oli sunn.) sõitma⁶, tõusis⁷ tugev⁸ maru⁹. Ta sai (= oli) varsti läbi märjaks ja pahandas¹⁰ väga¹⁰ halva ilma üle¹⁰. Korraga¹¹ ilmus ta ette teeröövel¹² pistol¹³ käes. See sihtis¹⁴ ta peale¹⁴ ning vajutas¹⁵ triklile¹⁵, kuid püssirohi¹⁶ oli vihmast (*by*) niiskeks (= märjaks) läinud (= tehtud) ja ei plahvatanud¹⁷. Kaupmees andis¹⁸ siis hobusele pih-ta¹⁸ ja pääsis¹⁹ sel⁰ teel⁰ hädaohust²⁰, tänu²¹ vihmale, mille üle¹⁰ ta vast (= just) nii¹⁰ pahan-datud¹⁰ oli. «Kui rumal ma olin», ütles ta endale, «et kaebasin ilma üle! Mis oleks minuga⁰ juhtunud, kui vihma poleks sadanud?»

¹ *merchant* ['mɜ:tʃənt] ² *saddle* [sædl] ³ *lie(to)* ⁴ *port-manteau* [pɔ:t'mæntəu] ⁵ *contain* [kən'tein] ⁶ *ride* ⁷ *come on* ⁸ *violent* ['vaɪələnt] ⁹ *storm* ¹⁰ *abuse* [ə'bju:z] (õieti = teotama) ¹¹ *all at once* ¹² *highwayman* ¹³ *pistol* ['pɪstl] ¹⁴ *aim* [eɪm] *at* ¹⁵ *pull* [pul] *the trigger* ¹⁶ *powder* ['paʊdə] ¹⁷ *explode* [ɪks'pləʊd] ¹⁸ *put spurs* (= kannus) *to* ¹⁹ *escape* [ɪs'keɪp] ²⁰ *danger* ['deɪndʒə] ²¹ *thanks to*

84.

Liverpool, 31. juuli 1922.

Armas sõber!

. . . Mu vanem vend **sõidab**¹ homme kell pool kaks (=kell pool kaks homme) New York'i. Tal on õnn olnud (=Ta on olnud õnnelik² küllalt) teenistust³ leida⁴ ühes sealses kontoris (= ühes kont. seal) 1500 dollari palgaga⁵ (*at*) aastas. Ükski (*None*) meist ei ole (*have*) ennemalt üle⁶ **Atlandi ookeani** sõitnud⁶, ja sellepärast on täiesti loomulik, et meie ei või ta ära-sõidu⁷ peale mõelda, ilma et tunda natuke rahutust (= rahutuna⁸). Nüüd kus ta on leidnud **võimaluse ise endale ülespidamist**⁹ **teenida**¹⁰, ei ole (= ei ole tal) mingit kahtlust¹¹, et⁰ ta⁰ selle vastu võtab (= vastu¹² võtta¹²). Olgugi et isa ei soovi, et ta jääks (*shall*) ära⁰ kauemaks (= rohkem) kui kaheks aastaks, ei usu (= arva) ma siiski⁰, et ta tuleb tagasi (= koju), enne kui on kogunud¹³ omale¹³ mõni sada dollarit. — Ole hea, tervita omakseid südamest minu poolt!

Sinu sõber Henry.

¹ *sail for* ² *fortunate* ['fɔ:tʃnɪt] ³ *appointment* ⁴ *obtain* [əb'tein] ⁵ *salary* ['sæləri] ⁶ *cross* ⁷ *departure* [dɪ'pɑ:tʃə] ⁸ *uneasy* [an'i:zi] ⁹ *living* ¹⁰ *earn* [ɜ:n] ¹¹ *hesitation* [hezɪ'teɪʃn] (*in*, et) ¹² *accept* [ək'sept] ¹³ *save* (õieti: päästma)

85.

Hiljuti jutustati mulle järgmine naljakas¹ lugu:

Keegi laiskur², kellel oli rohkem mõistust³ kui raha, läks ühel õhtul kõrtsi⁴ ja nägi seal talupoega laua taga (*at*) istuvat, õllekruuk⁵ ees⁶ (= õllekruugiga oma ees). Ta **algas** talupojaga **jutuajamist**, ja peale seda, kui oli (*after having*) **terve rea vigurid** üles⁷ lugenud⁷, mida oskas teha, seletas, et ta võivat **ühe ainsa sõõmuga** juua (= et ühe ainsa sõõmuga ta võivat juua) täiest (*from*) kannust⁵ **just sama palju, kui** üks veiniklaas⁸ mahutab⁹, ei rohkem ega vähem. Kui talupoeg selle⁰ üle⁰ kahtlust (= oma kahtlusi¹⁰) avaldas¹¹, lausus mees: «Mulle ei meeldi suured kihlveod (= sõlmida¹² suuri¹² kihlvedusid¹²), kuid **ühe penni peale võin ma siiski⁰ teiega kihla vedada**, et⁰ ma sellega toime saan (= ma võin teha seda).» Talupoeg oli¹³ nõus¹³, ning võõras¹⁴ võttis kannu ja tühjendas¹⁵ selle ühe sõõmuga. Selle järele **pöördus** ta talupoja poole ja lausus: «Ma tunnistan¹⁶, et olen kaotanud. Võtke oma penn (= Seal on teie penn)!»

¹ *amusing* [ə'mju:zɪŋ] ² *idler* ['aɪdlə] ³ *wit* ⁴ *inn* ⁵ *tankard* [tæŋkəd] ⁶ *in front of* ⁷ *enumerate* [ɪ'nju:məreɪt] ⁸ *wine-glass* ⁹ *hold* ¹⁰ *doubt* [daʊt] ¹¹ *express* [ɪks'pres] ¹² *lay heavy wagers* ['weɪdʒəz] ¹³ *agree* [ə'ɡri:] ¹⁴ *stranger* ¹⁵ *empty* ¹⁶ *own* [aʊn]

86.

Umbes sada aastat tagasi oli⁰ kombeks⁰, et⁰ kui keegi lõunale kutse sai, (= vastu¹ võttis¹), siis⁰ peeti² viisakusetaks (= mitte viisakaks³) tulla määratud ajal, ning sellepärast tuldi harilikult paar tundi hiljem (= ja oli sellepärast viisiks⁴ tulla üks või kaks tundi liiga

hilja). Keegi aadelimees oli **kord** kutsunud ⁵ suure ⁶ seltskonna ⁷ daamisid ja härrasid enda ⁰ juure lõunaks (to). Ta tahtis (=otsustas⁸) oma külalistele⁹ näidata, et **mittetäpipealsust** hääks ¹⁰ ei kiitnud ¹⁰. Kutsekaardil ¹¹ tähendatud ¹² aeg oli **kell viis**, kuid selleks tunniks oli ainult üks isand ilmunud (=pärale jõudnud). **Peremees** ühes külalisega (=ja ta kül.) istus kohe **lauda**. **Kell kuus** ilmusid veel mõned (=mõned teised) külalised, kuid need **pidid** leppima ¹³ roogadega ¹⁴, mis polnud veel lauale ¹⁵ kantud ¹⁵. Need, kes tahtsid väga viisakad olla (=olla kõige viisak. kõikidest) ning sellepärast ei tulnud enne (until) kella seitset, said lõunaks (=oma lõunaks (for)) ainult tass kohvi.

¹ accept [ə'k'sept] ² consider [kən'sida] ³ polite [pə'lait]
⁴ fashion [fæʃn] ⁵ invite ⁶ large ⁷ party ⁸ make up one's
 mind ⁹ guest [gest] ¹⁰ approve [ə'pru:v] of ¹¹ card of invi-
 tation ¹² given ¹³ content [kən'tent] oneself ¹⁴ course [kɔ:s]
¹⁵ serve [sɜ:v]

87.

Üks schoti torupillipuhuja ¹ istus kord maha tee² äärde ² (by), et süüa **pisut leiba** ja juustu³, mis tal taskus oli. Ta oli vaevalt **viis minutit** seal istunud (= istunud seal viis minutit), kui korraga kaks hunt metsast välja (out of) tulid. Mees, kes **väga kartis**, et neil on ⁴ nõu⁴ ta kallale⁵ tungida⁵, viskas neile oma leiva ja juustu (=oma leiva ja juustu neile) **tükk tüki järele**, et neid eemal⁶ hoida⁶, kunni keegi tuleks talle appi (= tuleks aitama teda). Aga ükski ei tulnud, ja kui hundid olid kõik (it all) ära⁰ söönud, ei teadnud mees, mis

ta pidi tegema. Omas ahastuses⁷ võttis ta torupilli (= oma torupilli⁸) ning hakkas seda puhuma (= mängima selle peal). Niipea kui hundid seda imelikku⁹ häält¹⁰ kuulsid, jooksid nad kiiresti minema (= ära nii ruttu kui võisid). «**Väga kahju**», ütles mees, «et⁰ ma ennemalt ei teadnud, et teie muusikast nii suurt lugu peate (= pidasite). Oleksin ma (*Had I*) varem (= ainult) seda teadnud, siis⁰ oleksin teile enne lõunasööki mänginud (= oleksin annud ta teile j.n.e.).»

¹**piper** ['paipə] ²**wayside** ³**cheese** ⁴**mean to** ⁵**attack**
[ə'tæk] ⁶**keep off** [ɔ:f] ⁷**anxiety** [æŋ'zaɪəti] ⁸**bag-pipes**
(NB! mitmus) ⁹**strange** ¹⁰**sound**

88.

Kui keegi huvireisija¹ kord raudtee² vagunisse² astus, leidis ta viimase kui koha (= kõik kohad³) ära⁴ võetud⁴ olevat⁰, **peale** ühe, kuhu (= mille peale (*upon*)) üks tusane⁵ vanahärra oma käekoti⁶ paigutanud⁷. Turist¹ tahtis seda parajasti ülesse võrku tõsta (= tõsta seda ülesse võrgu⁸ peale), kui vanahärra kärgatas⁹, et (ta) seda ei **tohtivat** puudutada¹⁰, (sest et) see olevat ta sõbra oma (= kuuluvat ühele tema sõpradest), kes **pidavat** mõne minuti pärast tulema (= päralt joudma). Selle asemel et välja minna (*get*), jäi¹¹ huvireisija akna juure seisma¹¹ ja ootas, kunni rong **hakkas liikuma**. Et «sõpra» ikka veel näha polnud (= veel polnud tulnud), sai turist aru, et vanahärra oli **valetanud**, et rohkem ruumi¹² saada. Ta pöördus sellepärast vanamehe

poole ja sõnas: «Te sõber näib **rongist maha jäänud** olevat. **Oleks väga kahju**, kui ta kaotaks oma **bagashi** pealegi (*as well*).» Nende sõnadega võttis ta käekoti ja viskas selle aknast välja (= välja läbi akna).

¹ *tourist* ['tuərist] ² *railway carriage* ³ *seat* ⁴ *occupied* ['ɒkjʊpaɪd] ⁵ *cross* [krɔ:s] ⁶ *bag* ⁷ *place* ⁸ (*vagunis*) *rack* ⁹ *grunt out* ¹⁰ *touch* [tʌtʃ] ¹¹ *stand* ¹² *room*

89.

Lord Byron¹ oli äärmiselt ebausklik² — oma mõistuse³ ja geeniuuse⁴ **peale vaatamata**. — Reede oli tema kalendris⁵ õnnetuse⁶ päev⁶. Sellepärast oli⁷ ta kokkunud⁷, kui leidis⁸, et oli **oma reisi** Greekamaale⁹ ühel reedesel päeval⁰ **alustanud**. — Geenuas¹⁰ (*in*) saatis ta kord rätsepa¹¹ ära, sest et viimane (= tema) **reedesel päeval** tõi talle uue ülikonna¹². Kord (= Ühel päeval) kui ta Piisas¹³ (*in*) viibis (= oli), **läks** ta ühe suurtsugu¹⁴ daami **juure võõrsile**, aga ukse juure jõudes (= just kui ta tuli ukse juure) **tuli talle meele**, et reede on (= et oli reede), ning pööras¹⁵ sellepärast⁰ tagasi¹⁵.

Söögilauas istudes (= Kui ta söögilauas istus) ei ulatanud¹⁶ ta iialgi soola kellelegi ega (= ja) ei palunud iialgi oma naabrid (= kedagi oma naabr.) seda talle ulatada (= ulatada seda talle), sest ta pidas seda **sõprusele** kardetavaks¹⁷. — Soolatoosi¹⁸ ümber¹⁹ lükata¹⁹ või leiba maha pillata (= lasta leiba kukkuda põrandale) olevat pahad²⁰ ennustused²⁰, ning klaasi purustada²¹ pidas²² ta päris²³ õnnetuseks²⁴.

¹ Inglise luulekirjanik † 1824 ² *superstitious* [sju:pə'stɪfəs]
³ *learning* ⁴ *genius* ['dʒiːniəs] ⁵ *almanac* ['ɔːlmənæk] ⁶ *black-*
day ⁷ *be terrified* ['teriʔaɪd] ⁸ *discover* ⁹ *Greece* [ɡriːs]
¹⁰ *Genoa* ['dʒeno(u)ə] ¹¹ *tailor* ['teɪlə] ¹² *suit* [sjuːt] *of clothes*
[kloʊðz] ¹³ *Pisa* [piːzə] ¹⁴ *noble* ¹⁵ *turn back* ¹⁶ *pass*
¹⁷ *dangerous* ['deɪndʒərəs] *to* ¹⁸ *salt-cellar* ['sɔːltʃelə] ¹⁹ *upset*
[ʌp'set] ²⁰ *things of evil omen* ['iːvl 'əʊmen] ²¹ *break*
²² *consider* ²³ *real* [riəl] ²⁴ *misfortune* [mɪs'fɔːtʃn]

90.

Ühel kassil oli mitu poega¹ (= mõned pojad), kellest üks jäi haigeks ja näis suremas olevat. Ema hoolitses ta eest nii hästi kui ta võis, kuid leides kõik oma katsed² tagajärjeta³ olevat⁰, kandis⁴ ta haige poja oma pere-naise juure, pani ta tema sülle⁵ ja jättis (selle) ta hoole⁶ alla (*in*). Perenaine kandis⁷ pisikese kiisu⁸ eest⁷ hoolt⁷ ja ravitses⁹ teda tervel haiguse ajal. Viimaks võis ta teda täiesti tervena emale tagasi anda (= tagasi anda emale täiesti terveks¹⁰ saanuna¹⁰). Mõne aja pärast jäi perenaine ise haigeks ja pidi voodis¹¹ lamama¹¹. Milgil saladuslikul¹² viisil (= teel) sai¹³ kass haigusest (= tema haig.) aru¹³. Mis juhtus? (*Well*) Pool tundi hiljem läks kassil korda läbi lahtise akna tuppä pääseda (= ronida¹⁴ läbi lahtise akna tuppä), kus haige lamas. Ta kargas¹⁵ üles¹⁵ voodi ning pani ühe pisikese hiire peapadja peale armastuse-¹⁶ ja tänutäheks (=tänu¹⁷ täheks¹⁸).

¹ *kitten* [kɪtn] ² *effort* [ɪ'efət] ³ *useless* ⁴ *bring* ⁵ *lap* ⁶ *care* [keə]
⁷ *take care of* ⁸ *puss* [pus] ⁹ *nurse* [nɜːs] ¹⁰ *restored* [rɪ'stɔːd]
to health ¹¹ *take to one's bed* ¹² *mysterious* [mɪ'stiəriəs]
¹³ *be aware* [ə'weə] *of* ¹⁴ *scramble* [skræmbl]
¹⁵ *jump on to* ¹⁶ *affection* [ə'fekʃn] ¹⁷ *gratitude* [ˈɡrætɪtjuːd]
¹⁸ *token* [təʊkn]

91.

Ühel vaesel mehel oli papagoi¹, kelle nimi oli Kata². Ta oli teda õpetanud järgmised⁰ sõnad ütlema: «**Selle juures pole mingit kahtlust**»; aga see oli ka⁰ kõik, mis⁰ lind jõudis (= oli võinud) ära⁰ õppida. Iga küsimuse peale andis Kata ikka sama vastuse: «Selle juures pole mingit kahtlust.» Ühel päeval läks ta peremees linna, et teda ära müüa, hüüdes igaleühele, keda ta kohtas: «Kes tahab mu papagoi ostma? **Ma nõuan** kakskümmend naela oma papagoi eest!» Keegi isand, kes imestas küsitud kõrge hinna üle (= mida küsiti), pöördus papagoi poole ja ütles: «Oled sa väärt kakskümmend naela?» — «Selle juures pole mingit kahtlust», oli Kata vastus. Mees oli nii vaimustatud³, et ta linnu ostis ja **ta koju kaasa võttis**. Mõne aja pärast kahetsetes⁴ ta aga oma ostu⁵. Seistes ühel päeval papagoi puuri⁶ ees, hüüdis ta: «Küll ma olin rumal (= Kui rumal ma olin), et asjata⁰ nii palju raha **välja loopisin!**» — «Selle juures pole mingit kahtlust», karjus lind. Ja seekord oli küll⁷ papagoil õigus.

¹ *parrot* ['pærət] (siin naissugu) ² *Katie* ['keiti] ³ *pleased*
⁴ *regret* [ri'gret] ⁵ *bargain* ['ba:gin] ⁶ *cage* [keidz] ⁷ *certainly*

92.

Keegi varas mõtles¹ kord plaani¹ välja¹, kuidas (= et) ühte kallihinnalist kella varastada kuningas Ludvig² XIV-ma lossist³. Tal läks korda kellegi nägemata (= ilma et olla nähtud k-gi poolt) ruumi pääseda (= tulla), kus kell oli. Ta paigutas⁴

redeli⁵ seina najale (= vastu) ja astus⁶ selle peale⁶, et kella seinalt⁰ maha võtta. Aga sel ajal juhtus kuningas ise tuppa tulema. Varas ei kaotanud aga enese⁷ üle⁷ valitsemist⁷ vaid lausus: «Ma kardan, et⁰ redel võib libiseda⁸.» Kuningas arvas, et keegi ta teenijatest tahtis kella maha võtta (= oli kella parajasti⁰ maha võtmas), et seda parandada⁹ lasta, ja hoidis¹⁰ sellepärast redeli kinni¹⁰ (= kinni⁰ temale (for)). Nii pea, kui kell oli maha võetud, lahkus kuningas toast ja ei mõelnudki enam selle¹¹ peale. Mõni tund hiljem sai ta kuulda, et lossist olevat üks kell ära varastatud. Nüüd mõistis kuningas, et see, keda ta nii armulikult¹² aidanud, varas ise⁰ oli. «Ärge enam sellest (= asjast) kõnelge», ütles kuninglik kõrgus (= tema majesteet), «sest mina olen kaas süüdlane¹³ varguses. Ma hoidsin nimelt redeli kinni⁰, kuna varas kella maha võttis.»

¹form a plan ²Louis [ˈlu(:)i(:)] ³palace [ˈpælis]
⁴place ⁵ladder [ˈlædə] ⁶mount [maʊnt] ⁷presence of
mind ⁸slip ⁹repair [riˈpeɪə] ¹⁰hold ¹¹matter ¹²om.-
sõna armuline = *gracious* [ˈɡreɪʃəs] ¹³accomplice [əˈkɒmplɪs] to

93.

Nagu lugu⁰ suurem jagu kuulsate¹ meestega, tülitati² Goethet sagedasti uudishimuliste³ võõraste⁴ külaskäikudega (by). Ühel õhtul ilmus ta juure keegi isand ja küsis, kas ta võivat kokku saada kuulsa (= suure) kirjanikuga⁵. Oma harjumuse⁶ vastu⁷ andis Goethe käsu⁸, et võõras saaks ta kabinetti⁹ juhatatud (= viidud). Kui kirjanik oli teda üle (= rohkem kui) poole tunni oodata lasknud, tuli ta

viimaks sisse, ning istus sõna lausumata (= ilma et lausuda sõnagi istus) toolile keset tuba, **et ennast võõra isiku**⁰ poolt vaadelda lasta. Ilma et ennast pisutki segada lasta (= **Sugugi mitte kohmetu**¹⁰ olles) sellest imelikust ülespidamisest¹¹, võttis külaline põleva¹² küünla¹³, kõndis sellega ümber kirjaniku ning uuris¹⁴ teda hoolsasti igast küljest (*from*). Selle peale (= Siis) pani¹⁵ ta küünla ära¹⁵, võttis oma rahakoti välja (*out*), pani ühe hõberaha¹⁶ lauale ja lahkus toast — samati sõna lausumata.

¹ *celebrated* ['selibreitid] ² *annoy* [ə'noɪ] ³ *inquisitive* [in'kwizitiv] (õieti: küsimustega tüütav) ⁴ *stranger* ⁵ *poet* [pouit] ⁶ *usual custom* ['ju:ʒuəl 'kastəm] ⁷ *contrary* ['kɒntrəri] *to* ⁸ *orders* (mitm.) ⁹ *study* ['stadi] (õieti: töötuba, kirjutustuba) ¹⁰ *embarrass* [im'bærəs] ¹¹ *conduct* ['kɒndəkt] ¹² *lighted* (õieti: põlema süüdatud) ¹³ *candle* ¹⁴ *examine* [ig'zæmin] ¹⁵ *put down* ¹⁶ *silver coin*

94.

Keegi talupoeg, kelle naine oli väga haige, oli sunnitud (= pidi) arsti järele saatma. Viimane (=Ta) tuli, ja niipea kui ta oli haiguse üle selgusele¹ jõudnud¹ (= selg. jõudn. **mis viga oli**), palus ta sulge (*for*), tinti ja tükk paberit, et rohutähte² kirjutada. Kuid terves majas ei leidunud kirjutusabinõu³ (= Kuid seal ei olnud ühtigi kirjut. j.n.e.), ning talupoeg läks seepärast välja, et katsuda neid **kelleltki laenata**. Ta **jäi kauaks ära**, ja arst, kellel oli **kiire**, tuidines lõpuks ootamisest. Ta **leidis** viimaks tükk⁴ kriiti⁴, kirjutas sellega (= ja sellega (*that*) kirjutas) rohutähe ukse peale ja läks oma teed. Kui talupoeg koju tagasi tuli (= tuli

koju jälle), ei osanud ta lugeda, mis uksele kirjutatud oli, ega keegi teinegi majas ei saanud sellega⁰ hakkama⁰. Ta ei teadnud seepärast mingisugust nõu, kuidas ta pidi apteekrile⁵ teada andma, missugust (= mis seltsi) arstirohtu⁶ valmistada⁷ tuleks. Lõpuks tõstis ta ukse hingedest (= selle hingedest⁸ (off)), pani ta käru⁹ peale ja sõitis¹⁰ selle imeliku¹¹ rohutähega apteegi¹² juure, kus talle ka⁰ varsti arstirohi valmistati⁷ (= kus arstirohi sai varsti valmistatud talle (for)).

¹ find out ² prescription ³ writing materials [ma'tiəriəlz]
⁴ piece of chalk [tʃɔ:k] ⁵ chemist ['kemist] ⁶ medicine
 ['medsin] ⁷ make up ⁸ hinge [hindʒ] ⁹ car ¹⁰ drive off
¹¹ odd ¹² chemist's shop

95.

Keegi ihnuskael¹ oli kord kotikese² ära kaotanud, mis sisaldas³ sada naela sterlingit⁰. Ta oli⁴ nii kurb⁴ oma kaotuse üle⁴, et lubas kümme naela tasu sellele, kes talle raha tagasi⁵ toob⁵ (= tõi). Keegi vaene kuid aus mees leidis koti, andis⁶ ta omanikule (= selle omanikule) tagasi⁶ ja nõudis (= palus) määratud tasu. Selleks, et teda petta, seletas aga ihnuskois (= Ihnuskois aga, selleks⁰ et teda petta⁷, seletas), et kotis, mille ta ära kaotanud, olla sada kümme naela olnud (= et seal oli 110 naela selles kotis, mille jne.), ning ei tahtnud maksta. Koti leidjale (= Sellele, kes oli koti leidnud) aga⁰ anti nõu kohtu⁸ teel⁸ raha välja⁸ nõuda⁸. Asja harutamisel kohtus (= Kui asi⁹ kohtus¹⁰ ette¹⁰ tuli) selgus, et pitsat polnud lahti

murtud ega kott üles harutatud. Sellepärast sõnas kohtunik kitsipungale¹: «Kas sisaldas kott, mille teie ära kaotasite, sada kümme naela?» — «Jah, härä kohtunik, sisaldas küll (= ta tegi).» — «Siis ei või see teie raha olla», lausus kohtunik, «sest siin on ainult sada naela (= seal on . . . naela siin). Sellepärast võib (= peab) leidja¹¹ selle omale jätta, kunni õige omanik ilmub.»

¹ *miser* ['maɪzə] ² *bag* ³ *contain* ⁴ *be upset* [ap'set] *by*
⁵ *bring back* ⁶ *restore* [ri'stɔ:] ⁷ *cheat* [tʃi:t] ⁸ *sue* [sju:]
for ⁹ *case* ¹⁰ *into court* ¹¹ *finder*

96.

Keegi iirlane, keda peremees oli pannud (= kes oli pandud¹ oma peremehe poolt) kaevu² kaevama, oli kaevanud umbes kakskümmend jalga, kui ta ühel hommikul leidis, et muld³ oli peaaegu ääreni sisse langenud (= sisse⁴ langenud⁴ jälle peaaegu ääreni⁵). Ta vaatas ettevaatlikult⁶ ringi⁷, ja kui ta kedagi läheduses⁸ ei näinud (= ja nähes jne.), võttis ta kuue ja kübara maha ja riputas nad üles kaevu lähedale. Selle järele puges ta põõsasse (= mõnesse põõsasse⁹) ja ootas, et näha, mis sünnib (= juhtuks). Pea märkasid naabrid (= Naabrid märkasid¹⁰ varsti), et kaev oli sisse langenud, ja kui nad nägid (= nähes) iirlase kübarat ja kuube kaevu juures rippuvat, arvasid nad, et teda oli matnud sisselangev muld (= sai maetud¹¹ langevast¹² mullast). Nad asusid kohe tööle (= hakkasid kohe töötama) ja olid varsti kõik lahtise mulla kaevust (*from*) välja loopinud (= ülesse visanud). Kui nad olid parajasti

(= Just kui nad olid) põhjani jõudnud¹³ ja imetasid, mispärast surnukeha (= keha) ei olnud leida, ilmus iirlane ning tänas neid südamest (= südamlikult), et nad olid tema eest nii suure töö ära teinud.

¹ set ² well ³ earth [ə:θ] ⁴ fall in ⁵ top ⁶ omaduss. ettevaatlik
= cautious ['kɔ:fəs] ⁷ around ⁸ near ⁹ bush ¹⁰ discover
¹¹ bury ['beri] ¹² falling ¹³ reach

97.

Üks hobuserautaja¹, kelle töökoda² tee äärel³ asus, võttis kord⁰ oma hoole alla ühe suure newfoundlandi⁴ koera⁴, kes oli vankri alla jäänud (= üle⁵ sõidetud⁵ vankri poolt) ja oma jala murdnud (= ja saanud⁶ oma jala murtud). Sepp¹ sidus⁷ murtud jala nii ettevaatlikult kinni⁷ kui ta võis, ja laskis siis⁰ koera minema. Paar päeva hiljem tuli koer (= ta) tagasi sepapaja² juure, tõstis (= hoidis) käpa⁸ üles sepa poole (to) ning andis⁹ selgesti mõista⁹, et ta sidet vahetataks (= et ta tahtis saada sidet¹⁰ vahetatud¹¹). Kui sepp oli sideme uuendanud¹¹, lakkus¹² koer tänulikult¹³ ta kätt ja läks siis⁰ koju. Mõni kuu hiljem, kui hobuserautaja oli selle loo⁰ peaaegu täiesti unustanud (= oli peaaegu unustanud kõik (all about it)), tuli koer ühel päeval uuesti sepakotta¹⁴, juhtides ühte puudelt¹⁵ kõrvupidi. Puudel oli ka oma jala murdnud, ning newfoundlandi koer arvas vististi (= selgesti, nähtavasti), et on parem, kui ta (that he did best) tema sepa juure viib¹⁶. Mees võttis¹⁷ ka¹⁸ puudli oma hoole¹⁷ alla¹⁷ ja tegi kõik mis võimalik (= mis ta võis), et oma uut haiget¹⁹ aidata.

¹*farrier* ['færiə] ²(siin) *shop* ³*beside* ⁴*Newfoundland* [nju:'faundlənd] *dog* (ehk *Newfoundland*) ⁵*run over* ⁶*have* ⁷*dress* ⁸*paw* ⁹*intimate* ['intimeit] ¹⁰*bandage* ['bændidʒ] ¹¹*renew* [ri'nju:] ¹²*lick* ¹³omaduss. tänulik = *grateful* ¹⁴(siin) *smithy* ['smiði] ¹⁵*poodle* [pu:dl] ¹⁶*bring* ¹⁷*take charge of* ¹⁸(siin) *as well* (paigut. lause lõppu) ¹⁹*patient* [peɪfnt]

98.

Ühel (= Teatud ¹) rikkal aadelimehel oli väga ²kuri ²bulldog ³, kes talle igalepoole järgnes ⁴. Ühel päeval, kui ta **tahtis** raudteesõidu ette võtta (= teha), läks ta jaama, **istus** esimese klassi vagunisse ja pani (= paigutas) koera otse ⁵oma ette ⁵sohvale ⁶(= sohva peale otse oma ette). **Konduktor** tuli sinna (*along*) ning ütles, et koer ei võivat reisijate ⁷vagunis ⁷**sõita**. «Või nii, eks ⁰ajage ⁸ta siis välja (= välja siis)!» lausus aadelimees päris rahuliselt. Arusaadavalt ei võinud konduktor seda teha (= Seda loomulikult kond. ei võinud teha), ja kui (*as*) aadelimees tõrkus käsku ⁹täitmast ¹⁰, pani ¹¹ta ukse kinni ¹¹, ja koer ühes (= ja ta) peremehega jäi ¹²üksinda ¹²vagunisse. Konduktor ei lasknud aga enesega **mängida**. Ilma et aadelimees oleks seda märganudki (= märkas ¹³ seda), **laskis ta vaguni**, milles see (= ta) **istus, rongi** ¹⁴**küljest** ¹⁴**lahti** ¹⁴**haakida** ¹⁴. Sellejärele (= Siis) sõitis ¹⁵rong välja ¹⁵. Mõne aja pärast pistis aadelimees pea aknast välja ja küsis, millal sõit ära lähevad ¹⁵. **Võib kergesti ette** ¹⁶**kujutada** ¹⁶, missugune ta meeoleu oli, kui kuulda sai, et rong ilma temata ära ¹⁸sõitnud ¹⁸.

¹*certain* ²*savage* ['sævidʒ] ³*bulldog* ['bʌldɒg] ⁴*follow* ⁵*opposite* ['ɒpəzɪt] ⁶(siin) *seat* [si:t] ⁷*carriage* (siin = kupé)

⁸ *drive* ⁹ *order* ¹⁰ *obey* [o'bei] ¹¹ *close* ¹² (siin) *be left alone*
¹³ *be aware (of)* ¹⁴ *uncouple* [an'kapl] *from the rest of*
the train ¹⁵ *start* ¹⁶ *imagine* [i'mædʒin]

99.

Mõni aeg tagasi astus üks vanake telegraafi-jaama¹ telegramm² käes ja palus seda kohe ära saata. Sel ajal kui (= Kuna) ametnik³ telegrammi edasi⁴ andis⁴, vaatles⁵ vanake teda nii suure uudishimuga⁶, et selge⁷ oli, et ta kunagi enne polnud telegraafi-jaamas (*in*) käinud (= olnud). Kui telegramm oli ära saadetud, riputas ametnik paberi varna ja jatkas⁸ oma tööd⁹. Vanamees ei läinud aga ära, vaid istus toolile ja ei pööranud (= võtnud) pilgukski (= iialgi) silmi paberilt (*off*). Poole tunni pärast palus ta uuesti (= jälle) ametnikku³ telegrammi kohe ära saata, sest see olevat väga tähtis¹⁰. Telegrafist³ aga vastas (= ütles) talle, et see olevat juba ära saadetud, kuid vanake hüüdis¹¹: «Oh, nii kergesti te mind juba ei peta! Ma nägin, kui paberi üles (= üles sinna¹²) riputasite ja ei ole sest¹³ saadik¹³ pilgukski silmi sellelt (*off*) pöörnud (= iialgi võtnud silmi sellelt sest saadik).»

¹ *telegraph-office* ['teligræf'ɒfɪs] ² *message* ['mesɪdʒ] ³ *clerk* [kla:k] ⁴ *despatch* ⁵ *watch* ⁶ *curiosity* [kjʊəri'ɒsɪti] ⁷ *evident* ['evidənt] ⁸ *go on (with)* ⁹ *business* ['biznis] ¹⁰ *important* [ɪm'pɔ:tnt] ¹¹ *exclaim* [ɪks'kleɪm] ¹² *over there* ¹³ *since* [sɪns]

100.

Ühel talvel viis suur veetõus Donau jõelt ühe silla (= Üks sild üle Donau sai ära¹ viidud¹ ühel talvel suurest² veetõusust³ (*by*)). Ainult silla keskmine⁴

võlv⁴ jäi paigale (= jääti paigale, *standing*), ja ka see vaarus⁵ ja kõikus nii (= nii palju), et ta iga silmapilk ähvardas⁶ langeda. Selle võlvi peal asus (= seisis) majake, ja inimesed, kes selles elasid, pistsid pead akendest välja (= välja läbi akende) ning hüüdsid valju häälega appi. Keegi austria krahv, kes viibis (= seisis) pealtnägijate⁷ seas jõe⁸ kaldal⁸, hüüdis: «Ma annan sada naela sellele (= igaleühele), kes päästab⁹ need vaesed inimesed!» Üks noor talupoeg astus lähedale (*forth*), hüppas väiksesse paati ja sõudis¹⁰ suure vaevaga läbi mühava¹¹ vee võlvi juure. Tal läks ka⁰ korda inimesed alla oma paati toimetada (= saada inimesed alla (*off*) oma paati) ja nad kõik õnnelikult maale viia (= ja viis¹² nad j.n.e.). «Siin on need sada naela, mis⁰ ma lubasin», lausus krahv. — «Ei, mu⁰ härra», ütles noormees, «mul pole seda raha tarvis. Andke ta parem¹³ nendele vaestele inimestele, kes on nii maja kui ka⁰ kodu kaotanud!»

¹ *carry away* ² (siin) *heavy* ³ *flood* [*flad*] ⁴ *middle arch* [*a:tʃ*] ⁵ *totter* ⁶ *threaten* [*θretn*] ⁷ *spectator* [*spek'teita*] ⁸ *river bank* ⁹ *rescue* [*'reskju*] ¹⁰ *row* ¹¹ *seethe* [*si:ð*] ¹² *bring* ¹³ *instead* [*in'sted*]

101.

Ühelt Leeds'i linna lähedal asuvalt põllupidajalt (= Põllupidajalt Leeds'i linna lähedal) varastati hobuse, ja ta oli (kogu) lootuse kaotanud teda tagasi saada. Umbes pool aastat pärast seda, kui see talt varastati, jalutas (= läks) ta ühel tänaval Leeds'is, ja nägi üht meest hobuse seljas (= hobust) ratsutavat, mille ta

ära¹ tundis¹ omana (= kui tema oma). Ta läks hobuse juure (*up to*), haaras² ohjadest³ kinni² ning lausus mehele: «**Ästuge jalamaid maha!** Hobune on minu oma⁰, ja kui teie ei usu seda (= ei taha seda uskuda), siis **tõendan**⁴ teile⁰ seda.» Ratsanik⁵ **tegi haavatud ilmsüütuse näo** ning tõrkus maha tulemast. «Kuidas võite selgeks⁴ teha⁴, et hobune on teie päralt⁰?» ütles ta. Maamees **pöördus** siis mõne **juuresolija** poole ja sõnas: «Oletame (= Oletage), et⁰ hobune lastakse⁶ lahti⁶ ja läheb siis (= siis läheb) ise (*by himself*) koju minu talli⁷ juure (= talli juure ise); on ta siis⁰ minu oma⁰?» — «Arusaadav (= Muidugi mõista)», laususid nemad. Ratsanik pidi siis⁰ maha astuma, ja hobune lasti⁶ lahti⁶. Ta jooksis traavides minema (= Ta traavis⁸ ära) ning oli varsti silmist⁹ kadunud⁹. Kui maamees mõne tunnistajaga¹⁰ koju oma tallu jõudis (= tuli), **oli** hobune **tallis** omal vanal kohal. Varas **võeti** siis **vastutusele** ja sai oma karistuse (= karistati).

¹ *recognize* ['rekagnaiz] ² *seize* [si:z] ³ *bridle* [braidl] ⁴ *prove*
⁵ *rider* ⁶ *let loose* [lu:s] ⁷ *stable* [steibl] ⁸ *trot* ⁹ *out of sight*
¹⁰ *witness*

102.

Keegi apteeker¹, kes oli ohvitseriga tülli sattunud (= oli tülitšenud), **kutsuti**² selle poolt **kahevõitlusele**². Apteeker **võttis** kutse **vastu**, ja nad otsustasid (= leppisid³ kokku³) järgmisel hommikul kokku saada linna ligidal asuvas metsas (= metsas mitte kaugel linnast). Apteeker ilmus õigel ajal (= täpselt⁴) määratud⁵ kohale. Ta kinnitas⁶ aga ohvitserile, et nad võitluses ei

saavat üheväärilised olla (= et see saavat olema väga mitte⁷ ühetaoline⁷ võitlus⁸ nende vahel) selle⁰ tõttu⁰, et (*as*) ta pole **harjunud** käsitama⁹ mingit sõjariista (= sõjar. mingist seltsist). «Ma ei kahtle¹⁰ aga sugugi⁰», lisas ta juure, «et teie olete **liiga aus**¹¹ selleks⁰, et tahta ära¹² kasutada¹² mõnda ülekohtust¹³ juhust¹⁴, ja seepärast **esinen ettepanekuga**. Selles kastikeses¹⁵ siin on kaks arstirohu¹⁶ pilli¹⁶, millest üks väga (*most*) kardetavat¹⁷ mürki¹⁸ sisaldab, kuna teine aga⁰ täitsa kahjuta¹⁹ on. Valige nüüd, kumba neist kahest teradest¹⁶ teie soovite neelata²⁰, ja selle järele (= siis) võtan mina teise!» Ohvitser, kellel polnud himu ärakihvtitatud saada, tunnistas, et tema ei tahtvat ei seda ega teist pilli, ja asi lahendati²¹ sõbralikult²².

¹ *apothecary* [ə'pəθikəri] ² *challenge* ['tʃælindʒ] ³ *agree* [ə'gri:] ⁴ omaduss. täpne = *punctual* ['pʌŋktʃuəl, 'pʌŋ(k)tʃuəl]
⁵ *appointed* ⁶ *protest* [prə'test] ⁷ *unequal* [an'i:kwəl] ⁸ *combat* ['kambət]
⁹ *handle* ¹⁰ *doubt* [daʊt] ¹¹ *honourable* ['ɒnərəbl]
¹² *avail oneself of* ¹³ *undue* [an'dju:] ¹⁴ *advantage* [əd'vɑ:ntidʒ]
¹⁵ *box* ¹⁶ *pill* ¹⁷ *deadly* ['dedli] (õieti = surmav) ¹⁸ *poison*
¹⁹ *harmless* ²⁰ *swallow* ['swələʊ] ²¹ *adjust* [ə'dʒʌst] ²² *amicably* ['æmikəbli]

103.

17. aastasajal oli Prantsuse valitsusel¹ palgatud (= oma palgalisteks²) üks rügement³ Schveitsi⁴ soldatid, kellel oli sagedasti väga raske oma palka⁵ kätte⁶ saada⁶. Keegi kapten, kes ka⁰ kuulus sellesse (*the*) rügementi, saadeti kord sõdurite poolt kuningas Ludvig XIV. juure, et paluda⁷ raha väljamaksmist⁸. Jutu-

ajamisel⁹, mis kaptenil kuningaga oli, viibis (= oli) ka sõjaminister¹⁰ (juures, seal, *présent*), ja kui see kuulis, miks kapten tulnud, ütles ta kuningale: «Majesteet, need (*those*) schveitslased ei ole iialgi rahul. Nad tahavad alati raha saada. Ma olen kindel selles⁰, et kõigist⁰ rahast (*out of*), mida schveitslased saanud Teie kuninglikkudelt¹¹ esiisadelt¹², võiks (*one could*) teha tee¹³ **Pariisist kunni Baaselini.**» — «**Võib küll olla**», lausus kapten; «aga verest (*out of*), mida schveitslased Prantsusmaa eest valanud¹⁴, võiks ka⁰ teha jõe Pariisist kunni Baaselini.» Kuningas oli vastusest (= sellest vast.) nii tabatud, et käskis raha kohe välja maksta (= et raha pidi välja⁰ maksetama kohe).

¹ *government* ['gʌvnmənt] ² *pay* ³ *regiment* ['redʒmənt]
⁴ *Swiss* ⁵ *pay* ⁶ *obtain* [əb'tein] ⁷ *ask for* ⁸ *payment* ⁹ *inter-*
view ['intəvju:] ¹⁰ *minister* ['mɪnɪstə] *of war* ¹¹ *royal* [rɔi(ə)l]
¹² *ancestor* ['ænsɪstə] ¹³ *road* ¹⁴ *shed*

104.

Kuulus näitleja¹, **nimega Foote**, sõi kord lõunat võõrastemajas, mis⁰ asus⁰ ühes väikeses linnas Lääne-Ingismaal. Kui lõuna oli möödas (= Peale lõunasöögi lõpetamist), astus peremees (= võõrastemaja-pidaja) sisse (= tupp) ning küsis oma külaliselt, kuidas talle söök² meeldis. Foote kostis, et lõuna oli haruldaselt³ maitsev³ ja lisas⁴ juure⁴: «Ma olen lõunat sõõnud sama hästi, kui iga teinegi (= iga inimene) terves linnas.» — «Väljarvatud⁵ linnapea⁶», lausus peremees. «Ma ei eranda üldse kedagi», kostis Foote. «Aga teie peate seda⁰ tegema⁰!» hüüdis peremees. — «Ei, seda⁰ ma

ei tee (=taha)!» — «Te olete sunnitud (= peate) seda tegema, mu härra!» Tüli läks⁷ tõsiseks⁸ ja lõppes sellega, et Foote viidi⁹ linnapea juure (= ette). See juhtis ta tähelepanu asjaolu peale, et juba muistsest ajast saadik olevat selles linnas kombeks (= harilik¹⁰), alati linnapead erandada ning karistas¹¹ Foote'i ühe shillingi rahatrahviga¹¹ selle eest, et ta polnud ennast¹² selle vana kombe alla painutanud¹². Foote maksis kohe shillingi ära, kuid ütles seejuures (= samal ajal): «Too võõrastemaja-pidaja on küll (= peab olema) kõige suurem lollpea¹³ terves ristiusu-ilmas — väljaarvates teid, härra linnapea.»

¹ actor ['æktə] ²(siin) fare [fɛə] ³excellent ['eksilənt] ⁴add
⁵except ⁶mayor [meɪə] ⁷become ⁸serious ['siəriəs] ⁹take
¹⁰customary ['kʌstəməri] ¹¹fine (one shilling) ¹²conform to
¹³fool

105.

Keegi reisija astus külmal öhtul läbimärjalt¹ ühte öömajasse². Ta leidis selle (= öömaja) inimestest³ nii täis³ olevat⁰, et võimata oli tule⁴ lähedale (near) kohta saada selleks⁰, et end pisut soendada ja kuivatada. Ta läks jalamaid peremehe⁵ juure ja hüüdis⁶ valjul häälel: «Olge nii lahke ja andke mu hobusele tosin austreid⁷!» — «Teie hobusele (= Teie hobune)?» küsis peremees imestanult⁸. «Ega hobune ometi austreid ei söö?» — «Tehke nii⁰, kuidas ma teid käsen (= ütlen teile)!» lausus reisija. Need, kes seda imelikku käsku kuulsid ja nägid peremeest välja minevat, et käsu täitmisele asuda (= seda täita⁹), lah-

kusid kohe kohtadelt ning jooksid talli¹⁰ juure, et oma silmaga näha seda imelikku pilti, kuidas hobune austreid sööb. Reisija, kes nüüd üksinda tuppä jäi, võttis kohe kõige mõnusama¹¹ koha tule juures (*by*) ning istus⁰ ja⁰ soendas end südamerahuga. Kui peremees tagasi tuli, ütles ta mehele: «**Ma oleksin võinud oma¹² pea¹² anda¹²**, et teie hobune ei söö (=sööks) austreid.» — «**Pole viga**», kostis võõras rahulikult; «pange nad siia lauale! Kui olen¹³ täiesti kui-vaks saanud¹³, katsun ma ise nad ära süüa (= siis katsun ma süüa nad ise).»

¹*drenched with rain* (paigutatakse siin lause lõppu) ²*inn*
³*crowded* ['kraudid] ⁴*fireside, fireplace* ⁵*innkeeper*
⁶*call out* ⁷*oyster* ['oistə] ⁸*with surprise* [sə'praiz] ⁹*execute*
 ['eksikju:t] ¹⁰*stable* ¹¹*comfortable* ¹²*wager* ['weidʒə] *one's*
head ¹³(siin) *get*

106.

Kaks meest rändasid¹ koos mööda (*along*) üksikut² teed. «Ma olen kuulnud, et selles metsas on kiskjaid elajaid (= et seal on kisk. elajaid j.n.e.), ütles üks neist. «Kas usud, et⁰ suudaksime (=võiksime) end kaitsta, kui meile karu kallale tungiks (= kui meile kallale³ tungitaks³ karu⁴ poolt)?» — «**Ära selle eest kardada!**» lausus teine. «Ma kaitsen (= saan kaitsma) niihästi sind kui ennast, sest olen tugev küllalt, et teha mis tahes.» Vaevalt oli ta need sõnad lausunud, kui karu tihnikust⁵ välja kargas⁶. Hoopleja⁷ **pistis** kohe jooksu, ronis puu otsa ja jättis oma sõbra üksi karu vastu⁸ võtma⁸. Vaene mees ei teadnud, mis ta pidi tegema. Ta viskas end pikali (*down on the*

ground) ning lamas päris vaikselt. Karu tuli ta juure, nuusutas teda, arvas ta surnud olevat ja läks minema. Niipea kui karu oli ära⁰ läinud, tuli mees puu otsast maha ja lausus: «Mis sosistas⁹ karu sulle kõrva? Te näisite väga head sõbrad olevat.» — «Jah¹⁰», kostis teine, «ta ütles mulle ainult, et ma ei tohtivat iialgi usaldada (= et iialgi uskuda¹¹) argpüksi¹².»

¹ *wander* ['wɒndə] ² *lonely* ['ləʊnli] ³ *attack* ⁴ *bear* [beə]
⁵ *thicket* ['θɪkɪt] ⁶ *rush* ⁷ *boaster* ['bəʊstə] ⁸ (siin) *face*
⁹ *whisper* ¹⁰ *oh* ¹¹ *believe in* ¹² *coward* [kaʊəd]

107.

Ühel Wieni tänaval istus (*used to sit*) igal õhtul keegi pime kerjus ja mängis viulit. Ta kõrval oli (= istus) koer (= ta koer), kes suus hoidis (= hoides) mütsi. Mitmed **möödaminejaist** tundsid¹ sagedasti pimedaga kaasa¹ ning pildusid² vaskraha³ ta mütsi. Ühel õhtul aga (= Aga ühel õhtul) oli pime **kaua mänginud**, ilma et oleks midagi saanud (= ilma et saada midagi), ning arvas (= ja ta hakkas mõtlema), et tal tuleb (= on sunnitud) õhtust söömata (= ilma mingi õhtusöögita) magama heita. Ta meel⁰ oli (= tundus) nii kurb, et ta **lõpetas mängimise**. Keegi isand astus⁴ seepeale (= siis) ta juure⁴ ja hakkas⁰ temaga kõnelema. «Te olete väsinud mängimast», lausus ta; «andke mulle viiul, (ja) ma mängin natuke teie eest (*for you*)». Pime andis talle viiuli, võõras⁵ (= ja võõras) isand⁵ seadis⁶ selle häälede⁶ ning hakkas mängima. Ta mängis nii ilusasti, et palju rahvast sinna kogus (= hakkas⁷

koguma⁷⁾, ja **ükski** (= ja ükski rahva hulgast⁸⁾ ei lahkunud⁹ enne, kui muusika lõppes¹⁰. Kõik viskasid (= Igaüks neist viskas²⁾ natuke raha kerjuse mütsi, ja see **sai** viimaks nii raskeks, et koer suutis (=võis) teda vaevalt hammaste vahel hoida. Ja see **polnudki ime**, sest isik (=see), kes mängis, oli suurim muusikamees¹¹ pealinnas (*in*).

¹ *take pity on* ² *drop* ³ *copper* ⁴ *come up* ⁵ *stranger*
⁶ *tune* [tju:n] ⁷ *begin to gather* ⁸ *crowd* [kraud] ⁹ *move*
 [mu:v] *away* ¹⁰ *stop* ¹¹ *musician* [mju'zi:n]

Kommentaar.

Sõnad, mis tekstis tähendatud märgiga^o, jäävad tõlkimata.

Jämeda trükiga sõnad on kommentaaris leida.

1.

laeva: Eesti omastavat käänat väljendatakse inglis keeles harilikult eessõna *of* abil. *The roof of the house.* Maja katus *The door of my room.* Minu toa uks. *The battle of Trafalgar.* Trafalgari lahing. — **alla:** sihi tähenduses tõlgitakse «alla» *down into* (võrdle saksa k. *in* + akusatiiv). Võrdle: *down in the hold* = all laevaruumis. — **oli vastus; tuli vastuseks; vastas Tom:** Autori sõnu väljendavais lauseis on sõnad ümberpööratud järjekorras (alus. seisab ütluse järel) sel juhusel, kui tegusõna seisab lihtvormis ja tal puudub sihitus. Kui aluseks on isikuline asesõna, tarvitatakse niihästi otsekohest kui ümberpööratud sõnade-järjekorda. «*Yes*», *said he (he said).* Öeldakse alati *was the reply (answer)* = oli vastus, tuli vastuseks.

2.

ütle kergats: kui autorilause (autorisõnade) tegusõnale järgneb sihitus, esineb inglis keeles enamasti harilik sõnade järg. — **sest: for.** Mitte *because* (= sellepärast, et)! — **ma sooviksin parema meelega:** *I would rather* + infinitiiv ilma *to* lisamata.

3.

kauplesid: (asjadega) kauplema = *deal in goods*; tegemist tegema inimesega = *deal with a person*. — **kohtasid:** *meet* tähendab nii «vastu võtma», «vastu minema» kui ka «kohtama». — **tänaval:** *in the street*.¹ — **Kuidas — ometi:** *how on*

¹ Pane järgmisi ütelusi tähele: *in a field*, põllul; *in a meadow* ['medou], heinamaal, aasal; *in a yard*, hoovis; *in a way* (ühel) viisil; *in the country*, maal; *in the sky*, taeva all; *in a picture*, pildil; *in (at) a place*, paigal, kohal.

earth [ɜ:θ] (ilma artiklita). — **võid sa:** *can you afford.* — **odavama hinnaga,** odavamalt: **at a lower price** (umbmäärase artikliga). Kui kõne käib hinna kohta, tarvitatakse eessõna **at.** *These gloves are sold at three shillings a pair.* Neid kindaid müüakse kolm shillingit paar.

4.

Daanimaa Molière: *the Molière of Denmark.* Eessõnaga of moodustatava käände juures tarvitatakse kindlat artiklit selle peasõna ees, isegi siis, kui ta on pärisnimi. — **ühel päeval:** *one day.* Pane tähele *one'i* tarvitamist ajamäärsõna juures: *one morning, one evening, one Sunday etc.* — **mööda tänavat:** *along the street.* — **Ma ei anna narrile kunagi teed:** *I never get out of a fool's way.* Võrdle: *Get out of my way!* Mine teelt ära! Astu kõrva! — **iialgi (kunagi); alati:** umbmääraseid aja määrsõnu paigutatakse inglisk. harilikult tegusõna lihtvormide ette, kuid lihtvormide juures asendatakse neid esimestena abi-aegsõna järele.¹ *He never speaks English.* Ta ei räägi kunagi inglisk. keelt. *He says he has always spoken English.* Ta ütleb enese olevat alati inglisk. keeli kõnelenud.

5.

ennast ootavat: *waiting for him*². Eessõna for tarvitatatakse inglisk. keeles sagedasti ütelustes, mis avaldavad mingit soovi, ihaldust või püüet. *Long for,* igatsema (k-gi, m-gi järele); *wish for,* soovima (endale); *send for,* (kellegi) järele saatma; *look for,* otsima; *ask for,* paluma (m-gi kelleltki); *ring for (a servant)* (teenijat) kõlistama; *an order for*

¹ Umbmäärased ajamäärsõnad seisavad siiski harilikult abitegusõnade *to be* lihtvormide taga. *He is never (seldom) at home.* Ta ei ole kunagi (on harva) kodu.

² «oma» väljendatakse siin põn. *him* (mitte *himself*!) eessõna järel. Eriti eessõnade järel, mis näitavad kohta, tarvitatakse inglisk. enesekohaste (refleksiiv) asesõnade asemel isikulisi asesõnu. *I have no money about me.* Mul ei ole raha kaasas. *They left no money behind them.* Nad ei jätnud sugugi raha järele.

(goods), tellimine (kaupade) peale, kaubatellimine¹; *an applicant for (a place)*, otsija (koha) peale, kohaotsija. Pane eriti tähele: *wait for* = ootama (kedagi, midagi²). — *wait on (upon) somebody* = k-gi teenima (võrdle *waiter*, kelner). — **Ma arvan:** *I am afraid* (= ma kardan). — **Teie peate:** (= teie olete sunnitud, teil tuleb) *you will have to* + infinitiiv.

6.

läks — poodi: (*to*) *enter a shop (go into a shop)*. Koha määramise juures ei tohi sõna *enter* järel seista eessõna! — **Küünalt poole penni eest:** *a halfpenny* [*'heipni*] *candle*. Sagedasti võib tähele panna, et nimisõna tarvitatakse inglise keeles eeltähendatud viisi järele kui omadussõnalist lisandust. *A gold coin*. Kuldraha. *Business letters*. Ärikirjad. *A five-pound note*. Viienaelaline paberiraha. *The Liverpool warehouses*. Kaubamajad Liverpoolis.

7.

Missugune väike köök! *what a* + omadussõna + nimisõna (*h ü ü d l a u s e t e s*). — **kui:** sidesõna «kui» (= pärast seda kui) = *after*. — **nii väike köök:** *so* + omadussõna + umbm. artikkel + nimisõna. **Selle tõttu et . . . on mul:** *It is by* + oleviku kesksõna . . . *that I* (siin on sõnal *that* relatiivse sidesõna iseloom)³. — **nii suur elumaja:** *such a* + omadussõna + nimisõna.

¹ Kuid: *an offer of goods*, kaubapakkumine.

² Võrdle:

1) *expect somebody (something)* = kedagi (midagi) ootama, lootma. *Do you expect any letters to-day?* Kas sa ootad täna mõnda kirja?

2) *await* = ootama jääma, ära ootama. Piltl. tähenduses = ees seisma (olema). *Awaiting your answer*. Jäädes Teie vastust ootama. *Death [deθ] awaits us all*. Surm seisab meil kõigil ees.

³ Võrdle: saksa *dass*. *Es ist das erste Mal, dass ich in England bin*. *It is the first time that I am in England*. See on esimene kord, kus ma Inglismaal olen.

8.

ei ole tõesti nii rumal, kui: «nii — kui» (eitavas lauses) = *so* — *as* (ehk *as* — *as*). *John it not so* (ehk *as*) *old as I am*. John ei ole nii vana kui mina. Võrdle (jaatavas lauses) *John is as old as I am*. John on niisama vana kui mina, — see: rõhuline «see» tõlgitakse sõnaga *that*. *That does not follow*. Sellega ei ole (veel) öeldud. *That will do*. Sellest on küll; jatkub sellest.

9.

viimaks: *at last*. — vähemalt: *at least* [li:st].

10.

ühes suure hulga kanadega: *followed by a number of*¹ *hens*. — Kui: hüüdlausekes = *how*. *How pale you are!* Kui kahvatu sa oled! — mina sind = mina (see), kes sind: Kui aluseks on siduv asesõna, mугaneb (kongruuerib) tegusõna korrelaadiga. *It is I who am guilty* [’gilti]. See olen mina, kes on süüdlane. Mina olen süüdlane. *It is you who are right*. See oled sina, kellel on õigus. Sinul on õigus. — tuhat pärlit: inglise keeles seisab umbm. art. *a* (või *one*; rõhuline) sõnade *hundred* ja *thousand* ees. *A thousand thanks*. Tuhat tänu. *He has a salary of a hundred (£ 100) pounds a year*. Ta palk on sada naela (sterl.) aastas.

11.

pannud viiskümmend metsikut araablast jooksuma: *make* + akusatiiv objekt + infinitiiv ilma *to* lisamata. *I will make him speak*. Ma panen tema rääkima = Ma pean saama

¹ *A great (good) deal of* esineb ainuüksi ainenimetuste ja mõtteliste nimisõnade ees ainsuses. *A great deal of corn*. Kaunis palju (Hea hulk) teravilja. Nimisõnade ees mitmuses tarvitatakse *a (large) number of* või *a great (good) many*. *A great many people*. Suur hulk rahvast (Kaunis palju nimesi). *A lot of* (+ nimisõna ainsuses või paljuses) tarvita- takse enamasti perekondlikus kõnes.

teda nii kaugele, et ta hakkab rääkima. — Kuidas ometi: vaata №3 kommentaaris. — sellega = *that* (rõhuline). Vaata №8. — Väga imestanud millestki: *much* *astonished* at. Very ei tarvitata mineviku kesksõna ees, kui viimasel on tegusõnaline (verbaalne) iseloom.¹ Pane eriti tähele: (I am) *much* *obliged* (to you). (Ma olen teile) väga tänulik. Sellevastu aga (kui kesksõna omandunud puht-omadussõnalise iseloomu): *A very learned* ['lɜ:nɪd] man. Väga õpetatud mees. *I shall be very pleased to help you*. Ma aitan sind heameelega. — sugugi nii iseäralik: «nii» (= väga) = *very* (eitavais lauseis). *This garden is not very big for the country*. See aed ei ole kuigi suur maa aiana (=maa jaoks). *We did not walk very far*. Meie ei läinud kuigi kaugele.

12.

kõik, mis: *all that* (mitte *what*!) — Ta on (ju) mul taskus: *I have it in my pocket*. Kindla artikli asemel tarvitatakse inglisk. omistavaid asesõnu (kuna eesti keeles nad hoopis välja jäetakse, või nende asemele enesekohane asesõna «oma, enese» võetakse) seal, kus jutt käib kehajagude ja riiete kohta; peale selle ka siis, kui jutt asjadest on, mida harilikult enese juures kantakse (uur, kepp), või mõttelistest mõistetest räägitakse. *He has broken his leg*. Ta murdis (enese) jalaluu. *He has cut his finger*. Ta lõikas näppu. *He had his hands in his pocket*. Tal olid käed taskus. *They shook their heads*. Nad raputasid pead. *She lost her senses*. Ta kaotas mõistuse.

13.

väga hea tervis: *very good health* [helθ] (ilma umbm. art.)² — käis ümber ja kerjas: = oli kerjamas. — ei võinud jätta ütle mata: *could not help* + olev. kesks. *I can't help laughing*

¹ Kahtleval korral võib minev. kesks. ees tarvitada *very much* või *quite*, näit. *very much displeased* (mitte rahul, petetud); *quite satisfied*, rahul(-datud).

² Umbm. artiklit ei tarvitata inglisk. harilikult puht-mõtte-liste nimisõnade eel, millest ei saa mitmust moodustada.

[*'la:fiŋ*]. Ma ei saa naeru pidada. (Ma pean naerma). — selle asemel, et tööd teha: *instead* [*in'sted*] of + olev. kesks. — armu- and (-annid): *alms* [*a:mz*]. Sellel sõnal on ühine vorm ainsuse ja mitmuse jaoks.¹

14.

nagu: *like* (=samal viisil kui, samuti kui). *Already as a boy he behaved like a gentleman.* Juba poisina (kui poiss, poisist peast; saksa *als*) pidas ta ennast üleval nagu (saksa *wie*) väike «gentleman». — **suurem osa (enam jagu):** *most* (ilma artiklita). *Most children like playing.* Suurem osa lapsi armastab mängida. — **lord:** *his lordship.* Mitte *the Lord!*² — **jutujagamist alata:** (to) *enter into conversation.* Eessõna *into* tegusõna *enter* juures tarvitatakse ainult piltlikus tähenduses — **mitut viisi:** *in various* [*'vɛəriəs*] *ways*³. Vaata №3, märkus. — **Kuidas teie soovite, et ma teil ajan:** *How would you like* + akusatiiv ühes infinitiiviga. Vaata lisa § 14:3. — **sõnalau-sumata:** *without* + oleviku kesksõna. *He did it without knowing it.* Ta tegi seda teadmata.

15.

ja vaatas ringi: tõlgi: vaadates ringi (*round him*). Mitte *himself!* Vaata №5, märkus 2 lhk. 119. — **missugune hää lõunasöök:** *what a nice dinner.* Hüüdlauseis esinev *what a (an)* tarvitatakse ka kaudses kõnes. (*What a cough* [*kɔf*] *he has got.* Kuidas ta köhima on hakkanud! *You cannot imagine* [*im'ædʒɪn*] *what a cough he has got.* Sa ei või endale ette kujutada, mil- line köha tal on (kui rängasti ta köhib). — **tundis ennast täiesti kaitstud (olevat):** «tundma ennast» ühes ütlustäitega = *feel.*

¹ samuti ka sõnadel: *deer* (mitm. *deer*); *sheep* (mitm. *sheep*); *means* (mitm. *means*).

² *The Lord* = Jumal.

³ Võrdle *on a way* = teel, tee peal.

I feel hungry. Ma tunnen ennast näljase olevat. — **mis:** *that.* Mitte *which* n. n. rõhulise (emfaatilise) kirjelduse juures!¹

16.

eesel: siin = *ass* [æs, a:s]; igapäevases keeles: *donkey* ['dəŋki]. — **soovis endale:** *wish for.* Vaata № 5: ennast ootavat. — **see mõõk:** *the very sword* [sɔ:d]. Veel mõned näited, mis iseloomustavad *very* mitmekesisist oma dussõnalist tarvitamist. *At that very moment.* Just selsamal silmapilgul. *The very same man.* Just seesama mees. *This very day.* Veel täna. *He is the very picture of his father.* Ta on väga oma isa nägu. *His very enemies.* Isegi ta vaenlased.

17.

soovis kohta saada: *(to) apply for*² *(a place).* — **kust ta pärit olevat:** tõlgi: kust maalt ta tuli. Pane tähele tegusõna esinemist minevikus. — **Ma olen inglane:** pane tähele umbmäärase artikli esinemist inglise keeles nimisõnalise ütlustäide ees, mis avaldab teatavat tundemärki isiku juures (nagu rahvust, seisust, vanadust, usutunnistust). — **Kus teie olete sündinud:** *where were you born.* Inglis keeles tarvitatakse siin lihtminevikku (imperfektumi). — **Iirimaal:** *in Ireland; in* paigutatakse (suuremate) saarte nimede ette. *In Sicily* ['sisili]. Sitsiilias. — **kui ma oleksin:** Inglis keel tarvitab tingimislausetes konjunktiivi (*were*). — **hobuseks hüüda:** tõlgitakse: *should be called a horse.* Tuleb tähele panna, et eesti **saav-** (faktiiv) ehk **-ks-kääne**, kui ta esineb ütlustäitelisena määrusena (näidates olu, millesse miski asi tuleb, või otstarvet, mis jaoks midagi on sündinud) vastab inglise sihitalv

¹ see on kirjeldus, mida tarvitatakse selleks otstarbeks, et rõhutada teatud sõna või ütelust (see on, oli jne. — kes, mis). «See on katus, mis pilkab mind» on siis rõhuline kirjeldus «katus pilkab mind» asemel.

² Võrdle *applicant for a place* = kohaotsija (-soovija), *application for a place* = palvekiri kohasoovimiseks. Vaata ka № 5.

käände. Ütlustäite ees ei tarvitata eessõnu (*for, to*) tegusõnade juures, mis tähendavad hüüdma, pidama (millegi), nimetama, ülendama, ristima ja teiste sarnaste juures. *The king made him a baron.* Kuningas tõstis tema paruniks. *He was christened [krisnd] John.* Teda ristiti Juhaniks. *She was considered a beauty.* Teda peeti iluduseks.

18.

kuningas Karl II: *King Charles II. (the Second).* Pärismede ees esinevatel aunimedel ei ole artiklit. *Queen Victoria. Pope* (Paavst) *Alexander.* Eranditeks on *the Emperor (Napoleon); the Czar [za:] (Peter)* ja mõned teised väljamaa aunimed. — **äratate üles:** (=teie saate üles äratama). Tuleviku aegvormi tarvitamise kohta ingliskeeles vaata lisa § 1.

19.

juhtus nägema: *see; catch sight of; find; «teada saama» = learn; be told; know.* — **must habe ja üsna hallid juuksed:** tõlgi: *with a black beard [biəd] and very white hair.* Pane tähele umbm. artikli esinemist sõna *beard* juures, kuid mitte *hair* juures. *Hair* esineb siin nimelt kogunimelises (kollektiiv) mõttes (= kõik juuksed). Võrdle *a white hair* = üks valge juuksekarv. — **laskis mehe enda juure tuua:** tõlgi: saatis mehe järele. — **Kust see tuleb, et:** *how is it that ...*

20.

haaras tal kraest kinni: *seized [sizd] him by the collar [ˈkɒlə].* Eessõna *by* tarvitatakse tegusõnade *seize, grasp, take, hold* ja teiste sellesarnaste sõnade juures. Samuti ka *lead by* juures. *I led him by the hand.* Ma talutasin teda. — **üks ole tõsi:** Eesti ütlusi «kas pole tõsi, eks ju, eks ole» tarvitatakse seks, et oma avaldatud arvamise kohta jutuseltsiliselt kinnitust välja meelitada. Inglise keeles avaldatakse nad lause esimeses jaos esineva abiaegsõna kordamisega või (selle puudusel) *to do* ja eitamissõnaga *not*, või ilma. Määrused selle kohta on järgmised: 1. Kui on lause esimene jagu eitav,

siis jääb teises jaos *not* ära, näit: *The book was not amusing, was it?* Raamate ei olnud mitte huvitav, kas pole tõsi (eks ole)? 2. Kui on lause esimene jagu jaatav, siis peab teises jaos *not* seisma, näit.: *The bird has flown away, has it not?* Lind on ära lennanud, eks? 3. Samuti seisab *to do* lause esimeses jaos puuduva abiaegsõna asemel *not*-ga või ilma, selle järele kas esimene jagu eitav või jaatav on, näit.: *He loves his children, does he not?* Ta armastab oma lapsi, kas pole tõsi? — **mind jooksvat**: tegusõna *see* juures tarvitatakse akusatiivi ühes olev. kesksõnaga. *I saw him shutting the door.* Ma nägin, kui ta ukse kinni pani (= Ma nägin teda ust kinni panevat). — **järele**: «järele» avaldab siin asja, mille järele ihaldatakse ja tõlgitakse seepärast sõnaga *for*. Vaata №5 kom.: ennast ootavat — **seda välja maksta**: tõlgi: selle eest maksta. *Have you already paid for the coat?* Kas olete kuue eest juba maksnud? ¹

21.

Pärast seda kui Milton oli oma nägemise kaotanud, astus ta abiellu: tõlgi järgmiselt: Milton, pärast seda kui ta oli saanud (*after growing*²) pimedaks, heitis abiellu; «abiellu heitma kelle-gagi» = *marry*³. — **tuli (läks)** — **võõrsile**: (*to*) *pay (somebody) a visit*. — **on õigus**: (*to*) *be right*. Võrdle *be wrong* = vale (mitte õigus) olema; *be mistaken* = eksima. — **tunnen**: *feel* = tundma (valu, headmeelt jne.); võrdle saksa k. *fühlen*; «tundma» = tuttav olema, teadma = *know*; võrdle saksa k. *kennen*.

¹ Samuti ka: *Have you bought the house?* Kas sa oled selle maja omale ostnud? *No, I have not had any money to buy it with.* Ei, mul ei olnud raha, millega seda osta.

² *After* järel tarvitatakse oleviku kesksõna üksikult (*after growing*) sagedamini kui ühenduses mineviku kesksõnaga (*after having grown*).

³ Abielus olema = *be married to*. *He is married to an English lady.* Ta on inglise naisterahvaga abielus. Kuid: *He has married an English lady.* Ta on inglise naisterahvaga abiellunud.

22.

peremees: *master*. Mitte *husband* (=abielumees)! — **Perenaine,** majaproua = *mistress*. — **kirja postile panema:** (*to*) *post a letter*. — **et:** põhjussidesõna «et» (=silmaspidades, arvesse võttes et) = *as*. — **oli liiga raske:** *be overweight*¹ [*ouwa,weit*]. — **veel ühe margi:** «veel üks» = *another*. *Give me another cup of tea*. Anna mulle veel üks tass teed! — **ega — ometi:** tõlgi: *I suppose või You did not . . . did you?* — **nii, et ta kattis:** *so as to hide* (=varjama). Vaata № 44: võisid sa nii rumal olla.

23.

oli väljas jalutamas: *was out walking*. Inglis keeles tarvita-takse oleviku kesksõna harilikult tegusõnade juures, mis aval-davad paigalolemist (*be, lie, sit, stand*) ja liikumist (*come, go*). *He lay smoking*. Ta lamas ja suitsetas. *He has gone out shooting*. Ta on välja jahile läinud. — **Andku Jumal jne.:** tõlgi: ja peaksite teie elama. Soovlauseis esinev «peaks» = *may*. *May you never repent* [*rɪpent*] *it!* Oh, et te seda kunagi ei kahetseks! — **kunni ma ära tasun:** aja- ja tingimislause-tes tarvitab Inglis keel olevikku tuleviku tähenduses. Vaata lisa § 1, märkus.

24.

Üks vana vaene merimees: rõhuta *old* (ja *little*) seisab va-hendita nimisõna juures. *The good old times*. Vana hea aeg. *A nice little boy*. Kena väike poiss. — **puujalaga:** eessõna *with* (ja *without*) järel tarvitatakse umbmäärast artiklit meeleliste

¹ Õieti = ülekaal. Omadussõnalise ütlusetäite asemel tar-vitatakse inglisk. nimisõnu, kui kõne käib suuruse, ras-kuse, kuju, vanaduse, värvi ja sarnaste sõnade kohta. *Our house is not half the size of yours*. Meie maja ei ole mitte pooltki nii suur kui teie oma. *What age* (õieti: *Of what age*) *was he?* Kui vana oli ta?

üldnimede (appellatiivide¹) ees. *A knife with (without) a handle.* Peaga (ilma peata) nuga. — **pööras õpetaja poole ja palus toetust:** *to apply (to) somebody for something.* — **kuulu:** *(to) belong to.* *Belong* kuulub niisuguste tegusõnade hulka, mis esinevad alati ühenduses määrussõnaga *to* daativi juures. Teised sarnased tegusõnad on: *say, appear, seem, happen, reply* ja teised. — **loota, et ma teid aitan:** *expect* (õieti «ootama») + akusatiiv + infinitiiv. Tegusõnade juures, mis avaldavad soovi või tahtmist, tarvitatakse harilikult akusatiivi ühes infinitiiviga (lühendatud sihituslause). Vaata lisa § 14:3. *England expects every man to do his duty.* Inglismaa loodab, et igaüks täidab oma kohust. — **siin maal:** tõlgi: sel maal (*in*).

26.

Inglismaale jõudnud: *arrive* (= jõudma, saabuma) ja *arrival* [*ə'raɪvl*] (=saabumine) jäfel tarvitatakse eessõna *in* maa- ja suuremate pealinnade (iseär. London) nimede ees. Teistel juhtumistel esineb **at**. *On arriving (On my arrival) at Naples* [*neɪplz*] *I put up at the Grand.* Jõudes Neapoli peatusin võõrastemajas «Grand». Kuid: *On arriving (On my arrival) in Italy.* — **Viimane:** *the latter.* — **ei osanud palju Inglis keelt:** «oskama» + nimisõnaline akusatiivi objekt = *know.* *Do you know your lesson?* Kas sa oskad oma ülesannet? *Yes, I know it by heart* [*ha:t*]. Jah, ma oskan teda peast.

27.

Palju tänu: Vaata kirjavormid raamatu lõpul. *many thanks*; mitte *much*, sest *thanks* esineb ainult mitmuses; võrdle palju rahvast = *many people.* — **Kahjuks:** *I am sorry to say.* — **võinud:** tegusõna *can* puuduvate vormide aset täidavad (*to*) *be able to* + infinitiiv. (täh. õieti: võimalus olema

¹ Mõtteliste nimisõnade juures on artikli tarvitamine kõikuv. *Without a guarantee* [*ˈgærən'tiː*]. Ilma tagatiseta. *Without delay* [*dɪ'leɪ*]. Aegaviitmata. *Without fear.* Kartmata.

millekski, oskama midagi teha). *It is useful to be able to swim.* On kasulik osata ujuda. — **keegi mu sõpradest:** *a friend of mine*¹; ehk: *one of my friends*. — **kõik, mis:** vaata № 12. — **paari päeva pärast:** *in a day or two (in a couple [kapl] of days*²); sõna «pärast» aja tähenduses = *in*. — **kavatsen ma ette võtta väljasõidu:** tarvita siin kirjeldavat vormi *be going to* + infinitiiv. Vaata lisa § 12. Väljasõitu tegema = *make (mitte do!) an excursion*; reisima (reisi tegema) = *make a journey* ['dʒəːni], *voyage* [vɔɪdʒ]. Vaata lhk. 90, märkus. — **üliluvitav:** *a most interesting place*. — **soovitab väga, et ma läheksin:** tarvita ütelust (*to*) *be anxious* ['æŋksəs] *for* + akusatiivi ühes infinitiiviga. *I was anxious for him to help me.* Ma soovisin väga, et ta mind aitaks. Ma ihkasin tema abi. — **enne kui ma (siit) ära sõidan:** Vaata № 23. — **tuled:** (= saad tulema). Vaata lisa § 1. — **Palju tervisi:** *kindest regards to ...*

28.

tuli: kui «tuli» tähendab «oli sunnitud, pidi», tõlgitakse teda inglise keelde kirjeldava vormi abil (sagedasti *had to* + infinitiv)³. — **nägi:** vaata № 19: juhtus nägema. — **seda ka:** «seda» on siin rõhuline. Vaata № 8. — **sealjuures:** (siin) *in doing so*.

29.

ajal: tõlgitakse siin sõnaga *during*. (vastab küskele millal?) Küske juures kui kaua? tarvitatakse *for*. *I was ill for a*

¹ Täh. õieti = üks sõber minu (sõpradest). Võrdle ka: *A friend of my brother's*. Üks mu venna sõpradest. See kahekordne genetiiv (nii *of*-ga kui apostroofiga) tuleb sellest, et peasõna on avaldamata (*a friend of my brother's friends*).

² Kuid: *A pair of gloves* [glavz]. Üks paar kindaid. *Pair* tähendab kaht ühesugust või üksteisega ühenduses olevat asja.

³ *Must* mineviku tähendusega esineb harilikult ainult *kaudses* kõnes. *He said I must go*. Ta ütles, mina pidavat minema. Võrdle otsekohest kõnet. *You must go*. Sa pead minema. *He said I must not do it*. Ta ütles, ma ei tohtivat seda teha.

week during my stay in England. Ma olin ühe nädala haige mu Inglismaal viibimise ajal. — **Küll:** kui «küll» avaldab oletamist, tõenäolikkust, kindlat arvamist, väljendatakse teda inglise keeles kirjeldava vormiga (siin näit.: *I daresay*). — **ma võiksin:** *I could.* Mineviku vormid *could, might ja would* võivad olla ka tingiva kõneviisi iseloomuga. Vaata lisa § 5, täh. 2. — **kuulda:** *to be heard.*

30.

juhtumisi: seda määrsõna tõlgitakse harilikult *happen to* (õieti = juhtuma) + infinitiiviga. *I happened to see him.* Ma nägin teda juhtumisi (Ma juhtusin teda nägema). — **hakkas ta urisema:** *he would growl [graul].* Inglise keeles tarvitatakse sagedasti *will ja would* selleks, et avaldada loomulikkust kalduvust, kordamist või harjumust. *Anything will amuse a child.* Laps tunneb huvi kõigest (vähemast kui) asjast. — **neid eemale peletada:** liittegeusõnade nagu *take off, put on, frighten away* ja teiste sarnaste tegeusõnade juures paigutatakse akusatiivi objekt tegeusõna ja määrsõna vahele, kui see on isikuline või enesekohane asesõna. (*Put on your coat!* Pane kuub selga!) *Put it on!* Pane ta selga! *The cat curled herself up.* Kass tõmbas ennast kerasse.

31.

mitte lubada: *not* ei või lahutada liidet *to* tegeusõnast. *He promised not to speak about it.* Ta lubas sellest mitte rääkida. — **lubada:** = *allow [s'lau] to.* — **mõlemad käed:** *both his hands.* Omadussõnalised asesõnad (ja kindel artikkel) paigutatakse *both järele*¹. — **kareda häälega:** *in a stern [stɜ:n] voice.* Pane tähele eessõna *in* ja umbm. artiklit! *In a loud [laʊd] (low) voice.* Tugeval (tasasel) häälel (= tugevasti, tasa). — **Mul ei olegi keppi:** *I haven't got one.* Pleonasmilise *got* üle inglise keeles vaata №74: mul pole pennigi kaasas. — **peate:** vaata №5: teie peate.

¹ «Mõlemad» on *both*, kui ta on rõhuline. Rõhuta «mõlemad» on *two*. Vaata №73: mõlemad reisijad.

32.

iga: kui kõne käib määramata arvu kohta, on «iga» = *every*; kindla arvu kohta tarvitatakse *each*. — **kas** — ei jne.: *not* ei või esineda määrussõna *to* ja infinitiivi vahel. — **võiks:** *could*. Vaata № 29. — **kaks muna päevas:** *two eggs a day*. Sel viisil tarvitatakse inglisk. umbmäärast artiklit lausetes nagu: *Once a week*. Kord nädalas. *The price is sixpence a dozen [dazn]*. Hind on 6 pensit tosin. — **sellepärast:** lause algul esinev «sellepärast» vastab harilikult inglisk. sõnale *so* (harva *therefore*). — **kaks korda rohkem teri:** *a double feed* (õieti = portsion) *of corn*. — **muneb kaks korda rohkem:** (juure lisada: mune) *lay twice as many eggs*. — **läks:** (to) *grow*. Tegusõna *grow* tarvitatakse harilikult siis, kui «minema, saama» tähendab pikaldast üleminekut ühest seisukorrast teise. Võrdle selle põhitähendust «kasvama». — **lõpetas munemise:** *give up* + oleviku kesksõna (*-ing*). Tegusõnade järele, mis tähendavad «lõpetama», «loobuma», tarvitatakse inglisk. olev. kesk. *The band stopped playing*. Mängumehed (Orkester) lõpetasid mängimise. Võrdle *The band stopped* (=peatusid) *to play*.

33.

Keiser Josep II.: *the Emperor* + pärisnimi. Vaata № 18: kuningas Karl II. — **jõundnud:** vaata № 26. — **kuuluvat:** vaata № 24: kuuluma.

34.

läks kirikusse: *went to church*. Sõnad *church*, *school*, *college*, [*kõlidz*]¹, *court* (kuningaõu, kohus), *prison* (vangikoda), *bed* j. t. seisavad ilma kindla artiklita, kui kõne ei käi hoone ega paiga enese kohta, vaid näitab otstarvet, milleks hoonet või paika

¹ Inglismaa ülikoolide (eriti *Oxford'i* ja *Cambridge'i*) juures esinev *college'i* nime all mõistetakse akadeemiliste kodanikkude kogu (õpejõud ja üliõpilased) ühiseluline korraldus, mis asub õppeasutuse juures. — Ameerikas sellevastu tähendab *college* õppeasutust, mis vastab umbes Eesti gümnaasiumile.

tarvitatakse. *School is over.* Õppetöö (koolis) on lõppenud. Kuid: *The school (= The school-house) is near the church.* Koolimaja asub kiriku lähedal. — **preester**: katoliku preester = *priest*; protest. riigi-kirikuõpetaja = *clergyman* [*'klɛ:dʒimən*]; erakoguduse-õpetaja harilikult = *minister* [*'ministə*]. — **Asjalugu** on järgmine: *The fact is.*

35.

elevandid: mitmuses esinevate meeleliste üldnimede (appellatiivide) ees, kui neil on üldine tähendus, ei tarvitata kindlat artiklit. *Foxes have long tails.* Rebastel on pikad sabad. — **tahtvat**: «tahtma» = soovima: *want to*, sagedamini kui *wish to*.

36.

kannatas rasket luuvalu: *(to) be a great sufferer from gout* [*gaut*]. — **nõu (-andmine)**: *advice* [*əd'vaɪs*]. Tähele tuleb panna, et nimisõnas *advice* esinev *c* on helita *s*; tegusõnas *advise* esinev *s* on helisev (*z*). — **üks shilling päevas**: vaata № 32: kaks muna päevas.

37.

mööda länavat: vaata № 4. — **juhtus ta nägema**: vaata № 18. — **terve maja**: *the whole house*. Ainult *whole* peaks siin tarvitatama, sest kõne käib hoone kohta arvesse võtmata elanikke. Võrdle järgmised näited: *The whole town was burnt down.* Terve linn (= linn terves ulatuses) põles maha. *All the town knows it.* Terve linn (= kõik elanikud linnas) teab seda. *The whole of Esthonia.* Terve Eestimaa. (= Eestimaa terves ulatuses). *All Esthonia.* Terve Eestimaa (= elanikud Eestis). Kuid: *All the morning* ehk *The whole morning.* Terve hommiku.

38.

Ma kirjutan (sulle) nüüd: kirjades tarvitatakse *I am now writing* sagedamini kui *I now write*. — **saanud**: *be able*. — **kõlistama kellelegi**: *to ring someone up*. — **pisut vahete vahel**: *every now and then*. — **mõelnud**: *(to) think of*. — **Väga kahju**:

It is a great pity. — **linnas:** town esineb ilma artiklita¹, kui teda tarvitatakse vastandina sõnale *country* (= maa). — **maitsta:** to enjoy (something). Sõna *enjoy* järel ei tohi seista noomeni juures eessõna. *I enjoyed it very much.* See meeldis mulle väga. — **loodus:** kui «loodus» tähendab «ümbruskond, maastik», on ta inglise keeles *scenery* ['si:nəri] mitte *nature*! — **heameelega:** with the greatest pleasure (pane tähele artiklit ülivõrde ees!) — **säed korda:** tõlgi: saad pakkima. Pane eriti tähele tulevikku inglise k. sõna *hope* järel. Vaata lisa §1. — **mõni nädal siin viibida:** a few weeks' stay here. Apostroofilist omastavat käänet (*Saxon genitive*) tarvitatakse ka aja- ja mõõdunimetuste juures. *An hour's sleep.* Ühe tunniline uni. *A few miles' distance* ['distəns]. Mõne penikoorma kaugus. Vaata lhk. 5, märkus. — **oleks sulle väga kasulik** (teeks sulle palju head): *would do you a great deal of good* (*much* good). Sõnal *good* on siin nimisõnaline iseloom. — **tunneksid ennast uue inimesena:** (to) feel another man. — **olen kindel:** (to) take it for granted. — **tuled:** tõlgi: saad tulema. Vaata lisa §1. **Õeldes sulle südamest tere tulemast:** *Assuring* [ə'fuəriŋ] you a hearty [hɑ:ti] welcome. — **jääb:** *I remain.* — **Sind armastaja sõber:** your affectionate [ə'fekʃnɪt] friend.

39.

Kadunud professor X.: the late Professor X [eks]. The late (pane täh. kindl. art.) esineb tähenduses «kadunud, surnud, endine» aunime + isikunime ees. *The late General Bates.* Endine kindral Bates. — **Tartus:** of Tartu. Isikunimede järel tarvitatakse of kohanimedele ees elukoha äratähendamiseks. *Mr. A. Wilson, of Hull*². — **Kui:** as (= just siis kui). — **Enne kui ta aru sai jne.:** Tõlgi: Silmapilkses segaduses ja enne kui ta aru sai,

¹ Town seisab ilma artiklita ka siis, kui ta tähendab Londoni. *My brother has run up to town* (= London) *for a few days on business.*

² Võib ka öelda: Mr. A. Wilson, Hull.

et ta lehmaga kõneleb, kergitas jne. — **Palun vabandust** *I beg your pardon* [pa:dn]. Võrdle: *Beg your pardon*. «Vabandage? Mis te ütlesite?» — **põrkas kokku**: (to) *run into*.

40.

Ainuke isik: *the only person*; ainuke asi = *the only thing*. Pea meeles järgmised ütelsused: *He was the only child*. Ta oli ainus laps. Eitamise järel tarvitatakse *single*. *Not a single time*. Mitte kordagi. — **Kord**: *on one occasion*. — **pildil**: vaata № 3, märkus 2. — **pööris**: (to) *turn to somebody* = k-gi poole pöörduma (otsekoheses või kohatähenduses). Võrdle: *apply to somebody* (for something) = k-gi poole pöörduma palvega (et midagi saada). *He applied to me for advice*. Ta pöördus minu poole ja küsis (palus) minult nõu.

41.

istus: *sit, sat* (mitte *be sitting, was sitting*!) Kui tegusõna käsitab harjumust, kommet, kordamist, ei tarvitata harilikult kirjeldavat vormi *be* + oleviku kesksõna. *I go to school*. Ma lähen kooli (=Ma käin koolis). Sellevastu aga *I am going to school*. Ma olen kooli minemas. — **Koera kaela ümber oli paberileht** jne.: Stiili mõttes tuleks käesolev lause alistada eelkäivale lausele; lausete ja sõnade järgestus oleks: Ühel kerjusel, kellel alati oli viisiks istuda tänava nurgal, oli koer, kes istus ta kõrval paberilapp (=paberilapiga) seotud ümber kaela ja sõna «Pime» trükitud selle peale. — **sel viisil**: vaata № 3, märkus 2. — **kes**: vaata № 15 (ühes märkusega).

42.

see: vaata № 8. — **seda järele uurima**: *inquire* [in'kwaɪər] *into that (the matter)*. — **kahe nädala pärast**: kui «pärast» tähendab aega, vastab ta inglise k. eessõnale *in*. Kaks nädalat = **a fortnight** (mitte *two weeks*); homme nädala pärast = *to morrow a week*.

43.

Ma veau sinuga saja marga peale kihla: *I will bet you a hundred mark(s).* — **maha tuled:** tarvita siin olevikku (mitte tulevikku), sellepärast, et kõrvallause sisu on *modaalne* (tuled maha = pead maha tulema). Võrdle modaalse futuurumi tähendusega olevikku järgmistes ütelustes: *Be sure you are not late!* Et sa (te) mitte hiljaks ei jää! *Take care you come in time!* Katsu õigeks ajaks tulla! — **ilma et mul pruugiks:** «ilma» esineb siin eessõnana ja on *without*. Eesti kohtolulise ilma-ütlev ehk -mata muude, mille ees võib veel seista abisõna «ilma», väljendatakse inglise keeles sagedasti n. n. *kesksõnalise* järjestuse abil. Näit.: *He did it without my father's knowing it.* Ta tegi seda (ilma) mu isa teadmata (= ilma et mu isa sellest teadis). *He did it without my¹ knowing it.* Ta tegi seda (ilma) minu teadmata (= ilma et ma sellest teadsin). — **kaks korda:** *twice*; üks kord = *once*; kolm korda = *three times*; paar korda = *once or twice*. — **mitte kaotada:** vaata № 31: (et) mitte lubada. — **oli vastus:** vaata № 1. — **pidi:** vaata № 28.

44.

Saksi marssali sõjavägi: kui kaks või mitu nimisõna esinevad omastavas käändes, lisatakse ainult viimasele juure omastava käände lõpp. *The King of England's children.* Inglise kuninga lapsed. *The King and queen's grandchildren.* Kuninga ja kuninganna lastelapsed. — **võisid sa nii rumal olla — kaalu peale panna:** tarvita siin konstruktsiooni *so — as to* + infini-

¹ Omistav asesõna jääb aga tarvitamata sel puhul, kui alus mõlemis lauseis esitab sama isikut. *I did it without knowing it.* Ma tegin seda teadmata (= ilma et ma sellest teadsin, et sellest teada). Kahtlust äratavatel kordadel jääb vahel omistav asesõna välja isegi siis, kui alus käib kahe isiku kohta. *Look what the fellow has given me for saving his life!* Näe, mis mees mulle andis selle eest, et ta elu päästsin!

tiivi¹. *I am not so stupid [such a fool] as to believe it.* Ma ei ole nii rumal, et ma seda usun. *Be so kind as to ring the bell.* Ole nii lahke ja kõlista. Vaata lisa § 16. — **hüdaoht:** mõtteliste nimisõnade ees ei tarvitata kindlat artiklit, kui neil üldine tähendus on. *Art is long, life is short.* Kunst on igavene, elu aga üürike

45.

Kes mööda saatnud: tõlgi: kes oli mööda saatnud. Ingliskeeles ei tohi abialgsõna milgil kombel välja jätta aegade moodustamisel. *I left the room as soon as he had gone to bed.* Ma lahkusin toast nii pea kui ta oli magama heitnud. — **terve oma eluaja:** *all his life* ehk *his whole life* (ehk *the whole of his life*). Vaata № 37: terve maja. — **kus ta kunagi enne polnud käinud:** tõlgi: *which he had never visited before* ehk *where he had never been to before*. «Kunagi» kuulub n. n. umbmääraste aja-määrsõnade liiki, missuguseid paigutatakse ühendatud aegvormide juures vahendita (esimese) abiaegsõna järele.² Vaata № 4: kunagi (üalgi), alati. — **Kui ta parajasti mööda linna tänavat kõndis:** *As he was walking through one of the streets.* Kui tegu käsitab üksikut juhtumist minevikus, tarvitatakse *when* asemel **as**, millele järgneb harilikult kestev kõnevorm (*continious form*). — **visata:** (*to*) *throw at*. *Cast* (= viskama, heitma) tarvitatakse enamasti piltlikus tähenduses. *She cast a glance at me.* Ta heitis pilgu mu peale. *Fling* = viskama tugevasti, hooletult või põlastavalt. *He flung a penny to the beggar.* Ta viskas kerjusele ühe penni. — **ei ainnustki:** Vaata № 40, märkus.

¹ See anglitsism vastab eestik. sagedasti niisuguste omadus sõna määruslausetele (isegi siis kui nad esinevad lühendatult), kus esineb abisõna nii (niisugune) ühes et + kõrvalausega, milles sama alus kui pealauseski.

² Määrsõna *before* (= enne) kohta lauses (asupaiga suhtes) maksavad kindlate aja-määrsõnade reeglid. Vaata № 60: ühel pühapäeval; № 68: täna hommiku.

46.

süüdistati: *charged* [tʃa:dʒd] *with*¹ ehk *accused of*². — **tunnistas end — olevat:** refleksiiv akusatiiv ühes infinitiiviga ei või siin tarvitada; käesoleval juhul tarvitatakse inglise keeles kirjeldavat vormi³. Tõlgi: tunnistas (*declare*), et ta on (=oli). — **härja kohtunik:** kui räägitakse ametikohuste täitmisel oleva inglise kohtunikuga, tituleeritakse teda *my lord*. Vaata lhk. 44, märkus. — **nimelt sel põhjal:** *for that very reason*. Vaata № 16: see mõõk. — **Meie teame nimelt:** Tõlgitakse: (meie mõistime teda priiks) *sest me teame*. Eesti keeles kaunis sagedasti esinev sõna «nimelt» väljendatakse inglise k. harilikult kirjeldavalt (sagedasti kahe lause rinnastamise abil sidesõnaga *for*). Sagedasti ei tõlgitagi teda üldse. Näit.: Meie klassituba on kõige parem siin koolis. Ta on nimelt⁴ suur ja avar tuba... *Our class-room in the best in the school, being* (ehk *for it is*) *a large, airy room*. . . Ta oli nimelt suures puuduses (rahaliselt). *He was, I must mention (you see, you must know), badly off* (ehk *for he was badly off*). Asi on nimelt järgmine, et . . . *The fact (case, truth) is that* . . . — **nii kuulus luiskaja:** vaata № 7: missugune väike köök.

¹ Õieti = koormatud millegagi.

² Võrdle saksa k. *anklagen*, mis nõuab sihitust omastavas käändes. *Er wurde des Verbrechens angeklagt* (*He was accused of the crime*).

³ sihilisi tegusõnu, mis ka refleksiivses tähenduses esinevad, on inglise keeles vähe. Tähtsamad neist on: *allow, suffer, cause, believe. I allowed myself to be persuaded* [pə'sweidid]. Ma lasksin enda peale mõjuda (auku pähe raiuda). *He believes himself a shining light*. Ta peab ennast hiilgavaks täheks (õieti = valguseks).

⁴ *namely* (lühendatult *viz.* [loe: *neimli*; tuletatud ladina k. sõn. *videlicet*]) esineb peaaegu ainuüksi lause lõpul vahemärgi kooloni ees. *Nobility includes five grades, namely* (ehk *viz.*): — *Duke, Marquis* ['ma:kwis], *Earl, Viscount* ['vaikaunt], *Baron*.

47.

armastas heameelega uisutada: (= uisutas heameelega): «heameelega, armastama» üteldes heameelega midagi teha tõlgitakse inglisk. harilikult kirjeldava konstruktsiooniga *be fond of* + olev. kesksõna või *like to* + infinitiiv. *He is fond of talking of his travels, and she likes to listen* [*lisn*] (ehk: *and she is a willing listener* [*l'isnə*]). Ta armastab rääkida oma reisidest, ja ta kuulab heameelega pealt. — **paar tundi:** vaata № 27: paari päeva pärast. — **Varsti:** *presently*. — **kukkus ta õnnetult maha:** *(to) have a bad fall*. — **tal oli võimata:** võimata = *not possibly*¹. *You cannot possibly do it*. Sul on võimata seda teha. — **tuli ta juure:** kellegi juure tulema (astuma, minema) = *come (walk, step, go) up to somebody*. — **Teie uisutate vististi:** tõlgi: ma arvan, see (*it*) on . . . teie olete uisutanud; vaata № 22: ega ometi.

48.

parajasti välja vaatas: tõlgi: *was looking out*. Inglisk. keeles tarvitatakse oleviku kesksõna abiaegsõna *to be* vormidega, et pealehakatud ja edasikestvat tegevust või olu tähendada, s. o. avaldada niisugust tegevust või olu, mis pääle on alganud, aga sel silmapilgul, mil temast räägitakse, veel ei ole lõppenud või ei või lõpetatuks pidada. See vorm vastab eestik. sõnadele «parajasti, just praegu» või sarnaneb Eestik. aegsõna seesütleva (-mas) käändega. Lauses *I was writing when he came* (= ma kirjutasin parajasti, kui ta tuli) näidatakse, et oldi kirjutamise juures tegevuses, kui teine tegu algas juba. — **tegi nagu viskaks:** tõlgitakse: *pretended to throw*. — **ei aidanud vilistamine midagi:** *it was no use* + olev. kesks. — **hakkasid valjusti naerma:** *(to) burst into a roar of laughter* [*rɔ:ɔv'la:ftə*].

Mitte *impossibly*!

49.

läks korda: (to) *succeed* [sək'si:d] in + olev. kesks.¹ — **laevale:** on board his ship. I went on board the «Ariosto». Ma läksin laevale Ariosto. Pane tähele artiklit laevade nimetuste juures! — **tasuks:** as a reward [ri'wɔ:d]. — **kaebas:** (to) *complain to somebody* (of something). — **selle eest, et** — **päästsin:** for saving. Vaata № 43, märkus.

50.

Kord: once upon a time. Võrdle: kord elas, kord oli. Once upon a time there was a king. Kord elas (oli) kuningas. — **suur hulk hiinlasi:** a large number of Chinese [tʃai'ni:z]. «Hiinlased» (individuaalses tähenduses) = *Chinamen*. — **oma sõprade suureks imestuseks ja pahanduseks:** to the great surprise and displeasure [dis'plezər] of his friends. — **neile, kes:** need, kes (mis) = 1) those who (inimeste kohta); 2) those which (loomade ja asjade kohta). — **temale alistuma:** kellelegi alistuma = submit [səb'mit] to somebody. — **Kas Teie ei kuulutanud:** kuulutama, teada andma, toonitama = declare; (ära) seletama, selgitama, mõttet avaldama = explain². I declare to you that you must explain yourself more clearly. Ma toonitan seda, et sa pead selgemalt oma mõtteid avaldama. — **Mul ei ole enam vaenlasi:** I have no³ longer any enemies.

¹ Succeed esineb alati isikuliselt: He succeeded in escaping. Tal läks korda ära põgeneda. «Korda minema» väljendatakse ka manage to + infinitiiv. By strict economy [i'kɒnəmi] he managed to make both ends meet. Hoolsa kokkuhoidmise tõttu läks tal korda otsad kokku viia (kulud tuludega kokkukõlla viia).

² Võrdle vastavaid nimisõnu declaration ja explanation.

³ Pane tähele, et mitte not vaid no seisab teatavate võrdluse sõnade ees: no sooner — than, vaevalt — kui, no less; no more; no longer j. t.

51.

julgen seega Teid tülitada palvega: *I herewith take the liberty to ask you* (Ehk: *venture* (=julgema) *to* + infinitiiv). — **mind oma juure kosti peale võtta:** *if you would receive me as a boarder* (boarder = kostilane, pansionäär). — **arvates:** *counting (from)*. — **hoovipoolne tuba:** *a back room (a front room = uulitsapoolne tuba)*. — **inglasi:** (mees- ja naissugu) *English people*. — **Palun Teid veel nii lahke olla ja mulle teatada:** *Would you also be kind enough to inform me*. — **söök ja tuba:** *board and lodging*. — **Lootes Teilt peatset vastust saada:** *Hoping to be favoured with an early reply*.

52.

esitleti — keisrile: «esitlema» on harilikult *introduce (to)*. Esitlemise kohta valitsevates (hoov-) ringkondades tarvitatakse, nagu siingi, *present (to)*. — **juhtumisi:** vaata № 30. **arstidele — (tasu) maksetavat:** Kui Eesti keeles isikuta lausel vanasõna iseloom on, ja see lause kõikide inimeste kui ka rääkija enese kohta käib, siis tarvitatakse inglise keeles lause alusena umbmäära *asesõna one* (saksa k. «man»), *a man, men, we, they, people*. Näit.: *When one (a man) is hungry one (he) likes to eat; when we (men, people, they) are hungry we (they) like to eat*. Kui kõht tühi, süüakse isuga. Kui mõnest kuulujutust, üldisest arvamisest jne. kõne on, siis tarvitatakse harilikult *they, people* või (nagu käesoleval juhusel) *teguasõna* tehtaviku kuju. *I have been told so*. Mulle on nii räägitud. *What is to be done?* Mis peab tegema (=Kuidas sellest üle saada?) — **sai ta aru:** — *aru saama, mõistma = be made to understand*. Võrdle tegeviku kuju: *make somebody understand*¹ = kellelegi arusaadavaks (selgeks) tegema midagi. — **kas — või:** *kas — või* (ehk) tõlgitakse harilikult sidesõna *whether — or* abil, kui nimetatud sidesõna,

¹ Tegevikus tarvitatakse sõna *make* järel infinitiivi ilma abisõnata *to* (kuid mitte tehtavikus).

nagu siingi, ühendab kõrvallauseid¹. *Whether he comes or not, we had better begin.* Kas ta tuleb või mitte, oleks parem, kui me algaaksime. — **Ma pruugin vaevalt öelda:** Vaata lhk.30, märkus.

53.

Edinburgis: *In Edinburgh* ['edinbrə]. In on eessõna, mis vaatab küskele kus? ja esineb harilikult pealinnade nimede ees (sagedasti tarvitatakse teda ka teiste suuremate ja tutta-vamate linnade nimede ees, eriti kui see on kõneleja enda kodulinn). Muidu tarvitatakse *at*. *At Hastings. At Cowes*² [kauz]. *At Henley*². — **koolis käis:** *(to) be at school. Tom is at school in our town and has to work hard.* Tom käib siin linnas koolis ja peab palju töötama. — **Mitmelt juhtumisel:** vaata № 40: Kord. — **õige vastus:** *the* (NB artiklit!) *right answer.* Samuti ka *wrong* juures: *I have got the wrong hat.* Ma olen võõra kübara saanud. — **ilma et poiss oleks seda tähele pannud:** vaata № 43: ilma et mul pruugiks. — **nagu harilikult:** vaata lhk. 37, märkus ** — **tabada** (= katsuda): *(to) feel for.* Võrdle *look for* = otsima. Vaata № 5: ennast ootavat. — **mida pidi vastama:** *what + to + infinitiiv.* See lauselühendus esineb sagedasti kaudses küsklauses (eriti aegsõna *know* juures), iseäranis siis, kui kõrvallause ja pealause alus on sama. *I don't know what to do.* Ma ei tea, mis ma pean tegema (Ma ei tea mis teha). Vaata lisa § 9, märkus. —

¹ Sellevastu aga tarvitatakse *either — or*, kui «kas — või» (= nii — kui) ühendab lause liikmeid (pea- või kõrvallauses). *The Chinese drink tea without either milk or sugar.* Hiinlased joovad teed nii piimata kui suhkruta.

² *Cowes* asub saare Wight (*the Isle of Wight*) põhja rannal, otse Southamptoni linna vastas; augusti kuul peetakse seal ka ilmakuulsaid sõude-võistlusi (*regatta*), kuningliku inglise jahiklubi eestvõttel. — *Henley* on väike linnake Thames'i jõe ääres, tuntud niisama kui *Cowes*'gi juuli kuus toimepandavate suurte paadivõistluste tõttu.

väike Walter: «väike» esineb siin vähendavas ja meelitavas tähenduses pärisnime «Walter» juures, missugusel juhusel ei tarvitata omadussõna ees artiklit¹ *Old England. Poor Henry.*

54.

vargad: ains. *thief!* mitmus? — **lihatükk:** *piece of meat.* Vaata lhk. 52, märkus. — **hoov:** vaata № 3, märkus 2. — **ennast petta lasta:** *(to) allow oneself to be bribed*² (õieti: alt-käemaksu võtma). *He allowed himself to be persuaded [põ'sweid-id].* Ta laskis enda peale mõjuda. — **ma ei ole nii rumal, et võtan:** Vaata № 44: võisid sa nii rumal olla. — kaalu peale panna. — **on parem, kui te:** *you had better* + infinitiiv abisõnata *to.* — **pidid:** vaata № 28: tuli.

55.

Keegi vanapoole isand: *an elderly gentleman.* — **armuand:** vaata № 13. — **õnnetu:** tõlgi: õnnetu mees. Omadussõnu ei tarvitata inglisk. iseseisvalt, kui kõne käib üksikute olevuste (isikute) kohta. Haavatu oli suremas = *The wounded man*³ *was dying.* Need kaks vana = *The two old people.* — **Tal pole viga midagi:** *There is nothing the matter with him*⁴. — **kuld pidemega varustatud kepp:** tõlgi: kepp, millel oli kuld käepide. Omadussõna, mis on ühendatud mitmest sõnast koos-

¹ Artiklit ei tarvitata ka sel juhusel, kui omadussõnas peitub pärisnimele eriti iseloomustav tunnus. *Foggy London.* Udune London.

² Järelikult: eesti «lasta» + tegeviku infinitiiv (-da -ta) + enesekohane asesõna vastab ingliskeelse sõnale *allow* + enesekohane asesõna + *to* + tehtaviku infinitiiv.

³ Kuid: *The rich are not always happy* (üldtähendus esinevate kogunimede kohta). Rikkad ei ole mitte alati õnnelikud.

⁴ Võrdle ütelist: *What is the matter (with you)?* Mis (on sul) viga?

seisva määrusega, ei paigutata inglisis keeles nimisõna ette.
 — lahke vanahärra: vaata № 24: vana vaene merimees.
 — tänapäevani: (= veel) *still*. *He is still asleep*. Ta magab alles (veel). Sellevastu: *He is not yet asleep*. Ta ei maga veel. *Not yet*. Mitte veel.

56.

kord: tõlgi: ühel juhtumisel: *on one occasion*. Vaata № 40.—
ühest kirikust: *with a church in¹ it* (õieti = selle peal). Sage-
 dasti tarvitatakse inglisis keeles sel viisil eessõna järel isikulist
 asesõna nimisõna asemel. *I have got two napkin-rings with my
 name on them*. Mul on (või: ma olen saanud) kaks salvrätiku-
 rõngast, millel mu nimi peal. — **inimesed, kõik rahvas**: *people*
 (= rahvas = inimesed) on mitmuses (võrdle saksa k. *Leute*)
Many people. Palju rahvast. — **kui oleks ka mõned inim-
 kujud**: tõlgi: mõne kujuga. Võrdle eelolevat: ühest kirikust
 — **siis ootan ma**: *then I will wait*. Will esineb siin modaalses
 (kõneviisi moodustavas) tähenduses ja ilmutab kavatsust
 või tahtmist. Vaata lisa § 2: — **kunni jumalateenistus on
 lõppenud**: *till service is over²*. Ajalauseis tarvitatakse ing-
 lis k. tuleviku asemel sagedasti olevikku (lõppenud = mööda).
 Vaata № 23: kunni ma ära tasun.

57.

Teie auväärt kiri: *your favour*. Vaata kirjavormid raamatu
 lõpul. — **s. k. p.** (= selle kuu päeval): *instant* (esineb harilikult
 lühendatult *inst.*) Võrdle veel *ult.* (= *ultimo* [*'altimou*]) = läinud,
 mineval kuul; *prox.* (*proximo* [*'pröksimou*]) = tuleval kuul.
 — **Vastuseks**: ühenda seda lauset eelmisega juurelisades
 sidesõna *and*: ja vastuseks: *and in reply*. *In reply to* (*in
 answer to*) *your letter*. Vastuseks Teie kirja peale. Võrdle *I have
 replied to the letter* > < *I have answered the letter* (ilma ees-
 sõnata *answer* juures). Ma olen kirja peale vastanud. —
on mul au Teile teatada: *I beg to inform you*. — **kosti-**

¹ Vaata lhk. 118, märkus.

² Ka: *till church is over*. Võrdle *school is over*.

laseks: *as a boarder.* — **määratud ajal:** *at the time stated.* Vaata № 86: määratud ajal. — **hoovipoolne tuba:** vaata № 50. — **sama tuba, milles:** *the same room that + akusa-tiiv.* — **olen siamaani arvanud:** tõlgi: harilikult (*gene-rally*) võtan. Tegusõna *use* ei või esineda olevikus, kui ta tähendab «harilikult»; sel juhusel tuleb mõte kirjeldavalt aval-dada. Vaata № 75: kuidas (ma harilikult) mööda saadan. — **alla:** tõlgi: mitte vähemalt (*for*) kui. — **Praegu:** *at present [preznt].* Võrdle: *Good-bye for the present!* Näge-miseni! — **kellest suurem osa:** tõlgi: suurem osa kelle-dest. Eessõna *of*-ga moodustatud omastav kääne seisab oma peasõna järel. — **juhus -da (-ta):** *opportunity (of + oleviku kesks.)* (ehk *to + infinitiiv*). *Opportunity* ei pea mitte ära vahe-tama sõnaga *occasion*. Kui küsimusele: *Why do you not speak English?* vastata: *Because I have no occasion*, siis see tähen-daks: sellepärast et mul pole tarvis (pole põhjust, tarvi-dust). *Occasion* tähendab «juhust» põhjuse mõistes, kuna *opportunity* «juhust» tema päris mõistes, s. o. «võimalust, para-jat silmapilku», tähendab. Võrdle: *I have given you no occasion to complain.* Ma pole teile põhjust annud kaebada. *I have an opportunity to go to London.* Mul on juhus (võimalus) Lon-doni sõita. *On that occasion I let the opportunity slip.* Sel juhusel lasksin võimaluse käest ära minna. — **au olema:** *have the pleasure [ˈpleʒər] (of + oleviku kesks.)*

58.

ühe isiku külaskäigud: *the visits of a man.* Pane tähele kindla artikli tarvitamist omastava käände peasõna ees. *He is the owner of the house.* Ta on maja omanik. — **tahtis, tahtvat:** Vaata № 35: tahtvat. — **oma teenrile öelnud:** kedagi küsima midagi teha = (*to*) *tell somebody to do something* (mitte *say to*!). — **mitte enam lasta sisse:** sõna *not* paiga üle lauses vaata № 31; mitte lubada. — **mis ta tahab:** vaata № 35. — **mõne päeva eest:** *the other day*; pane tähele ka *the other night* = paar õhtut (päeva) tagasi. — **mis koht see on:** küsklauseis (niihästi otsekohestes kui kaudsetes) ei

tarvitata umbmäärast art. sõna *what* järel¹. *What house is that?* Mis maja see on? *I don't know what house it is.* Ma ei tea, mis maja see on.

59.

tuli vaatama: *“(to) come (call) to see (somebody).* — **juhtus nägema, sai teada:** Vaata № 19: juhtus nägema. — **üks suur, teine väike:** väljendamata nimisõna asemele paigutatakse sõna *one*. *A clock has two hands, a long one and a short one.* Kellal on kaks osutit: üks suur, teine väike². — **võib, võiks:** vaata № 29: ma võiksin. — **seda ta võiks:** *so she³ could.* — **Mõttele ometi:** tõlkida «tead sa» ja paigutada lause lõppu. — **selle peale ei ole ma ialgi tulnud (mõelnud):** Määrsõnade *ever* (= kunagi) ja *never* (= ei ialgi, ei kunagi) juures seisab inglise keeles harilikult lihtminevik (imperfekt) eestikeelse täismineviku (perfekti) asemel. *I never heard the like.* Ma pole kunagi sarnast asja kuulnud. *She is the prettiest girl I ever saw.* Tema on kenim neid, keda kunagi olen näinud.

60.

pidas ennast väga targaks: tõlgi: mõtles (*think*) enese targa olevat⁰. Vaata № 46, märkus 3. — **oli ühel pühapäeval:** tõlgi: (oli tulnud koju koolist) ühel pühapäeval. Kindlaid ajamäärusi ei paigutata inglise k. harilikult abitegusõna ja peategusõna vahele. — **istus lauda lõunat sööma:**

¹ Sellevastu aga hüüdlauseis: *What a house!* Missugune maja! Vaata № 7: Missugune väike köök!

² Sellevastu aga ainenimede ja puhtmõtteliste nimisõnade juures: *I like red wine better than white.* Mulle meeldib punane viin parem kui valge viin. *Old friendship is more reliable [ri'laɪəbl̩] than new.* Vana sõprust võib rohkem usaldada kui uut.

³ *Cat*, kass, on naissugu (või asjasugu). — *Rat*, rott, on meess. (või asjasugu).

(to) sit down to dinner (= lõunale). — **kuidas mõtled** (=kavatsed, tahad) **sa**: *how do you propose to* + infinitiiv. — **on**: teeb välja = *make*. *Two and two make* (või *makes*) *four*. Kaks ja kaks on (teeb välja) neli. Vaata lhk. 90, märkus. — **oled**: *are* väljendab käesoleval juhul imetust ning seepärast tuleb teda lugemise juures eriti rõhutada. — **selle**: *Vormid this one* ja *that one* tarvitatakse igapäevases kõnes ja esinevad sagedasti siis, kui jutt on loomadest ja asjadest (harva tarvitatakse neid inimeste kohta).

61.

kavatses sõita (kes pidi, tahtis, kel oli kavatsus sõita): vaata lisa § 12, tähendus. — **Ida India**: *the East Indies*. Lääne India = *the West Indies*. Mitmuses esinevate pärisnimede ette paigutatakse kindel artikkel. — **Põhjameri**: *the North Sea*. Läänemeri: *the Baltic* ['bɑ:ltik]. Merenimede juures seisab kindel artikkel. — **kaotas oma elu merel**: «merel» on siin mingisugune kaudne või piltlik tähendus ja tõlgitakse *at sea* (ilma artiklita)¹. Võrdle (to) sit at table, (sööma-) lauda istuma; (to) be at school (church), koolis (kirikus) olema; (to) be at court, kuningl. hoovkonnas olema. — **merele minema; magama heitma (voodisse)**: (to) go to sea; (to) go to bed. Võrdle (to) go to school (church), (to) go to town, linna minna (sõitma). — **olge nüüd head ja õelge mulle**: käesolev ütelus esineb sissejuhatatusena järgnevale otsekohele küsimusele, mis pärast tervet ütelust võib tõlkida sõnaga *pray* (lühend. ütel. *I pray you*, palun teid). Võrdle eestik. «palun, kas tohiksin paluda».

62.

hiljuti: tõlgi: (läks habemeajaja ärisse Glasgowsis) hiljuti. — **et lasta habet ajada**: *for a shave* (sõnas. habemeajamiseks). — **Lääne Shotimaal**: *the West of Scotland* (*the East of*

¹ Kuid: *I was swimming far out in the sea*. Ma käisin kaugel merel ujumas.

S., the North of S., the South of S.). — (küsis) — hinda: (asked) what was the price (pane tähele sõnade järgel). — kaks pensi: inglisk keeles kirjutatakse sõna pence eeloleva arvsõnaga ühte. Näit.: twopence ['tap(ə)ns], threepence ['θrip(ə)ns], fourpence ['fɔ:p(ə)ns] j.n.e. Pane ka tähele halfpenny ['heipni]. — oli vastus: vaata № 1. habemeajamise eest: for being shaved (sõnas: selle eest, et temal oli habet aetud). Vaata № 96: et nad olid tema eest nii suure töö ära teinud.

63.

kuulma kelleltki: *(to) hear from* (= kelleltki kuulma, teateid saama kelleltki). Võrdle *hear of* = kuulda saama (teateid saama) kellestki. — **olevat nõu** (= kavatsed, tahad): vaata lisa § 12, tähendus. — **reede Tallinna; esmaspäevaks siia:** inglisk keeles paigutatakse kohamäärused harilikult ajamääruste ette; määrused, mis aega lähemalt määravad, paigutatakse lause lõppu. — **Oleksin sulle väga tänulik:** *be much obliged to you.* Tegusõna + ütlusetäite poolt juhitud datiivi eel seisab alati eessõna *to*, mille koht on alati ütlusetäite järel. *Life became a burden to him.* Elu muutus temale koormaks. — **on meil:** vaata lisa § 12. — **omal abil:** *by myself.* — **Kas oleksid nii lahke ja astuksid minu poole sisse:** *Would you be kind enough to come and see me.* — **Südamlikke tervitusi:** tõlgi: *with kindest regards.*

64.

Ma aitan sind heameelega: *I shall be very pleased to help you.* — **et sa läbi ei kukuks:** *so that you will not get «plucked».* — **Ole hea, tervita oma vanemaid südamest minu poolt:** *Please give my kindest regards to your parents.*

65.

Nagu su soov oli: *As you desired me* (välja jäetud *to do*). — **eestikeelse teksti lausetest:** *the Esthonian of the sentences.* Kindel artikkel tarvitatakse *Esthonian* ees selle tõttu, et järg-

neva nimisõna omastava ees seisab *of*. Pane tähele kajärgmist ütelist: *What is the Esthonian for that?* (= *What is that in Esthonian?*) — **inglis keelde tõlkida:** (*to*) *translate into*¹ *English*. — **sõprade omadega:** kui eestik. elliptiline omastav kääne (see on: omastav kääne, mille juures peasõna välja jäetud või selle asemel sõna «oma, omad» esineb) ei käi isiku kohta ainsuses, tõlgitakse tema inglisk. harilikult sõnadega *that of, those of* + nimisõna põhivorm. *The navy ['neivi] of England is greater than that of any other country*. Inglismaa sõjalaevastik on suurem, kui ühegi teise maa oma (= laevastik). *Our goods are better than those of other merchants ['mɑ:tʃənts]*. Meie kaubad on paremad kui teiste kaupmeeste omad (= kaubad). — **mitte väga kerge:** vaata № 11: sugugi nii iseäralik. — **poleks ma kirjutanud:** siin on järgmine reegel maksev: kui pealauses esineb mineviku tingiv ütlusviis, tarvitatakse kõrvallauses enneminevikku. Vaata lisa § 5.

67.

istus maha: (*to*) *sit down*. *We sat down on the sofa*. Meie istusime sohvale. — **nutma:** *cry, weep*. *Cry* tarvitatakse harilikult lapse nutu kohta (valjusti nutma). Sellevastu aga: *weep for joy* = rõõmu pisaraid valama. — **nagu laps:** «nagu» = nii kui (selsamal viisil kui) = *like*. Võrdle saksak. *wie*. Vaata № 14: nagu. — **kargas vette** (= läks vee alla) — **järele:** *dive for*. Mispärast *for*? — **too:** *the one*. «Too» on siin iseseisev määrav asesõna (siduva asesõna mille korrelaat). *Where is my book?* — *What book?* — *The one you gave me* (= *The one that you gave me*)? Kus on mu raamat? — Mis raamat? — See, mille mulle andsid. — **hõbe kirves:** *a silver one*; *one* esineb siin sõna *axe* asemel. Vaata № 59: üks suur, teine väike. — **õige kirves:** vaata № 53: õige vastus. — **meeldima:** *to be pleased*

¹ Võrdle saksak. *ins Englische übersetzen*.

[pli:zd] (with). To please meeldimise tähenduses tohib ainult isikute kohta tarvitada. Sealjuures peab alus või sihitus mingit tundelikku olevust tähendama, näit.: *This house pleases me* (või *I like this house*). Mulle meeldib see maja (sõnas. See maja meelitab mind). *I please this man and he likes me*. Ma meeldin sellele mehele ja ta armastab (sallib) mind (sõnas. Ma meelitan seda meest j.n.e.).

68.

tasuma hakkas: (to) start to pay. — **mõtles ta kõigepealt** (= algas): (to) begin **by**. *The child began by crying and ended by smiling*. Laps algas nutuga ja lõpetas naeruga. Kuid: *The child began crying (to cry)*. Laps hakkas nutma. — **üks Paul Jones'i poolt väljaantud võlakohustus:** tõlgi: võlakohustus, väljaantud Paul Jones'i poolt. Vaata № 55: kuld pide-mega varustatud kepp. — **täna hommiku:** kindla aja määru-sed seisavad harilikult pea-tegusõna järel (ja selle sihituse järel, kui teda olemas)¹. Tõlgi seepärast: (maksite 20 naela) täna hommiku. — **peab, peate:** vaata lisa § 3.

69.

Öösi (= öö jooksul): *that night* (siin käib jutt teatud öö kohta; õieti = sel ööl). **Öösi, öösiti** = *at (by) night, in the night*. — **hommikul:** *in the morning*. *In the afternoon (evening)* = pärast lõunat (õhtul). — **oleks ta purustanud:** vaata № 65: poleks ma kirjutanud. — **oli ta — tänu võlgu** (= võlgnes ta tänu): *be indebted [in'detid] to somebody (something) for something*. *I am indebted to him for my success [sək'ses]*. Ma olen temale tänu võlgu kordamineku eest².

¹Kui tahetakse aega eriti rõhutada, võivad nimetatud ajamäärused esineda lause algul. *Yesterday I received your letter*. Või (vähem rõhutatult): *I received your letter yesterday*.

²Või: *I owe [ou] my success to him*.

70.

pidid olema: vaata lisa § 13. — **kõlistas:** (to) ring the bell. «Kell heliseb, kõlistatakse» = *The bell rings (There is a ring at the bell).* — **Palun vabandust:** *I beg your pardon.* Võrdle: *Beg your pardon* = «Kuidas? Mis te ütlesite?» — **enam ku veerand tundi:** *for more than a quarter of an hour.* Küsimuse juures «kui kaua?» tarvitatakse harilikult eessõna *for*.

71.

oli suur — sõber: (to) be very fond of. — **Vaevalt — kui:** *scarcely — when või no sooner — than.* Laused, mis algavad eitavate või piiratud iseloomuga määrsõnadega (või määrustega), nõuavad sõnade järjevahetust (alussõna asub ütlussõna taha). — **pidas teda metsavahiks:** «kellekski pidama» = *take for.* For on ainukene eessõna, mida võib tarvitada ütlustäite eel ingliskeeles. *I took it for granted.* Ma pidasin seda iseenesest mõistetavaks. *I know it for certain.* Ma tean seda päris kindlasti. *This brooch [broutf] has been bought for gold.* See rinnaehe osteti kulla pähe (kullana). — **juhus:** vaata № 57. — **kaebada — üle:** vaata № 49: kaebas. — **ta tulevat tagasi:** *would come back.* Vaata lisa § 6. — **järgmisel päeval:** vaata № 68: täna hommiku. — **täis:** *full of.* Võrdle *filled with* (täidetud millegagi). — **sai teada:** (siin) *learn.*

72.

midagi muud: määrsõna *else* tähenduses «muu, muud» tarvitatakse asesõnaliste liidete *-body, -one, -thing* ja asesõnade *who? what? little* järel. *What else have you got to say?* Mis muud on sul ütelda? *I have got nothing else to say.* Mul ei ole muud midagi ütelda. — **mille peal ta oleks võinud — purustada:** tõlgi: mille peal puruks lüüa. *To + infinitiivi abil* moodustatud lauselühendus väljendatakse eesti keeles sagedasti kõrvallause abil. *What a fool I was to complain.* Missugune lollpea ma olin, et kaebasin! (Missugune rumalus oli see küll minu poolt kaebada). *He was the last to arrive at school.* Ta oli

viimane kooli tulema (Ta tuli kooli viimasena). — **sisu:** *the contents*. Seda sõna tarvitatakse inglisk. ainult mitmuses. Hääldatakse *kən'tents* või *'kɒntənts*. — **ei olnud sellega päri, et:** *(to) approve* [*ə'pru:v*] of + kesksõnaline konstruksioon. Vaata № 43: ilma et mul pruugiks. — **tänavat mööda edasi:** vaata № 4: mööda tänavat. — **niisuguse jõuga:** *with such force* ilma umbmäärase artiklita).

73.

Võõrastemaja-pidaja: (siin) *the landlord of an inn*. Landlord (maja-) peremees; *landlady* = (maja-) pereproua, pereema. Perekonna koosviibimistest j.n.e. osavõtjad võõrad isikud nimetavad oma peremeest harilikult *host* [*hɒst*], pereemat — *hostess* [*'hɒstɪs*]. — **et laevale jõuda:** *that they might catch the boat*. Vaata lisa § 11. — **mõlemad reisijad:** kui «mõlemad» on rõhuta, tõlgitakse teda sõnaga *the two*. Kuid: *He had both his legs crushed*. Ta mõlemad jalad purustati. — **hiljaks jääda:** *(to) be late*. — **lõppes äkki:** *(to) come to a sudden stop*. — **aru sai:** *realize* [*'ri:əlaɪz*]. — **õhtusöögi eest maksta:** vaata № 20: seda välja maksta.

74.

vana ausameelne paadimees: vaata № 24: vana vaene merimees. — **kuule, kuulge:** *look here*. — **mul pole pennigi kaasas:** *I haven't got a farthing about me*. See pleonasmiline ütlusviis (minev. kesks. *got* ühenduses abiaegsõnaga *have*) esineb sagedasti perekondlikus keeles. *I've got it*. Nüüd on ta mul käes! [abinõu (väljapääsetee) küsimuse (mõistatuse) lahendamiseks]. *I've got something to say to you*. Mul on sulle midagi ütelda. *Have you got a knife about you?* Kas on sul nuga kaasas? — **raha asemel:** paigutatakse lause lõppu. — **hea nõu:** *a piece of good advice* (tükk head nõu). «Nõuandmine» on *advice* ja esineb alati ainsuses, kuigi tal on vahel mitmuse iseloom. Teda võib vahel ka mitmuses tarvitada, kuid sel korral tähendab *advices* = teated, näpunäited. — **olgu nad¹ kui head tahtes:** kui hea ta veel (ka) oleks.

¹ «nad» osutab sõna «nõu» peale = *advice* (inglisk. ainsus).

«Kui — veel (ka)» = *however*¹. *However rich he may be*. Olgu ta kui rikas tahtes (Kui rikas ta ka ei oleks). — *armas vanake: my dear old man*. — *kui te peate: vaata lisa §4*. — *selle hinna eest: vaata №3: odavama hinnaga*.

75.

Rõõmsaid jõulu pühi ja head uut aastat: *A Merry Christmas and a Happy New Year!* — s. k. p. (selle kuu päeval): *vaata №57*. — *Ma kirjutan nüüd: vaata №38*. — *kuidas mööda saadan: tõlgi: kuidas ma harilikult (generally või usually) mööda saadan. Use tähenduses «harilikult, viisiks olema» (saksa k. pflegen) tarvitatakse ainult lihtminevikus. Teisi aegvorme väljendatakse kirjeldavalt, näit. sõnaga generally (usually), be in the habit of, will ja teiste sarnaste sõnade abil. — esimestel päevadel (esim. päev. jooksul): during the first few days. Pane tähele sõna few esinemist first järel. Sarnaste ajaväljenduste juures tarvitatakse few ka last² ja next järel. During the last (next) few weeks. Viimastel (lähematel) nädalatel. — *lamasin hommikuti [kaua: (to) 'stay in bed very late (a long time) in the morning*. — *Pärast tassii kohvi joomist: After taking a cup of coffee*. *Vaata №21: pärast seda, kui ... oli nägemise kaotanud. — ei enne (= mitte enne kui): not — until. — aga selle eest on mul ka: but I then I get*. — *Scott'ide juures: at the Scotts' (välja jäetud: house)*. Mitmuses esinevate pärisnimede juures tarvitatakse kindlat artiklit. — *äriajus: on business*. — *Lootma jäädes sinult varsti teateid saada: Hoping to hear from you soon*.*

¹Teised liited sõnaga *ever* on: *whenever* = mil — ka (iganes); *wherever*, kus (kuhu) — ka (iganes, ka ei); *whoever*, kes — ka (iganes); *whatever*, mis — iganes (ka); *whichever*, missugune — ka (iganes).

²Kuid: «*The last days of Pompeii*» [*pɒmp'ɪaɪ*] is a novel by Bulwer [*'bulwɜ*]. Siin ei tarvitata *few* sellepärast, et siin käib jutt Pompei linna kohta, tema olemasolu viimastel päevadel. Samuti öeldakse: *The last days of the world* [*wɜ:ld*]. Maailma viimased päevad.

76.

Lõuna Prantsusmaa: vaata № 62: Lääne Shotimaa. — **kella helistada:** (to) ring a bell. Vaata № 70: kõlistas. — **lõunale helistati:** tõlgi: kell helises lõunale (for). Inglis keeles ei või käesoleval juhusel tarvitada isikuta ehk tehtaviku konstruksiooni. — **ei — ennem — kui** (mitte ennem — kui): not — until. Vastab ka eesti k. jaat. ütelusele: alles siis kui. — **Äkki:** vaata № 47: varsti. — **sel ajal päeval:** at that time of the day. — **mis seal lahti on:** what was the matter (pane tähele sõnade järge!). — **nagu harilikult:** vaata lhk. 37, märkus.

77.

võetaks (oleks võetud): vaata lisa § 13. — **teda kuulda võetaks:** tõlgi: teha ennast kuuldavaks (heard). — **valjusti:** vaata № 31: kareda häälega.

78.

jalgsi: on foot (ratsa = on horseback). — **linna:** artiklit ei tarvitata town ees, kui see sõna tähendab «linna» vastandiks «maale»¹. I live in town, but my sister lives in the country. Ma elan linnas, aga mu õde elab maal. — **Heameelega:** vaata № 38. — **palitu sisse:** inside (mitte into!) the coat. — **hakkas suure häälega naerma** (= puhkes naerma): (to) burst out laughing. Võrdle: ta hakkas naerma = he began to laugh (laughing).

79.

natukeseks ajaks: for a short while. — **pooleldi tühi:** half-empty; samuti ka: half-done, half-ready jne. — **keegi muu:** vaata № 72: midagi muud. — **liig kitsas selleks, et ta pea oleks võinud sinna sisse mahtuda:** too narrow for her head to go through.

¹ Samuti ei esine artikkel, kui town tähendab Londoni linna. I must run up to town (= London) on business. Ma pean Londonisse sõitma äriasjus.

Lauselühendus eessõnaga *for + akusatiiv + to + infinitiiv* on siin tingitud lause algul esinevast sõnast *too* (põhjuse lause asemel). *He spoke too fast for me to understand him.* Ta rääkis liiga ruttu selleks, et temast oleksin võinud aru saada. — **tõmbas ta selle välja ja lakkus hoolega ära:** *she would draw it out again and carefully lick off.* Korduvat tegevust väljendatakse siin sõna *would* (= harilikult, oli mooks, võis) abil. Vaata № 30: hakkas ta urisema.

80.

härä kohtunik (kohtuniku härä): vaata № 46. — **sellega:** paigutatakse siin lause lõppu. — **kumb:** *k u m b* tähendab siin missugune. Missugust sõna tarvitab seejuures inglise keel? — **ei — ega:** (siin) *either — or* (eelpool esineva eitava mõtte tõttu). *She did not know her lessons either yesterday or to-day.* Ta ei osanud oma ülesandeid eile ega täna.

81.

oli kadunud: *was missing* (= puudus) või *that he missed.* — **laskis:** (siin) *make + infinitiiv ilma to lisamata.* — **siis leitakse nimelt:** tõlgi: sest siis saab varga pulk... Vaata № 46: meie teame nimelt. — **määratud ajal:** *at the time fixed* (pane tähele artikli tarv. inglise keeles).

83.

ratsa: *on horseback* (paigutatakse lause lõppu). — **selja taha sadulasse seotud käekott:** tõlgi: käekott (mis oli) seotud sadulasse tema taha. — **mis:** tõlgi: Ta sisaldas muu seas jne. — **muu seas:** *among [ə'maŋ] other things.* — **suurem rahasumma:** *a considerable sum of money.* «Suurem» on siin n. n. absoluutne võrrelvõrre, s. t. võrrelvõrre, millel ei ole võrdlemise iseloomu. Niisugust võrrelvõrret ei tarvitata inglise keeles. — **tihe mets:** *dense forest.* *Forest* = suurem (pikemaid puid sisaldav) mets; tarvitatakse ka piltlikus mõttes: *a forest of masts* = mets laevamastisid. *Wood* = (vähem) mets, metsasalk. — **läbi märjaks:** *wet to the*

skin. Tõlgi: Ta oli varsti märg kunni ihu nahani. — **Kui rumal ma olin:** *What a fool I was!* Võrdle veel: *How different they are!* Kui isesugused nad on! — **et kaebasin:** sarnastele eestike adverbiaal-lausetele vastab ingliske keeles sagedasti konstruktsioon *to + infinitiiv*. Võrdle № 72: mille peal ta oleks võinud purustada.

84.

sõidab: *sails*. Tulevase tegevuse kohta tarvitatakse sagedasti ka ingliske keeles olevikku tuleviku asemel, ja nimelt siis kui tuleviku mõtte on selgesti väljendatud mingisuguse aja mää-ruse abil (siin *to-morrow*). Vaata lisa § 1, märkus. — **Atlandi ookean:** *the Atlantic*. Vaata № 61: Põhjameri. — **Nüüd kus:** *now that*. — **võimalus-da:** vaata № 57: juhus. — **ise endale ülespidamist teenida:** tõlgi: teenida oma enese ülespidamist. *She made her own tea*. Ta keetis ise teed. *Name your own time!* Määra(-ke) aega ise! — **Ole hea, tervita omakseid südamest minu poolt:** *Please give my kindest regards to your people*.

85.

algas jutuaajamist: (*to*) *enter into conversation*. Pane tähele, et eessõna *into* esineb siin *enter* järel piltlikus (kaudses) tähenduses. — **terve rea vigurid:** *a great many tricks*. Vaata lhk. 121, märkus. — **ühe ainsa sõõmuga:** *at one draught [dra:ft/ (=tõmme)]*. — **just sama palju, kui:** *just as much as*. — **ühe penni peale võin ma siiski teiega kihla vedada:** *I will bet you a penny*. Vaata № 43: Ma vean sinuga saja marga peale kihla. — **pöördus:** vaata № 40: pööris.

86.

tagasi: määrsõna *since* läheb sõnast *ago* sellespoolest lahku, et *since* aega kunni olevikuni tähendab, *ago* sellevastu aega olevikust tagasi (nagu käesoleval juhuselgi). *Since* = sest ajast kui, sest saadik kui; *ago* = eest, tagasi. *It is a month since it happened*. Sest on üks kuu mööda, kui see

juhtus. *It happened a month ago.* See juhtus ühe kuu eest. *Long ago.* Kaua aja eest, a m m u. — **kui keegi:** tõlgi: kui keegi isik. — **kutse lõunale:** *invitation to dinner.* — **määratud ajal:** *at the time stated.* Kui kesksõnal on lühendatud lause iseloom, paigutatakse ta nimisõna järelle. — **kord:** vaata № 40. — **mittetäpipsus:** *unpunctuality* [*ʔanpʔtʃuˈæliiti*]. — **kell viis:** (siin alusena esinedes) *five o'clock* (mitte **at** *five o'clock!*). — **Peremees:** vaata № 73. — **istus lauda:** *(to) sit down to table.* — **Kell kuus:** *at six o'clock* (siin määrusena esinedes). — **pidid:** (siin) *had to* (= olid sunnitud); nad pidid = neil tuli.

87.

pisut leiba: *some bread.* Ainenimede juures esinev *some* tähendab sagedasti «natuke» (= pisut, sugupärast). *I asked for some water.* Ma palusin natuke vett. *May I help you to some more?* Kas ma võin teile veel natuke pakkuda? *Some* ja *any* tähendavad sagedaste asja osa, mis eesti keeles väljendatakse osastava käändega, kuid ilma *some* ja *any* tõlkimata. *He seldom had any money about him.* Tal oli harva raha ligi. *May I trouble you for some cake?* Kas te võiksite mulle kooki pakkuda? (Olge nii lahked, andke mulle tükk kooki). — **viis minutit:** Missugust eessõna¹ tarvitatakse inglise keeles küsike juures «kui kaua?» — **väga kartis:** tõlgi: oli väga kartlik (= hirmunud: *afraid*). Kui omadussõna algsilbiks on **a-**, tõlgitakse «väga» sõnaga *much* (ehk *very much*)². *They are very much alike (each other).* Nad on väga teine teise sarnased.³ — **tükk tüki järele:** *a bit at a time* (võrdle eestik. «haaval»). — **Väga kahju:** *what a pity.*

¹ Aja tähenduses esinev eessõna *in* tähendab «pärast», «jooksul». *I shall be back in a fortnight.* Ma tulen tagasi kahe nädala pärast.

² Need on harilikult: *afraid*; *alike*, sarnane; *alone*, üksinda; *ashamed*, häbelik.

³ Kuid: *They are very like (each other).*

88.

peale (= väljaarvatud): *except. All except me. Kõik* (= igaüks) *peale minu. Võrdle besides = pealegi, peale selle. She is rich and beautiful besides. Ta on rikas ja ilus pealegi. There were five others besides myself. Seal oli viis veel peale minu. Pane tähele veel beside = kõrval. I sat beside my friend at dinner. Ma istusin oma sõbra kõrval lõunalaual. — tohtivat: vaata lhk. 129, märkus 3. — pidavat: vaata lisa § 5: 3. — hakkas liikuma: (to) begin to move [mu:v]. — valetanud: (to) tell a falsehood ['fɔ:lshud] ehk tell a lie¹. — rongist maha jäänud: (to) miss one's train. — Oleks väga kahju: (to) be a great pity. — bagash: luggage ['lagidʒ]. Ameerikas: baggage ['bægidʒ].*

89.

äärmiselt ebausklik: tõlgi: äärmiselt ebausklik mees. «Äärmiselt» (= väga) = *most*. Vaata №27: ülihuvitav. — **peale vaatamata**: (and that) *in spite of*. — **oma reisi alustanud**: (to) *set out for*. — **reedesel päeval**: kahest või mitmest sõnast koosseisev määrus ei tohi inglise keeles seista alusena esineva isikulise asesõna ja ütlussõna vahel. Siin paigutatakse tema lause lõppu. — **läks võõrsile** — **juure**: (to) *pay a visit* ['vizit] *to*. — **tuli talle meele**: «meele tulema» (mäletama) = *remember*. Võrdle *remind (of)* = meele tuletama kellelegi. *He did not remember his promise. Ta ei mäletanud oma lubamist. I reminded her of it. Ma tuletasin temale seda meelde. — söögilauas istuma: (to) sit at table. — sõprus: vaata №44: hädaoht.*

90.

kellest üks: tõlgi: üks kelledest. Vaata №57: kellest suurem osa. — **jäi haigeks**: (to) *be taken ill*. — **haige poeg**: «haige» atribuudina esinedes on *sick*. Ill tarvitatakse ainult ütlusetäitena. — **tervel haiguseajal**: *through* [θru:] *its illness*.

¹ Kindla artikliga seisab aga *truth* [tru:θ]; (to) *tell the truth* = õigust ütlema.

Aja(temporaalses) tähenduses esinev *through* tarvitatakse rõhutamise mõttes ka sõnas *throughout*. *Throughout the evening*. Õhtu läbi (Hilise õhtuni). Võrdle saksa k. *den ganzen Abend hindurch*. — (**pea-**) **padi**: *pillow*. Võrdle *cushion* [ˈkufin] = sohvapadi.

91.

Selles pole mingit kahtlust: *there's (there is) no doubt [daʊt] about it*. — **Iga küsimuse peale**: *to every question*. Võrdle *in reply to (your letter)* = vastuseks (Teie kirja) peale. — **Ma nõuan**: *I'll (I will) take*. Vaata lisa § 2. — **imestas — üle**: *(to) be astonished at*. — **võttis ta koju kaasa**: *took her¹ home*. — **et välja loopisin**: eesti keele omadussõnale kuuluv määruslause, mis sagedasti ka lühendatult võib esineda, vastab inglise k. *be + infinitiiv-konstruktsioonile*. Kui rumal ma olin, et asjata välja loopisin (Oh et ma nii rumal olin, asjata välja loopima) = *What a fool I was to throw away*. Võrdle ka № 72: mille peal . . . purustada; № 83: et kaebasin.

92.

sel ajal: *as he was doing so*. — **juhtus tulema, tuli juhtumisi**: vaata № 30. — **võib libiseda**: «võib» tõlgitakse siin sõnaga *may* (= võib olla libiseb). Sõnaga *may* lubatakse võimalus, sõnaga *can* eitatakse teda, näit.: *It may be true*. See võib küll tõsi olla. *It cannot be true*. See ei või tõsi olla. *She may be twenty years of age*. Ta võib küll aasta kahekümne olla. *Can* juures on küsimus, kas ma tahan; *may* juures — kas olukord seda laseb, või tahab ehk mõni teine seda. Järelikult avaldab **can** kehalist või kõlblist seisukorda, **may** aga peaasjalikult luba, võimalust, vabadust ja arvata vust. — **et lasta parandada**: kui «lasta» (nagu siin) tähendab hoolitsema millegi eest (hoolt kandma, et midagi tehtaks), tõlgitakse see inglise k. sagedasti *have + mineviku kesksõna abil*. *I had my hair cut*. Ma lasksin juukseid lõigata (sõnas. = mul sai juukseid lõigatud). Vaata lisa § 17. — **ei mõelnudki enam**: *thought no more* (ehk

¹ *bird* (= parrot, Katie) on siin naissugu.

did not think any more). Vaata № 50: mul ei ole enam vaenlasi. — **nimelt:** vaata № 46: Meie teame nimelt.

93.

ilmus ta juure: *called at his house*. — **oli teda oodata lasknud:** kedagi oodata lasta = *keep somebody waiting*. — **et ennast võõra isiku poolt vaadelda lasta:** *for the stranger to inspect him* (sõnas. võõral isikul ennast lasta uurida). — **Olles mitte sugugi kohmetu:** *Being by no means embarrassed* [ehk far from being embarrassed (= Lastes ennast mitte kaugeltki hämmastada)].

94.

mis viga oli: *what was the matter*. — **laenata** — **kelleltki:** (to) borrow from some one. Võrdle lend to somebody = kellelegi laenama. *I want to borrow a knife from you*. Ma tahan sult nuga laenata. *Can you lend me one?* Kas võid mulle (nuga) laenata? — **jäi kauaks ära:** (to) be a long time gone. — **oli kiire:** (to) be in a hurry. — **tüdines lõpuks -st:** (to) get tired of. — **leidis** (= sai kätte): (to) get hold of. — **ega** — **saanud:** nor (+ järjevahetus). — **ei teadnud mingisugust nõu:** (be) quite at a loss.

95.

kümme naela tasu: *ten pounds' reward*. Siin tarvitatakse apostroofiga moodustatud omastavat käänet hinna mõiste äratähendamiseks: **anti nõu:** *to advise*. Võrdle nimis. *advice*. Kirjutusviisist ja hääldamisest vaata № 36. — **et pitsat polnud lahti murtud ega kott harutatud:** *that neither had the seal been broken nor the bag ripped up*. Eitava *neither* — nor järel esineb järjevahetus. — **härira kohtunik:** vaata № 46.

96.

kõik lahtise mulla: *all the loose [lu:s] earth* (pane täh. kindlat artiklit). — **imestasid, mispärast:** *were wondering why*. — **et nad olid tema eest nii suure töö ära teinud:** *for saving ehk (having saved) him so much work*. Inglis keeles tarvitatakse harilikult oleviku kesksõna *for* (ja *after*) järel. Vaata lhk. 126, märkus 2.; lhk. 135, märkus 1.

97.

Üks hobuserautaja, kelle töökoda: jne. tarvita tehtavikku ning järgmist lause järjestust: Üks suur newfoundlandi koer, kes oli vankri alla jäänud ja oma jala murdnud, võeti ühe hobuserautaja hoole alla, kelle töökoda asus tee ääres. **võttis hoole alla:** «hoole alla võtma» = *take care of*; siin tehtavikuga tõlkida: *be taken care of*. Võrdle *be lost right of*, kaotama silmist. — ja laskis siis⁰ koera minema: *and sent the dog away*. — **juhtides (vedades) — kõrvupidi:** *leading — by the ear*. Vaata № 20: haaras tal kraest kinni.

98.

tahtis (= pidi): vaata lisa § 12. — **istus:** võttis aset: (*to*) *take one's seat*. *Take place* = juhtuma, sündima. — **esimese klassi vagun:** *first class carriage*. Võrdle ka *a first class article, hotel* jne. = esimest sorti kaup, esimese klassi võõraste-maja. — **Konduktor:** *guard* [ga:d] (Inglismaal); *conductor* (Ameerikas). — **sõita:** (siin) *travel*; esineb sagedasti sel puhul, kui reisi siht ei ole kindel. — **ei lasknud enesega mängida:** *was not to be trifled [traifld] with*. — **laskis ta vaguni rongi küljest lahti haakida:** tõlgi: laskis ta rongi küljest lahti haakida selle vaguni. Siin tõlgitakse sõna «laskma» = *order* (õieti: käskima)¹. — **ära minevat:** vaata lisa § 13. — **Võib**

¹ Järgmised kaks näidet selgitavad infinitiivse konstruktsiooni vahekorda tegusõna *order* juures (samuti ka *command* ja *cause* juures):

- A) Sel puhul, kui finitiivse vormi juures on objekt väljendatud eesti keeles, tarvitatakse inglise keeles sihitavat käännet + tegeviku infinitiivi, näit.: *The general ordered the soldiers to shoot the spy*. Kindral käskis sõdureid salakuulajat maha lasta.
- B) Sel puhul, kui finitiivse vormi juures puudub objekt eesti keeles, tarvitatakse inglise keeles sihitavat käännet + tehtaviku infinitiivi, näit.: *The general ordered the spy to be shot*. Kindral käskis salakuulaja maha lasta.

kergesti ette kujutada: «võib» tõlgitakse siin sõnaga *can*. Võrdle № 92: võib libiseda. — **missugune ta meeleolu oli:** *his feelings* (sõnas, = ta tundmused).

99.

palus seda kohe ära saata: tõlgi: palus, et see ära saadetakse (*send off*) kohe. — **enne (-malt):** paigutatakse siin lause lõppu. Vaata № 45, märkus 2. — **riputas ametnik paberi varna:** *the clerk [klark] filed the paper* (*file*: õieti: traadile riputama). — **nii kergesti te mind juba ei peta:** *you cannot cheat [tʃi:t] me like that*. — **Ma nägin, kui paberi üles riputasite:** tõlgi siin «nägema» sõnaga *watch* + infinit. ilma sõnata *to*. *Watch* = teravalt vaatama (vaatlema), tähele panema. *We watched the ship sink deeper and deeper*. Me nägime laeva vajuvat ikka sügavamale ja sügavamale.

100.

Donau jõgi: *the Danube* ['dænjub]. Jõgede nimede ees seisab kindel artikkel¹. — **et ta iga silmapilk ähvardas:** tõlgi: et ta ähvardas iga silmapilk. Vaata № 89: reedesel päeval. — **hüüdsid valju häälega appi:** (*to*) *cry loudly for help* Mispärast tarvitatakse siin *for*? — **austria krahv:** *Austrian* ['ɔ:striən] *count*. Välismaa krahvi nimetavad inglased *count* Inglise krahv on *earl*. «Krahvinna» on *countess*, olgu ta välja- maalane või inglane. — **Ma annan:** vaata lisa § 2. — **Kes päästab:** relatiivlausetes esineb inglisk. (samuti kui eesti k.) olevik tuleviku asemel siis, kui pealauses on tulevik (olgu temporaalse või modaalse iseloomuga). *He who lives will see*. Kes elab, see näeb. Vaata lisa § 1, märkus. — **suure vaevaga:** *with great difficulty* (ilma umbm. artikl.). — **õnnelikult maale:** *ashore in safety*. — **Siin on need sada naela:** *Here*

¹ Inglise linnade nimede juures ei tarvitata harilikult artiklit: *Newcastle-on-Tyne*; *Stratford-on-Avon* j.n.e. — Kuid mitte-inglise linnade nimede juures esineb artikkel: *Frankfort-on-the Main*.

is the hundred pounds. Kui alusel on mitmuse kuju, aga sealjuures väljendab mingisugust ainsuse mõistet (eriti rahasumma juures), esineb ütlusetäide sagedasti ainsuses. Kui mitmuses esinevat sõna peetakse mingiks üksuseks, võib selle sõna juures seista lisandus ainsuses. *Let me have that £ 40 (forty pounds) to-day!* Andke mulle need 40 naela täna! *Every three days*¹. Iga kolmas päev. *Each ten samples* [sæmplz, sa:mplz] *was made up into one parcel.* Iga kümme-kond proovi pandi ühte pakki.

101.

Leeds'i linn: *the city of Leeds.* Pane tähele eessõna of tarvitamist geograafiliste üldnimede ees. *The republic of Esthonia.* Eesti Vabariik. *The county* ['kaunti] *of Yorkshire* ['jɔ:kʃə]. — **varastati:** ära varastama = *rob of.* — **pool aastat:** *six months* tarvitatakse sagedamini kui *half a year.* Samuti ka: poolteist aastat = *eighteen months*². Võrdle ka *eighteenpence* = 1s. 6d. (= 1 shilling 6 and pence). — **Astuge jalamaid maha:** *Get off at once!* At once ei kuulu lühikeste ja sagedasti esinevate määrsõnade hulka (näit.: *never, only, just now, then*), mida paigutatakse käskiva sõna ette. *Never tell a lie* [lai]! Ära iialgi valeta. *Only think of it!* (Just fancy!) Mõtle ometi! — **tõendau:** vaata lisa § 1. — **tegi haavatud ilmsüütu näo:** (to) *put on an air of injured* ['indʒəd] *innocence.* — **pöördus:** vaata № 40: pööris. — **juuresolijad:** *by-standers.* Võrdle *passers-by* = möödaminejad. — **oli hobune tallis:** *there was the horse standing in the stable.* Algades siin lauset sõnaga *there* ja tarvitades järjevahetust, tahetakse sündmust elavamalt kujutada. — **võeti vastutusele:** (to) *be brought to trial.*

102.

kahevõitlusele kutsuma: (to) *challenge* ['tʃælɪndʒ] *to a duel* ['dju:əl]. — **võttis — vastu:** *to accept* [ək'sept]. Võrdle *receive* ==

¹ Ehk: *Every third day.*

² Sagedasti öeldakse ka *twelve months* — a year asemel. *We guarantee* [gæ'rən'ti:] *the quality for twelve months.* Me vastutame (kaupade) vastupidavuse (headuse) eest ühe aasta.

kätte saama. *I received an invitation to dinner, but I did not accept it.* Ma sain kutse lõunale, aga ma ei võtnud seda vastu. — **harjunud:** *accustomed (used) to* + olev. kesks. *To* esineb siin eessõnana, mitte tegusõna liitena. — **sõjariistad:** (siin) *weapons [wepnz]*¹. — **liiga aus:** *too* + omadussõna + umbmäärane artikkel + nimisõna (*man*). — **ettepanekuga esinema:** tõlgi: ja seepärast on mul ettepanek teha. Ettepanekuga esinema = **make a proposal.** Vaata lhk. 90, märkus. — **kellel polnud himu kihvtitunud saada:** tõlgi: kes ei tahtnud (*disposed*) riskeerida (*risk* + olev. kesks.) ennast ära kihvtitada (*poison*). — **ei seda ega teist pilli:** tõlgi: ei kumbagi pillidest; kumbki (= see või teine (kahe seast)) = *either*. — **asi:** *the affair [ə'feə]* (= «asi» üldmõttelises tähenduses).

103.

17. aastasajal: tõlgi: seitsmeteistkümne aastasaja (*century [ˈsentʃəri]*) kestvusel. — **oli väga raske:** (*to*) *have great difficulty*² *in* + olev. kesks. — **schveitslased:** *the Swiss.* Sõna *Swiss* (schveitslased, schveitsi-) kuulub (ühes -ese -lõpuliste sõnadega nagu *Japanese*) niisuguste rahvusnimede hulka, mis esinevad omadus- ja nimisõnadena ühesuguses vormis (ilma lõpu-liideta mitmuses). — **nad tahavad alati raha saada:** *they are always wanting money.* — **otsaga Pariisist kunni Baaselini:** *all the way from Paris to Basle [ba:l].* — **Võib küll olla:** *that may be.* — **oli (nii) tabatud:** (*to*) *be struck (by)*

104.

nimega Foote: *Foote by name.* — **üldse keegi:** *nobody whatever.* Tähenduses «üldse», «sugugi», «mingisugune» (eitavas lauses) esineb *whatever*, mida paigutatakse asesõnade *no*,

¹ *Weapon [wepn]* tähendab harilikku kaitse- või kallaletungimise riista. *Arms* (mitm.; kollektiivselt) = 1) sõjastarvitav riist, laskeriist. Võrdle: *Take up arms.* Sõjariistad kätte võtma. *To arms!* Sõtta! jne.; 2) vapp (kilbil jne.).

² Pane tähele umbm. artikli väljajätmist!

nobody, none, nothing ja *any* järele. *Without any knowledge whatever.* ilma mingisuguste teadmisteta. (Üldse ilma teadmisteta). — **lõppes sellega, et Foote viidi:** *ended by + kesksõnaline konstruktsioon.* Vaata ka № 43: ilma et mul pruugiks. — **juhtis ta tähelepanu asjaolu peale, et:** *called his attention to the fact that.* Ära paiguta *that* ette eessõna; järelikult ei öelda mitte: *it ended with that (that) he went away,* vaid: *it ended with his going away* (asi lõppes sellega, et ta läks ära; tema äraminekuga). — **juba muistsest ajast saadik:** *from time immemorial.* — **selles linnas:** *in that town.* — **selle eest, et ta polnud ennast — alla painutanud:** vaata № 96: et nad olid tema eest nii suure töö ära teinud. — **vana komme:** *ancient* ['eɪnfənt] *custom.* Vana (= ajalooline, vanast ajast pärit) = *ancient.* Võrdle *An ancient Roman.* Vanaaaja roomlane. *An old Roman.* Vana (aastate poolest) Roomlane. — **terves ristiusu-ilmas:** *in Christendom*¹ ['krɪstndəm]. Ilma artiklita!

105.

oli võimata: vaata № 47: oli tal võimata. — **valjul häälel** (= valjusti): vaata № 31: kareda häälega. — **tosin austreid:** *a dozen* [dʒəzn] *oysters.* Eessõna *of* ei tarvitata *dozen* järel sel puhul, kui *dozen* esineb käänamata². Sellevastu aga: *Dozens of knives.* Tosina-kaupa nuge. — **Ega hobune ometi austreid ei söö:** *A horse will never eat oysters, will he.* — **seda ime likku pilti, kuidas:** *the strange sight of + kesksõnaline konstruktsioon.* — **südamerahuga:** *at his ease* [i:z]. — **Ma oleksin võinud oma pea anda:** võrdle: *Ma oleksin pidanud seda tegema = I ought to have done it.* — **Pole viga:** *Never mind.*

¹ Võrdle *Christianity* ['krɪstɪ'ænɪti] = ristirahvas, (kõik) ristiinimesed.

² Sõna *dozen* ei või käänata, kui ta eel on sõna, mis tähendab arvu. *Two (Some, Several) dozen knives and forks.*

106.

Ära selle eest karda: *Never fear!* — **pistis jooksu** (= laskis jalga): *(to) take to one's heels.* — **ronis puu otsa:** *(to) climb [klaim] a tree.* — **ütles mulle:** *ütleva kegllelegi midagi teha* = *tell somebody to do something* (mitte say to!).

107.

Ühel Wieni tänaval: tõlgi: *ühel tänavatest Wienis (of Vienna).*
 — **mängis viiulit:** *play the violin* ['vaiəlin]. — **möödaminejad:** «möödamineja» = *a passer-by.* «Möödaminejad» esineb siin üldtähenduses, mille tõttu ei tarvitata inglisi keeles kindlat artiklit. — **kaua:** *for a long time.* — **oli mänginud:** *tarvita tegusõna määratud aja vormi (abiaegsõna be + olev. kesks.).*
 — **lõpetas mängimise (mängu):** *(to) stop* + *olev. kesksõna (-ing).* Vaata № 32: *lõpetas munemise.* — **ükski** (= mitte keegi): *not one.* — **sai:** *vaata № 32: läks.* — **see polnudki ime:** *no wonder.* — **kes mängis:** *tarvita siin enneminevikku ja tegusõna määratud aja vormi.*

Lisa.

Mõned tähtsamad lauseõpetuslised reeglid tõlkimise
hõlbustamiseks.

I. *Shall* ja *will*.

§ 1. *Shall* tarvitatakse esimeses isikus, *will* — teises ja kolmandas isikus tuleviku (futuurumi) moodustamiseks; nad esinevad sel puhul alati ilma mingi kõrvaltähenduseta, s. t. väljendavad lihtsalt tegevuse tulevikku (*shall, will* = eestik. saama). Temporaalne funktsioon.

The doctor says I shall soon recover [ri'kavə]. Arst ütleb, ma saavat varsti terveks.

I hope you will soon recover. Loodan, et sa varsti terveks saad.

What will your father say. Mis ütleb su isa (selle kohta).

Eesti keeles jääb vahe oleviku ja tuleviku vahel sagedasti tegemata; vahel näitab seda siiski sihitus ja määrused. Tegusõna tuleviku vormi (= saama) asemel tarvitatakse oleviku (prääsensi) või täismineviku (perfekti) vorme. Inglis keeles aga tarvitatakse sel puhul tuleviku vorme (peale aja- ja tinglauset¹).

¹ Näit. *If Mr. Smith comes before I return, ask him to wait a few minutes.* — Ka teistes kõrvallausetes võib ingliskes tuleviku asemel esineda olevik, eeldades et pealause väljendab tegevuse tulevikku. *He who lives will see.* Kes elab, näeb. — Vahel esineb olevik tuleviku asemel siis, kui lauses on olemas tuleviku mõistet väljendav määrus. *He starts for England to-morrow.*

I shall (You, He will) never forget it.

I hope you will have finished your work in a fortnight.

They will soon be tired.

I fear it will rain.

Ma (Sa, Ta) ei unusta seda ialgi.

Loodan, et olete kahe nädala pärast oma tööga lõpule jõudnud.

Nad väsivad varsti ära.

Ma kardan, et ilm läheb vihmale.

Tähendus 1: Otsekoheses küsklauses tarvitatakse *shall* (ja *will*) vahel ka teises isikus, ette aimates oodatavas vastuses *shall* esinemist.

Shall (Will) you get your money to-morrow? (Vastus: Yes, I shall get it).

Kas saad sa oma raha homme kätte.

Tähendus 2: Kahe või mitme aluse järel (samuti ka *we two, all* järel) esineb *will* kõigis isikuis.

My brother hopes that you and I will pay him a visit to-morrow.

He hopes we all will come.

Mu vend loodab, et mina ja sina (meie mõlemad) lähme ta juure homme külla.

Ta loodab, et meie kõik tuleme.

§ 2. Will¹ tarvitatakse esimeses isikus (ains. ja mitm.) selleks, et avaldada kõneleja tahtmist, kavatsust, lubamist (tõutust) ja ähvardust. Modaalne funktsioon.

Harilikult vastab sel juhul «*I will*», «*we will*» eesti keeles konstruktsioonidele «ma tahan», «me tahame», «ma kavatsen», «me kavatseme», «ma tõotan», «me tõotame».

I will give you an apple, Mary, if you help me with my lesson.

Ma annan sulle (Sa saad) ühe õuna, Maria, kui sa mind aitad teha mu ülesannet.

We will go to bed now.

I won't [wount] leave you until you are in safety ['seifti].

Meie heidame nüüd magama.

Ma ei jäta sind enne, kui sa oled julges kohas.

Tähendus: Kui *I will* ja *we will* esinevad otsekoheses kõnes, tarvitatakse kaudses kõnes *will*.

¹ Kõnekeeles lühendatakse teda harilikult *I'll [ail], we'll [wi:l]*. *Will not* lühendatakse *won't [wount]*.

Otsek, kõne: *I will give you some money.* Ma annan sulle (natukene) raha.

Kaudne kõne: *My father has told me he will give me some money.* Isa on mulle öelnud, tema andvat mulle (natuke) raha.

§ 3. Shall esineb teises ja kolmandas isikus (ains. ja mitm.) selleks, et avaldada töotust (lubamist), ähvardust, käsku, määrust ja keeldu. Modaalne funktsioon.

You shall have as many apples as you like. Sa saad nii mitu õuna, kui sa tahad.
He shall smart for it. Tal tuleb selle eest vastutada.
Thou shalt not steal. Sa ei pea varastama.

Tähendus: Esimeses isikus esinev rõhuline **shall** väljendab ka kindlat otsust või kavatsust. *I shall know my lesson before supper.* Mul peab õhtusöögiks ülesanne olema selge.

Küsklauseis tarvitatakse **shall** modaalises tähenduses (= saksa k. *sollen*) kõigis kolmes isikuis. *What shall I do? Shall I send for a doctor? How shall tea be prepared* (valmistama, keetma)? — Samuti ka kaudses mõttes: *He asks if he shall send for a doctor.*

§ 4. Tinglauses esinev modaalise tähendusega «tuleb» väljendatakse inglise keeles kirjeldava vormi **am (is, are) to** + infinitiivi abil.

If he is to be rescued [reskju:d], we must hurry to his help. Kui teda (tuleb, kavatsetakse, mõeldakse) päästa, siis peame kohe talle appi tõttama.

II. *Should ja would.* Võrdle ka III.

§ 5. Should tarvitatakse esimeses isikus, **would** — teises ja kolmandas isikus.

1) Tingiva ütlusviisi (konditsionaali) moodustamiseks.

Tähendus 1:

a) Kui pealauses esineb oleviku tingiv ütlusviis (konditsionaalis I), siis tarvitatakse kõrvallauses (tinglauses) mineviku vormi (imperfekti).

b) Kui pealauses esineb mineviku tingiv ütlusviis (konditsio-

naalis II), siis tarvitatakse kõrvallauseis enneminevikku (plus-kwamperfekti).

c) Kui pealauseis esineb tulevik, seisab tinglauseis olevik (präsens).

a) *If I could, I **should** do it. You **would** not act otherwise, (if you were) in his place.*

b) *Had I but known what I know now, I **should** have treated him otherwise.*

*He **would** have known his lesson well, if he had prepared it better.*

c) *I **shall** come, if I have time. He **will** recognize him, if he sees him (Vaata ka § 1).*

Kui võiksin, teeksin seda.

Sa ei talitaks teisiti (kui oleksid) tema asemel.

Oleksin ainult teadnud seda, mis ma nüüd tean, siis oleksin ma temaga teisiti talitanud.

Ta oleks osanud oma ülesannet hästi, kui ta oleks seda paremini valmistanud.

Ma tulen, kui mul on aega.

Ta tunneb tema ära, kui ta näeb teda.

Tähendus 2: Mineviku aegvormidel *could, might, would* võib ka tingiva ütlusviisi iseloom olla.

*I **could** do it if I tried.*

*He **might** do it if he had time.*

***Would** you help me a little?*

Ma võiksin seda teha, kui katsuksin.

Võib olla teeks ta seda, kui tal aega oleks.

Kas sa tahaksid mind natuke aidata?

2) Kõrvallauseis (*et*-lauseis ja kauds. küskl.), kui neid juhivad tegusõnad ja ütelused, mis väljendavad mõtlemist, tundmist (meelelisi muljeid), teadmist, ütlemist¹, kartust².

*I thought (hoped) I **should** find him at home.*

*John hoped he **would** succeed in doing it.*

Ma arvasin (lootsin), et ma teda kodus eest leian.

John lootis, et tal läheb korda seda teha.

¹ Kui ütelus sisaldab tõotust, ähvardust, käsku, ülesannet, otsust, talitatakse § 6 järele (järgmisel leheküljel).

² Kui tegusõnade ja üteluste järel, mis ilmutavad kartust, esineb sidesõna *lest*, tarvitatakse *should* kõigis isikuis. *He feared lest (= et) he **should** wake the children.*

*We were sure that they **would** succeed in doing it.*

*He told us that he **would** help us.*

*He was afraid that the child **would** be taken ill.*

Meie olime kindlad selles, et neil läheb korda seda teha.

Ta ütles meile, ta saavat meid aitama.

Ta kartis, et laps jääb haigeks.

3) Relatiivlauseis, kui *should (would)* ilmutab temporaalset iseloomu.

*I was thinking of all the money I **should** make in America.*

*I wanted her to learn a little English, which **would** make the journey much cheaper.*

Ma mõtlesin (kõige) selle raha peale, mis ma teeniksin Ameerikas.

Ma tahtsin, et ta pidi õppima pisut inglise keelt, mis oleks reisi palju odavamaks teinud.

Tähendus: Relatiivlauseis esineb *should* kõigis isikuis, kui tal on modaalne iseloom.

*He decided to buy a motor-car that **should** hold ten people.*

Ta otsustas osta automobiili, millesse mahtuks (mis mahutaks) kümme inimest.

§ 6. Kui kõrvallauseid (et-laused) juhivad tegusõnad ja ütelused, mis väljendavad tõotust (lubamist), ähvardust, käsku, teadaandmist, otsust, esineb *should* sel juhusel, kui otsekoheses kõnes seisab *shall*, ja *would* siis, kui otsekoheses kõnes on *will* (§§ 2 ja 3 järele).

1. *He gave his word that the fault **should** not be repeated.*

Ta andis oma sõna, et eksitus enam ei kordu.

Otsek. kõne: *The fault **shall** not be repeated.*

2. *My friend promised that he **would** help me.*

Mu sõber lubas mind aidata (et tema mind aitab).

Otsek. kõne: *I **will** help you.*

3. *The general gave orders that the enemy **should** be attacked.*

Kindral andis käsu tungida vaenlase kallale (et vaenlasele kallale tungitaks).

Otsek. kõne: *The enemy **shall** be attacked.*

4. The master said that the lazy boy **should** be punished. Kooliõpetaja ütles, et laiska poissi tuleb karistada.

Otsek. kõne: The lazy boy (You) **shall** be punished.

§ 7. Ajalausestes esineb **should** kõigis isikuis. (Võrdle siiski § 12, kirjeld. vorm.).

I waited till he **should** come. Ma ootasin tema tulekut
(= kunni ta oleks tulnud).

Võrdle: I waited till he came. Ma ootasin, kunni ta tuli.

§ 8. Ting- ja mööndus- (kontsessiiv-) lausetes esineb **should** kõigis isikuis kahtlase kuid võimaliku olukorra väljendamiseks (**should** = peaks¹).

If he **should** call, tell him Kui ta peaks külla tulema,
I shall be back in an hour. siis ütle talle, et ma tulen tagasi tunni aja pärast.

In case you **should** see him, Sel juhtumisel kui sa peaksid
ask him to look me up. teda nägema, siis palu teda minu poole sisse astuda.

My son shall have the place Mu poeg peab selle koha
even though [ðou] it **should** saada, kui see ka peaks
cost me a lot of money. maksma mulle hea hulga raha.

§ 9. Kaudses küsklauses esineb **should** või **would** sel juhusel, kui otsekoheses küskes seisab **shall** või **will**².

He asked if he **should** send Ta küsis, kas ta pidavat
for a doctor. saatma arsti järele.

¹ Kui tinglauses esinev eesti k. «peaks» ilmutab mingit ootamata või kahtlast olu, tõlgitakse teda ingl. keeles **were to** abil. If you **were to inherit** [in'herit] a great fortune, what use would you make of it? Kui sa peaksid pärima suure varanduse, kuidas kasutaksid sa seda?

² Kui kaudse küsklause algsõnaks on küsiv asesõna või määrsõna (või sidesõna *whether*), ja kui kõrvallausel on ühine alus pealausega, tarvitatakse kõrvallause asemel sagedasti konstruktsiooni küsk sõna + to + infinitiiv. I **don't** (didn't) know **what to do**. Ma ei teadnud, mis teha (= mis ma pidin tegema). He was at a loss **where to go**. Ta ei teadnud, kuhu minna (= kuhu ta pidi minema).

Otsek. küsimus: *Shall I send for a doctor?* (Võrdle § 3, tähendus).

He wondered what my father would say. Ta imestas, mis mu isa ütles selle kohta.

Otsek. küsimus: *What will your father say?* (Võrdle § 1).

III. Ühised reeglid «*should*» ja «*may*» («*might*») tarvitamise kohta.

§ 10. *Should* tarvitatakse kõigis isikuis mingi pehmendatud nõudmise väljendamiseks; ta ilmub niisugust olu, mis on kõneleja enese mõttes kõlbulik, kohane või soovitav.

Should = peaks.

I think he should buy a new hat. Ma arvan, ta peaks endale uue kübara ostma.

You should not talk with your mouth full¹. Sa ei peaks rääkima, kui sul suu on täis.

Tähendus: Peale selle esineb *should* veel kõigis isikuis järgmistel juhtudel:

1) Küsimustes, mis algavad sõnadega *why, how, who* ja *what*, mille peale vastust ei oodata. Tähendatud küsimused väljendavad kõneleja imetust või üllatust.

Why should he be afraid of entering the room? Mispärast peaks ta kartma tuppast astuda?

Why should he be so obstinate? Mispärast peaks ta nii kangekaelne olema?

What should he do but give up the game. Mis tal muud üle jäi, kui mängust loobuda.

2) Kõrvallauseis (et-lauseis) tegusõnade ja üteluste järel, mis väljendavad isiku meeleliigutust (tun-

¹Võrdle järgmisi näiteid, kus üteluse pehmendatud iseloom muutub järk-järgult ikka tugevamaks:

1) *You should not talk with your mouth full.*

2) *You ought not to talk with your mouth full.*

3) *You shall not talk with your mouth full.*

4) *You must not talk with your mouth full.*

net), või näitavad tema isiklikku arvamist mingi asja kohta. Eesti keeles tarvitatakse sel juhul sagedasti oleviku (täismineviku) ja mineviku vorme.

*I regret that he **should** not have his deserts [dɪ'zɜ:ts].*

*It is a great pity that he **should** be so poor.*

*It is natural ['nætʃərəl] that it **should** come to this.*

Mul on kahju, et ta ei ole oma teenitud tasu saanud.

Väga kahju, et ta on nii vaene.

Väga loomulik, et see pidi sellega lõppema (= nii minema).

§ 11. May (olev. ja tulev. vormide järel) ja **might** (minev. vormide järel) esinevad otstarbe- ehk eesmärgilauseis (finaallauseis); mis algavad sõnadega *that (so that), in order that*¹, ilmutades ettevõtetud, nõutud tegevust.

*We sow that we **may** reap.*

*I changed my seat, so that I **might** hear him better.*

Meie külvame seks, et (me võiksime) lõigata.

Ma vahetasin koha, et (=seks et ma oleksin võinud) teda paremini kuulda.

Tähendus: Peale selle esineb **may (might)** veel järgmistel juhtudel:

1) Pealauseis, mis väljendavad soov².

***May** you never repent it!*

Oh et sa seda kunagi ei kahetseks!

***May** he live happy!*

Ta elagu õnnelikult!

Pane tähele järgmisi ütelusi (**may** = tahtes): *Come what **may***. Tulgu mis tuleb. *However it **may** end*. Lõppegu see kuidas tahtes. *Whoever it **may** be*. Olgu see kes tahtes. *However poor they **may** be*. Olgu nad kui vaesed tahtes.

¹ Sõna **lest** (= et mitte) järel esineb harilikult **should** (vahel ka **might**). *Do not speak so loud, lest he **should** hear us. Write to him, lest he **may** think that you have forgotten him.*

² Käesoleval juhul võib sagedasti ka konjunktiivi oleviku tarvitada. *God save the queen!* Jumal kaitsku kuningannat! *God be praised!* Jumal olgu kiidetud! *Long live the king!* Elagu kuningas!

2) Alus- ja sihituslauseis tegusõnade järel, mis ilmutavad soovi, palvet, lootust, ning *it is possible* järel.

a) *I most sincerely hope that I may once more enjoy your society.*

b) *It is possible that I may have taken cold on Sunday evening.*

Ma loodan kindlasti, et ma võin veel kord teie seltskonnas viibida.

Väga võimalik, et ma külmetasin ennast pühapäeva õhtul.

IV. Kirjeldavad vormid *be going to* + infinitiiv, *be* + *to* + infinitiiv.

§ 12. Kirjeldavat vormi *be going to* + infinit. tarvitatakse selleks, et väljendada mingit tegu või kavatsust, mis kõige lähemas tulevikus tahetakse korda saata (algav vorm). Eesti keeles tarvitatakse sel juhusel oleviku vormi või järgmisi sõnu ja ütelsusi: «kavatsen», «pidin», «tahtsin parajasti», «tahtsin just hakkata», «olin . . . -mas» ja muid sellesarnaseid ütelsusi.

I say, what are you going to do in the afternoon?

I am going to fetch my skates.

How funny! I was just going to ask you if you would go down with us to the pond to skate.

Kuule, mis sa kavatsed ette võtta (teha) pärast lõunat? Ma toon (lähen ja toon) oma uisud.

Kui imelik! Ma tahtsin parajasti su käest küsida, kas sa sooviksid tulla ühes meiega tiigile uisutama.

Täheendus: Mõnede tegusõnade juures, mis ilmutavad liikumist (nagu *come, go, leave, start* ja teised), väljendatakse lähema tuleviku mõtte või kavatsetav tegu kirjeldava vormiga *be* + oleviku kesksõna.

*Well, are you coming or not?*¹

I am coming presently.

Noh, kas sa ei tule veel?

Ma tulen silmapilk.

¹ Ekslik on öelda: *Are you going to come (to go).*

<i>He neither told us where he was going, nor when he was coming back.</i>	Ta ei öelnud meile, kuhu ta läheb ega millal ta tagasi tuleb.
<i>I am leaving Esthonia for good.</i>	Ma lahkun Eestimaalt jäädavalt.

§ 13. Kirjeldav vorm *be + to + infinit.* käsitab mingit ettemääratud (saatusest j.n.e.) või otsustatud (kokkulepitud) tegu või olu. Käesoleva vormi olevikul (*am, is, are to*) on tuleviku iseloom ja väljendatakse eesti k., kus tegusõna erivorm tuleviku jaoks puudub, olevikuga ühise vormi abil, või tõlgitakse teda sõnaga «pean» («pead», «peate» j.n.e.). Minevik (*was, were to*) vastab eesti k. sõn. «pidin» («pidid», «pidi» j.n.e.).

<i>It is settled we are to meet at 6 o'clock.</i>	On otsustatud, et meie saame kokku kell 6.
<i>That was to be the end of it.</i>	See pidi nii lõppema (See pidi lõpuks nii minema).
<i>Never did I think they were to die so soon.</i>	Ilalgi ei uskunud ma, et nad pidid nii pea surema.

V. Lauselühendused akusatiivi ja infinitiiviga.

Infinitiiv ilma abisõnata *to*.

§ 14. Akusatiivi ühenduses inf. tarvitatakse:

1) Tegevikus esinevate tegusõnade järel, mis ilmutavad meelelisi muljeid (*verba sentiendi*), nagu *feel, hear, see, watch*. Eesti keeles esinevad sarnased lauselühendused harilikult relatiivses ütlusviisis (moodus relatiivus), mille tegusõna on kesksõna osastavas.

<i>I feel something move at my side.</i>	Ma tunnen enda kõrval midagi liikuvat.
<i>We heard the door open¹.</i>	Meie kuulsime ust lahti minevat.
<i>I saw the man come².</i>	Nägin mehe tulevat.

¹ Tehtavikus aga: *The door was heard to open.*

² » : *The man was seen to come.*

2) Tegevikus esineva tegusõna *make* järel, kui ta tähendab «panema», «sundima», samati ka sõna *bid* järel tähenduses «paluma», «käskima» («ütlemata»), nii ka *will (would) have* järel.

There was no one to make them think.

He bade me go¹.

What will you have me do?

Ei leidunud ühtegi, kes neid oleks mõtlema pannud.

Ta palus mind minna.

Mis sa tahad, et ma peaksin tegema?

Tähendus: Infinitiiv ilma abisõnata *to* tarvitatakse veel järgmiste üteluste järel: *had better (rather), do nothing but (nothing else than, nothing more than), rather than.*

You had better go now.

I had (would) rather be alone.

She did nothing but read.

Rather than yield he resolved to die.

On parem, kui saläheksid nüüd.

Ma sooviksin parem üksinda olla.

Ta ei teinud muud kui luges.

Ta otsustas ennem surra kui alla anda.

Infinitiiv ühenduses abisõnaga *to*.

3) Kõrvallause (et-lause) asemel tegusõnade järel, mis väljendavad tahtmist, soovi (nagu *want, wish, desire, like, expect*), käsku (nagu *order, command*), sagedasti ka tegusõnade järel, mis ilmutavad mõtlemist (*think, believe*) ja ütlemist (*declare, report*).

I wished him to send for the doctor².

Ma tahtsin, et ta pidi arsti kutsuma.

¹ Tehtavikus aga: *I was bidden to go.*

² Võrdle järgmisi lauseid:

a) *He would send for a doctor if he could afford it.*

Ta saadaks arsti järele (laseks arsti kutsuda), kui tal oleks võimalik (rahaliselt).

b) *He should send for a doctor.*

Ta peaks kutsuma arsti.

c) *He was just going to send for a doctor when you came.*

Ta tahtis parajasti arsti järele saata, kui sa tulid.

d) *I wished him to send for a doctor.*

Ma tahtsin, et ta pidi arsti järele saatma.

I don't want them to know it.

Would you like me to help you?
*England expects every man to do his duty*¹.

They declared (reported, supposed, believed, thought, knew) him to be innocent.

4) Tegusõnade *allow*, *permit*, *suffer*, *believe*, *suppose* ja *cause* järel seal, kus tegu tegija enese peale tagasi sihib. Objektina esinevad enesekohased asesõnad sihitavas käanes: *myself*, *yourself* jne. Refleksiiv akusatiiv.

I don't allow myself to be imposed upon.

She believes herself to be a fine lady.

Let us suppose ourselves to be in a balloon.

Ma ei taha, et nemad seda teada saavad.

Kas sa soovid, et ma sind aitan? Inglismaa loodab, et iga mees täidab oma kohust.

Nad seletasid (ütlesid, oletasid, uskusid, arvasid, teadsid), et ta on süütu.

Ma ei luba ennast petta.

Ta peab ennast peeneks nais-terahvaks (Ta arvab enese . . . olevat).

Oletame, et me oleme õhupallis.

§ 15. Eessõnaline akusatiiv + infinitiiv esineb — vahelduvalt kesksõnaliste vormidega — järgmiste (ning teiste sellesarnaste) tegusõnade järel: *wait (for)*, *rely (on)*, *count (upon)*, *long (for)*, *be anxious (for)*.

We waited for him to go away (ehk: for his going away).

We rely on you to visit us (ehk: on your visiting us).

They count upon me to do it (ehk: upon my doing it).

He is anxious for me to go there.

Meie ootasime, et ta pidi ära minema.

Meie loodame, et sa (teie) meile külla tuled (tulete).

Nad loodavad, et ma seda teen.

Ta tahab väga, et ma sinna läheksin.

§ 16. Lauselühendus *as to* + infinitiiv esineb sagedasti *so* ja *such* järel tagajärje- (konsekutiiv-)

¹ Lord Nelsoni märgusõna enne merelahingu algust Trafalgaris juures 1805 a.

lause asemel, kui viimasel on ühine alus pealausega (*so . . . as to* = eesti k. nii . . . et, ja).

*How could you be so foolish
as to refuse this offer?*

Kuidas võisid sa nii rumal olla, et selle pakkumise tagasi lükkasid (= seda pakumist tagasi lükata)?

*Be so kind as to show me
the way!*¹

Ole nii lahke ja juhata mulle teed (= mulle teed juhatada)!

«Laskma».

§ 17. «Midagi teha lasta» tõlgitakse inglise keele järgmiselt:

1) kui infinitiivi alus eesti k. on väljendatud

a) *ask* + *to* + inf. abil (laskma = *ask*).

I asked the boy to weed the garden.

Ma lasksin poissi aeda (umb-rohust) kitkuda.

I asked the tailor to mend my coat.

Ma lasksin rätsepat oma kuue parandada.

b) *akusatiivi* + *tegeviku* inf. abil (laskma, käskima = *order, command, cause*).

The general ordered (commanded) the soldiers to shoot the spy.

Kindral käskis sõdureid salakuulaja maha lasta.

He caused them to pull down the house.

Ta laskis neid majad lammutada.

2) Kui infinitiivi alus eesti k. on väljendamata

a) *have (get)* + minev. kesksõna abil (kesks. esineb sihituse järel²).

¹ Võib ka öelda: *Be kind enough to show me the way! Show me the way, please! Show me the way, there's (that's) a dear (boy, girl etc.)!* Viimane ütetus kannab perekondlikku iseloomu.

² Võrdle: { *He had a house built.* Ta laskis maja ehitada.
He had built a house. Ta oli maja ehitanud.
A house is building. Maja ehitatakse (Ollakse maja ehitamas).

*He had his hair cut.
I shall have the windows
shut at once.
He had his coat mended.
You must get your boots
cleaned.*

Ta laskis juukseid lõigata.
Ma lasen aknad kohe kinni
panna.
Ta laskis oma kuue parandada.
Sa pead laskma oma saapad
puhastada.

b) akusatiivi + tehtaviku inf. abil.

*The general ordered (command-
ed) the spy to be shot.
He caused the house to be
pulled down.
I have caused you all to be
assembled.*

Kindral käskis salakuulaja
maha lasta.
Ta laskis maja lammutada.
Ma olen lasknud teid kõiki
kokku kutsuda.

*What's the time? }
What o'clock is it? }
It is one o'clock.
It is ten (minutes) past one.*

Mis kell on?
Kell on üks.
Kell on kümme minutit kahe
peal.

*It is a quarter past one.
It is twenty-five (minutes) past
one.*

Kell on veerand kaks.
Kell on kakskümmendviis mi-
nutit kahe peal (= puudub
viis minutit poolest kahest).

*It is half past one.
It is twenty-five (minutes) to
two.*

Kell on pool kaks.
Kell on viis minutit üle poole
kahe.

*It is a quarter to two.
It is ten (minutes) to two.*

Kell on kolmveerand kaks.
Kell saab kümne minuti pärast
kaks (õieti: kümme minutit
kahest puudu).

*It is exactly two o'clock.
It is a little past two.
We go to bed at ten (o'clock).*

Kell on parajasti kaks.
Kell on pisut üle kahe.
Me heidame magama kell
kümme.

We go to bed about ten (o'clock).

Me heidame magama kella
kümne paigu.

*The clock has struck half past
(the half hour).*

Kell on lõõnud pool.

*He came on the stroke of eight.
Call me at eight sharp!
He did not get up until nine
(o'clock).*

Ta tuli punkt kaheksa.
Ärata mind punkt kell 8!
Ta ei tõusnud enne üles kui
kell 9 (Ta tõusis üles alles
kell üheksa).

(Alusena) *Twelve o'clock in the day (at night) is the middle of the day (night).*

Kell 12 päeval (öösi) on kesk-päev (kesköö).

Täheendus: At 9.25 a. m. (nine twenty-five a. m.). Kell 9.25 e. l. At 6.35 p. m. (six thirty-five p m.). Kell 6.35 p. l.

The 2.15-train (The two-fifteen train). Rong 2.15 (veerand kolmene rong).

a. m. [ei em] ja p. m. [pi: em] on lühendused Ladina keel-
sest ante meridiem (=enne lõunat) ja post meridiem
(= pärast lõunat).

English Money. Inglise rahad.

Kuldraha. { *a sovereign* ['sɒvrɪn] = a pound (£ 1) = twenty shil-
lings = (umbes) 1631 Mk.¹
half a sovereign = ten shillings² (10 s. ehk 10/-) =
815 Mk. 50 p.

Sovereign

Half Sovereign

Höberaha. { *a crown* = five shillings (5 s. ehk 5/-) = 407 Mk. 75 p.
a double-florin = four shillings (4 s. ehk 4/-) = 326 Mk.
20 p.
half a crown = two (shillings) and sixpence (2 s. 6 d.
ehk 2/6) = 203 Mk. 88 p.
a florin = two shillings (2 s. ehk 2/-) = 163 Mk. 10 p.
a shilling (1 s. ehk 1/-) = twelve pence = 81 Mk.
55 p.
a sixpence (6 d.) = 40 Mk. 78 p.
a threepenny-bit (ehk a threepenny-piece) [/'θrip(ə)ni/
(3 d.) = 20 Mk. 39 p.

¹ Kurss 7. märtsil 1924 a. Võrdle päevakursiga ajalehes!

² *Half a pound* esineb ainuüksi kaalu (raskuse) tähen-
damiseks (= pool naela).

*Crown**Double Florin**Half Crown*

*Two Shillings
(Florin)*

One Shilling

Six Pence

Three Pence

Vaskraha.

{ *a penny* (1 d.) = four farthings = 6 Mk. 80 p.
 { *a halfpenny* ['heip(ə)ni] (1/2 d.) = two farthings = 3 Mk.
 40 p.
 { *a farthing* ['fa:ðɪŋ] (1/4 d.) = 1 Mk. 70 p.

One Penny

Half Penny

Farthing

Sõna *guinea* ['gini] tähendab rahaväärtust 21 shillingi suurus. Praegusel ajal ei esine ta enam raha üksusena liikvel oleva raha seas.

Inglismaal ei ole vähema väärtuslist paberiraha kui kümme shillingit (pool naela). Viienaelalist vahetustähte nimetatakse *a five-pound note* (a £ 5-note; perek. keeles *a fiver*; võrdle eesti k. «üks viieline»).

Three pounds four shillings and twopence ['t.p(ə)ns] kirjutatakse: A) £ 3 4s. 2d. B) £ 3. 4. 2.

American Money. Ameerika rahad.

1 dollar (\$ 1) = 10 *dimes* [daimz] = 100 *cents* = (umbes) 379 Mk. 50 p. *1 cent.* = 3 Mk. 80 p.

Kirjavahetus.

Kirjalikus läbikäimises haritud isikutega on viisiks võetud kirju järgmiselt adresseerida: risti- ja perekonnanime järelle paigutatakse meesterahvale aunimi **Esq.** (lühendatud sõnast *Esquire* [is'kwaiə]), mis on umbes samatähendusline kui eestik. «Väga austatud»; sel juhusel ei tohi aga nime ees **Mr.** (lüh. sõn. *Mister*=härra) seista. Näit.: **William Brown, Esq.** ehk **Mr. (William) Brown** (mitte *Mr. William Brown, Esq.*).

Naisterahvad, kes abielus, kannavad perekonna nime ees **Mrs.** (lühendatud sõn. *Mistress* ['misiz] =proua); neiu: **Miss** (=preili, neiu). Näit.: **Mrs. Watson, Miss Ray.**

Knights [naitz] ja **Baronets**¹ kannavad oma risti- ja perekonnanime ees aunime **Sir** [sə:, sə], näit.: **Sir John Sloane, Knt.; Sir Thomas Sinclair, Bart.** Sõna **Sir** ei tarvitata iialgi perekonnanimega üksi, vaid peab alati ühenduses ristinimega esinema². Kui kõnes *Baronet*'i või *Knight*'i poole pöördakse, siis tarvitatakse **Sir** ristinimega koos, ja säärasel korral (s. o. kõneldes) jäetakse perekonnanimi nimetamata. — Naine ei saa oma mehe aunimest osa. Aadelisoost naisterahvaste kohta tarvitatakse kõnes (mitte kirjas) üldiselt aunime **Lady** või **My lady** [mi'leidi] (vastand: **My lord** [mi'lo:d]). — *Knight*'i ja *Baronet*'i abikaasade kirjadele kirjutatakse näiteks **Lady Sloane; Lady Sinclair;** tütrele — neitsipõlves — lihtsalt **Miss Sloane; Miss Sinclair.**

Meeste nagu *Lieutenant* [lef'tenənt], *Captain*, *Doctor*, *Professor*, *Reverend* ['revrənd] (= õpetaja aunimi) ja teiste õpetlaste abikaasasid tituleeritakse lihtsalt «proua» (**Mrs**). Näit.: **Mrs. Brown,** (doktori) proua Brown.

Aunime nimetamise puhul jääb «härra» (**Mr.**) kirjas kui ka kõnes hoopis välja, näit.: *General Ralston, Professor Donald, Doctor Townson.*

¹ Vaata lhk. 49.

² Kuid: mu härra = *sir*. Vaata lhk. 39.

Kirja algsõnad on järgmised: ¹

Sir, Väga austatud härra!

Madam, Austatud proua (või preili ²)!

Dear Sir, Austatud härra!

Gentlemen, ehk *Dear Sirs*, Austatud härrad!

My dear Friend, Kallis (Kulla, Armas) sõber!

Kirja lõppsõnad on järgmised: ¹

Yours truly, *Yours faithfully* (sõnas.: Teie truult, Teie ustavasti). Need on kõige pruugitavamad üteldused ja tarvitatakse harilikult seal, kus eesti keeles «kõige austusega», «aupaklikult» kirjutatakse.

I remain, I am, (sõnas.: ma jään, olen) tarvitatakse siis, kui erilist suurt aupakkumist tahetakse näidata. Kõrgematele isikutele ametlikkudes kirjades kirjutatakse ka *Yours respectfully* (sõnas.: Teie aupaklikult), kas üksinda või ühenduses *I remain (I am), Sir*.

Yours obediently (sõnas.: sõnakuulelikult Teie), *Yours obedient servant*, (sõnas.: Teie sõnakuulelik teener).

I have the honour to be (= mul on au olla) tarvitatakse ainult ametlikkudes kirjades.

Tuttavatele, sõpradele ja sugulastele kirjutatakse, peale eelnimetatud *Yours truly*, *faithfully*, ka *Yours sincerely* [*sin'siəli*] (sõnas.: Teie (Sinu) tõsisest südamest), *Yours affectionately* [*ə'fekʃnətli*] (sõnas.: armastavast südamest), *Yours ever* (sõnas.: Teie (Sinu) igavesti).

Vahelduseks säetakse mõnikord *Yours* taha, näit.: *Truly yours*, *Ever yours*, jne.

¹ Vaata järgnevaid kirjavorme!

² Ka abieluta daamidele võib *Madam* [*ˈmædəm*] ütelda.

Mõned kirjavormid.

A) Kohaotsija kiri ärimehale.

1, Park Street,
Hull,
March 2nd, 1923.

Mr. A. Watson,
Tallinn.

(Dear) Sir,

In reply to (answer to) your advertisement for a foreign correspondent in to-day's «Daily News», I herewith beg to offer you my services — — —

I am (remain), (Dear) Sir,
Yours respectfully
(Yours obediently),

X.

B) Kiri pansioni (=boarding-house) juhatajale.

11, Wellington Square,
Oxford,
June 4th, 1923.

Mrs. Haggard,
Hastings.

Madam,

Having obtained the address of your boarding-house from my friend Mr. James Walter, I herewith beg to ask you whether you could receive me as a boarder for six weeks — — —

Awaiting an answer by return of post, I am, Madam,

Yours truly,
X.

C) Kiri kaubamajale või äriühisusele.

Copenhagen,
23rd May, 1923.
Messrs. John Hooper & Co.,
Liverpool.

Gentlemen,¹

We are in receipt of your favour of the 29th ult. and beg to thank you for your kind offer of cotton — — —

Believe us, Gentlemen,
Yours faithfully
(Yours truly),
A. Dean & Co.

D) Kiri sõbrale.

23, Pikk tänav,
Tallinn,
1st July, 1923.

Dear Donald,
(My dear Friend,)

Thanks for the card you sent me from London. — I am very glad to hear that you are enjoying your stay at Margate —

Kindest regards to Mrs. Kidd.
Yours ever,²

X.

Donald Kidd, Esq.
1 High Street
Margate
England.

¹ Ehk Dear Sirs, (harva: Sirs,); mitte: Dear gentlemen.

² Yours affectionately väljendab pisut suuremat lugupidamist või südamlikkust.

Kergemad kirjad tõlkimiseks.

London, 10. juuli 1922.

1. Armas Edit!

Olgugi et ma jõudsin Londoni kahe nädala eest, ei ole mul siiski⁰ aega olnud sulle ennemalt kirjutada. Ma olen väga rahul selle kostikohaga, mis sa mulle soovitasid. Toad on väga mõnusad, ja toit on suurepärase. Tõusen üles kell pool' kaheksa ja sõön einet niipea kui olen riides. Kodus jõin hommikul alati kohvi, aga siin joon teed. Kui olen einet võtnud, lähen harilikult välja aeda lehte (= oma l.) lugema, ja siis lähen¹ kas muuseumi või pildikogu vaatama¹. Ma ei tule peaaegu² kunagi² koju enne kui on aeg lõunat süüa. Pühapäeviti on³ lõuna kella seitsme paigu; siis on meil varane lõuna. Nüüd pean lõpetama. Tuleval nädalal kirjutan sulle jälle.

Sinu sõber
Johanna.

¹ visit ² hardly ever ³ is served.

Windsor, 1. mai 1922.

2. Armas isa!

Reedel jõudsin Windsor'i, kus praegu viibin. Sest ajast, kui siia sõitsin, on ilmad kaunis külmad olnud. Ma tundsin end väga väsinud olevat, kui Londonist lahkusin. Kuid ma ei oska kirjeldada, kui suurt lõbu ma tunnen siin viibimise üle. Kriketi¹ hooaeg on alganud, ja ma harjutan end kriketis iga päev. Midagi ei ole suurepärasemat kui kehaliigutus vabas õhus, ning inglased oskavad hinnata seda paremini kui keegi muu rahvas. Pühapäeviti läheme pikkadele jalutuskäikudele, kui ilm on ilus. Siis kohtan vahest Etoni poissa^a ja ei või naeru pidada nende kõrgete kübarate ja lühikeste kuubede üle. Siia jään kaheks nädalaks ja kirjutan muidugi varsti jälle.

Sind armastaja poeg
Johannes.

¹ cricket.

3. Kallis tädi!

Palju tänu raamatu eest, mis mulle sünnipäevaks saatsid. Ma ei ole kunagi lugenud nii huvitavat raamatut. Onu andis mulle paari uiskusid, mida tarvitan iga päev. Õnneks on meil siin mitu nädalat külma olnud. Ema on juba^o mõni aeg haige (tarv. perf.). Võimalik on, et ta sõidab varsti välja-
maale. Arst arvab (= usub), et viibimine lõunas oleks talle kasulik (= teeks talle head). Ise ta ei taha sõita, kuid isa ütleb, et peab, sest tervis on tähtsam kui kõik muu. Millal tuled, tädikene, ka^o meid vaatama? Meie ei ole sind kolmel aastal näinud. Ma usun vaevalt, et sa mind nüüd ära tunneksid, sest olen kaunis palju kasvanud, ja kõik ütlevad, et olen väga muutunud. Isa ja ema lasevad^o tervitada.

Sind armastaja
Hindrek.

4. Armas Villem!

Eile sain su kirja. Olin väga rõõmus kuulda saada, et oled jälle terve. Sa ütled, et oled arvatavasti liig palju töötanud, ja et see oli su haiguse põhjuseks. Olen täiesti kindel selles^o, et sul on õigus. Mina omalt poolt arvan, et sa külmetasid ennast ühel päeval märtsi algul. Mäletad vististi, et meie terve pealelõuna olime seltsis väljas. Järgmisel päeval jutustasid mulle, et polnud saapaid vahetanud, olgugi et jalad läbi-
märjad. Sa tead küll, kui hädasohtlik see on, kuid siiski^o oled alati ettevaatmata (tarv. perf.). Olgu see sulle hoiatuseks. Kirjutan varsti jälle. Tervita oma vanemaid minu poolt.

Sinu sõber
Kaarel.

London, 15. september 1922.

5. Armas Kaarel!

Nüüd olen siis Londonis (= Lõpuks olen Londonis). Mere-
sõit¹ oli väga halb. Oli hirmus torm, ja kõik reisijad olid hai-

ged. Ma ei võinud sugugi laeva-lael olla. Võid endale ker-
gesti ettekujutada, et ma ei võinud sõidu ajal palju süüa. Aga
kui siia jõudsin, tegin² kahju² heaks². Pansionaat, kus praegu
olen, on väga meeldiv. Maksan nelikümmend viis shillingit
nädalas. Üldiselt meeldib mulle inglise söök hästi. Liha on
parem kui Eestis, kuid ma arvan, et aiavili on halvem. Siin
ei ole teisi väljamaalasi peale minu. Paari nädala pärast
loodan sulle inglise keeles kirjutada võivat. Palju tervisi Valte-
rile ja Hindrekule.

Sinu sõber
Villem.

¹ *passage* ² kahju heaks tegema = *make up for lost time*.

6. Kallis ema!

Olen siin viibinud juba (= nüüd) terve nädala, ja sa imes-
tad kindlasti, mispärast ma sulle ei kirjuta. Mul on siin iga-
päev nii palju tegemist olnud, et pole kunagi aega saanud
kirjutamiseks. Mul on siin palju seltsilisi, ja nad on mulle
kõik väga armsad. Ma võitsin suure lugupidamise (= Ma sain
päris populäärseks), kui jagasin välja korvi sisu, mis sa mulle
saatsid. Viie minuti jooksul (*within*) olid kõik õunad ja pirnid
kadunud. Koolis läheb mul kaunis hästi. Prantsus keel on mu
kõige armsam (= parem) aine. Meie õpetaja on sündinud
prantslane ja ei oska sõnagi inglise keelt. Kui ma ei oleks
kodus õppinud prantsus keelt kõnelema, poleks ma küll vist
palju aru saanud sellest, mis ta räägib. Kuid nüüd pean lõpe-
tama. Palju tervisi isale ja Editile.

Sind armastaja poeg
Valter.

London, 20. juuni 1923.

7. Armas Albert!

Täna kirja eest, mille eile kätte sain. Ma olen nüüd
Londonis. Mõne päeva eest sõitsin Ascot'isse hobuste¹ võidu-
jooksmist¹ vaatama. Ma pole kunagi midagi nii huvitavat
näinud. Seal oli kindlasti üle viietuhande inimese koos. Et

ma hobuseid vähe näha võisin, siis hakkasin rahvalikumist uurima. Seistes ja kuulates kihlvedajate² hüüdeid, kuulsin, et keegi mu seljataga rääkis eesti keelt. Pöörates ringi nägin su endist koolisõpra Harry Wester'it ja ta õde. Nad ei tundnud mind alguses ära. Harry asub nüüd Londonis, ja olles ärimees teenib palju raha. Kell kuus sõitsime kõik koos koju tagasi. — Et Londonist varsti lahkuma pean, siis saada = on parem (*best*) et sa saadad) järgmine kiri jälle Welwyn'i.

Sind armastaja vend

Robert.

¹ *horserace, horseracing* ² *bookmaker*.

8. Armas sõber John!

Sa lubasid saata mulle pansionaadi aadressi, kus su vend elas, kui ta läinud aastal Londonis viibis; kuid terve kuu jooksul pole ma sinult mingisuguseid teateid saanud. Ei ole kerge leida head ja odavat pansionaati. Arvasin, et ainult vaja (= et kõik, mis oli vaja, oli . . .) ära kirjutada mõned aadressid lehekuulutustest, ja siis kohasem neist välja valida. Tervelt kaks päeva olen linnas ringi sõitnud ja tuba otsinud, kuid asjata. Praegu maksan 45 shillingit nädalas väikese toa eest pansionaatis, kus ei sisseseade ega söök ei anna¹ tunnistust¹ kiidetud inglise puhtusest². Seal elab ka nii palju väljamaalasi, et mul on vähe võimalust (mitm.) head inglise keelt kuulda. Sellepärast mõtlen siit varsti teisale³ asuda³.

Sinu sõber

Robert.

¹ *bear witness* ² *solidity* (õieti: tublidus, täielikkus) ³ (*to*) *move to another place*.

9. Kell on pool kümme ja Hindrek peab magama heitma. Ta võtab ruttu riidest lahti, sest ta on unine ja magamistuba on külm. Ta riputab oma riided varna. Kui ta kingad jalast ära võtnud, paneb ta nad voodi alla. On ta täiesti riidest lahti võtnud, õõrub ennast märja käterätiga ja siis kuivatab ennast tublisti. Selle järele poeb ta voodisse. Sa võid ses⁹ kindel olla

et ta kaua ärkvel ei lama. Ta magab terve öö kui¹ kott,¹ ja ei ärka enne² üles, kui² Maria teda äratab³. Ta peab kell veerand kaheksa üles tõusma, sest kool algab kell kaheksa.

¹ like a top ² till ³ call.

10. Armas õde Maria!

Rõõmustasin väga su käest kirja saada. Olen siin nüüd ligi (*nearly*) kolm nädalat viibinud, ning tunnen end Inglismaal päris koduse olevat. Alguses ei saanud sõnastki aru, kuid nüüd saan kaunis hästi hakkama. Proua Smith, minu pere-naine, hoolitseb mu eest väga hästi. Ta räägib minuga rohkem kui kellegi muuga selles pansionaadis. Ta hääldab sõnu nii pikkamisi ja selgesti, et ma peaaegu kõigest aru saan, mis ta räägib. Ta poeg Hindrek on annud mulle mõned tunnid lugemises. Ta on ka lubanud parandada mu kirjatõid. Mõne nädala pärast loodan sulle inglisi keeles kirjutada võivat. Siis jutustan, mis Londonis näinud olen.

Sind armastaja vend
Eduard.

Tallinn, 1. mai 1923.

11. Austatud härra Smith!

Mõne päeva eest lugesin Teie kuulutuse. Keegi inglisi poiss, keda tunnen, saatis mulle ajalehe. Ma olen koolis keeli õppinud ja usun, et on kerge õppida inglisi keelt kõnelema, kui noorena mõni aeg saab Inglismaal viibida. Olen seitseteistkümmend aastat vana, kuid mul pole raha jätkunud (= olnud) sinna sõita. Nüüd olen viisteist tuhat marka teeninud, ja isa lubas mulle anda kolmkümmend tuhat. Suvel mõtlen viis nädalat Inglismaal viibida selleks, et keelt õppida. Vend maksis läinud aastal nelikümmend viis shillingit nädalas. Olge head, õelge mulle, kas tahate mind vastu võtta sama hinna eest. Kas Teie pansionaadis on palju väljamaalasi?

Vabandage, et Teid tülitän.

Austusega
Kaarel J.

12. Armas Villem!

Et ema haige, ei saa peale lõunat su poole tulla. Kas sa ei võiks selle asemel minu juure tulla? Olen oma onu käest huvitava raamatu saanud. Kui tuled, loeme seda seltsis. Raamat, milles leidub palju pilte, kõneleb indiaanlastest. Sa sööd muidugi õhtust meie juures. Ütle emale, et sa ei tule koju õhtuks. Homme on meil üksainus tund koolis (= ainult üks koolitund), ja et ülesanne kerge, võid sa ta küll enne lõunat ära õppida. Ma jään koju kella viieni. Kui sa siis vee, ei ole tulnud, ei oota ma sind kauem.

Sinu sõber

Jakob.

13. Kallis tädi!

Kirjutan mõne rea, et sinult küsida, kas võin sind vaatama tulla jõulu¹ vaheajal¹, ning ühe sõbra ligi võtta, kellega sagedasti koos olen. Tal on päevapildi² aparaat², ja me räägime sagedasti neist ilusaist ülesvõtteist³, mis meie seal⁴ teeme (= võtame).

Sa küsisid mult eelmises (= viimases) kirjas, kas ma sooviksin midagi iseäralikku⁵ jõulukingiks⁶; kuid ma ei tahaks midagi nimetada, sest jõulukink peaks olema üllatus. Mulle meeldib väga pildistada⁷ ja sellepärast⁰ laenan vahest oma sõbra aparaadi. Ma sooviksin, et mul oleks enesel niisugune (= üks). Koolis kirjutasin kord selle üle, kui kasulik ja huvitav on päevapildi aparaadi omanik olla.

Sind armastaja

Alfred.

¹ Christmas-holidays ² camera ['kæm(ə)rə] ³ picture ⁴ out there
⁵ particular [pə'tɪkjʊlə] ⁶ for a Christmas present ⁷ photograph
['fəʊtəgræf].

14. Armas Fred!

Olen juba (= nüüd) kolm kuud Inglismaal olnud, ja veel ei saa ma aru, mis rahvas siin räägib. Nad kõnelevad nii ruttu, et ma ei saa midagi aru. Ma näen nüüd, et Kaarlil

oli õigus. Ta soovitas mulle õppida inglisi keelt, enne kui ma Eestist lahkusin. Aga ma mõtlesin, et see ei ole (= polnud) tarvilik, sest arvasin, et siin mõne nädala jooksul keele ära õpin. Kuid see oli suur viga, mille tõttu ma olen kaotanud (= mis on maksnud mulle) nii aega kui raha. Olen saanud õpetuse, mis ma kunagi ei unusta. Kui soovin midagi saada, pean käega märku andma (= tegema). Kuid sagedasti ei saada minust aru. Ja kuidas on võimalik liigutuse abil näidata, et tahad piima tee asemel?

Sind armastaja sõber

Albert B.

15. Tere hommikut, Hindrek, miks sa ei ole täna koolis? — Meil on täna vaba päev, ja klass sõidab maale. — Sõidate te üksi? — Ei, üks kooliõpetajaist sõidab meiega. Muidu ei laseks direktor meid sõita. — Kus te lõunat sööte? — Igaüks võtab natuke toitu ühes. Sest saab tore väljasõit¹ rohelisse¹. Sa ei või endale ette kujutada, kui hea meel mul on. — Võin küll. Ma sooviksin, et ka meie klassil oleks üks vaba päev (*a day off*). Kuid ma loodan, et meie kord on tuleval nädalal mõnel päeval. Siis pead sina siia jääma, kuna meie päeva maal (*out in the country*) mööda saadame. Ma arvan, sa kadestad siis meie õnne. — Ei, seda ei tee ma kindlasti mitte, kuid tundub raske nii ilusal päeval kooli minna.

¹ *picnic* [*'piknik*].

16. Eile kohtasin ma Karl Gibson'i. Ta jutustas mulle, et sa oled väljamaalt tagasi tulnud (*back*), ja ma tahaksin heameelega kuulda natuke sinu reisijuhusist (*experiences*). Kas sa ei võiks siia (*over*) tulla tuleval pühapäeval? Kui sõidad (*take*) esimese rongiga, oled siin kell pool kümme. Sa võid jääda kunni kella seitsmeni õhtul; siis (*that's when*) läheb (*leave*) viimane rong. Ma loodan, et isa laseb sind tulla. Ma tean, et armastad kanapraadi. Ema lubas (= on lubanud), et saame (*have*) lõunaks kanapoega sinu tuleku puhul (= sinu pärast).

Kui sa ei tule, siis ma tean, et saame seda (= midagi), mis mulle ei meeldi. Nii näed, et sa tingimata (*simply*) pead tulema, kui see ka ainult minu pärast on, sest ma armastan kanapraadi.

Sinu sõber

Filip.

17. Ühel talupojal oli põld, millele ta ilusal kevadisel päeval külvas seemne. Järgmisel päeval tulid linnud ja sõid ära hiljuti külvatud vilja. Talupoeg pani välja võrgu, ja tal läks korda püüda palju linde. Nende hulgas oli ka kurg. Talupoeg tahtis just kurge tappa, kui see hüüdis: «Ära tapa mind! Ma ei ole varas. Ma olen ainult vaene ilmsüüta lind, kes iialgi pole midagi halba teinud. Minu vanemad on vanad ja nõrgad, nii et ma neid pean oma seljas kandma. Kes muretseb neile toitu, kui sa minu tapad?» — «Kõik see võib küll tõsi olla», vastas talupoeg, «kuid ma leidsin su halvast seltskonnast, ja sa pead oma seltsiliste saatust jagama».

18. Kass püüdis nahkhiire kinni ja tahtis ta ära süüa. [Nahkhiir lausus: «Lase mind lahti, mis kurja olen ma sulle teinud!» — «Mina olen iga hiire verivaenlane ega või sind mitte lahti lasta», vastas kass. — «Aga mina ei ole ju mitte hiir, vaid lind!» seletas nahkhiir vastu, ja kass pidi nahkhiire lahti laskma. Teinekord sattus nahkhiir uuesti kassi küüsi. «Lase mind lahti, mis kurja olen ma sulle teinud!» palus jälle nahkhiir. — «Mina olen iga linnu verivaenlane ega või sind enam lahti lasta,» ütles kass kindlasti. — «Aga mina ei ole ju kellegi lind, vaid hiir!» seletas kaval nahkhiir, ja kass pidi nahkhiire uuesti lahti laskma.

19. Kas lähed juba välja? Oskad sa omi ülesandeid hästi? — Veel mitte, aga ma võin neid ära õppida õhtul peale õhtusööki. Nad ei ole seekord väga (=nii) rasked; me võtsime koolis läbi nii inglisi kui saksa keele tükid, ja on tarvis ainult veerand tundi või kakskümmend minutit, et võin nad ära õppida. — Sa

pead neid oskama enne kui välja lähed. Muidu sa neid ei õpi. Kui oled terve pealelõuna mänginud, siis^o oled nii väsinud, et ükski sõna meele ei jäe. Sa mäletad, mis juhtus mineval nädalal. Ma sain kirja su kooliõpetajalt. Ta kirjutas mulle, et olid laisk ja hooletu. Ma ei taha sarnast kirja enam saada. — Aga kui ma nüüd (=enne) oma ülesanded ära õpin, läheb pimedaks enne kui saan välja minna. — Ma ei saa sinna parata. Enne töö — siis lõbu.

2.-

969-264

A

4389

i27695141